

รายงานผลการพิจารณาศึกษาปฏิบัติ เรื่อง ราคาหนังสัตว์โค กระบือตกต่ำ

ของ

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงาน
ผลการพิจารณาศึกษาญาติ
เรื่อง ราคาหนังสือสัตว์โค กระบือตกต่ำ
ของ
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สำนักกรรมการ 1
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๓/๒๕๖๐

(สำเนา)

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตกต่ำ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตกต่ำ ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาญาติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตกต่ำ (นายอนุชา น้อยวงศ์ เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางกัญจวรรณ ตันเถียร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอนุชา น้อยวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายศักดิ์นิยม นุ่มหนู	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอัปเดตอายุี สาแม็ง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายคทาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายนริศ ชำนุรักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายณัฐพล จรัสพิพงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๑. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายคำพอง เทพาคำ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายปิยวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ	กรรมการ
๑๕. นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาญัตติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรด
นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ   กันตวรรณ ตันเถียร

(นางกันตวรรณ ตันเถียร)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๓๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ agri25.cmt@gmail.com

สำเนาถูกต้อง

๑/กม

(นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

นางสาวเกตุวดี ชื่อสัตย์ดี/ร่าง
นางจิรัชญา ชินะประภา/พิมพ์
นางสาวพิมพ์อาภา พันธุ์ลี/ตรวจ

ตรวจทาน

ครั้งที่ ๑ ว่าที่ร้อยตรีมนูญ ถาดทอง
ครั้งที่ ๒ นายชิวานนท์ กันย์ภักดิ์
ครั้งที่ ๓ นางสาววรรณพร นาคบุตร
ครั้งที่ ๔ นางสาวสุจิตตรา พูนสวัสดิ์
ครั้งที่ ๕ นางสาวฐิตารีย์ วงศ์ชัยธนกุล

รายนามคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร

นางกัณฑวรรณ ตันเถียร
ประธานคณะกรรมการ

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม
รองประธาน คนที่หนึ่ง

นายอนุชา น้อยวงศ์
รองประธาน คนที่สอง

นายศักดิ์นัย นุ่มหนู
รองประธาน คนที่สาม

นายอับดุลอายี สาแม็ง
รองประธาน คนที่สี่

นายคทาเทพ เตชะเดชเรืองกุล
รองประธาน คนที่ห้า

นายธันส์ ทวีเกื้อกุลกิจ
รองประธาน คนที่หก

นายนริศ ชำนุรักษ์
ประธานที่ปรึกษา

นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย
ที่ปรึกษา

นายณัฐพล จรัสพิพงษ์
เลขาธิการ

นายเจตรัชชัย ไทยเศรษฐ์
โฆษกคณะกรรมการ

นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ
โฆษกคณะกรรมการ

นายคำพอง เทพาคำ
โฆษกคณะกรรมการ

นายปิวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ
กรรมการ

นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์
กรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์
ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร

นายนิทิศ ชำนุรักษ์
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายอนุชา น้อยวงศ์
รองประธาน คนที่หนึ่ง

นายเจตเรชฐ์ ไทยเศรษฐ์
รองประธาน คนที่สอง

นายปารามศ เลิศนิมิตรธรรม
อนุกรรมการ

นายบุญชนะ เจริญผล
อนุกรรมการ

นายจารุเกียรติ กิจรัตนคิวนนท์
อนุกรรมการ

นางตรุณวรรณ ชาญพิพัฒนชัย
อนุกรรมการ

นายสิรภพ ญาณรัตน์
อนุกรรมการ

นายปรมินทร์ นิลพันธุ์
อนุกรรมการ

นายวัชรพล ชัยสิทธิโกศล
อนุกรรมการ

รายนามที่ปรึกษา
คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์
ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร

1. นายสุรเดช สมิเปรม
2. นายวิเชียร ฉายศิริ
3. นายสมัย เดวามัด
4. นายสกันเตอร์คาน ชานเคน
5. นางสาวอมารินทร์ อินทรีย์สุข
6. นายอนันต์ ฤกษ์ดี

บทสรุปผู้บริหาร

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 19 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง วันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม 2563 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือสัตว์โค-กระบือตกต่ำ โดยนายอนุชา น้อยวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิษณุโลก พรรคพลังประชารัฐ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ ทั้งนี้ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนังสือโค กระบือ ตกต่ำ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการฟอกหนัง และจัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งยกระดับหนังสือโค กระบือให้สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการ ในกรอบระยะเวลาดำเนินการพิจารณาศึกษาจำนวน 60 วัน จากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิจากการประชุมและเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการ งานวิจัยและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการได้มอบหมายให้ “คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์” โดยมีนายนิริศ ชำนาญรัช ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ เป็นประธานคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าว ซึ่งคณะอนุกรรมการมีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 8 ครั้ง และคณะกรรมการได้เห็นชอบให้เชิญหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นอย่างรอบด้าน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการและภาคเอกชน ประกอบด้วย กรมปศุสัตว์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศ กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมควบคุมมลพิษ กรมพลาธิการทหารบก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและกองพลาธิการ สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย ปรากฏผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

1. สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ

จากการพิจารณาศึกษาพบว่า สาเหตุที่เกิดผลกระทบต่อราคาหนังสือภายในประเทศมาจากปัจจัยหลายสาเหตุซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบด้วยสาเหตุหลักสำคัญ ดังนี้

1.1 สาเหตุจากหนังสือสัตว์มีต้นทุนสูง และความนิยมการใช้หนังสือของผู้บริโภคลดน้อยลง

1.2 สาเหตุจากการกำหนดโครงสร้างภาษีอากรหนังสือสัตว์โค กระบือ ด้วยประเทศไทยยกเว้นอากรขาเข้าและขาออกหนังสือสัตว์โค กระบือ เพื่อกระตุ้นภาคการผลิตอุตสาหกรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แต่การยกเว้นอากรดังกล่าวช่วยอ้อมส่งผลให้ผู้ประกอบการนำเข้าหนังสือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก และละเลยการใช้ประโยชน์จากหนังสือภายในประเทศของเกษตรกรเท่าที่ควร

1.3 สาเหตุจากการนำเข้าหนังสือโค กระบือ จากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ย่อมเป็นการกดดันราคาหนังสือภายในประเทศโดยตรง โดยเฉพาะการนำเข้าหนังสือจากประเทศเพื่อนบ้านแถบอาเซียนที่เป็นหนึ่งคุณภาพเกรดเดียวกับหนังสือที่ผลิตได้ภายในประเทศทำให้หนังสือภายในประเทศตกค้างเป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ การนำเข้าหนังสัตว์เป็นจำนวนมากและเข้าสู่กระบวนการฟอกหนัง ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการฟอกหนังโดยเฉพาะน้ำเสีย หากไม่มีการตรวจสอบและดำเนินการอย่างเข้มงวดตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาหาคาหนังโค กระบือตกต่ำ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ด้วยปัญหาหาคาหนังโค กระบือที่ตกต่ำอย่างรุนแรง และสร้างความเดือดร้อนเสียหายให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบืออย่างร้ายแรง จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาดูแลช่วยเหลือเกษตรกร โดยควรกำหนดนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ด้วยการพยุงราคาหนังโค กระบือ กำหนดปริมาณการนำเข้าและส่งออกหนังโค กระบือ ตามพระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และนำเข้าในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งอาจกำหนดเป็นการชั่วคราวหรือช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในระยะที่ราคาหนังดิบตกต่ำอย่างรุนแรง

นอกจากนี้ ควรกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป ทั้งการกำหนดโครงสร้างอัตราอากรหนังสัตว์อย่างเป็นธรรม การส่งเสริมสนับสนุนการใช้หนังภายในประเทศและการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ซึ่งคณะกรรมการได้รวบรวมแนวทางการแก้ไขปัญหาคาหนังโค กระบือตกต่ำ ไว้ 4 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านการพัฒนา ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านมาตรการทางภาษี โดยมีข้อสังเกตที่สำคัญ ดังนี้

2.1 รัฐบาล ควรกำหนดนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตหนังโค กระบืออย่างเร่งด่วน ด้วยการพยุงราคา และช่วยเหลือด้านอื่น ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อลดความเดือดร้อนของเกษตรกรในภาวะวิกฤติราคาคาหนังตกต่ำอย่างรุนแรง

2.2 กระทรวงพาณิชย์ ควรมีการพิจารณากำหนดปริมาณการนำเข้าหนังดิบ ตามพระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และนำเข้าในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522 ในระยะเร่งด่วน

2.3 กระทรวงการคลัง ควรพิจารณาทบทวนกำหนดอัตราอากรขาเข้าหนังดิบโค กระบือตามพิกัด 4101 และหนังฟอกสำเร็จรูป พิกัด 4104 รวมถึงการกำหนดให้มีอัตราอากรขาออกหนังฟอกสำเร็จรูป พิกัด 4107 ตลอดจนมีมาตรการให้ผู้นำเข้าหนังใช้สิทธิประโยชน์คลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อผลักดันให้หนังนำเข้าเมื่อฟอกเรียบร้อยแล้วต้องส่งออกทั้งหมดไม่ควรให้เหลือตกค้างภายในประเทศ

2.4 กระทรวงกลาโหม โดยกรมพลธิการทหารบก และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรกำหนดคุณลักษณะ Term of Reference (TOR) โดยส่งเสริมการใช้หนังผิวซึ่งผลิตได้ภายในประเทศเพื่อเป็นวัสดุในการผลิตรองเท้าทหาร ตำรวจ และอุปกรณ์ต่าง ๆ แทนการสั่งซื้อวัสดุหนังจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันการจัดหาหนังให้หน่วยงานราชการอาจเป็นหนึ่งในประเทศแต่อาจเป็นการเข้าใจผิดว่านำมาจากต่างประเทศ

2.5 กระทรวงอุตสาหกรรม ควรมีแนวทางการพัฒนาและแปรรูปหนังดิบโค กระบือเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ นอกเหนือจากการนำไปฟอกเป็นหนังสำเร็จรูป เช่น อาหาร เจลาติน (Gelatin) เป็นต้น

2.6 กระทรวงพาณิชย์ ควรเจรจาตลาดในกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States: CIS) เช่น ประเทศรัสเซีย ประเทศอาเซอร์ไบจาน ประเทศเติร์กเมนิสถาน เป็นต้น และประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย ปากีสถาน ญี่ปุ่น โคลัมเบีย เพื่อช่วยระบายหนังและลดปัญหาหนังตกค้างในคลังสินค้า เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้มีความต้องการหนังเป็นอย่างสูง

2.7 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรสนับสนุนจัดหาอุปกรณ์และเครื่องมือลอกหนังที่มีคุณภาพให้แก่โรงฆ่าสัตว์ของรัฐที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย และจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านการลอกหนังเพื่อบริการแก่เกษตรกรเพื่อได้ผลผลิตหนังที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ควรมีการวิจัยวัคซีนกำจัดเห็บหมัดเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำกัดเท้า โรคพยาธิ และลดปัญหาหนังตกค้างในคลังสินค้า เห็บหมัดทำให้หนังเสียคุณภาพและตลาดไม่ยอมรับ

2.8 กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ควรดำเนินการตรวจโรงงานฟอกหนังในประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการนำผู้ตรวจประเมิน (Auditor) จากสถาบันสากลเพื่อดำเนินการตรวจสอบ และควรออกกฎหมายหรือระเบียบเพื่อกำหนดมาตรการให้ทุกครั้งที่มีการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนังต้องนำการรายงานผลจากผู้ตรวจประเมิน (Auditor summary) มาแสดง อีกทั้ง ควรกำหนดให้มีระเบียบการเผยแพร่การตรวจโรงงาน พร้อมทั้งควรมีการเผยแพร่ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

2.9 หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการฟอกหนังได้ ควรระงับการฟอกหนังในประเทศ เนื่องจากประเทศไม่ได้ประโยชน์ทางภาษีจากกระบวนการฟอกหนัง อีกทั้งยังเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

สารบัญ

	หน้า
รายนามคณะกรรมการ.....	ก-1
รายนามคณะอนุกรรมการ.....	ก-2
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข-1
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตกต่ำ ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร	1
บทที่ 1 บทนำ.....	6
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	6
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
1.3 วิธีการศึกษา.....	8
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา.....	9
2.1 การดำเนินงานของคณะกรรมการ.....	9
2.2 ข้อมูลการพิจารณาศึกษา.....	10
บทที่ 3 ผลการศึกษา.....	26
3.1 ข้อมูลโค กระบือและอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย.....	26
3.2 สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนังโค กระบือตกต่ำ.....	38
3.3 ปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการฟอกหนัง.....	51
3.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนังโคและกระบือตกต่ำอย่างเป็นระบบ.....	57
บทที่ 4 บทสรุป และข้อสังเกต.....	62
4.1 บทสรุป.....	62
4.2 ข้อสังเกตของคณะกรรมการ.....	65
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	มูลค่าการนำเข้าหนังพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562.....16
2	มูลค่าการส่งออกหนังพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562.....17
3	ปริมาณและมูลค่าของการนำเข้าหนังดิบ พิกัด 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน.....18
4	ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อรายภาค ปี 2562.....29
5	ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อรายจังหวัด ปี 2562.....30
6	ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือรายภาค ปี 2562.....30
7	ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือรายจังหวัด ปี 2562.....31
8	ปริมาณรับหนังดิบทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปี 2561-2562.....38
9	ความเคลื่อนไหวของราคาหนังหมักเกลือโคและกระบือ.....39
10	ข้อมูล สินค้า มูลค่า อัตราขยายตัว และสัดส่วนเครื่องหนังเครื่องใช้สำหรับเดินทาง.....40 และรองเท้า
11	อัตราอากรขาเข้าหนังโคและกระบือของหนังดิบ หนังฟอก.....41 และหนังฟอกที่จัดทำเพิ่มเติมภายหลังการฟอก
12	การนำเข้าหนังโคและหนังกระบือโดยแยกรายละเอียดตามการใช้สิทธิประโยชน์.....43 ทางภาษีอากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2562
13	การนำเข้าสินค้าหนังโคและหนังกระบือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2562.....44
14	การส่งออกสินค้าหนังโคและหนังกระบือตามพิกัด 4 หลัก.....44 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2562
15	ปริมาณรับหนังดิบทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปี 2561-2562.....46
16	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าของไทย HS. : 41 (KG) หนังดิบ (นอกจากหนังเฟอร์).....47 และหนังฟอก ประจำปี 2562
17	ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหนังดิบ พิกัดศุลกากร 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน.....48
18	ปริมาณการผลิต การใช้ประโยชน์หนังโคฟอกสำเร็จ.....48
19	มูลค่าการนำเข้าหนังพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562.....49
20	มูลค่าการส่งออกหนังพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562.....49
21	การแก้ไขปัญหาของสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย.....53

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
1 ขั้นตอนการพอกหนัง.....	36
2 การเลือกใช้นั่งดิบ.....	37

**รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตกต่ำ
ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สมาชิกแทนราษฎร**

.....

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 19 (สมัยสามัญประจำปี ครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม 2563 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือตัวโค - กระบือ ตกต่ำ (นายอนุชา น้อยวงศ์ เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาศึกษาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 (7) นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สมาชิกแทนราษฎร ได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาญัตติเรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตกต่ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

1. รายนามคณะกรรมการ

1.1 นางกัญจวรรณ ต้นเถียร	ประธานคณะกรรมการ
1.2 นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
1.3 นายอนุชา น้อยวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
1.4 นายศักดิ์นัย นุ่มหนู	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
1.5 นายอัปเดตอายุี สาแม็ง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
1.6 นายคทาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
1.7 นายธนัสต์ ทวีเกื้อกุลกิจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
1.8 นายนริศ ขำนุรักษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
1.9 นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
1.10 นายณัฐพล จรัสศรีพงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
1.11 นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
1.12 นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
1.13 นายคำพอง เทพาคำ	โฆษกคณะกรรมการ
1.14 นายปิยวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ	กรรมการ
1.15 นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	กรรมการ

2. รายนามคณะอนุกรรมการ

2.1 นายนริศ ขำนุรักษ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
2.2 นายอนุชา น้อยวงศ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
2.3 นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
2.4 นายปรมินทร์ นิลพันธุ์	อนุกรรมการ
2.5 นายวัชรพล ชัยสิทธิโกศล	อนุกรรมการ
2.6 นายปารเมศ เลิศนิมิตรธรรม	อนุกรรมการ
2.7 นายสิรภพ ญาณรัตน์	อนุกรรมการ
2.8 นายจารุเกียรติ กิจรัตน์ศิวานนท์	อนุกรรมการ

2.9 นางดรณวรรณ ชาญพิพัฒน์ชัย	อนุกรรมการ
2.10 นายบุญชนะ เจริญผล	อนุกรรมการ

3. รายนามที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

- 3.1 นายสุรเดช สมิเปรม
- 3.2 นายวิเชียร ฉายศิริ
- 3.3 นายสมัย เดวามัด
- 3.4 นายสกันเตอร์คาน ช่านเคน
- 3.5 นางสาวอมารินทร์ อินทรีย์สุข
- 3.6 นายอนันต์ ฤกษ์ดี

4. หน่วยงานภาคราชการ ภาควิชาการ และภาคเอกชน ซึ่งได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น

4.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.1.1 กรมปศุสัตว์

1) นายสัตวแพทย์ บุรินทร์ สรสิทธิสุขสกุล	ผู้อำนวยการกองสารวัตรและกักกัน
2) นายวัชระ ศิริตันดี	หัวหน้าฝ่ายนำเข้ากองควบคุมอาหารและยาสัตว์
3) นางวรางคณา ไตรส	หัวหน้ากลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์
4) นางสาวรักษิณา สัตย์ชาพงษ์	หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาาระบบฟาร์ม (โคเนื้อ – กระบือ)
5) นางนพวรรณ บัวมีธูป	นายสัตวแพทย์เชี่ยวชาญ สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
6) นายพัฒน์พงษ์ โลหะอนุกุล	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ ส่วนมาตรฐานด้านการปศุสัตว์
7) นายชาคริต ภูมิศรีจันทร์	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
8) นายอุดม จันทร์ประไพภัทร	นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ
9) นางยุภา ชูดำ	เศรษฐกรชำนาญการ
10) นายจักรวุฒิ อ่อนแก้ว	สัตวแพทย์ชำนาญงาน
11) นายวรจักร ปัญญา	เศรษฐกรปฏิบัติการ

4.1.2 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1) นางอัญชนา ตราไช	รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
2) นายเอกราช ตรีลพ	เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ

4.2 กระทรวงอุตสาหกรรม

4.2.1 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

1) นางวันเพ็ญ รัตนกังวาน	ผู้อำนวยการกองพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
2) นายนภดล อุ่มน้อย	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา
3) นางสาวกาญจนา เติมิมผล	นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการพิเศษ
4) นายสิงห์ จงประเสริฐ	นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการพิเศษ
5) นายนิพิฐพนธ์ โอภาวัฒน์	นักวิชาการอุตสาหกรรมชำนาญการ

4.2.2 กรมโรงงานอุตสาหกรรม	รองอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการกองบริการงานอนุญาตโรงงาน 1 วิศวกรชำนาญการพิเศษ วิศวกรปฏิบัติการ
1) นายศุภกิจ บุญศิริ 2) นายศุภชัย โปฏุก 3) นางสาวธนิศา ทองเอก 4) นายรัฐนคร วงศ์คุณานุสรณ์	
4.3 กระทรวงพาณิชย์	
4.3.1 กรมการค้าต่างประเทศ	
1) นายชาญวิทย์ เรืองชัยวิเศษ 2) นายณที ชมภูรัตน์ 3) นางสาวสาริกา เทพเดชา	นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการ
4.3.2 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	
- นายภูสิต รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
4.3.3 กรมการค้าต่างประเทศ	
1) นายชุตินันท์ สิริยานนท์ 2) นางชนินทร หริ่มเจริญ 3) นางสาวปญชรัสดี วัฒนวิจารณ์ 4) นางสาวธาราภรณ์ อ่างแก้ว	รองอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ผู้อำนวยการกองสิทธิประโยชน์ทางการค้า นักวิชาการพาณิชย์ชำนาญการพิเศษ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
4.4 กระทรวงการคลัง	
4.4.1 กรมศุลกากร	
1) นางสาวอจिरพรรณ พุฒินิชัย 2) นางวัชรพร เขียนชัยวัฒนา 3) นางมีสรา ชัยบัณฑิตย์ 4) นางพัฒน์นรี สุริชวรารักษ์ 5) นางสาวนิตยา สาคะโร 6) นายกฤษณ ลือกำลัง 7) นางสาวธมลวรรณ เรือนโต	ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างอัตราศุลกากร ผู้อำนวยการส่วนโครงสร้างอัตราอากร ผู้อำนวยการส่วนมาตรฐานพิกัดอัตราศุลกากร 3 หัวหน้าฝ่ายอัตราอากรทั่วไป นักวิชาการสถิติชำนาญการ นักวิชาการสถิติชำนาญการ นักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ
4.4.2 สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	
1) นางสาวพูนพิลาศ ลีละยูวะ 2) นางพนิดา สุวรจิพร	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีศุลกากร เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ
4.5 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
4.5.1 กรมควบคุมมลพิษ	
1) นางสาวผานิต รัตสุข 2) นายจตุรงค์ อัสวโสวรรณ	ผู้อำนวยการกองตรวจมลพิษ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
4.6 กระทรวงมหาดไทย	
4.6.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
1) นายธนา ยันตรโกวิท 2) นางสาวสาวิตรี คล้ายจินดา 3) นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง	ที่ปรึกษาคณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มงานป้องกันโรคติดต่อ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ

4.7 กระทรวงกลาโหม

4.7.1 กรมพลธิการทหารบก

1) พลตรี กิตติชัย วงศ์หาญ	รองเจ้ากรมพลธิการทหารบก
2) พันเอก (พิเศษ) ณรงค์ฤทธิ์ จันทรวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งกำลังบำรุง
3) พันเอก เอกลักษณ์ ใจรักษ์	รองผู้อำนวยการกองส่งกำลังบำรุง
4) พันโท วีชรเดช ทองปัญญา	หัวหน้าแผนกควบคุม กองส่งกำลังบำรุง
5) พันโท เศรษฐพล คุณะเกษม	นายทหารพระธรรมนูญ

4.8 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.8.1 สำนักงานส่งกำลังบำรุง

- พันตำรวจเอก ทองปลิว เล็กเส็ง	ผู้กำกับการฝ่ายพลธิการ 1 กองพลธิการ
--------------------------------	-------------------------------------

4.9 สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ชินะวงศ์	ผู้อำนวยการสถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร
-------------------------------------	---

4.10 สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย

1) นายสุวัชชัย วงษ์เจริญสิน	นายกสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย
2) นายองอาจ ดำรงค์สกุลวงษ์	รองนายกสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย
3) นายประมล จรรยาพาณิชย์	รองนายกสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย
4) นายกิตติชัย วงษ์เจริญสิน	ที่ปรึกษาสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย
5) นายพีระชัย ทินกรศรีสุภาพ	กรรมการสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย

5. การพิจารณาของคณะกรรมการ

5.1 คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาคำขอ เรื่องราคาหนังสือสัตว์โค กระบือตกต่ำ ตามที่สภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย เพื่อวางกรอบการดำเนินงานและกำหนดวัตถุประสงค์ การพิจารณาศึกษา และได้พิจารณามอบหมายให้ “คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไข ปัญหาการปศุสัตว์” ศึกษาและรวบรวมข้อมูลตามกรอบวัตถุประสงค์ และเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ได้มีการประชุม พิจารณาคำขอราคาหนังสือสัตว์โค กระบือตกต่ำ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนชี้แจงแสดงความคิดเห็น จำนวน 8 ครั้ง เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เสนอ ต่อคณะกรรมการพิจารณา

5.2 คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณารายงานผลการศึกษา ญัตติเรื่อง ราคาหนังสือสัตว์โค กระบือตกต่ำ เพื่อสรุปผลการศึกษาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและการพัฒนา ที่ยั่งยืนต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยมีการประชุมเห็นชอบรายงานผลการศึกษาญัตติเรื่อง ราคาหนังสือ สัตว์โค กระบือตกต่ำ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 44 วันพุธที่ 20 มกราคม 2564

6. ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ได้จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา ญัตติเรื่อง ราคาหนังสือตัวโค กระบือตักต่ำ โดยนำข้อมูลที่ได้มาสรุปและรวบรวมเอกสารเป็นรูปเล่ม ปรากฏผลการดำเนินการตามที่แนบมาพร้อมนี้ โดยแบ่งเนื้อหารายงานออกเป็น 4 บท ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา

บทที่ 3 ผลการศึกษา

บทที่ 4 บทสรุป และข้อสังเกต

7. ข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ได้ตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนังสือตัวโค กระบือตักต่ำ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา จำนวน 4 ด้าน คือ

1) ด้านนโยบาย

2) ด้านมาตรการทางภาษี และการเก็บค่าธรรมนิยม

3) ด้านการพัฒนา

4) ด้านสิ่งแวดล้อม

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โคและกระบือเป็นสัตว์ที่ทำประโยชน์และอยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน โดยในอดีตการเลี้ยงโคและกระบือเป็นอาชีพทางการเกษตรที่สำคัญสำหรับเกษตรกรรายย่อยในชนบท ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แรงงานทำการเกษตรในไร่นาเป็นหลัก เมื่อใช้งานหมดอายุจึงปลดจำหน่ายเป็นเนื้อบริโภคโดยเฉพาะเนื้อโคสำหรับปัจจุบันการเลี้ยงโคและกระบือมีวัตถุประสงค์เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรเลี้ยงโคและกระบือเพื่อผลิตเนื้อในการบริโภคเป็นหลักทั้งภายในประเทศและการแปรรูปส่งออกไปต่างประเทศ ลักษณะการเลี้ยงจึงเป็นรูปแบบการเลี้ยงหลายตัวหรือเลี้ยงในระบบปิดมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันเกษตรกรจะไม่นิยมเลี้ยงโคและกระบือเหมือนในอดีต เพราะมีเครื่องจักรกลมาทดแทนการใช้โคและกระบือ ข้อมูลเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและกระบือรายภาคของกรมปศุสัตว์ ปี 2562 มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 871,508 ราย เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ จำนวน 218,257 ราย มีจำนวนโคเนื้อทั้งประเทศ จำนวน 5,871,807 ตัว และมีจำนวนกระบือทั้งประเทศ จำนวน 1,226,785 ตัว

นอกจากการเลี้ยงโคและกระบือเพื่อบริโภคแล้ว เกษตรกรยังได้รับประโยชน์จากส่วนต่าง ๆ ของโคและกระบือเกือบทุกส่วน ได้แก่ ไขมัน กระดูก เขา เลือด เครื่องใน ต่อมต่าง ๆ ในร่างกาย และหนังทุกส่วน ยกตัวอย่างเช่น ไขมันนำมาทำน้ำมันในอุตสาหกรรมน้ำมันหล่อลื่น เทียนไข กลีเซอริน ส่วนกระดูกและเลือด ทำอาหารสัตว์ ปู๋ย เครื่องในขายเพื่อการบริโภค เขาทำเครื่องประดับ ต่อมต่าง ๆ สกัดใช้ในทางการแพทย์ หนังฟอกทำผลิตภัณฑ์หนัง กาว ของเล่นสุนัข เป็นต้น โดยเฉพาะส่วนหนังของโคและที่สามารถนำไปแปรรูปผ่านกระบวนการฟอกหนังเพื่อผลิตเป็นสินค้าอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง สามารถเพิ่มมูลค่าและสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศไทยมูลค่ามหาศาล

อุตสาหกรรมหนังดิบโค กระบือ จึงถือเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร (Agro-Industry) ที่มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตร ด้วยกระบวนการทางอุตสาหกรรมให้ได้มูลค่าสูงขึ้น โดยการนำหนังดิบคือ หนังสดจากการชำแหละหรือหนังหมักเกลือที่ได้จากการปศุสัตว์มาผลิตเป็นหนังฟอกชนิดต่าง ๆ แล้วนำมาผลิตเป็นเครื่องหนังหลากหลายประเภท เช่น กระเป๋า รองเท้า เข็มขัด ถุงมือหนัง เฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ซึ่งร้อยละ 90 ของหนังสัตว์ที่นำมาเป็นวัตถุดิบดังกล่าวเป็นหนังโค กระบือ โดยชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย ได้จำแนกประเภทของหนังสัตว์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมหนังและเครื่องหนังตามลักษณะได้ 3 ชนิด ดังนี้

1) หนังสด หรือหนังดิบ (Fresh or Raw Hides and Skins) หมายถึง หนังสัตว์ชำแหละที่ได้จากโรงงานฆ่าสัตว์ หรือหนังสดที่ยังไม่ได้ผ่านกรรมวิธีการฟอกหนัง แต่จะผ่านกรรมวิธีการเก็บรักษาในลักษณะต่าง ๆ คือ หนังแช่น้ำเกลือ (Grin Cure) หนังหมักเกลือ (Wet Salted Hide) หนังตากแห้ง (Dried Hides) หนังอาบน้ำยา (Arsenicated Hide) หนังหมักเกลือตากแห้ง (Dry salted Hide)

2) หนังฟอกถึงสำเร็จรูป (Wet Blue) หมายถึง หนังที่ผ่านการฟอกเบื้องต้นแต่ยังฟอกไม่เสร็จ สมบูรณ์ยังขาดกรรมวิธีการผลิตอีก 1 ช่วง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับกรรมวิธีการผลิตของแต่ละโรงงานที่มีความชำนาญต่างกัน เพื่อผลิตเป็นหนังฟอกสำเร็จรูปต่อไป

3) หนังสืฟอกสำเร็จรูป (Finish Leather) หมายถึง หนังสืดิบที่นำไปแช่ในน้ำเปลือกไม้หรือน้ำยาเคมี เพื่อเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติภายในของหนังสืตัว ให้ปราศจากการเนาเปื่อยและสามารถนำมาดัดแปลง (ย้อมสี อดล่าย) เป็นผลิตภัณฑ์หนังสืต่าง ๆ ได้

ถึงแม้ว่าโคและกระบือจะเป็นสัตว์ที่อยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน แต่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคและกระบือกลับมีความยากลำบากไม่มั่นคงในอาชีพ ทั้งที่โคและกระบือเป็นสัตว์ที่สามารถทำรายได้เข้าสู่ประเทศไทยอย่าง มหาศาล โดยมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นจำนวนมากที่ต้องการใช้ประโยชน์จากหนังสืโคและกระบือ ข้อมูลจาก กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พบว่ามูลค่าการส่งออกเครื่องหนังสื เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้า ปี 2562 (มกราคม-สิงหาคม 2562) มีมูลค่ารวม 1,270.06 ล้านบาทหรือสหรัฐ ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคและกระบือได้มากกว่าล้านคนทั้งประเทศ แต่หนังสืดิบและหนังสืฟอกที่ใช้เป็นวัตถุดิบประมาณ ร้อยละ 80 กลับนำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้ปัจจุบันเกิดวิกฤติราคาหนังสืโค กระบือตกต่ำอย่างรุนแรง ปัจจุบัน เหลือเพียงกิโลกรัมละ 9 บาท เมื่อเทียบกับราคาหนังสืโค กระบือจากเมื่อปี 2558 ที่ราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 58 บาท ซึ่งลดลงมากถึงร้อยละ 84.48 ทำให้ผู้รวบรวมหนังสืซื้อหนังสืสดโค กระบือจากเกษตรกรได้เพียง กิโลกรัมละ 3 บาท เมื่อนำราคาหนังสืสดโค กระบือ มาเปรียบเทียบกับซากโค กระบือในส่วนต่าง ๆ ได้แก่ กระดูกสัตว์ ราคา 4.5 บาทต่อกิโลกรัม ไขมันสัตว์ ราคา 4.5 บาทต่อกิโลกรัม หางวัว ราคา 10 บาทต่อกิโลกรัม ขนหัววัวคู่ละ 1 บาท เขา 20 บาทต่อกิโลกรัม เห็นได้ว่าหนังสืสดมีราคาต่ำกว่าซากโค กระบือส่วนอื่น ๆ

ปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข คือ การนำเข้าหนังสืโค กระบือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องจากโครงสร้างภาษีหนังสืโค กระบือที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สนใจและเห็นความสำคัญของ หนังสืภายในประเทศ ประกอบกับความนิยมการใช้หนังสืตัวของผู้บริโภคลดน้อยลง ยิ่งซ้ำเติมราคาหนังสื ภายในประเทศให้ตกต่ำอย่างหนัก นอกจากนี้ ยังพบปัญหาจากการนำเข้าหนังสืตัวเข้ามาในประเทศเป็นจำนวนมาก คือ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการฟอกหนังสื

ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องอย่างเร่งด่วนที่จะต้องแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วนอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยเหลือ เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ โดยตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมาไม่สามารถจำหน่ายหนังสืโค กระบือได้ ต้องนำไปฝังดินและนำไปเป็นอาหารให้ปลาแทนการนำไปจำหน่าย เนื่องจากการไม่คุ้มค่าขนส่ง เกษตรกร นับล้านครัวเรือนได้รับผลกระทบอย่างหนัก ซึ่งหากรัฐบาลไม่มีมาตรการหรือนโยบายปกป้องสินค้าหนังสืโค กระบือภายในประเทศ จะก่อให้เกิดปัญหาสะสมในระยะยาว

ทั้งนี้ จึงนำมาสู่การเสนอญัตติด่วน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา เรื่อง ราคาหนังสืตัวโค-กระบือตกต่ำ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2563 โดยนายอนุชา น้อยวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชารัฐ และในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ปีที่ 1 ครั้งที่ 19 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ 16 มกราคม 2563 ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติดังกล่าว และมีมติให้ส่งคณะกรรมการ การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร พิจารณาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 90 ซึ่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ มีความมุ่งหมายที่จะแก้ไขปัญหาราคาหนังสืตัวโค กระบือ ตกต่ำให้แก่เกษตรกรอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม จึงได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ โดยแต่งตั้งประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ (นายนิริศ ชำนาญกุล) เป็นประธานคณะอนุกรรมการ พร้อมทั้ง อนุกรรมการที่มาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและมีความรู้ ความเชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาการศึกษาให้เกิดความละเอียดรอบคอบและรอบด้าน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 ศึกษา รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนึ่งโค กระบือ ตกต่ำ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการฟอกหนัง

1.2.2 จัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนึ่งโค กระบือ ตกต่ำอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งยกระดับหนึ่งโค กระบือให้สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการ ตลอดจนข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการฟอกหนัง

1.3 วิธีการศึกษา

1.3.1 ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยการประชุมรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาราคาหนึ่งโค กระบือ ตกต่ำ

1.3.2 ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร สามารถพิจารณาศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ปัญหาที่มีผลกระทบกับราคาหนึ่งสัตว์โค กระบือ ตกต่ำ และสามารถกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนึ่งสัตว์โค กระบือ ตกต่ำ รวมถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการฟอกหนังอย่างเป็นระบบ และเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกร

1.4.2 คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร สามารถจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนึ่งสัตว์โค กระบือ ตกต่ำ รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา

1.4.3 สภาผู้แทนราษฎร สามารถนำข้อสังเกตจากรายงานการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง ราคาหนึ่งสัตว์โค กระบือ ตกต่ำ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขปัญหาและพัฒนาหนึ่งโค กระบือ ต่อไป

บทที่ 2

ผลการรวบรวมข้อมูลจากการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาศึกษาสภาพปัญหา และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา การพัฒนาและยกระดับการเลี้ยงโค กระบือ เพื่อความยั่งยืน รวมทั้งรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคเอกชน ตลอดจนศึกษาข้อมูลเอกสารวิชาการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการเลี้ยงสัตว์โค กระบือตกต่ำ โดยปรากฏผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

2.1 การดำเนินงานของคณะกรรมการ

2.1.1 คณะกรรมการ ได้กำหนดการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 16 วันพุธที่ 22 มกราคม 2563 พิจารณาญัตติ เรื่อง ราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ ที่สภามอบหมาย เพื่อวางกรอบการดำเนินงานและกำหนดวัตถุประสงค์การพิจารณาศึกษา โดยคณะกรรมการได้มอบหมาย “คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์” พิจารณาศึกษาญัตติดังกล่าว

2.1.2 คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ได้ประชุมพิจารณาศึกษาราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ จำนวน 8 ครั้ง ในกรอบระยะเวลา 60 วัน โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ให้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม ดังนี้

- 1) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 7 มกราคม 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมปศุสัตว์
- 2) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 2 วันอังคารที่ 14 มกราคม 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- 3) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 3 วันอังคารที่ 21 มกราคม 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมศุลกากร และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
- 4) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 4 วันพุธที่ 29 มกราคม 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมควบคุมมลพิษ และสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย
- 5) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 5 วันอังคารที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ กรมปศุสัตว์ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 6) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 6 วันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 โดยพิจารณาสรุปผลการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาหนังสือโค กระบือ อย่างยั่งยืน
- 7) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 7 วันอังคารที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และสถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร
- 8) การประชุมคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ 8 วันอังคารที่ 3 มีนาคม 2563 โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ได้แก่ กรมพาณิชย์การทราบก และสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

9) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 44 วันพุธที่ 20 มกราคม 2564 พิจารณารายงานผลการศึกษาคู่ตีเรื่อง ราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ และเห็นชอบให้เสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

2.2 ข้อมูลการพิจารณาศึกษา

2.2.1 ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ

1) สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำและแนวทางการแก้ไขปัญหา

1.1) กรมปศุสัตว์ ได้ให้ข้อมูลจำนวนหนังสือภายในประเทศคาดการณ์จากตัวเลข การบริโภคของผู้บริโภคภายในประเทศไทย จากการฆ่าและโคและกระบือที่เข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ทั้งประเทศประมาณ 3,500 ตัวต่อวัน โดยจะได้เป็นหนังสือโค กระบือหนึ่งฝืนเฉลี่ย 30-40 กิโลกรัมต่อตัว ภาพรวมการนำเข้าหนังสือจากต่างประเทศและในประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามภาวะเศรษฐกิจโลก สำหรับจำนวนโคเนื้อในประเทศไทย จากสถิติปี 2562 มีทั้งหมด จำนวน 5.9 ล้านตัว เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อทั้งประเทศจำนวน 8.7 แสนกว่าราย การเลี้ยงส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสาน 5 อันดับแรกของประเทศ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดบุรีรัมย์

1.2) กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้ให้ข้อมูลสถิติการส่งออกสินค้าหนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสือและหนังสืออัด ซึ่งมีมูลค่า 735 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยตลาดที่นำเข้าสูงสุด คือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศอินเดีย และประเทศฟิลิปปินส์

1.3) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เห็นว่าสาเหตุของราคาหนังสือตกต่ำ คือ

1.3.1) ต้นทุนหนังสือมีราคาสูงขึ้น ผู้ผลิตเครื่องหนังสือจึงต้องหาลิขสิทธิ์อื่นมาทดแทนในการผลิต เช่น โยสังเคราะห์ เป็นต้น

1.3.2) บางกลุ่มต่อต้านการใช้หนังสือ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้ผลิตภัณฑ์อื่นที่มีน้ำหนักเบาว่าแทนการใช้เครื่องหนังสือ

1.3.3) ปัจจุบันโรงฟอกหนังสือมีหนังสือตักค้างในคลังสินค้า (Stock) ที่โรงงานเป็นจำนวนมาก และปัญหาเรื่องมลพิษทางน้ำซึ่งปล่อยจากโรงงานฟอกหนังสือ จึงไม่มีแรงงานสนใจที่จะทำกิจการฟอกหนังสือ ส่งผลให้ค่าแรงงานสูง และหายาก

1.3.4) สินค้าเครื่องหนังสือ เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้าขายภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศยากขึ้น เห็นได้จากมูลค่าการส่งออกเครื่องหนังสือ เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้าในปี 2561 ร้อยละ 14.45 ส่วนปี 2562 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 2.69

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหา กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้หนังสือ กระบือมีราคาสูงขึ้น เช่น สนับสนุนให้มีนักออกแบบผลิตภัณฑ์รุ่นใหม่ผลิตผลิตภัณฑ์หนังสือร่วมกับวัสดุอื่น ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้าสมัยใหม่ ส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ Start up ในการผลิตสินค้าเครื่องหนังสือรองเท้าให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มปริมาณการใช้หนังสือ

นอกจากนี้ การแก้ปัญหาควรเน้นส่งเสริมให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องหนังสือมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้กลุ่มผลิตเครื่องหนังสือได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตหนังสือฟอกให้มีคุณภาพมีคุณสมบัติพิเศษ เช่น มีน้ำหนักเบาขึ้น กันน้ำได้ดี เป็นต้น กระทรวงอุตสาหกรรมสนับสนุนให้สถาบันอาหาร ซึ่งมีการวิจัยและพัฒนาเศษเนื้อนำไปจัดทำเป็นผลิตภัณฑ์อื่นเพื่อให้เกิดมูลค่าที่สูงขึ้น

1.4) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์ที่มีในระบบ แบ่งเป็นประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 523 แห่ง ประเภทเอกชน จำนวน 1,820 แห่ง ส่วนราชการอื่น ๆ จำนวน 25 แห่ง สำหรับประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 523 แห่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดมาตรฐานการจัดการโรงฆ่าสัตว์ ได้แก่ การกำหนดพื้นที่และความเหมาะสมของที่ตั้ง การจัดการสุขาภิบาล เกี่ยวกับความสะอาดของโรงฆ่าสัตว์ กระบวนการฆ่าสัตว์ซึ่งเน้นไปที่การฆ่าสุกร โดยยังไม่ได้เน้นไปที่โคและกระบือ และการขนส่ง ซึ่งจะเป็นไปตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์และกระทรวงสาธารณสุข

1.5) กรมการค้าต่างประเทศ ได้ให้เหตุผลของราคาหนังโค กระบือตกต่ำ เนื่องจากปัจจุบันแนวโน้มของโลกเปลี่ยนแปลง และการลดการใช้หนังสัตว์โดยใช้ผลิตภัณฑ์อื่นทดแทน อีกทั้งพฤติกรรมผู้บริโภคของโลกเปลี่ยนแปลงจึงเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มาตรการในการแก้ไขปัญหาสามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการกำหนดสินค้าตามพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งมาตรา 5 กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่จำเป็นหรือสมควร เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า
- (2) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้า

2) การกำหนดอัตราอากรนำเข้าและส่งออกหนึ่งดิบและหนึ่งฟอกโค กระบือ

2.1) กรมศุลกากร ได้ให้ข้อมูลเรื่องการนำแนวทางการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรและการจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากร มากำหนดเป็นพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 เนื่องจากประเทศไทย เป็นสมาชิกองค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization : WCO) ซึ่งเป็นผู้พัฒนาพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ (Harmonized System) มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างรัฐบาลของประเทศสมาชิกมีคณะกรรมการระบบฮาร์โมนิซ ทำหน้าที่ปรับปรุงแก้ไขพิกัดสินค้าให้มีความทันสมัย และมีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านเป็นผู้กำหนดพิกัด อีกทั้งมีคำอธิบายการจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากร นอกจากนี้ ยังได้นำบริการศุลกากรที่เรียกว่า การจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากรล่วงหน้ามาใช้ เพื่อช่วยให้ทราบพิกัดศุลกากรและอัตราอากรของสินค้านำเข้าล่วงหน้า ทำให้ผู้ประกอบการสามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณค่าภาระภาษีได้ แต่ผลการวินิจฉัยล่วงหน้ามีข้อจำกัดในเรื่องความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่และระยะเวลาที่กระชั้นชิดในการตรวจปล่อยสินค้า ดังนั้น เมื่อพบปัญหาความไม่เป็นธรรมในการตีความการเก็บอัตราอากรของเจ้าหน้าที่ กรมศุลกากรได้เปิดช่องทางให้ผู้ประกอบการสามารถอุทธรณ์ได้โดยมีคณะกรรมการอุทธรณ์ ซึ่งมีองค์ประกอบจากส่วนราชการต่าง ๆ มาร่วมพิจารณาให้ความเห็น ทั้งนี้ หากมีผู้ประกอบการไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของกรมศุลกากร สามารถนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการศาล ตามลำดับขั้นตอนของกฎหมายได้

ในส่วนของการจัดเก็บอัตราอากรขาออก โดยทั่วไปผู้ประกอบการนำเข้าหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งออกจะต้องเสียอากรตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย ในอัตราร้อยละ 5 ส่วนกรอบความตกลงอื่น ๆ อัตราอากรเป็นศูนย์ สำหรับการคำนวณอากรของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 14 ให้คำนวณตามสภาพแห่งของราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จ

โดยผู้ประกอบการสามารถใช้สิทธิประโยชน์ขอยกเว้นทางภาษีอากรได้ตามมาตรา 29 และ มาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

กรมศุลกากรได้ให้ข้อมูลแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนังสือสัตว์ตกต่ำ โดยเห็นว่าต้องพัฒนาให้สินค้ามีคุณภาพที่สูงขึ้นให้เกิดความแตกต่างจากประเทศอื่น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับกับต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งหากจะใช้วิธีการปรับภาษีนำเข้าสินค้าให้สูงขึ้นเพื่อกีดกันสินค้า ผู้ประกอบการอาจจะเลือกใช้ช่องทางอื่น ๆ เพื่อยกเว้นอากรเช่นเดิม นอกจากนี้ การกำหนดปริมาณการนำเข้าของสินค้าโดยพิจารณาสัดส่วนจากการใช้สินค้าภายในประเทศ อาจเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาราคาหนังสือสัตว์ตกต่ำได้

2.2) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้นำเสนอข้อมูลการกำหนดโครงสร้างอัตราอากรศุลกากร ซึ่งการชำระค่าอากรจะชำระในอัตราร้อยละสูงสุดตามลำดับของประเภทสินค้าวัตถุดิบตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ การปรับลดอัตราอากรหนังสือสัตว์เป็นศูนย์ เกิดขึ้นตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2547 เนื่องจากหนังสือสัตว์จัดเป็นวัตถุดิบต้นน้ำของอุตสาหกรรมอื่น ๆ สินค้าหนังสือสัตว์จึงถือเป็นสินค้าขั้นต้นซึ่งได้รับการยกเว้นอากรเพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร ตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และตามมาตรา 14 ซึ่งถูกกำหนดไว้ตามข้อตกลงหรือข้อผูกพันต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ การปรับลดอัตราอากรนำเข้าภายใต้กรอบ FTA (Free trade area : FTA) ต่าง ๆ ให้ยกเว้น ลด หรือเพิ่มอัตราอากรจากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรหรือประกาศเรียกเก็บอากร ตามอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร สำหรับของที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศที่ร่วมลงนามหรือลักษณะตามที่ระบุไว้ในสัญญา

ดังนั้น การปรับอัตราอากรหนังสือสัตว์สามารถปรับขึ้นได้ตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 แต่การปรับอัตราอากรให้สูงขึ้นเพราะข้อผูกพันตามสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกตามมาตรา 14 ไม่สามารถทำได้

3) ปัญหาและแนวทางการแก้ไขผลกระทบต่อด้านสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการฟอกหนังสือ

3.1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยอำนาจหน้าที่ของกรมโรงงาน คือ พิจารณาอนุญาตจัดตั้งโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งโรงงานฟอกหนังสือเป็นโรงงานที่อยู่ในลำดับของบัญชีท้ายกระทรวง (พ.ศ. 2535) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ในลำดับที่ 29 จัดเป็นโรงงานจำนวนที่ 3 ทุกขนาด ซึ่งต้องมีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (Environmental Safety Assessment: ESA) ซึ่งการอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

การกำกับดูแลโรงงานฟอกหนังสือจะมี 2 หน่วยงานที่กำกับดูแลโรงงาน ได้แก่ ส่วนภูมิภาค กำกับดูแลโดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในแต่ละท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่ (ต่ำกว่า 500 แรงม้า) และส่วนกลาง (กทม.) กำกับดูแลโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม (มากกว่า 500 แรงม้า) ซึ่งทั้งสองหน่วยงานที่รับผิดชอบจะมีหน้าที่ในการกำกับดูแลโรงงานในด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยให้โรงงานได้ปฏิบัติให้สอดคล้องเป็นไปตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่มีการประกอบกิจการโรงงานเพื่อป้องกันมิให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนที่อยู่บริเวณโรงงาน ดังนี้

(1) การตรวจสอบและติดตามการปล่อยของเสีย มลพิษ โดยมีการ Monitoring BOD/COD Online (กรณีเกิน 500 ลูกบาศก์เมตร) ซึ่งโรงงานต้องส่งรายงานแบบ รว.1 (ข้อมูลทั่วไป) และรายงานแบบ รว.2 (มลพิษทางน้ำ) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม

(2) กำหนดให้มี Third-party ซึ่งสามารถตรวจกำกับดูแลโรงงานฟอกหนังแทนเจ้าหน้าที่ และกำหนดให้โรงงานฟอกหนังมีการ Self-declaration เพื่อกำกับดูแลโรงงานฟอกหนังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(3) กำหนดมาตรฐานการควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอกสัตว์ หรือเคลื่อนสัตว์

ปัญหาของโรงงานฟอกหนังที่อาจเกิดขึ้นได้ คือ (1) ปัญหาน้ำเสีย เกิดขึ้นบ่อยด้วยสาเหตุ กระบวนการผลิตก่อให้เกิดน้ำเสียที่มีความสกปรกสูงและมีสารโลหะหนักโครเมียม (2) ปัญหากลิ่นเหม็นจากระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดเก็บวัสดุดิบ (3) ปัญหาการก่อกองขยะ โดยทั่วไปจะเป็นเศษหนังที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อีก ซึ่งมีปริมาณไม่มากนัก

3.2) กรมควบคุมมลพิษ ได้เน้นย้ำในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการกำจัดสารโครเมียมในน้ำทิ้ง คือ การตกตะกอน เมื่อสารโครเมียมเป็นตะกอนแล้วจะใช้วิธีอื่นใดในการกำจัดต่อไป ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษ เคยดำเนินการตรวจโรงงานอุตสาหกรรมในปี พ.ศ. 2558 โดยกำหนดเป้าหมายการตรวจเป็นโรงงานโดยเฉพาะ ในจังหวัดสมุทรปราการซึ่งพบว่าปัญหาของอุตสาหกรรมโรงงานฟอกหนัง คือ การปล่อยของเสียทางน้ำ ซึ่งต้องทำการวิเคราะห์ หาค่า BOD (Biochemical Oxygen Demand: BOD) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปริมาณความสกปรกของน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ดังนั้น ปัญหาหลักของอุตสาหกรรมประเภทนี้น้ำจะอยู่ที่มลพิษทางน้ำมากกว่าทางอากาศ

4) แนวทางการพัฒนาหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

4.1) กรมการค้าต่างประเทศ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (Free Trade Area : FTA) ซึ่งจากภารกิจหลักของกรมการค้าต่างประเทศในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันทางการค้ากับต่างประเทศได้ เช่น การอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับผู้ประกอบการ โครงการกองทุนช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า หรือเรียกว่า “กองทุน FTA” คือ โครงการช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าอยู่ในรูปแบบของการสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะไม่อยู่ในรูปของตัวเงิน (in kind) การดำเนินงานช่วยเหลือภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าที่ผ่านมา ประสบปัญหาในเรื่องความต่อเนื่องของงบประมาณเนื่องจากในแต่ละปีได้รับงบประมาณไม่เท่ากัน จึงได้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและแก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง

ขณะเดียวกันกรมการค้าต่างประเทศ ยังทำการศึกษาตลาดเนื้อโคที่อยู่ในกลุ่มประเทศ CLMV คือ ราชอาณาจักรกัมพูชา ประเทศลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศในกลุ่ม ASEAN ที่มีแนวโน้มเศรษฐกิจโตต่อเนื่องและยังมีแร่ธาตุทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และค่าจ้างแรงงานไม่สูงนัก จึงเป็นประเทศที่มีคนสนใจเข้าไปลงทุนการผลิตและการตลาด

4.2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเงินทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า เช่น ชา กาแฟ โคน้ำ โคนม ในการปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร ปฏิรูปผลิตผลทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาคุณภาพ การแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและอาหาร ตลอดจนการปรับเปลี่ยนอาชีพจากการผลิตสินค้าที่ไม่มีศักยภาพไปสู่สินค้าที่มีศักยภาพ

กองทุนฯ ได้อนุมัติจัดสรรเงินเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจาก FTA ไปแล้ว 31 โครงการ รวม 11 ชนิดสินค้า ได้แก่ กระเทียม ข้าว ปาล์มน้ำมัน กาแฟ ชา มะพร้าว พริกไทย พืชผัก โคนม โคนเนือ และสุกร เป็นเงิน 1,136.36 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นด้านพืช 12 โครงการ จำนวน 518.63 ล้านบาท และด้านปศุสัตว์ 19 โครงการ จำนวน 617.73 ล้านบาท เกษตรกรได้รับประโยชน์ ประมาณ 130,000 ราย ในจำนวนนี้เป็นโครงการที่เกี่ยวกับการผลิตโคนเนือและโคนม จำนวน 17 โครงการ เป็นเงิน 582.13 ล้านบาท จากการติดตามและประเมินผลจากโครงการที่ได้รับการอนุมัติ จำนวน 31 โครงการ มี 2 โครงการ ที่ไม่สามารถชำระเงินคืนได้ คิดเป็นจำนวนเงิน 500,000 บาท

4.3) สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้กล่าวถึงผลกระทบของการเปิดตลาดเสรีการค้า (FTA) โดยคาดการณ์ว่าจะเกิดปัญหาในอนาคตอย่างแน่นอนจากการศึกษาพบว่าปัจจุบันโคนเนือในประเทศไทยไม่เพียงพอสำหรับการบริโภค ขาดแคลนในปริมาณ 300,000-400,000 ต่อกิโลกรัม นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาของประเทศไทยที่ไม่สามารถแข่งขันกับตลาดระหว่างประเทศซึ่งควรแก้ไขเร่งด่วน จำนวน 2 เรื่อง ดังนี้

(1) คุณภาพของเนือโค ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องพันธุ์และความรู้ของเกษตรกรในเรื่องอาหารและการรักษาโรค

(2) ราคาเนือโค โดยในเครื่องรัฐออสเตรเลียราคาไม่เกิน 60 บาทต่อกิโลกรัม ขณะที่ประเทศไทยราคาไม่ต่ำกว่า 100 บาทต่อกิโลกรัม

ควรศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติมว่าตลาดของประเทศอินเดีย และอินโดนีเซียซึ่งเลี้ยงโค แต่ไม่บริโภคเนือโคนั้น นำหนังสือตัวไปแปรรูปหรือทำเป็นผลิตภัณฑ์อะไรได้บ้าง เพื่อให้ประเทศไทยใช้เป็นแนวทางในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ แทนการส่งออกหนังสือดิบซึ่งมีมูลค่าที่ต่ำกว่าผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการแปรรูปแล้ว

ทั้งนี้ เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมจึงควรมีต้นแบบของการพัฒนาโคนเนือ ตั้งแต่วิเคราะห์การเลี้ยงโคว่าต้องการใช้หญ้าปริมาณเท่าใด/วัน/ตัว และการเปรียบเทียบปริมาณหญ้ากับขนาดพื้นที่การเลี้ยงเพื่อให้มีความเหมาะสมกับจำนวนโค มีการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีการจัดตั้งโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็กของชุมชน ประมาณ 4-5 ตัว มีการตั้งตลาดกลางโคนเนือของชุมชน และสามารถทำการแปรรูปเป็นอาหารเบื้องต้นได้ เช่น แคมวู เป็นต้น

4.4) กรมพาณิชย์การทหารบก ได้ดำเนินการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้กับทหาร โดยสนับสนุนการใช้หนังสือในการทำรองเท้าประเภทต่าง ๆ สำหรับแจกจ่ายให้กับนายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน นักเรียนทหาร และทหารกองประจำการ ได้แก่ (1) รองเท้าสูงครี้งน่อง แบบ Jungle Boots (2) รองเท้าคอมแบทบูท (3) รองเท้าหุ้มข้อหนังสือดำ (ผูกเชือก) (4) รองเท้าหุ้มส้นหนังสือดำ (5) รองเท้าหุ้มส้นหนังสือดำ สำหรับทหารหญิง และนักเรียนพยาบาล โดยการผลิตดังกล่าวผู้ประกอบการไม่ได้สั่งซื้อหนังสือจากเกษตรกรไทย แต่จะสั่งซื้อหนังสือจากต่างประเทศทั้งสิ้น โดยเป็นการนำหนังสือดังกล่าวมาทำการฟอกที่โรงงานหนึ่งในประเทศไทย เนื่องจากคุณภาพหนังสือไม่คงทนต่อการใช้งาน และหนังสือมีริ้วรอย ไม่สวยงาม และมีการสูญเสียสูง จนไม่คุ้มค่าในการผลิต

4.5) สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากสถิติที่ผ่านมาในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยใช้ในภารกิจพิเศษ ได้แก่ สวนสนาม จำนวน 1,062 คู่ และภารกิจของตำรวจราชองครักษ์ จำนวน 605 คู่ ส่วนการจัดสรรรองเท้าให้กับข้าราชการตำรวจ สำนักงานฯ ไม่ได้ดำเนินการเอง เนื่องจากได้กระจายอำนาจในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ตำรวจภูธรภาค 1-9 โดยการจัดสรรงบประมาณให้ข้าราชการตำรวจดำเนินการซื้อรองเท้าด้วยตนเองให้ได้รูปแบบขนาดที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงการบาดเจ็บเท้าของผู้สวมใส่

2.2.2 ข้อมูลภาคเอกชนและชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังแห่งประเทศไทย ได้แก่ สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนัง และชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย สรุปผลการพิจารณาสำคัญ ดังนี้

1) **ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย** ได้ให้ข้อมูลเรื่องปัญหาวัตถุดิบหนังสัตว์ตกค้างในประเทศเป็นจำนวนมาก โดยสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังยืนยันว่าปัจจุบันปัญหาดังกล่าวมีไม่มากนัก เพราะผู้ประกอบการรับซื้อหนังสัตว์จากเกษตรกรเฉลี่ยวันละ 3-4 ตัน ส่วนปัญหาราคาหนังสัตว์ของประเทศไทยตกต่ำนั้น เห็นว่าเนื่องมาจากการนำเข้าหนังสัตว์ของบางประเทศมีลักษณะเป็นการให้หนังสัตว์เพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าโดยไม่คิดมูลค่า เพราะวิธีการฝังซากสัตว์ทำให้ดินเสื่อม ในส่วนของประเทศเพื่อนบ้านพบว่าสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรกัมพูชา มีปริมาณหนังภายในประเทศมาก และราคาถูกกว่าประเทศไทย โดยหนังสัตว์ราคา 8 บาทต่อกิโลกรัม (ไม่รวมส่วนหัวของสัตว์) ส่วนหนังสัตว์ของประเทศไทยราคา 9 บาทต่อกิโลกรัม (ราคารวมส่วนหัวของสัตว์) หากในอนาคตผู้บริโภคนิยมสินค้าที่ทำจากหนังสัตว์เพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้แก่ปัญหาราคาหนังสัตว์ตกต่ำได้

สำหรับเหตุปัจจัยที่ต้องส่งหนังไปประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรกัมพูชา เนื่องจากสมัยก่อนประเทศไทยมีอุตสาหกรรมบ้านแพนซึ่งเป็นบริษัทผลิตรองเท้าสำเร็จรูปส่งออก แต่สถานประกอบการย้ายไปตั้ง ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะแรงงานขาดทักษะ และสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความต้องการใช้สินค้าสูง แต่ปัจจุบันธุรกิจโรงงาน และแบรนด์ของสินค้าในสาธารณรัฐประชาชนจีนเพิ่มมากขึ้นจึงย้ายสถานประกอบการไปยังสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เนื่องจากต้นทุนแรงงานที่ถูกกว่า อย่างไรก็ตามแม้ผู้ประกอบการจะไปผลิตสินค้าที่ต่างประเทศ แต่ต้องเจรจากับโรงงานที่ได้รับเอกสิทธิ์ในการฟอกหนังในประเทศไทยจึงเห็นได้ว่าการฟอกหนังของประเทศไทยมีคุณภาพ ต่างประเทศจึงนำเข้าหนังสัตว์เพื่อทำการฟอกหนังในประเทศไทย ดังนั้น จึงไม่เห็นด้วยที่จะให้เก็บภาษีนำเข้าหนังสัตว์เพื่อการฟอก

ประเภทของกลุ่มธุรกิจที่รับหนังเข้ามาฟอกเมื่อผลิตเป็นผืนแล้วจะส่งต่อไปทำเป็นกระเป๋าและของแต่งบ้าน รองเท้า เครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทาง ผลิตภัณฑ์หนังฟอกและหนังอัด หนังสำเร็จรูปในธุรกิจอื่น ๆ รวมทั้งกลุ่มอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหารและยา อุตสาหกรรมอาหารสัตว์และการเกษตร และอุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยวัตถุดิบหนังมีสัดส่วนที่ใช้ในการผลิต 80 : 20 ซึ่งร้อยละ 80 เป็นหนังดิบนำเข้าจากต่างประเทศ และร้อยละ 20 เป็นหนังดิบในประเทศ โดยมีแหล่งที่มาของหนัง ได้แก่ หนังโค/กระบือ ในประเทศ และหนังโคจากต่างประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ หนังสัตว์ชนิดอื่น ๆ เช่น หนังสุกร หนังจระเข้ หนังปลากะเบน หนังงู เป็นต้น

นอกจากนี้ สมาคมฯ ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการฟอกและแปรรูปหนัง และได้ยืนยันว่าอุตสาหกรรมฟอกหนังไทยมีศักยภาพดำเนินการให้มีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานรวมถึงระบบการจัดการมาตรฐานคุณภาพและสิ่งแวดล้อม โดยมีระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐานและเป็นแบบรวมขนาดใหญ่ ทำให้สามารถรับบำบัดน้ำได้ในปริมาณสูงและค่าที่ได้ตามมาตรฐานน้ำตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอก ชัด หรือเคลือบสีหนังสัตว์ อีกทั้ง มีระบบการจัดการมาตรฐานคุณภาพและสิ่งแวดล้อมภายในที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เช่น ISO 9001 : 2015, IATF : 16949 : 2016, ISO : 14001 และสถาบันพัฒนาสินค้าหนังและผลิตภัณฑ์ด้านการตรวจสอบและประเมินมาตรฐานการผลิตสินค้าหนังฟอกและผลิตภัณฑ์เครื่องหนังระดับโลก

(ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับโลก) (GOLD & SILVER RATE OF LEATHER WORKING GROUP (LWG) ENVIRONMENTAL STEWARDSHIP AUDIT)

ซึ่งสมาคมมีการแก้ไขปัญหาและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีและการสร้างความรับผิดชอบต่อชุมชน เช่น ปัญหาค่า BOD เกิดจากขนสัตว์ ซึ่งได้แก้ไขปัญหาโดยใช้แบคทีเรียชนิดอาศัยอากาศเป็นตัวบำบัดในบ่อกำจัดน้ำเสียรวม ปัญหาแอมโมเนีย แก้ไขโดยระเหยไปในการเป่าอากาศในบ่อบำบัด ปัญหาสารโครเมียมเหลือในน้ำทิ้ง แก้ไขโดยใช้สารตรึงโครเมียมให้เข้าในหนังได้มาก ทำให้ลดปริมาณสารโครเมียมในน้ำทิ้งได้ ร้อยละ 90 สารโครเมียมใช้ในการฟอกหนังทั่วไปเป็นโครเมียมเฮกซะวาเลนซ์สามซึ่งไม่เป็นอันตราย ปัญหาไอของสารละลายระเหยในอากาศ แก้ไขโดยปัจจุบันได้เปลี่ยนเคมีทำสีมาเป็นเคมีผสมน้ำมากกว่าร้อยละ 80 นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาเครื่องจักรที่ทันสมัยช่วยลดปริมาณการใช้สารเคมี และนำเครื่องจักรมาใช้เพื่ออัดตะกอนสารโครเมียมออกจากน้ำโครเมียมที่ออกจากกระบวนการผลิต ซึ่งเครื่องจะทำการดูดน้ำโครเมียมที่ผลิตเข้าเครื่องเพื่อทำการแยกกากตะกอนออกจากน้ำ

ทั้งนี้ อุตสาหกรรมโรงงานฟอกหนัง จะเลือกใช้หนังดิบในการดำเนินการฟอกและแปรรูปตามคำสั่งซื้อหรือตามคุณสมบัติที่ลูกค้าต้องการ ตามสภาพหนังและสภาพผิวเรียบ ไม่มีรอยตำหนิ หรือมีรอยตำหนิ น้อยที่สุด ความหนาของหนัง พื้นที่หนัง ขนาดหนัง และแหล่งที่มาของหนัง ประเทศที่เลี้ยงหนัง/โรงฆ่าหนัง

โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับโคไทยกับโคต่างประเทศ โดยพันธุ์โคพื้นเมืองในประเทศไทยมีขนาดเล็ก น้ำหนักไม่เกิน 400 กิโลกรัม หนังมีขนาดเล็กเลี้ยงฟาร์มเปิด ทำให้คุณภาพหนังมีรอยแมลงกัดไม่ได้คุณภาพ ส่วนพันธุ์โคต่างประเทศมีขนาดใหญ่ น้ำหนักตั้งแต่ 500 กิโลกรัม เลี้ยงฟาร์มปิด หนังไม่มีรอยแมลงกัด หนังได้คุณภาพตามที่ลูกค้าต้องการ

2) ผู้แทนชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย ได้ให้ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขราคาหนังโค กระบือภายในประเทศตกต่ำ ตลอดจนผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

2.1) การนำเข้าหนังโค กระบือ ตามพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 โดยวิเคราะห์จากสถิติของกรมศุลกากรพบว่าโดยภาพรวมมูลค่าการนำเข้าและส่งออกหนังดิบโค กระบือ ดังนี้

ตารางที่ 1 มูลค่าการนำเข้าหนังพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562

ค.ศ. (พ.ศ.)	มูลค่านำเข้า	มูลค่านำเข้า	มูลค่านำเข้า	รวมมูลค่านำเข้า	รวมมูลค่านำเข้า
	4101	4104	4107	4104 4107	4101 4104 4107
	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
2009(2552)	3,824,808,932	5,053,874,280	2,525,125,006	7,578,999,286	11,403,808,218
2010(2553)	5,408,551,435	6,959,780,949	3,207,044,418	10,166,825,367	15,575,709,802
2011(2554)	5,462,610,513	8,209,785,525	3,385,051,180	11,594,836,705	17,057,447,218
2012(2555)	5,289,804,837	9,118,434,131	2,995,330,320	12,113,764,451	17,403,569,288
2013(2556)	5,514,344,160	10,030,063,644	3,076,011,899	13,106,075,543	18,620,419,703
2014(2557)	5,312,808,016	10,509,113,294	4,792,538,490	15,301,651,784	20,614,459,800
2015(2558)	5,113,577,541	10,783,870,927	4,148,320,182	14,932,191,109	20,045,768,650
2016(2559)	4,305,166,350	9,585,426,276	4,735,545,520	14,320,971,796	18,626,138,146
2017(2560)	6,440,441,527	8,735,373,688	4,594,454,582	13,522,358,778	19,962,800,305
2018(2561)	5,939,036,284	8,241,536,921	4,100,882,610	12,524,289,171	18,463,325,455
2019(2562)	2,617,223,424	7,738,492,407	4,832,098,539	12,805,954,694	15,423,178,118
เฉลี่ย ปี 52-62 รวม 11 ปี	5,020,791,456	8,688,683,449	3,853,854,613	12,542,538,062	17,563,329,518
เฉลี่ย ปี 58-62 รวม 5 ปี	4,883,089,025	9,138,893,223	4,482,259,887	13,621,153,110	18,504,242,135

ที่มา : จากเอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์

ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดยชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2 มูลค่าการส่งออกหนังพิกัดศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562

ค.ศ. (พ.ศ.)	มูลค่าส่งออก	มูลค่าส่งออก	มูลค่าส่งออก	รวมมูลค่าส่งออก	รวมมูลค่าส่งออก
	4101	4104	4107	4104 4107	4101 4104 4107
	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
2009(2552)	15,231,177	5,899,353,590	5,058,603,667	10,957,957,257	10,973,188,434
2010(2553)	33,144,173	7,329,171,667	6,075,889,366	13,405,061,033	13,438,205,206
2011(2554)	30,500,634	8,453,044,212	6,001,187,286	14,454,231,498	14,484,732,132
2012(2555)	22,426,657	9,027,901,304	5,804,060,310	14,831,961,614	14,854,388,271
2013(2556)	27,110,568	8,898,814,393	6,578,721,332	15,477,535,725	15,504,646,293
2014(2557)	30,265,062	8,933,638,238	8,642,960,440	17,396,598,678	17,426,863,740
2015(2558)	38,341,251	4,478,898,421	14,469,462,038	18,948,360,459	18,986,701,710
2016(2559)	74,541,037	1,876,397,781	16,057,738,223	17,934,136,004	18,008,677,041
2017(2560)	99,975,950	2,879,940,952	13,483,199,294	16,363,130,246	16,464,958,185
2018(2561)	71,990,601	5,345,514,742	14,542,417,095	19,887,931,835	19,959,922,436
2019(2562)	68,236,234	3,109,588,407	14,767,828,830	17,877,417,237	17,945,653,471
เฉลี่ย ปี 52-62 รวม 11 ปี	46,692,303	6,021,114,882	10,118,368,898	16,139,483,781	16,186,176,084
เฉลี่ย ปี 58-62 รวม 5 ปี	70,987,412.40	3,538,068,060.20	14,664,127,096.00	18,202,195,156.20	18,273,182,568.60

ที่มา: จากเอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดยชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย

2.1.1) มูลค่าการนำเข้าหนังดิบโค กระบือ (raw hide) (พิกัดศุลกากร 4101) หนังพอกกิ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) (พิกัดศุลกากร 4104) หนังพอกสำเร็จรูป (Finished leather) (พิกัดศุลกากร 4107) เฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2552-2562 รวม 11 ปี 17,563,329,518 บาท

2.1.2) มูลค่าการส่งออกหนังดิบโค กระบือ (raw hide) (พิกัดศุลกากร 4101) หนังพอกกิ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) (พิกัดศุลกากร 4104) หนังพอกสำเร็จรูป (Finished leather) (พิกัดศุลกากร 4107) เฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2552-2562 รวม 11 ปี 16,186,176,084 บาท

ดังนั้น ดุลการค้า (Balance of Trade) ซึ่งคำนวณจากมูลค่าการส่งออกลบด้วยมูลค่าการนำเข้าของหนังดิบโค กระบือ (raw hide) (พิกัดศุลกากร 4101) หนังพอกกิ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) (พิกัดศุลกากร 4104) หนังพอกสำเร็จรูป (Finished leather) (พิกัดศุลกากร 4107) เฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2552-2562 รวม 11 ปี เป็นดุลการค้าขาดดุลมาตลอด เฉลี่ยปีละ 1,377,153,434 บาทต่อปี

2.2) การนำเข้าหนังโค กระบือระยะ 11 ปี ตั้งแต่ ปี 2552 - 2562 และระยะ 5 ปี ตั้งแต่ ปี 2558 - 2562

จากสถิติของกรมศุลกากรพบว่าการนำเข้าหนังโค กระบือ ตามพิกัดศุลกากร 4101 ตั้งแต่ปี 2552-2562 รวมระยะเวลา 11 ปี เฉลี่ย 88,546,398 กิโลกรัมต่อปี ใน 5 ปีหลังมีการนำเข้าหนังโค กระบือ ตั้งแต่ปี 2558-2562 รวมระยะเวลา 5 ปี เฉลี่ย 90,212,135 กิโลกรัมต่อปี

ทั้งนี้ ในปี 2561 มีการนำเข้าหนังโคมากที่สุด 125,478,402 กิโลกรัม การนำเข้าหนังเข้าโรงงานพอกหนังเพียง 80,416,300 กิโลกรัม พบว่าหนังสูญหายไป 45,062,102 กิโลกรัม หรือคิดเป็นร้อยละ 35.91 และในปี 2562 มีการนำเข้าหนังโค 86,984,723 กิโลกรัม มีการนำเข้าหนังเข้าโรงงานพอกหนังเพียง 73,050,460 กิโลกรัม หรือเท่ากับว่าหนังสูญหายไป 13,934,263 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 16.02 แม้ว่าในระยะ 5 ปีหลังจะมีมูลค่าการนำเข้าหนังลดลง แต่หากพิจารณาปริมาณนำเข้ากลับ ไม่แตกต่างจากปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยทั้ง 11 ปี และ 5 ปี แต่เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้าหนังพิกัดศุลกากร 4101 ของปี 2562 กลับพบว่ามีมูลค่าลดลง

เหลือ 2,617,223,424 บาท หรือมีมูลค่าลดลง ร้อยละ 46.40 ของมูลค่าหนึ่ง ปี 2561 ที่มีมูลค่า 5,939,036,284 บาท ซึ่งผู้นำเข้าอ้างว่ามีการนำเข้าด้วยมูลค่าที่ลดลงเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะราคาราคาหนึ่ง ในตลาดโลกมีราคาตกลงทำให้ผู้นำเข้าเห็นเป็นโอกาสในการซื้อวัตถุดิบราคาต่ำในปริมาณที่เท่าเดิมแต่ใช้เงินน้อยลง

2.3) การนำเข้าหนังสือพิมพ์ กระทบ ตามพิกัด 4101 จากกลุ่มประเทศอาเซียน จากสถิติของ กรมศุลกากรพบว่ามีการนำเข้าหนังสือพิมพ์ กระทบตามพิกัด 4101 จากกลุ่มประเทศอาเซียนซึ่งหนึ่งจากกลุ่ม ประเทศอาเซียนเหล่านี้เป็นหนังสือพิมพ์ที่มีคุณภาพดีด้อยกว่าหนังสือพิมพ์ของไทย ผู้นำเข้าหนังสือพิมพ์ กระทบตาม พิกัด 4101 จากประเทศอาเซียนเกือบทั้งหมดผลิตเป็นหนังสือ เมื่อผ่านกระบวนการพอกแล้วก็ได้ทำการส่งออก แต่มีการนำหนังสือส่วนนี้มาใช้ภายในประเทศ การนำเข้าหนังสือดังกล่าวส่งผลกระทบต่อราคาหนังสือ กระทบของ ไทยซ้ำเติมหนังสือ กระทบภายในประเทศให้เกิดเป็นวิกฤตยิ่งขึ้น ประเทศกลุ่มอาเซียน ได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา ลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พม่า ฟิลิปปินส์

มูลค่าหนึ่งมีการนำเข้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนสูงสุดในปี 2558 มูลค่า 828,705,141 บาท ซึ่งเป็นเรื่องน่าเสียดายมูลค่าที่ไม่ควรจะต้องเสียไปให้ต่างชาติ มูลค่านำเข้าโดยเฉลี่ย 490,396,738 บาท หนังสือที่นำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนเหล่านี้เป็นหนังสือคุณภาพ ไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะพอกหนังสือ เพื่อทำการส่งออกจึงเป็นหนังสือที่มีความซ้ำซ้อนนำมาจำหน่ายตลาดภายในประเทศ การนำเข้าหนังสือจากอาเซียน ผู้นำเข้าส่วนมากเป็นโรงพอกหนังสือขนาดใหญ่

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าของการนำเข้าหนังสือพิมพ์ พิกัด 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ค.ศ.(พ.ศ.)	รวมน้ำหนักนำเข้าหนังสือ 4101 ของประเทศในอาเซียน		รวมมูลค่านำเข้าหนังสือ 4101 ของประเทศในอาเซียน	
	นำเข้าจากอาเซียน	ผลต่าง	นำเข้าจากอาเซียน	ผลต่าง
	(กิโลกรัม)	(ร้อยละ)	(บาท)	(ร้อยละ)
2009(2552)	4,973,779		106,215,109	
2010(2553)	8,802,771	76.98	225,916,796	112.70
2011(2554)	6,624,880	-24.74	232,325,843	2.84
2012(2555)	7,220,499	8.99	360,667,657	55.24
2013(2556)	8,268,515	14.51	388,038,767	7.59
2014(2557)	10,866,940	31.43	592,013,416	52.57
2015(2558)	15,873,601	46.07	828,705,141	39.98
2016(2559)	16,941,977	6.73	563,158,088	-32.04
2017(2560)	18,229,827	7.60	491,131,556	-1279
2018(2561)	17,911,144	-1.75	394,859,482	-19.60
2019(2562)	12,597,515	-29.67	174,129,423	-55.90
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	11,664,677	12.38	396,105,571	13.69
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	16,310,813	5.80	490,396,738	-16.07

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตร และสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมศุลกากร., 2563.

2.4) การนำเข้าหนังสือพิมพ์ กระทบตามพิกัดศุลกากร 4101 4104 หนังสือพอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังสือเปียก (wet blue) ซึ่งซ้ำซ้อนจากหนังสือที่ตกค้างภายในประเทศ

การนำเข้าหนังสือจากต่างประเทศมี 2 ประเภท คือ หนังสือ และหนังสือเปียก (Wet Blue) ซึ่งการนำเข้ามีทั้งเกรดพรีเมียมและหนังสือธรรมดาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกับหนังของประเทศไทย เพื่อทำการฟอกในโรงงาน จึงเห็นได้ว่าหนังเกรดธรรมดาซึ่งผู้ประกอบการถูกบังคับให้ซื้อมาพร้อมกับหนังเกรดพรีเมียมเป็นการซ้ำเติมปัญหาให้หนังที่ผลิตได้ภายในประเทศ และส่งผลกระทบต่อราคาหนังสัตว์ในประเทศไทยพิจารณาจากหนังดิบโค กระบือ และหนังฟอกที่ผลิตได้ในประเทศ ปี 2561 และ 2562 ดังนี้

(1) การนำเข้าหนังดิบโค กระบือ พิกัดศุลกากร 4101 พบว่าปี 2561 และ ปี 2562 มีหนังฟอกตกค้างอยู่ภายในประเทศที่ทำมาจากหนังนำเข้าคุณภาพดี (premium) ตามพิกัดศุลกากร 4101 จำนวน 20,272,052 ตารางฟุต และ 20,986,328 ตารางฟุต ตามลำดับ

(2) การนำเข้าหนังดิบโค กระบือ พิกัดศุลกากร 4101 จากกลุ่มประเทศอาเซียนปี 2561 และ 2562 มีหนังตกค้างอยู่ภายในประเทศที่ทำมาจากหนังนำเข้าเกรดด้อยคุณภาพตามพิกัดศุลกากร 4101 จากกลุ่มประเทศอาเซียน คือ 12,537,800 ตารางฟุต และ 8,818,260 ตารางฟุต ตามลำดับ

รวมการนำเข้าหนังดิบโค กระบือพิกัดศุลกากร 4101 ปี 2561 และ 2562 มีหนังฟอกตกค้างอยู่ภายในประเทศ ตามพิกัดศุลกากร 4101 คือ 32,809,852 ตารางฟุต และ 29,804,588 ตารางฟุต ตามลำดับ

(3) การนำเข้าหนัง พิกัดศุลกากร 4104 หนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว พบว่าปี 2561 และ 2562 มีหนังตกค้างที่ซ้ำซ้อนกับหนังภายในประเทศที่ทำมาจากหนังนำเข้าหนังกึ่งสำเร็จรูปตามพิกัดศุลกากร 4104 คือ 3,664,552 ตารางฟุต และ 4,046,987 ตารางฟุต ตามลำดับ

รวมการนำเข้าหนังดิบโค กระบือ พิกัดศุลกากร 4101 และหนังพิกัดศุลกากร 4104 หนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว พบว่าปี 2561 และ 2562 มีหนังตกค้างที่ซ้ำซ้อนกับหนังภายในประเทศที่ทำมาจากหนังนำเข้าหนังกึ่งสำเร็จรูป (wet blue) ตามพิกัดศุลกากร 4104 และหนังดิบ 4101 จำนวน 36,474,404 ตารางฟุต และ 33,851,575 ตารางฟุต ตามลำดับ

(4) หนังฟอกที่ผลิตได้จากหนังภายในประเทศปี 2561 และ 2562 จำนวน 19,926,590 และ 12,182,058 ตารางฟุต ตามลำดับ

รวมหนังตกค้างซ้ำซ้อนในประเทศที่นำเข้าพิกัด 4101 4104 และหนังภายในประเทศปี 2561-2562 จำนวน 56,398,994 ตารางฟุต และ 46,033,633 ตารางฟุต ตามลำดับ

ทั้งนี้ หนังฟอกในคลังสินค้าตามรายงานของโรงงานฟอกหนังปี 2561-2562 จำนวน 30,809,294 และ 27,774,895 ตารางฟุต ตามลำดับ

2.5) การจ้าง รั้งจ้าง และเช่าโรงงานฟอกหนังจากต่างชาติเพื่อนำมาฟอกในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก

เนื่องจากมีแรงจูงใจจากการที่โครงสร้างต้นทุนการฟอกหนังที่ต่ำมากเอื้อให้มีการกระทำดังกล่าว ประกอบด้วย (1) การนำเข้าหนังดิบโค กระบือ พิกัดศุลกากร 4101 และหนังพิกัดศุลกากร 4104 หนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว ไม่มีอากรขาเข้า (2) ค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสียที่เกิดจากการฟอกหนังของประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายต่ำมาก เมื่อทำการเปรียบเทียบกับโรงงานฟอกหนังมาตรฐานที่รายงานขององค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO)

2.6) การบำบัดน้ำเสียด้วยระบบบำบัดรวมของโรงฟอกหนัง

โรงงานฟอกหนังของประเทศไทยเป็นการบำบัดน้ำเสียส่วนกลางแบบบำบัดรวมเมื่อประเมินเปรียบเทียบกับโรงงานมาตรฐานของ UNIDO ที่มีกำลังการผลิตเทียบเท่ากับกำลังการผลิตของโรงฟอกหนังของไทยจะมีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

(1) ค่าบำบัดน้ำเสีย

(1.1) ค่าบำบัดน้ำเสียของโรงงานฟอกหนังของไทย 177,819,538 บาทต่อปี

(1.2) ค่าบำบัดน้ำเสียของโรงงานฟอกหนังมาตรฐานของ UNIDO 273,397,542 บาทต่อปี

(1.3) ค่าบำบัดน้ำเสียของโรงงานฟอกหนังฝรั่งเศส 1.91 เหรียญสหรัฐต่อน้ำเสีย

1 ลูกบาศก์เมตร

(1.4) ค่าบำบัดน้ำเสียของโรงงานฟอกหนังอิตาลี 4.24 เหรียญสหรัฐต่อน้ำเสีย

1 ลูกบาศก์เมตร

(1.5) ค่าบำบัดน้ำเสียของโรงงานฟอกหนังในยุโรป เฉลี่ย 3.075 เหรียญสหรัฐอเมริกา

ต่อน้ำเสีย 1 ลูกบาศก์เมตร

(1.6) ค่าบำบัดน้ำเสียของโรงงานฟอกหนังของไทย 2.00 เหรียญสหรัฐอเมริกาต่อน้ำเสีย

1 ลูกบาศก์เมตร

(2) ค่าบำบัดของเสียที่เป็นของแข็ง (Solid waste)

(2.1) ค่าการบำบัดของเสียที่เป็นของแข็งของโรงงานฟอกหนังอิตาลี 30,513,054 บาทต่อปี

(2.2) ค่าการบำบัดของเสียที่เป็นของแข็งของโรงงานฟอกหนังของไทย ไม่มีรายงาน

(3) ค่าการบำบัดกลิ่น

(3.1) ค่าการบำบัดกลิ่นของโรงงานมาตรฐาน UNIDO 335,580,000 บาทต่อปี

(3.2) ค่าการบำบัดกลิ่นของโรงงานฟอกหนังของไทย ไม่มีรายงาน

(4) ค่าใช้จ่ายในการบำบัดสารโครเมียม

(4.1) ประเมินค่าใช้จ่ายในการบำบัดสารโครเมียม ถ้าโรงงานฟอกหนังของไทย มีการบำบัดโครเมียมทุกโรงงานจะมีค่าใช้จ่ายประมาณ 858,613,713 บาทต่อปี ประเมินค่าลงทุนในการบำบัดสารโครเมียม ถ้าโรงงานฟอกหนังของไทยมีการบำบัดโครเมียมทุกโรงงานจะมีค่าใช้จ่าย ประมาณ 3,814,933,935 บาท ค่าใช้จ่ายในการบำบัดของเสียถ้าโรงงานฟอกหนังของไทยทำการบำบัดทุกวิธี ประกอบด้วย ค่าบำบัดน้ำเสีย 273,397,542 บาทต่อปี ค่าบำบัดของแข็ง 30,513,054 บาทต่อปี ค่าบำบัดกลิ่น 335,580,000 บาทต่อปี ค่าบำบัดสารโครเมียม 858,613,713 บาทต่อปี รวมค่าใช้จ่ายในการบำบัดของเสีย เป็นจำนวน 1,498,104,309 บาทต่อปี

(4.2) เงินลงทุนในการสร้างโรงงานกำจัดสารโครเมียม 3,814,933,935 บาท เงินลงทุนในการสร้างโรงงานกำจัดกลิ่น 100,000,000 บาท และเงินลงทุนในการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย 50,000,000 บาท รวมเงินลงทุนในโครงสร้างของการบำบัดของเสีย เป็นจำนวน 3,964,933,935 บาท

จากการประเมินการบำบัดของเสียของโรงงานฟอกหนังกรณีของประเทศไทยพบว่าหาก โรงงานฟอกหนังของไทยทำการบำบัดของเสียทุกอย่างตามหลักสากลจะต้องมีค่าใช้จ่ายประมาณ 1,498,104,309 บาทต่อปี

2.7) การวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อเกษตรกรจากราคาหนังโค กระบือตกต่ำ กรณีเกษตรกร เลี้ยงโค กระบือนำเข้าโรงเชือดและขายหนังสด

ในกรณีของเกษตรกรที่เลี้ยงโค กระบือที่นำเข้าเชือด และขายหนังสดมีรายละเอียดที่แตกต่างจากหน่วยธุรกิจอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมหนัง เพราะต้นทุนของเกษตรกรที่เลี้ยงโค กระบือที่ทำหนังนั้น ต้นทุนที่ได้มาจากการซื้อตัวโค กระบือที่มีชีวิตนำมาขุนเพื่อเพิ่มน้ำหนักหรือเพิ่มผลกำไร หรือบางกรณีนำเข้าโรงเชือดเลย การซื้อขายโค กระบือมีชีวิตจะชั่งน้ำหนักโค กระบือทั้งตัว จึงเป็นน้ำหนักที่รวมทั้งเนื้อ หนัง กระดูก หางวัว ไช้วัว

โดยวิธีการคิดต้นทุนหนังของเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ เข้าโรงฆ่าสัตว์เพื่อเชือดทำเนื้อ การซื้อขายตัวเป็นใช้วิธีชั่งน้ำหนักทั้งตัว ปัจจุบันราคาโคเป็นหรือโคมีชีวิตอยู่ที่ 105 บาทต่อกิโลกรัม โคตัวหนึ่ง มีหนังสดประมาณ 30 กิโลกรัม ดังนั้น ต้นทุนของหนังโค คือ 3,150 บาท ต่อตัว หรือต่อผืน แต่ปัจจุบันราคาซื้อขายหนังสดอยู่ที่ 3 บาทต่อกิโลกรัม ราคาซื้อขายหนังสดจึงอยู่ที่ 90 บาทต่อตัว เกษตรกรไม่มีทางเลือกจึงมักจะปล่อยให้หนังเน่าเสีย แต่ถ้าเกษตรกรยอมขายหนังสดในราคานี้เกษตรกรจะขาดทุนในราคาหนัง 3,060 บาท ต่อผืน ส่วนที่ขาดทุน คือ หนังราคา 90 บาท เกษตรกรไม่มีทางเลือกจึงต้องนำส่วนที่ขาดทุนเพิ่มเข้าไปในราคา เนื้อแต่เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มราคาได้ เพราะเนื้อเป็นสินค้าควบคุม อีกทั้งตลาดเนื้อของไทยไม่สามารถรับภาระราคาเนื้อสูงกว่านี้ได้ เกษตรกรจึงหันไปขายโค กระบือตัวเป็นไปต่างประเทศซึ่งมีความคุ้มทุนมากกว่า ส่งผลให้โรงเชือดในเมืองไทยปิดกิจการไปเป็นจำนวนมาก

ทั้งนี้ ในช่วงที่ราคาหนังหมักเกลือสูงสุด คือ 58 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งในเวลานั้นโคตัวเป็นราคา ประมาณ 95 บาทต่อกิโลกรัม ดังนั้น ต้นทุนของหนังโค คือ 2,850 บาทต่อตัว หรือต่อผืน ราคาหนังสด คือ 39.20 บาทต่อกิโลกรัม ต้นทุนหนังสด คือ 1,176 บาท ถ้าเกษตรกรยอมขายหนังสดในราคานี้เกษตรกรจะขาดทุนราคาหนัง 1,674 บาทต่อผืน

2.8) การเสียภาษีของโรงงานฟอกหนังและการส่งรายได้เข้ารัฐ พิจารณาจากข้อมูลดังต่อไปนี้

2.8.1) โรงงานฟอกหนังเสียอากรขาเข้าหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4104 หนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4107 ในปี 2560-2562 รวม 3 ปี จำนวน 65,427,892 บาท 65,506,710 บาท และ 65,993,394 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 65,642,665 บาทต่อปี

2.8.2) โรงงานฟอกหนังเสียอากรขาออกหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4104 หนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4107 ในปี 2560-2562 รวม 3 ปี จำนวน 8,479,676 บาท 12,283,918 บาท และ 12,179,163 บาท ตามลำดับ เฉลี่ย 10,980,919 บาทต่อปี

2.8.3) โรงงานฟอกหนังขนาดใหญ่ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรของการนำเข้าหนังโค กระบือในปี 2560-2562 รวม 3 ปี จำนวน 20,764,264 บาท 23,652,582 บาท และ 19,345,895 บาท ตามลำดับเฉลี่ย 21,254,247 บาทต่อปี

เมื่อมีการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรมาตรา 29 และ BOI ของโรงงานฟอกหนังทำให้เสียอากรขาเข้าเพียง 44,403,418 บาท เมื่อรวมอากรส่งออกอีก 10,980,918 บาทต่อปี รวมเสียภาษีอากร 55,384,336 บาทต่อปีเท่านั้น

เมื่อนำมูลค่าการเสียอากรของโรงงานฟอกหนังทั้งสิ้นมาเทียบกับมูลค่าส่งออกรวมกับมูลค่านำเข้าเฉลี่ย 5 ปี ในปี 2558-2562 จำนวน 36,777,424,703 บาท พบว่าการเสียอากรของโรงงานฟอกหนังมีเพียงร้อยละ 0.1506 เท่านั้น ซึ่งมีอัตราที่น้อยมากเมื่อเทียบกับการเสียอากรการนำเข้าและส่งออกของอุตสาหกรรมประเภทอื่น

2.9) การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการกำหนดให้หนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4104 วินิจฉัยเป็นหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4107 จากโครงสร้างภาษีอากรส่งออกที่มีความเหลื่อมล้ำระหว่างการส่งออกหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4104 และหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4107 เนื่องจากการส่งออกหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4104 มีการเสียอากร 4 บาทต่อกิโลกรัม การนำเข้าหนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4107 มีการเสียอากร ร้อยละ 5 ของตามมูลค่านำเข้าส่วนการส่งออก หนังฟอกสำเร็จรูปพิกัด 4107 ได้รับการยกเว้นอากรหนังฟอกสำเร็จรูป (wet blue) พิกัด 4104 มีความคล้ายกับหนังฟอกสำเร็จรูป (finished leather) พิกัด 4107

เมื่อพิจารณาการลดลงของการส่งออกหนังสือพิมพ์ 4104 ตั้งแต่ปี 2557-2562 รวม 6 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงพบว่า มูลค่าการส่งออกหนังสือพิมพ์ 4104 สะสมลดลง 6,026,252,592 บาท หรือลดลงร้อยละ 53.82 แต่มีการเพิ่มขึ้นของการส่งออกหนังสือพิมพ์ 4107 สะสม มูลค่า 5,171,603,826 บาท หรือคิดเป็นมูลค่าการส่งออกหนังสือพิมพ์ 4104 เฉลี่ยที่ลดลง 1,205,518 บาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 53.82 แต่มีการเพิ่มขึ้นของการส่งออกหนังสือพิมพ์ 4107 เฉลี่ย 1,034,320,765 บาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 46.18 ซึ่งเป็นมูลค่าที่น่าจะมีความใกล้เคียงกัน จึงเป็นไปได้หรือไม่ว่าได้มีการย้ายสำแดงการส่งออกหนังสือพิมพ์ 4104 ไปเป็นหนังสือพิมพ์ 4107

2.10) ปัญหาการตรวจโรงงานอุตสาหกรรมในด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม

มลภาวะที่เกิดจากโรงงานฟอกหนังตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา อาจมีหลายสาเหตุจากการตรวจสอบโรงงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งยังต้องปรับปรุง หรือขาดการประชาสัมพันธ์ กฎระเบียบต่าง ๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจร่วมกัน คือ การวางระเบียบการตรวจสอบโรงงาน ทั้งนี้ โรงงานอุตสาหกรรมทั่วไปมักจะอ้างถึงการที่โรงงานมีระบบมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14000 ซึ่งมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมหลายระบบ แต่โดยทั่วไปทุกระบบจะเป็น subset อยู่ในระบบ ISO 14000 อยู่แล้ว ระบบ ISO 14000 เป็นระบบที่มีช่องว่าง เพราะทำโดยสมัครใจ และที่สำคัญ คือ ผู้ร้องขอให้โรงงานทำระบบ ISO 14000 คือ ลูกค้าของโรงงานเท่านั้น ระบบจะรับรองเฉพาะระบบเท่านั้น แต่ไม่รับรองการทำงานวันต่อวัน (day to day operation) ว่าโรงงานนั้นได้ทำตามระบบได้ครบถ้วนถูกต้องตลอดเวลาหรือไม่ ผู้ตรวจโรงงานจึงควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาจากผู้ตรวจประเมิน (Auditor) มาสนับสนุนการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ทุกครั้ง ดังนี้

ในขั้นแรก การออกกฎระเบียบปรับปรุงระบบการตรวจสอบโรงงานด้วยการพิจารณาจากเอกสาร ผู้ตรวจประเมิน (Auditor) ที่เขียนรายงานใน Auditor Summary ซึ่งส่วนมากจัดทำโดยบริษัทประเมินระดับโลกที่มีความน่าเชื่อถือใน Auditor Summary ประกอบประเด็น (Aspects) ต่าง ๆ ที่กำหนดและประเมินว่าโรงงานได้ปฏิบัติตามประเด็นที่วางไว้หรือไม่

ขั้นที่สอง หากไม่ปฏิบัติตามผู้ประเมินจะรายงานติด CAR (Corrective Action Request) ถ้าเป็นความผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้ประเมินจะติด Minor CAR ถ้าทางโรงงานไม่แก้ไข Minor CAR หลายครั้ง ผู้ตรวจประเมินอาจยกเลิกการประเมิน ในกรณีที่มีข้อผิดพลาดอย่างสำคัญ ผู้ประเมินจะติด Major CAR ถ้าทางโรงงานไม่แก้ไขผู้ตรวจประเมินอาจยกเลิกการประเมิน ซึ่งจะเกิดความเสียหายในเรื่องความน่าเชื่อถือของโรงงานต่อลูกค้าของโรงงาน

ทั้งนี้ ผู้ตรวจประเมินจะมีหน้าที่เพียงตรวจเอกสารเท่านั้นไม่มีอำนาจในการไปเก็บตัวอย่างไปวิเคราะห์ด้วยตนเองได้ แต่เพียงขอข้อมูลหลักฐานการวิเคราะห์ที่เทียบกับผลการวิเคราะห์มาตรฐาน โดยมีศูนย์กลางของเอกสารอยู่ที่ส่วนกลาง DCC (Document control Center) เพื่อขอเอกสาร Work Instruction ว่าทางโรงงานได้ปฏิบัติตาม Work Instruction ที่ร่วมกันกำหนดเอาไว้หรือไม่ การปรับปรุงกฎระเบียบในการตรวจโรงงานให้มีการรายงานด้วย Auditor Summary ของผู้ตรวจประเมิน และนำมาแสดงต่อประชาชนน่าจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจโรงงาน เป็นการสร้างความโปร่งใสให้แก่เจ้าหน้าที่ของทางการ และเป็นการลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับโรงงานด้วยการเผยแพร่ด้วยข้อเท็จจริงเท่านั้น ดังนั้น วิธีการตรวจโรงงานที่น่าจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การขอ Auditor Summary และขอคู่มือปฏิบัติงานควบคุมให้ต้องตรงกับประเด็น (Aspects) ต่าง ๆ ที่กำหนดร่วมกันไว้

2.11) การประเมินต้นทุนการผลิตหนังสือของโรงงานฟอกหนัง โดยชมรมเกษตรกรผู้ผลิต และผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทยได้ประเมินต้นทุนการผลิตหนังสือของโรงงานฟอกหนัง ดังนี้

1.) กรณีจ้างโรงฟอกหนังให้ฟอกหนังโค

ราคารับซื้อหนังโคหมักเกลือ	9 บาทต่อกิโลกรัม
หนังโคหมักเกลือมีน้ำหนัก	25 กิโลกรัมต่อผืน
ต้นทุนหนังโค	25 x 9 บาทต่อผืน
รวม	225 บาทต่อผืน

ค่าใช้จ่ายในการผลิตหนังเขียว (wet blue)

การผลิตหนังเขียว (wet blue)	450 บาทต่อผืน
	225 + 450 บาทต่อผืน
ราคาหนังเขียว (Wet blue)	675 บาทต่อผืน
ค่ามาตรฐานยัดหนัง 1 กิโลกรัมยัดได้	1.5 ตารางฟุต
หนังโค 25 kg ยัดได้	25 x 1.5 ตารางฟุต
	37.5 ตารางฟุต
ค่าทำ Finishing	15 บาทต่อตารางฟุต
รวม	37.5 x 15 บาทต่อตารางฟุต
ราคาหนังฟอกสำเร็จรูป	562.50 บาทต่อผืน
รวมราคาหนัง	675 + 562.6 บาทต่อผืน
เท่ากับ	1,237.60 บาทต่อผืน
ราคาต้นทุนหนังฟอกสำเร็จรูป	1,237.60 เฉลี่ย 33 บาทต่อตารางฟุต
ราคาขายเฉลี่ยในท้องตลาด	40 – 50 บาท
ราคาต้นทุนหนังเขียว 675 เฉลี่ย	18 บาทต่อตารางฟุต
ราคาเฉลี่ยในท้องตลาด	25.28 บาทต่อตารางฟุต
ผู้ว่าจ้างฟอกขายหนังฟอกสำเร็จรูปขั้นต่ำ	40 บาทต่อตารางฟุต
ต้นทุนหนังฟอกสำเร็จรูป	33 บาทต่อตารางฟุต
กำไร	7 บาทต่อตารางฟุต
เมื่อคำนวณต้นทุนการฟอกหนังโคหมักเกลือ 10 ตัน หรือ 1 คันรถ	
ผู้ว่าจ้างจะได้กำไร	7 x 10,000 บาทต่อตารางฟุต
รวมกำไร	70,000 บาทต่อตารางฟุต
ผู้ว่าจ้างจะได้กำไรจากหนังเขียวซึ่งทำจากหนังท้องที่ Split ด้วย	
ราคาขายหนังเขียว (Wet Blue)	25.28 บาทต่อตารางฟุต
ราคาขายหนังเขียวต่ำสุด	25 บาทต่อกิโลกรัม
ต้นทุนว่าจ้างทำหนังท้อง	18 บาทต่อกิโลกรัม
กำไรจากการทำหนังเขียว	7 บาทต่อกิโลกรัม
	70,000 บาทต่อกิโลกรัม
รวมกำไร 70,000 + 70,000	140,000 บาทต่อกิโลกรัม
	14,000 บาทต่อตันหรือร้อยละ 155

2.) กรณีโรงงานฟอกหนังทำการฟอกด้วยตนเอง

หนังโคหมักเกลือ	25 กิโลกรัมต่อฝืน
โรงงานรับซื้อหนังโคหมักเกลือ	9 บาทต่อกิโลกรัม
พ่อค้าหนังส่งหนังให้โรงฟอกหนัง	10 ตัน (1 คันรถ)
จำนวน	400 ฝืน
การยัดหนังได้	1 เท่าของพื้นที่หลัง
น้ำหนักหนังโคหมักเกลือ	10,000 กิโลกรัม
พื้นที่หนังโคหมักเกลือ	10,000 ตารางฟุต
ค่าซื้อหนังดิบโคกระบือ	90,000 บาท
ค่าสารเคมีร้อยละ 30 เท่ากับ	45,000 บาท
ค่าบริหารจัดการร้อยละ 10 เท่ากับ	15,000 บาท
รวมต้นทุนการผลิต	150,000 บาท
ต้นทุน	15 บาทต่อตารางฟุต
ราคาขายในท้องตลาด	250,000 บาท
	25 บาทต่อตารางฟุต
กำไร	250,000 - 150,000
รวม	100,000 บาท
ร้อยละของกำไร	40 บาท

นอกจากนี้ การผลิตหนังฟอกของโรงงานฟอกหนังยังได้ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น หนังกาว AB กาว AB คือ หน้าห้องที่ split ออก

หนังกาว AB ผลิตได้ร้อยละ 30 ของน้ำหนักหนัง

หนังกาวที่ผลิตได้ $25 \times 30\%$
7.5

ราคาหนังกาว AB อย่างต่ำที่สุด 50 บาทต่อกิโลกรัม

ราคาหนังกาวต่อฝืน 50×7.5 บาท

รวม 375 บาทต่อฝืน

375×400 บาท

รวม 150,000 บาท

ต้นทุนของการทำหนังกาวได้อยู่ในขั้นตอน Beeor hoeese แล้ว

ดังนั้น กำไรของหนังกาว AB 150,000 บาท

รวมกำไรต่อ 10 ตัน หรือ 1 คันรถ $100,000 + 150,000$ บาท

รวมกำไรจากหนังฟอกและหนังกาว 250,000 บาท

การลงทุนซื้อหนังดิบโคหมักเกลือ 10 ตัน ในราคา 90,000 บาท ได้กำไร 250,000 บาท

หรือคิดเป็นร้อยละ 178

การคำนวณหนังโคหมักเกลือในช่วงเวลาราคาหนังโคหมักเกลือสูงสุด คือ 58 บาทต่อกิโลกรัม ในปี 2558

หนังโคหมักเกลือ	25 กิโลกรัมต่อฝืน
โรงงานรับซื้อหนังโคเกลือ	58 บาทต่อกิโลกรัม
พ่อค้าหนังส่งออกให้โรงฟอก	10 ตัน (1 คันรถ)
จำนวนหนัง	400 ฝืน
การยืดหนังได้	1 เท่าของพื้นที่หนัง
น้ำหนักหนังโคหมักเกลือ	10,000 กิโลกรัม
พื้นที่หนังหมักเกลือ	10,000 ตารางฟุต
ค่าซื้อหนังโคหมักเกลือ	580,000 บาท
ค่าสารเคมี ร้อยละ 30	174,000 บาท
ค่าบริหารจัดการ ร้อยละ 10	58,000 บาท
รวมต้นทุน	812,000 บาท
ต้นทุน	81.20 บาทต่อตารางฟุต
ราคาขายในท้องตลาด	25 บาทต่อตารางฟุต
	250,000 บาทต่อ 10 ตัน
ขาดทุน	250,000 – 580,000 บาท
	- 330,000 บาท

หนังกาว AB

หนังกาว AB ผลิตได้ร้อยละ 30 ของน้ำหนักหนัง

หนังกาว AB ผลิตได้ $1 \times 30/100 = 0.30$ กิโลกรัม

ราคาหนังเขียวในขณะนั้น 120 บาทต่อกิโลกรัม

ดังนั้น ราคาหนังกาว AB น้ำหนัก 0.3 กิโลกรัมของหนังดิบ หนังฟอก 0.3 กิโลกรัม ราคาหนังฟอก 120 บาท เทียบเป็นหนังดิบ 1 กิโลกรัม จะได้ราคาหนังฟอก $120 \times 0.3 = 36$ บาท/กิโลกรัมหนังดิบ
หนังดิบ 10,000 กิโลกรัม จะขายเป็นหนังฟอกได้ $36 \times 10,000 = 360,000$ บาท

กำไร $360,000 - 330,000$ บาท

30,000 บาท

แสดงว่าในช่วงเวลาที่หนังดิบราคาสูงถึง 58 บาท

ราคาขายหนังฟอกสำเร็จรูป 25 บาทต่อกิโลกรัม

รวมต้นทุนหนังโค การผลิต และค่าบริหาร 81.20 บาทต่อกิโลกรัม

ขาดทุน -330,000 บาทต่อ 10 ตัน

แต่ราคาหนังกาว AB (หนังเขียว) ได้ราคา 120 บาทต่อกิโลกรัมหนังเขียว

หรือเท่ากับ 36 บาทต่อกิโลกรัมหนังดิบ

รายได้จากหนังเขียว 360,000 บาท

รวมกำไร $360,000 - 330,000$ บาทต่อสิบตัน

30,000 บาท

บทที่ 3

ผลการศึกษา

3.1 ข้อมูลโค กระบือและอุตสาหกรรมพอกหนังไทย

การเลี้ยงโค กระบือในประเทศไทยมีมาช้านาน และปรากฏตามหลักฐานในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงว่ามีการซื้อขายกันมาตั้งแต่ในสมัยนั้น จึงนับได้ว่า โคเป็นสัตว์เศรษฐกิจมาแต่ครั้งโบราณกาล ในอดีตเกษตรกรเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมือง ซึ่งมีขนาดตัวเล็กกะทัดรัด แต่ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนชื้นได้ดี โดยกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์มาโดยตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2479 ได้เริ่มนำเข้าโคพันธุ์ต่าง ๆ จากต่างประเทศมาทดลองเลี้ยง อาทิ พันธุ์อเมริกันบราห์มัน แชนด้า เกอร์ทรูดิส ชาร์โรเลส์ จากประเทศสหรัฐอเมริกา จนในปี พ.ศ. 2518 โคพันธุ์อเมริกันบราห์มันได้รับความนิยมจากเกษตรกรเป็นอย่างมาก กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดให้ใช้โคพันธุ์อเมริกันบราห์มันเป็นโคเนื้อพันธุ์หลักที่ใช้ในการส่งเสริมเกษตรกร ด้วยเหตุผลว่าเป็นโคพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคแมลง (โดยเฉพาะเห็บ) ทนทานต่อโรคพยาธิหนอนวัว มีการเจริญเติบโตดีเหมาะกับสภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดูของเกษตรกรไทย ปัจจุบันพันธุ์โค กระบือที่สำคัญที่เลี้ยงในประเทศไทยมีดังนี้

3.1.1 พันธุ์โคที่เลี้ยงในประเทศไทย (กรมปศุสัตว์, 2545, น. 1-9)

1) **โคพื้นเมือง** เป็นโคที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีขนาดเล็ก ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนชื้น ทนต่อโรคพยาธิ และแมลง หากินเก่ง ให้ลูกดก สามารถใช้ประโยชน์จากอาหารหยาบได้ดี เลี้ยงง่ายสามารถปล่อยให้หากินตามทุ่งหญ้าสาธารณะ ป่าละเมาะ ไล่ต้อนตามป่าเขา ใช้เศษเหลือจากผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก ต้นทุนในการเลี้ยงต่ำกว่าโคพันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้ พันธุ์โคพื้นเมืองจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคของประเทศ เช่น โคพื้นเมือง โคอีสาน ได้แก่ โคขาวลำพูน โคพื้นเมืองภาคใต้ ได้แก่ โคชน โคพื้นเมืองภาคกลาง ได้แก่ โคลาน โดยโคพื้นเมืองแท้ ๆ จะอยู่ในเขตภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนทางภาคเหนือ และภาคใต้โคพื้นเมืองบางส่วน จะมีรูปร่างแตกต่างกันออกไปเพราะมีสายเลือดโคสายพันธุ์อื่นผสมอยู่

2) **โคเนื้อ** ได้แก่

2.1) **โคพันธุ์พื้นเมือง** โคพื้นเมืองของไทยมีลักษณะใกล้เคียงกับโคพื้นเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชีย ลักษณะรูปร่างกะทัดรัด ลำตัวเล็ก ขาเรียวเล็ก ยาว เพศผู้มีหนอกขนาดเล็ก มีเหนียงคอแต่ไม่หย่อนยานมาก หูเล็ก หนังใต้ท้องเรียบ มีสีไม่แน่นอน เช่น สีแดงอ่อน เหลืองอ่อน ดำ ขาวนวล น้ำตาลอ่อน และอาจมีสีประรวมอยู่ด้วย เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 300-350 กิโลกรัม เพศเมียหนักประมาณ 200-250 กิโลกรัม

2.2) **โคพันธุ์บราห์มัน** มีต้นกำเนิดในประเทศอินเดีย แต่ถูกปรับปรุงพันธุ์ที่สหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากสหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย เป็นโคที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ลำตัวกว้างยาว และลึกได้สัดส่วน หลังตรง หนอกใหญ่ หูใหญ่ยาว จมูก ริมฝีปาก ขนตา กีบเท้า และหนังเป็นสีดำ เหนียงที่คอ และหนังใต้ท้องหย่อนยาน โคนหางใหญ่ พูหางสีดำ ลำตัวสีขาว เทา และแดง ที่นิยมเลี้ยงกันมาก คือ สีขาว เพศผู้ น้ำหนักประมาณ 800-1,200 กิโลกรัม เพศเมียประมาณ 500-700 กิโลกรัม

2.3) **โคพันธุ์ชาร์โรเลส์** มีถิ่นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศส มีสีขาวครีมตลอดตัว รูปร่างมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขาสั้น ลำตัวกว้าง ยาว และลึก มีกล้ามเนื้อตลอดทั้งตัว นิยเลี้ยงเป็นโคที่มีขนาดใหญ่มาก เพศผู้หนักประมาณ 1,100 กิโลกรัม เพศเมียหนักประมาณ 700-800 กิโลกรัม

2.4) โคพันธุ์ชิมเมนทอล มีถิ่นกำเนิดในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นิยมเลี้ยงกันในประเทศยุโรป ได้รับการปรับปรุงพันธุ์เป็นโคกึ่งเนื้อกึ่งนม และประเทศสหรัฐอเมริกา นำไปคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อ ลำตัวมีสีน้ำตาล หรือแดงเข้มไปจนถึงสีฟาง หรือเหลืองทอง และมีสีขาว กระจ่ายแทรกทั่วไป หน้าขา ท้องขา และขาขาว เป็นโคขนาดใหญ่ โครงร่างเป็นสี่เหลี่ยม ลำตัวยาว ลีกรับน้ำหนักใหญ่ ช่วงขาสั้น และแข็งแรง เพศผู้หนักประมาณ 1,100–1,300 กิโลกรัม เพศเมียหนักประมาณ 650–800 กิโลกรัม

2.5) โคพันธุ์ตาก เป็นโคลูกผสมระหว่างพันธุ์ชาร์โรเลส์ กับพันธุ์บราห์มัน ซึ่งเป็นพันธุ์ใหม่ที่โตเร็ว เนื้อนุ่ม เพื่อทดแทนการนำเข้าพันธุ์โคและเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศ

2.6) โคพันธุ์กำแพงแสน เป็นโคพันธุ์ใหม่ปรับปรุงพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยใช้พันธุ์ชาร์โรเลส์กับบราห์มัน คล้ายกับโคพันธุ์ตาก แต่โคพันธุ์กำแพงแสนเริ่มต้นปรับปรุงพันธุ์จากโคพื้นเมือง โคพันธุ์กำแพงแสนมีสายเลือดร้อยละ 25 พื้นเมืองร้อยละ 25 บราห์มัน และร้อยละ 50 ชาร์โรเลส์

2.7) โคพันธุ์กบินทร์บุรี เป็นโคลูกผสมระหว่างพันธุ์ชิมเมนทอลกับพันธุ์บราห์มัน โดยกรมปศุสัตว์ ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปราจีนบุรี ทำการสร้างโคพันธุ์ใหม่ให้เป็นโคกึ่งเนื้อกึ่งนม โดยลูกโคเพศผู้ใช้เป็นโคขุน และแม่โคใช้รีดนมได้ การสร้างพันธุ์ในฝูงปรับปรุงพันธุ์ดำเนินการโดยนำน้ำเชื้อโคพันธุ์ชิมเมนทอลคุณภาพสูงจากประเทศเยอรมันผสมกับแม่โคบราห์มันพันธุ์แท้ ได้ลูกโคช่วงที่ 1 ที่มีเลือดร้อยละ 50 ชิมเมนทอล และร้อยละ 50 บราห์มัน แล้วผสมโคช่วงที่ 1 เข้าด้วยกัน คัดเลือกปรับปรุงให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่เรียกว่า โคพันธุ์กบินทร์บุรี

2.8) โคพันธุ์อินทูปราซิล เป็นโคที่มีเชื้อสายโคอินเดียเช่นเดียวกับโคบราห์มัน แต่ปรับปรุงพันธุ์ที่ประเทศบราซิล สืบตั้งแต่สีขาวจนถึงสีเทาเกือบดำ สีแดง แดงเรื่อ ๆ หรือแดงจุดขาว หน้าผากโหนกกว้าง ค่อนข้างยาว หูมีขนาดกว้างปานกลางและห้อยยาวมาก ปลายใบหูมักจะบิด เขาแข็งแรงมักจะเอนไปด้านหลัง โหนกมีขนาดใหญ่ ผิวหนังและเหนียงห้อยยาวมาก เป็นโคที่มีขนาดใหญ่และค่อนข้างสูง เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 900-1,200 กิโลกรัม เพศเมียหนักประมาณ 600-700 กิโลกรัม

3) โคขุน หมายถึง โคที่ได้รับการเลี้ยงให้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยได้รับอาหารที่ค่อนข้างดีอย่างเต็มที่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง กล่าวคือ นอกจากจะให้โคกินอาหารหยาบ เช่น หญ้าสดที่มีคุณภาพดี หรือ ฟาง แล้วยังมีการให้กินอาหารข้นเพิ่มเติมด้วย ซึ่งการเลี้ยงประเภทนี้นอกจากจะส่งผลให้โคเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วแล้วยังได้เนื้อโคที่มีคุณภาพดีอีกด้วย

4) โคนม พันธุ์โคนมที่มีถิ่นกำเนิดในแถบร้อน เช่น พันธุ์เรดซินดี ซาฮิวาล เป็นต้น จะสังเกตได้ง่าย คือ โคนมประเภทนี้จะมีโหนกหลังใหญ่ และท่อนมได้ดี แต่ให้นมได้ไม่ดึนกว่า ส่วนพันธุ์โคนมที่มีถิ่นกำเนิดในเขตหนาว หรือเรียกโคยุโรปมีอยู่ด้วยกันหลายพันธุ์ ซึ่งโคยุโรปจะสังเกตได้ง่าย คือ ไม่มีโหนกที่หลัง แนวสันหลังตรงมักไม่ค่อยทนต์อากาศร้อน พันธุ์ที่สำคัญ ได้แก่ พันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเซียน (ขาว ดำ) หรือเรดเดน (วัวแดง)

3.1.2 พันธุ์กระบือที่เลี้ยงในประเทศไทย

กระบือ สามารถแยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กระบือป่าและกระบือบ้าน สำหรับกระบือบ้านแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ กระบือปลัก (Swamp buffalo) และกระบือแม่น้ำ (River buffalo) กระบือทั้งสองชนิดจัดอยู่ในวงศ์ตระกูลและสายพันธุ์เดียวกัน กระบือไทยเป็นประเภทกระบือปลัก มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Bubalus Bubalis (กลุ่มวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์, 2562)

กระบือปลัก (Swamp buffalo) เป็นสัตว์ที่มีถิ่นฐานอยู่ในประเทศต่าง ๆ ทางตะวันออกไกล ซึ่งได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย เวียดนาม พม่า จีนตอนใต้ กัมพูชา และลาว เป็นต้น ในสมัยก่อน

เกษตรกรจะเลี้ยงไว้เพื่อใช้แรงงานในไร่นา ใช้บรรทุกสิ่งของและลากจูง เมื่อกระบืออายุมากขึ้นก็จะส่งเข้าโรงฆ่าเพื่อใช้เนื้อเป็นอาหาร สำหรับประเทศไทย กระบือพื้นเมืองจะเป็นกระบือปลัก อาจจะเป็นเพราะว่าลักษณะทั่วไปของกระบือชนิดนี้จะชอบนอนแช่ปลัก ชอบลงน้ำเมื่อมีอากาศร้อน มีรูปร่างลำสัน ลำตัวหนา ลึก ท้องใหญ่ หัวยาวแคบ เขามีลักษณะแบนโค้งไปข้างหน้า หน้าสั้น หน้าผากแบนราบ ตาขนเด่นชัด ช่วงระหว่าง รูกมูกทั้งสองข้างกว้าง คอยาว และบริเวณใต้คอจะมีบังคอกซึ่งมีขนขาวเป็นรูปตัววี (Chevron) หัวไหล่และอกนูนเต็มได้ชัดเจน ผิวหนังมีสีเทาเข้มเกือบดำที่เป็นสีขาวเผือกก็มีอยู่บ้างเห็นได้ทั่วไป

กระบือแม่น้ำ (River buffalo) พบมากในประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ อียิปต์ ประเทศในยุโรปตอนใต้และยุโรปตะวันออก เป็นกระบือที่ให้นมมากและมีลักษณะเป็นกระบือนม เลี้ยงไว้เพื่อรีดนม กระบือแม่น้ำจะมีหลายสายพันธุ์ เช่น พันธุ์มูร่าห์ พันธุ์นิลราวี พันธุ์เมฆานี พันธุ์เซอติ และพันธุ์เมดิเตอร์เรเนียน เป็นต้น กระบือประเภทนี้จะมีความใหญ่รูปร่างแข็งแรง ลักษณะทั่วไปมีผิวหนังสีดำ หัวสั้น หน้าผากนูน เขาสั้นและบิดม้วนงอ ส่วนลำตัวจะลึกลงมาก

กระบือลูกผสม (Crossbred buffalo) เป็นการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างกระบือปลักและกระบือแม่น้ำ ลูกผสมที่ได้มีลักษณะของทั้งสองพันธุ์ผสมกัน คือ เขาไม่ม้วนขดมากเหมือนพันธุ์แท้ แต่โค้งออกข้างและชี้ขึ้นบน หรือบิดเล็กน้อย ผิวหนังมีจุดสีดำ (Dark pigmentation) หัวมีลักษณะไปทางกระบือแม่น้ำ แต่หน้าผากไม่นูนเด่นมาก เต้านมเจริญดีกว่ากระบือปลัก ใช้งานได้ดีเช่นเดียวกับกระบือไทย ตัวผู้หนักประมาณ 730-800 กิโลกรัม ตัวเมียหนักประมาณ 630-650 กิโลกรัม ระบบการสืบพันธุ์ปกติเหมือนกระบือพันธุ์แท้ทั่วไป

สำหรับการเลี้ยงกระบือในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นกระบือปลัก โดยทั่วไปจะมีลักษณะเหมือนกันหรือแตกต่างกันบ้างในแต่ละพื้นที่ กระบือภาคใต้มีขนาดเล็กกว่ากระบือทางภาคกลางและภาคอีสาน กระบือทางแถบภาคตะวันออก เช่น ชลบุรี ระยอง มีรูปร่างค่อนข้างใหญ่จะสูงโปร่งกว่าและกระบือในแถบพื้นที่อื่น กระบือปลักที่เลี้ยงกันในประเทศไทยปัจจุบันไม่ปรากฏว่าแบ่งเป็นสายพันธุ์ต่าง ๆ แต่พบว่ามีชื่อเรียกกันไปต่าง ๆ ตามท้องถิ่นที่อยู่

เมื่อจำแนกกระบือไทยตามรูปร่างลักษณะ การเรียกชื่อ และถิ่นที่อยู่ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

(1) กระบือทวย พบในแถบจังหวัดลำพูน ลำปาง และอุตรดิตถ์ มีผิวหนังสีดำ ขนหน้าสีดำ หัวยาว ตัวเมียคอยาวลึก ตัวเมียจะมีเต้านมใหญ่กว่าชนิดอื่น ๆ สูงประมาณ 140 เซนติเมตร น้ำหนักตัวประมาณ 450 กิโลกรัม

(2) กระบือแหม่ม พบในแถบจังหวัดลำพูน และลำปาง กระบือแหม่มที่จังหวัดลำปางจะมีขนาดเล็กกว่าในจังหวัดลำพูน กระบือชนิดนี้มีขนาดเล็ก น้ำหนักตัวประมาณ 350 กิโลกรัม มักชอบหากินใบไม้ หนัสน้ำและขนมีสีเทา หัว คอ และลำตัวสั้นกว่ากระบือทวย สูงประมาณ 130 เซนติเมตร

(3) กระบือจาม พบในแถบจังหวัดลำปาง มีลักษณะเหมือนกระบือทวย ผิวหนังสีดำ ขนหน้าสีดำ หัวยาว แต่ตัวเล็กกว่ากระบือทวย

(4) กระบือประ พบในแถบอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มีขนาดลำตัวเล็ก ไม่ค่อยมีกล้ามเนื้อ น้ำหนักประมาณ 300 - 450 กิโลกรัม และมีลักษณะค่อนข้างปราดเปรียวมาก

(5) กระบือมะริด เดิมเป็นกระบือพม่า เข้ามายังประเทศไทยทางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลักษณะเหมือนกระบือทางภาคกลางส่วนใหญ่ แต่มีขนาดเล็ก รูปร่างได้สัดส่วน แข็งแรง ขาตรง สีคล้ำ ขนยาวกว่ากระบือชนิดอื่น ตัวผู้หนักประมาณ 325 - 350 กิโลกรัม ตัวเมียหนักประมาณ 300 กิโลกรัม

(6) กระบือตู้ (กระบือทุ) พบในแถบทางภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นกระบือที่มีกระดูกขาใหญ่ เขากาง มีโครงกระดูกใหญ่

(7) กระจับปี่น้ำว่า พบในแถบจังหวัดน่าน มีลักษณะเช่นเดียวกับกระจับปี่ทุย แต่มีขนาดใหญ่มาก เกือบ 1 ตัน

(8) กระจับปี่ในภาคกลาง พบในแถบจังหวัดอุทัยธานี คาดว่าอพยพมาจากหลายที่ ทั้งภาคอีสาน และกระจับปี่ทุยทางภาคเหนือ สูงประมาณ 135 - 145 เซนติเมตร หนักประมาณ 700 - 750 กิโลกรัม

(9) กระจับปี่แกลบ พบในแถบอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ลักษณะเหมือนกระจับปี่ทางภาคกลาง แต่ตัวเล็กกว่า น้ำหนักประมาณ 300 - 400 กิโลกรัม

(10) กระจับปี่จ๊อน พบทางภาคใต้ของประเทศไทย ในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง คล้ายกระจับปี่แกลบ มีขนาดเล็ก หูเล็ก น้ำหนักประมาณ 300 กิโลกรัม

ลักษณะภายนอกของควายไทยนั้นโดยทั่วไป ลำตัวกำยำล่ำสัน (Stocky) เหมาะสมกับการใช้แรงงานขนาดใหญ่ และมีน้ำหนักมาก ลำตัวค่อนข้างลึก รอบอกใหญ่ ท้องกางใหญ่ คอใหญ่ หน้าอกกว้างอวบ แข็งแรง หัวลักษณะค่อนข้างยาว หน้าผากแคบ บางตัวเขาสั้นกุด บางตัวเขาโค้งแอ่นหลังเล็กน้อย แล้งอนเข้าหากัน หรือบางตัวอาจจะมีเขายาวจัดและกางแยกออกจากกันขนานกับระดับพื้นดิน แล้วโค้งขึ้นเล็กน้อย หลังไม่ตรง บริเวณบั้นท้ายหักลาด หางยาวลงไปประมาณถึงข้อเข่าหลังหรือยาวกว่าเล็กน้อย และมีพู่หางเป็นพวงไม่ใหญ่นัก เท้ามีขนาดใหญ่ กีบเท้าทั้งคู่ชิดกันแข็งแรง

ผิวหนังตลอดร่างกายเป็นสีเทาแก่ แต่ไม่ถึงกับดำจัด ขนปกคลุมร่างกายทั่ว ๆ ไป จัดว่ามีขนบางมาก และค่อนข้างหยาบ บริเวณที่มีขนอยู่มาก คือ เท้าทั้ง 4 และบริเวณหัว สีของควายไทย มี 2 สี คือ สีเทาดำ และสีขาว (เผือก) สีของควายเป็นสีของผิวหนังและสีขนควายมีขนย่อยประมาณ 25 - 40 เส้นต่อผิวหนัง 1 ตารางนิ้ว จำนวนควายเผือกยังพบอยู่บ้างประปราย โดยเฉพาะทางภาคเหนือที่จังหวัดเชียงราย พบประมาณร้อยละ 15 ส่วนในภาคอีสานพบเห็นประมาณร้อยละ 2 - 4 ส่วนทางภาคกลางและภาคใต้เหลืออยู่เป็นจำนวนน้อยมาก

3.1.3 ข้อมูลปริมาณโคกระจับปี่ และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคกระจับปี่ในประเทศไทย

ข้อมูลจำนวนโคเนื้อในประเทศไทย จากสถิติปี 2562 ของกรมปศุสัตว์ พบว่ามีปริมาณโคเนื้อทั้งประเทศ จำนวน 5.9 ล้านตัว และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อทั้งประเทศ จำนวน 8.7 แสนกว่าราย การเลี้ยงส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อจัดลำดับจังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ ปรากฏดังตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อรายภาค ปี 2562

ภาค	โคเนื้อ													
	โคพื้นเมือง					โคพันธุ์ และโคลงผสม				โคขุน		รวม		
	ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)		รวม		ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)		รวม		จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
		แรกเกิดถึงโคสาว	ตั้งท้องแรกขึ้นไป	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)		แรกเกิดถึงโคสาว	ตั้งท้องแรกขึ้นไป	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)				
ยอดรวม	1,088,905	1,272,227	977,049	3,338,181	561,255	615,426	880,205	873,231	2,368,862	374,722	164,764	14,763	5,871,807	871,508
เหนือ	238,017	239,021	154,449	631,487	55,952	99,103	123,975	118,619	341,697	31,545	18,300	1,717	991,484	85,268
ตะวันออกเฉียงเหนือ	448,474	642,960	469,511	1,560,945	313,210	308,310	502,806	493,831	1,304,947	261,117	23,611	6,601	2,889,503	533,318
กลาง	139,140	146,013	125,357	410,510	30,814	158,547	190,936	206,532	556,015	39,741	114,168	4,454	1,080,693	69,332
ใต้	263,274	244,233	227,732	735,239	161,279	49,466	62,488	54,249	166,203	42,319	8,685	1,991	910,127	183,590

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมปศุสัตว์., 2563.

ตารางที่ 5 ข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อรายจังหวัด ปี 2562

เขต ปศุสัตว์	โคเนื้อ													
	โคพื้นเมือง					โคพันธุ์ และโคลูกผสม					โคขุน		รวม	
	ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)		รวม		ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)		รวม		จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
		แรกเกิด ถึงโคสาว	ตั้งท้อง แรกขึ้นไป	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)		แรกเกิด ถึงโคสาว	ตั้งท้อง แรกขึ้นไป	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)				
ยอดรวม	1,088,905	1,272,227	977,049	3,338,181	561,255	615,426	880,205	873,231	2,368,862	374,722	164,764	14,763	5,871,807	871,508
เขต 1	10,778	14,684	7,914	33,376	2,959	24,677	44,390	45,437	114,504	7,614	5,682	394	153,562	10,505
เขต 2	22,102	28,856	17,068	68,026	6,737	14,721	25,103	17,807	57,631	6,515	5,050	283	130,707	12,576
เขต 3	287,610	411,336	276,112	975,058	194,388	174,509	268,292	245,219	688,020	134,408	6,957	1,894	1,670,035	302,319
เขต 4	160,864	231,624	193,399	585,887	118,822	133,801	234,514	248,612	616,927	126,709	16,654	4,707	1,219,468	230,999
เขต 5	128,488	140,980	89,646	359,114	36,295	37,514	60,720	52,864	151,098	17,320	2,963	476	513,175	51,469
เขต 6	109,529	98,041	64,803	272,373	19,657	61,589	63,255	65,755	190,599	14,225	15,337	1,241	478,309	33,799
เขต 7	106,260	102,473	100,375	309,108	21,118	119,149	121,443	143,288	383,880	25,612	103,436	3,777	796,424	46,251
เขต 8	161,058	141,713	120,962	423,733	82,454	28,637	40,224	32,030	100,891	19,184	7,552	1,436	532,176	95,996
เขต 9	102,216	102,520	106,770	311,506	78,825	20,829	22,264	22,219	65,312	23,135	1,133	555	377,951	87,594

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมปศุสัตว์., 2563.

ข้อมูลการเลี้ยงกระบือในประเทศไทย พบว่ามีปริมาณกระบือทั้งประเทศจำนวนกว่า 1.2 ล้านตัว และมีเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือในประเทศไทยจำนวน 2.1 แสนกว่าราย การเลี้ยงส่วนใหญ่ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 2.4 แสนตัว เช่นเดียวกับโคเนื้อ ปรากฏดังตารางที่ 6 และ 7 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ข้อมูลการเลี้ยงกระบือรายภาค ปี 2562

ภาค	กระบือ (ตัว)				
	ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)		รวม	
		แรกเกิดถึง กระบือสาว	ตั้งท้องแรก ขึ้นไป	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
ยอดรวม	353,120	492,329	381,336	1,226,785	218,257
เหนือ	76,864	89,049	65,186	231,099	23,240
ตะวันออกเฉียงเหนือ	241,895	358,192	281,294	881,381	185,436
กลาง	25,962	34,496	25,851	86,309	6,395
ใต้	8,399	10,592	9,005	27,996	3,186

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมปศุสัตว์., 2563.

ตารางที่ 7 ข้อมูลการเลี้ยงกระบือรายจังหวัด ปี 2562

เขต ปศุสัตว์	กระบือ (ตัว)				
	ผู้ (ตัว)	เมีย (ตัว)		รวม	
		แรกเกิดถึง กระบือสาว	ตั้งท้องแรก ขึ้นไป	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ราย)
ยอดรวม	353,120	492,329	381,336	1,226,785	218,257
เขต 1	9,017	10,927	9,437	29,381	1,656
เขต 2	13,946	18,531	12,064	44,541	3,626
เขต 3	142,939	207,072	151,112	501,123	109,232
เขต 4	98,956	151,120	130,182	380,258	76,204
เขต 5	49,076	58,125	36,036	143,237	15,505
เขต 6	27,788	30,924	29,150	87,862	7,735
เขต 7	2,999	5,038	4,350	12,387	1,113
เขต 8	4,711	6,526	4,818	16,055	1,703
เขต 9	3,688	4,066	4,187	11,941	1,483

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมปศุสัตว์., 2563.

3.1.4 ระบบและกลไกการตลาดหนังโคและกระบือ

หนังโคและกระบือ ได้มาจากโคและกระบือที่เกษตรกรเลี้ยงไว้ด้วยวัตถุประสงค์หลัก คือ ใช้เนื้อเป็นอาหาร โคและกระบือเหล่านี้มาจากระบบการผลิตของเกษตรกรภายในประเทศ โคและกระบือมีชีวิตได้ผ่านวิถีตลาดหลายขั้นตอนก่อนถูกนำเข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ เพื่อเปลี่ยนสภาพจากสัตว์มีชีวิตเป็นซากสัตว์ โดยซากโคและกระบือนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วนนอกเหนือจากเนื้อเพื่อใช้บริโภค โดยเฉพาะหนังซึ่งถือเป็นผลผลิตปลายทางที่มีราคาก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลายประเภท กลไกตลาดหนังโคและกระบือจึงมีจุดเริ่มต้น ณ โรงฆ่าสัตว์

โรงฆ่าและชำแหละซาก หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า โรงฆ่าสัตว์ โดยข้อมูลจากกรมปศุสัตว์ ปี 2563 มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการทั้งสิ้น จำนวน 2,597 โรง แบ่งเป็นโรงฆ่าสัตว์ของภาครัฐจำนวน 420 แห่ง และโรงฆ่าสัตว์ของเอกชน จำนวน 2,177 แห่ง โดยโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์จะถูกตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่กำหนด ซึ่งจะทำให้การฆ่าสัตว์มีมาตรฐานสะอาดและปลอดภัย เป็นที่ยอมรับ สำหรับโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้รับใบอนุญาต หรือโรงฆ่าสัตว์เถื่อน จะเป็นการดำเนินการในลักษณะพื้นบ้านที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน โคและกระบือจะถูกฆ่าและชำแหละซากบนพื้น และซากที่ได้จะถูกลากไปมาตามพื้นโรงฆ่า ทำให้เกิดรอยแผลบนหนังได้ โรงฆ่าแบบนี้มักเป็นโรงฆ่าขนาดเล็ก หรือโรงฆ่าแบบครัวเรือนในท้องถิ่น

1) ลักษณะของหนังที่ซื้อขายในตลาด

หนังโคและกระบือสามารถขายในรูปแบบ “หนังสด” หรือนำมาผ่านกระบวนการรักษาคุณภาพหนังให้เก็บไว้ได้เป็นระยะเวลาโดยวิธีการหมักด้วยเกลือ เรียกกันว่า “หนังเค็ม” ดังนี้

1.1) หนังสืเล็ด หนังสืที่ซำหะลอะออกจกซกคโและกระปือยงไม่ซำมคินหรือภยใน 24 ซ่ำมอง เป็นนงคโและกระปือยสด ซ่งจะเรยีกกันว่ำ “นงสดี” หรือ “นงเล็ด” ซ่งการค้ำขยจะมีเวลจำกัดและต้องดำเนินการด้วยควมรวดเร็ว หกนงน่ำจะส่งผลให้รคคตก

1.2) นงคีม เจ้ำของนงสดีที่ยงไม่ต้องการขยนงสดี จะใช้การหมักนงคีม หรือดองคีม โดยการใช้เกลือเป็นวสดีที่ช่วยรักษาคุนภพ

โดยทั้งนงสดีและนงคีมยงคงเป็น “นงคิบ” ที่ไม่ได้ผำนกระบวนกรฟอกด้วยสกรเคมีใด ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในภคอุตสกรกรรมต่อไป

2) ผู้ค้ำนงในประเทศไทย

ผู้ค้ำนงในประเทศไทย จะมีกรซื้อและขยนงเป็นทอด ๆ จกแหล่งนงต้นทงจำแนกได้เป็น 4 ประเภท (ผกพรณ สกุลมน จารุณี ปลงรัมย์ เปรมฤดี ศรีทัพไทย และปรีช อินนุรักษ์, 2548, น. 26-29) คือ

2.1) ผู้ค้ำนงต้นทง เป็นผู้ขยนงอย่งเดียว แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ฟอค้ำที่นำคโ กระปือยเข้าโรงข่ำ ด้วยวตฤประสงคใกรนำเนื้อไปขยในรูปเนื้อสดีที่เขยงในตลคดล่ง ตัดเป็นซันส่วนต่ง ๆ แยกบรรจุกถนขยในตลคดบนหรือตลคดซันสูง ได้แก่ โรงแรม และซุเปอรมาร์เก็ต ส่วนนงที่ได้จกกรข่ำห้ำหะลจะขยให้ผู้ซื้อ ณ โรงข่ำสดี (2) ผู้ขยนงที่เป็นเจ้ำของโรงข่ำห้ำหะลซกค ผู้ขยนงลักษณะนี้ส่วนใหญ่มีโรงข่ำขนาดเล้ก ภยในคร้วเรยอน แบบเบ็ดเสรจ คือ มีฟาร์มเลยงคโกระปือ หรือมีกรจัดซื้อคโและกระปือมเลยงให้อ้วนเพื่อปอนโรงข่ำของตน และมีเขยงขยเนื้อสดีในตลคด ตลอดจนมีพอหมักนงคีมไว้สำหรับรองรับนงรวรวมไว้ขยต่อไป ดงนั้น ผู้ขยนงต้นทงลักษณะนี้จขยทั้งนงเล็ดและนงคีม

2.2) ผู้ค้ำนงระดับทอถึน เป็นผู้รับซื้อนงเล็ดจกโรงข่ำสดีในทอถึนที่ไกลเคยงนอกจากนี้ ยงรับซื้อนงคีมตามกำหนดเวลทที่ได้รับแจงจกผู้ค้ำต้นทง ผู้ค้ำนงระดับทอถึน รวบรวมนงเล็ดตามจุดต่ง ๆ นงเล็ดจะถูกหมักเป็นนงคีม และนงคีมที่ซื้อมจะรวรวมเก็บไว้เพื่อจำหน่ยต่อไป

2.3) ผู้ค้ำนงระดับจ้งหวัด ในแต่ละจ้งหวัดจะมีผู้ค้ำนงรยใหญ่ ซ่งสามารถรวรวมนงคีม มีผู้ค้ำนงระดับทอถึนเป็นสมชกอยู่จำนวนมก พื้นที่รับนงครอบคลุมภวณหลายจ้งหวัดบงรยจตหะเปยนเป็นบริษัทผู้ค้ำนง ส่งนงคีมที่รวรวมไว้ขยให้แก่ผู้ค้ำนงปลยทง หรือส่งให้โรงงนฟอกนงโดยตรง

2.4) ผู้ค้ำนงปลยทง เป็นผู้รวรวมนงรยใหญ่ในประเทศไทย มีสมชกในจ้งหวัดต่ง ๆ รับซื้อนงจกฟอค้ำระดับจ้งหวัด รับนงเล็ดจกโรงข่ำสดีในจ้งหวัดต่ง ๆ และส่งโดยตรงมยงแหล่งรับนงที่กรุงเทพมหนคร หรือสมุทปรกกร ผู้ค้ำนงปลยทงจ้งเป็นแหล่งรวรวมนงคีมขนาดใหญที่สุดจัดจำหน่ยนงให้แก่โรงงนฟอกนง โดยคัดลักษณะนงตามข้อกำหนดที่โรงฟอกนงระบุควมต้องกรม

3) ประเภทของนงสดี

กรจำแนกประเภทของนงสดีในอุตสกรกรรมนงและเครืองนง แบ่งได้ดงนี้

(1) นงคิบ หมยถึน นงสดีที่ได้จกโรงงนข่ำสดีหรือนงสดีที่ยงไม่ได้ผำนกรรวิธีกรฟอกนงแต่จะผำนกรรวิธีกรเก็บรักษในลักษณะต่ง ๆ เช่น นงซ่งน้เกลือ นงหมักเกลือ นงตักแห้ง นงอบน้ย่ำ และนงหมักเกลือตักแห้ง

(2) นงฟอกจ้งสำเร็จรูป (Wet Blue) หมยถึน นงที่ยงฟอกไม่เสรจสมบูรณยงขดกรรวิธีกรผลิตเพื่อผลิตเป็นนงฟอกสำเร็จรูปต่อไป

(3) หนังฟอกสำเร็จรูป (Leather) หมายถึง หนังดิบที่นำไปแช่น้ำเปลือกไม้ หรือน้ำยาเคมีเพื่อเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติภายในของหนังสัตว์ให้ปราศจากการเน่าเปื่อยและสามารถนำมาตัดแปลง เช่น การย้อมสี การอัดลาย เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์หนังต่าง ๆ

3.1) หนังฟอกโคกระปือ แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) หนังชั้นบนสุด เรียกว่า หนังผิว (Upper Leather) เป็นส่วนของหนังที่อยู่ด้านบนสุดมีคุณภาพดีที่สุด เพราะมีความยืดหยุ่นมากที่สุด ซึ่งความยืดหยุ่นเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของหนังเนื่องจากจะทำให้ผลิตภัณฑ์หนังมีความคงทน รักษารูปทรงได้ดี ไม่ยืด้วยเมื่อมีความชื้นและมีความโอบริดกระชับได้ดี หนังผิวมีลวดลายของผิวที่ชัดเจนและมีความสวยงาม คุณภาพดี จึงเป็นส่วนของหนังฟอกที่มีราคาสูงสุด หนังผิวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

(2) หนังฟอกผิวฟูลเกรน (Upper full grain) คือ หนังสำเร็จรูปที่ทำจากหนังผิวเท่านั้น หนังฟอกผิวฟูลเกรนเป็นหนังที่คุณภาพดีที่สุด ผิวมีลวดลายเด่นชัดตามธรรมชาติ มีความยืดหยุ่นสูงสุดซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญของหนังสัตว์

(3) หนังผิวคอเรตเตดเกรน (Upper correted grain) คือ หนังฟอกสำเร็จรูปที่ทำจากหนังผิวที่มีคุณภาพรองลงมาจากหนังผิวฟูลเกรน เป็นหนังผิวที่ต้องนำมาทำการปรับปรุงผิว (Corrected) ซึ่งมีหลายขั้นตอน

3.2) หนังสปริต (Spilt) หรือหนังท้อง คือ หนังชั้นใต้ที่รองลงมาจากหนังผิวบนสุด เป็นหนังที่มีความยืดหยุ่นดีพอใช้ เนื่องจากเป็นหนังชั้นรองมาจากหนังผิวจึงทำให้ลวดลายของผิวไม่เด่นชัดจนหนังสปริต แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) หนังสปริต (Spilt correted grain) หรือหนังรูขน คือ หนังที่ทำจากหนังท้องนำมาผ่านขบวนการปรับปรุงผิว (Correted) ด้วยการอัดลายซึ่งเป็นส่วนสำคัญของหนังสปริต

การอัดลายคือการใช้เครื่องจักรที่มีแรงกดสูงใช้แม่พิมพ์กดลวดลายบนผิวหนัง ลวดลายที่ใช้เป็นลวดลายของหนังผิว ลวดลายที่อัดลงบนหนังท้องจะมีรอยบุ๋มเด่นชัดเหมือนหนังผิวขนสามารถมองเห็นรูขุมขนของหนังจึงมีชื่อ เรียกว่า “หนังรูขน” การทำหนังท้องให้เหมือนหนังผิวขนเป็นการปลอมหนังท้องให้เป็นหนังผิวขน นอกจากนี้ ยังมีผู้ทำหนังสปริตด้วยการอัดลวดลายหนังจรเข้ หนังช้าง เป็นต้น หนังสปริตมีความยืดหยุ่นพอใช้ ไม่สามารถคงรูปทรงเมื่อถูกน้ำ ซึ่งจะเห็นตัวอย่างได้จากรองเท้าหนังที่ทำจากหนังสปริต เมื่อถูกน้ำจะเสียรูปทรง เรียกว่า “หนังย้วย” ด้วยเหตุดังกล่าวในตลาดเครื่องหนังจึงเกิดความสับสนระหว่างหนังผิวกับหนังสปริตซึ่งต้องใช้ผู้ชำนาญในเรื่องหนังเท่านั้น ที่จะสามารถแยกได้ว่าเป็นหนังผิวขนหรือหนังสปริต หนังสปริตมีราคาต่ำกว่าหนังผิวขน ผู้ผลิตเครื่องหนัง กระเป๋า รองเท้า จึงมักใช้หนังสปริตเพื่อลดต้นทุน

(2) หนังกลับ (Suede) หนังกลับ คือ หนังท้องที่นำไปฟอกเป็นหนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (Wet Blue) แล้วนำไปฟอกโครม

(3) หนังกาว (Gluse) คือ หนังที่นำไปตากแดด นิยมเอาไปทำเป็นของเล่นสำหรับสัตว์เลี้ยง

3.3) หนังกาวซี (C) คือ หนังชั้นล่างสุดติดกับพังผืดไม่สามารถผ่าแยกชั้นได้อีกหนังกาวซี นิยมนำไปเลี้ยงปลา

4) การแบ่งเกรดหนังสือตามคุณภาพของหนังสือ

การแบ่งเกรดหนังสือโดยทั่วไปจะแบ่งออกเป็น 3 เกรด คือ เกรด A เกรด B และเกรด C ซึ่งจะคัดแยกตามคุณภาพอันเนื่องมาจากตำหนิต่าง ๆ (ผกาพรรณ สุกุลมันน์ ศิริพร วิหคโค จารุณี ปลงรัมย์ มนัส เรียบร้อย และเปรมฤดี ศรีทัพไทย, 2550, น. 91) ได้แก่

เกรด A คือ ผิวจะต้องสวยมีร่องรอยน้อยที่สุด ถ้าจะมีร่องรอยก็อยู่ในตำแหน่งด้านข้าง หรือ ด้านริม ๆ ของผืนหนังสือ

เกรด B คือ ผิวสวยน้อยกว่าเกรด A เล็กน้อย มีรอยจากการขีดข่วน รอยจากแมลงบ้าง เล็ก ๆ น้อย ๆ บาง ๆ

เกรด C คือ ผิวมีรอยเนา รอยแมลง รอยแผลเป็นใหญ่ ๆ รอยทุกอย่างกระจายอยู่ทั่วผืนหนังสือ ปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตหนังสือภายในประเทศได้ประมาณ 39,000-41,000 ตันต่อปี คำนวณจากการฆ่าโคในแต่ละวันเฉลี่ยประมาณ 3,500 ตัวต่อวัน โดยจะได้เป็นหนังสือเฉลี่ย 30-40 กิโลกรัม ต่อตัว โดยจะได้เป็นหนังสือเกรด A และเกรด B ประมาณร้อยละ 30 และเป็นหนังสือเกรด C ร้อยละ 70

ทั้งนี้ หนังสือ เกรด A และเกรด B จะเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนใหญ่นำไปผลิตเป็นรองเท้าและกระเป๋าแบรนด์เนม ทั้งนี้ ลักษณะทางกายภาพของโคและกระบือที่นำมาใช้ในสินค้าหลากหลายชนิด เช่น หนังสือที่มีความหนาบาง และขนาดตัวที่ไม่เท่ากัน โดยเฉพาะคุณสมบัติหน้าหนังสือที่เป็นปัจจัยหลักในการเลือกซื้อสินค้า ซึ่งการรับคำสั่งซื้อสินค้าส่วนมากจะมาจากลูกค้าต่างประเทศ ที่ต้องการหนังสือพอกสำเร็จไปประกอบเป็นสินค้าให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า เช่น รองเท้าบูทต้องใช้หนังสือที่มีความหนาไม่เกินกว่า 1.6 มิลลิเมตร แต่หนังสือของไทยมีความหนาไม่เกิน 1.6 มิลลิเมตร

3.1.5 อุตสาหกรรมพอกหนังสือไทย

โรงพอกหนังสือถือเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เป็นจุดปลายทางของหนังสือ เปลี่ยนหนังสือจากสินค้าเกษตร โดยการแปรรูปเพิ่มมูลค่าให้อยู่ในรูปของสินค้าอุตสาหกรรม โรงพอกหนังสือเป็นโรงงานแปรรูปหนังสือเค็ม โดยใช้กระบวนการพอกหนังสือให้อยู่ในรูปแบบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการของการผลิตสินค้าเครื่องหนังต่าง ๆ ตามสถิติของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีโรงพอกหนังสือทั่วประเทศ จำนวน 210 แห่ง ส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำนวน 193 แห่ง อยู่ในเขตอุตสาหกรรมพอกหนังสือ กม. 30 และ 34 จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากกรรมวิธีการพอกหนังสือทำให้เกิดมลภาวะในรูปของกลิ่นและน้ำเสีย รัฐบาลจึงขอให้ย้ายจากบริเวณคลองเตย กรุงเทพมหานคร ไปตั้งอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ กม. 30 และ 34 ปัจจุบันมีการรวมตัวเป็นสมาคมอุตสาหกรรมพอกหนังสือ มีจำนวนสมาชิกของสมาคมทั้งหมด 113 โรงงาน บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารของธุรกิจการพอกหนังสือ

สำหรับประเภทของกลุ่มธุรกิจที่รับหนังสือเข้ามาพอกเมื่อผลิตเป็นผืนแล้วจะส่งต่อไปทำเป็นกระเป๋าและของแต่งบ้าน รองเท้า เครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทาง ผลิตภัณฑ์หนังสือพอกและหนังสืออัดหนังสือสำเร็จรูป ในธุรกิจอื่น ๆ รวมทั้งกลุ่มอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหารและยา อุตสาหกรรมอาหารสัตว์และการเกษตร และอุตสาหกรรมอื่น ๆ ดังนั้น โรงพอกหนังสือจึงเป็นจุดปลายทางของหนังสือที่เปลี่ยนหนังสือจากสินค้าเกษตรเพื่อแปรรูปให้เกิดมูลค่าในทางอุตสาหกรรม โดยหนังสือเข้าสู่โรงงานพอกหนังสือจะเป็นผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1. **หนังสือพอกสำเร็จรูป** คือ หนังสือที่แปรรูป เป็นหนังสือสำเร็จสามารถนำมาขายเป็นสินค้าส่งออกและสินค้าเพื่อทำย้อมสีต่อไปได้เรียกว่า หนังสือเย็บ (หนังสือ Wet Blue)

2. **หนังสือย้อมสีสำเร็จรูป** คือ การนำหนังสือสำเร็จรูปมาผ่านขั้นตอนการย้อมสีเพื่องานแฟร์ชัน และทำการอบแห้งเพื่อส่งออกและสินค้าเพื่อการตกแต่งหนังสือ เรียกว่า หนังสือคลัส

3. **หนังตบแต่งสำเร็จรูป** คือ หนังที่ย้อมสีแล้วนำมาตบแต่ง ฟันสี อัดลาย หนังย้อมสำเร็จรูปนำมาผ่านขั้นตอนการตบแต่งหนัง การทำสี (Pigments) เพื่องานแพชั่นสำหรับส่งออกและพร้อมสำหรับนำไปแปรรูป เช่น รองเท้า เบาะรถยนต์ เครื่องหนัง และอื่น ๆ

1) ขั้นตอนการและกระบวนการฟอกหนังดิบ

1.1) กรรมวิธีเตรียมหนังก่อนฟอก (Beam house Process) การเตรียมหนังก่อนฟอกเป็นการกำจัดส่วนที่ไม่ต้องการ เช่น ขน เศษหนัง กีบเท้า ฯลฯ ออกจากหนังดิบ และเตรียมหนังให้พร้อมที่จะฟอก มีการแช่น้ำปูน กัดขนออกด้วยซัลไฟต์ ชูดฟังกัด แล่หนัง ล้างน้ำปูน และบ่มหนัง น้ำเสียที่เกิดจากกรรมวิธีขั้นตอนนี้มีฤทธิ์เป็นด่างอย่างแรง และมีสิ่งเจือปนคือน ขน เศษหนัง ขน ซึ่งเป็นสารจำพวกโปรตีนและไขมัน ตลอดจนสารเคมีที่ใช้ได้แก่ ปูนขาว สารพวกสบู่ เหลือแอมโมเนีย อัลคาไลน์ ซัลไฟต์ และยาฆ่าเชื้อ ทั้งนี้เมื่อผ่าแยกชิ้นแล้ว ส่วนบนเรียกหนัง upper หรือ Grain เอาไปผลิตหนังฟอกส่วนล่างเรียกว่าหนังส่วนล่างหรือ splits

1.2) การฟอก (Tanning process) ภายหลังจากที่ได้ทำความสะอาดผ่านหนังดิบให้มีขนาดตามต้องการแล้ว จะนำหนังไปผ่านการฟอก ซึ่งการฟอกหนังก็คือการเปลี่ยนสภาพหนังสัตว์ดิบซึ่งเน่าเปื่อยได้ ไปเป็นหนังสำเร็จซึ่งคงตัวกว่า ไม่น่าเปื่อย มีความทนทานต่อสภาพอากาศและน้ำร้อน ทั้งนี้การรักษาสภาพหนังไม่ให้น่าเปื่อยจะอาศัยสารเคมีบางชนิด ได้แก่ ฝาด โครเมียม หรือสารเคมีอื่น เข้าไปทำปฏิกิริยากับคอลลาเจน (โปรตีน) ในหนัง

การฟอกหนังที่นิยมใช้มีสองวิธี คือ การฟอกโครมซึ่งอาศัยโครเมียม และการฟอกฝาดซึ่งอาศัยแทนนินหรือสารสังเคราะห์มาเป็นตัวฟอก ทั้งนี้ การฟอกโครมเป็นที่นิยมกว่า เนื่องจากใช้เวลาสั้น สารเคมีราคาถูก หนังที่ฟอกแล้วทนต่อความร้อนและความชื้นดีกว่า อนึ่ง การดอง กรดเป็นขั้นตอนที่จำเป็นต้องมีการฟอกทั้งสองวิธี สารเคมีที่ใช้ คือ เกลือแกง กรดกำมะถัน และกรดฟอร์มิก วัตถุประสงค์ของการดองกรดก็เพื่อปรับ pH ให้เหมาะสมกับปฏิกิริยาการฟอกหนัง ระหว่างการฟอกอาจมีการเติมสารเคมีพิเศษ (สารช่วยฟอก หรือสารช่วยตรึงโครเมียม) ลงไประหว่างการดองกรดเพื่อให้หนังจับโครเมียมได้ดีขึ้น และเพื่อลดปริมาณโครเมียมในน้ำเสีย

ก) การฟอกโครม เป็นการฟอกที่กระทำในถังหมุน ซึ่งจะใช้สารเคมีพวกแบสิกโครเมียม (Cr^{3+}) เป็นตัวฟอก โดยทั่วไปแล้วประมาณร้อยละ 70 ของโครเมียมที่เติมลงไปจะทำปฏิกิริยากับหนังที่เหลืออีกร้อยละ 30 จะถูกปล่อยทิ้งไปกับน้ำเสีย การตรึงโครมให้อยู่กับหนังสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยการปรับความเป็นกรด-เบส (Potential of Hydrogen ion pH) ดังนั้นระหว่างการฟอกโครมจึงต้องมีการเติมโซเดียมคาร์บอเนตลงไปทีละน้อยๆ เพื่อปรับ pH ให้ได้ประมาณ 4.5 หนังที่ผ่านการฟอกโครมแล้ว เรียกว่า หนัง Wet Blue

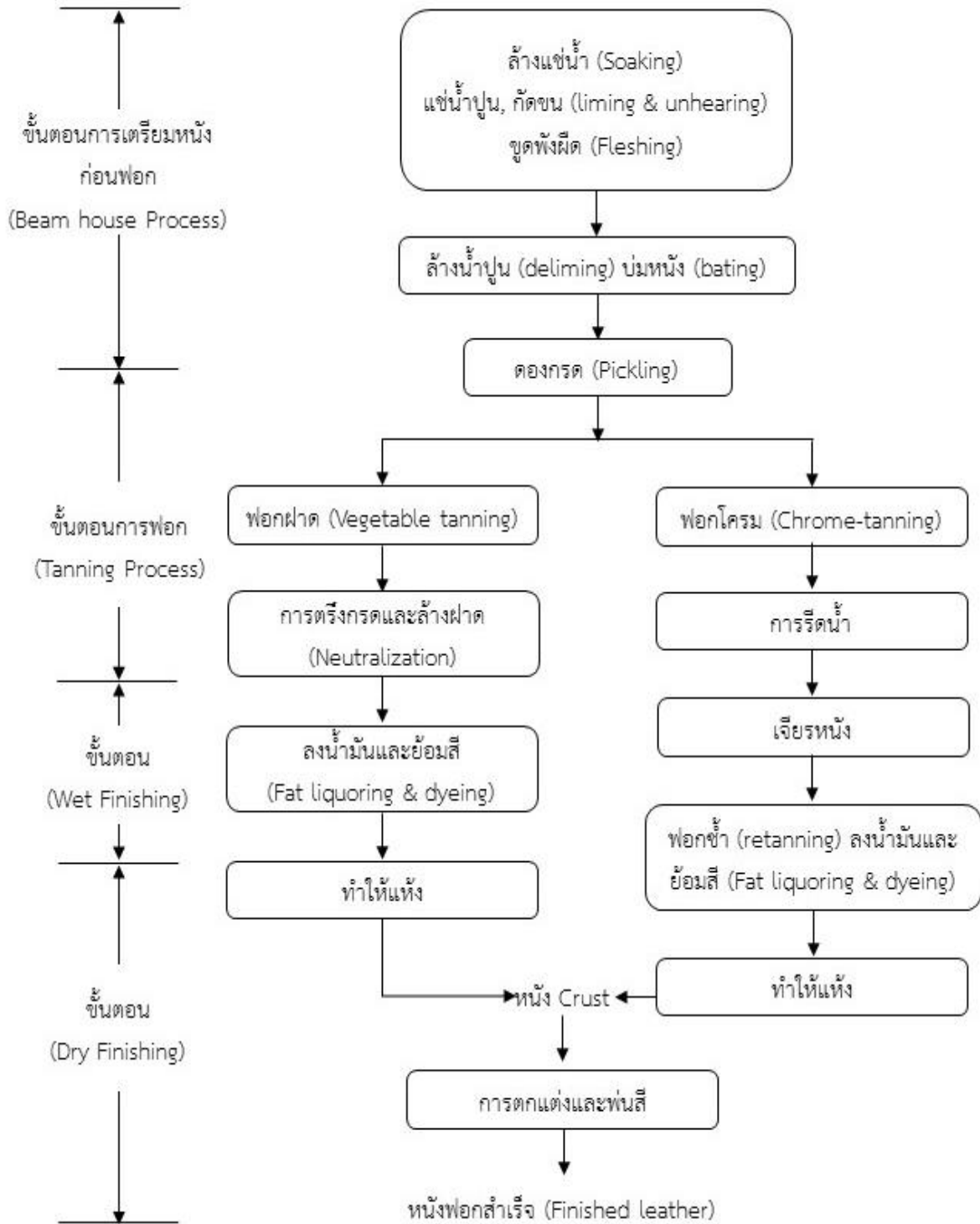
ข) การฟอกฝาด การฟอกฝาดสามารถกระทำได้ถึงไม้ป่นหรือบ่อคอนกรีต ที่ต่อแบบอนุกรม โดยจะใช้แทนนิน (Tannin) ซึ่งเป็นสารสกัดจากเปลือกไม้พวกยูคาลิปตัส ต้นควิบริวาโค และอื่น ๆ มาเป็นสารฟอก ทั้งนี้ น้ำฟอกที่ใช้แล้วสามารถนำมาใช้ซ้ำได้อีก

หลังจากการฟอกแล้วหนังจะถูกรีดน้ำทำให้แห้ง เจียรผิวด้วยเครื่องตัดแต่งและคัดเลือกเพื่อเก็บไว้รอจำหน่ายหรือแปรรูปต่อไป

1.3) การฟอกซ้ำ ย้อมสี ให้น้ำมันและการตบแต่งหนัง (Finishing Process) การฟอกซ้ำมักจะกระทำกับหนังที่ได้มาจากฟอกโครม โดยทำขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพหนังให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ในการนี้สารเคมีที่ใช้อาจเป็นโครเมียม หรือแทนนิน (Tannin) หรือซินแทน การย้อมสีจะกระทำตามที่ตลาดต้องการหรืออาจไม่ย้อมสีก็ได้ ขั้นตอนของการย้อมสีแตกต่างกันไปตามแต่ละชนิดของสีที่ใช้ย้อม

ปกติจะใช้กรดฟอร์มิก (Formic acid) เป็นกรดอินทรีย์ชนิดหนึ่งปรับสภาพก่อนการย้อมด้วยสี และการตรึงให้สีติดหนัง ซึ่งต้องอาศัยอุณหภูมิสูง มักใช้ไอน้ำมาทำให้หนังย้อมร้อนขึ้น

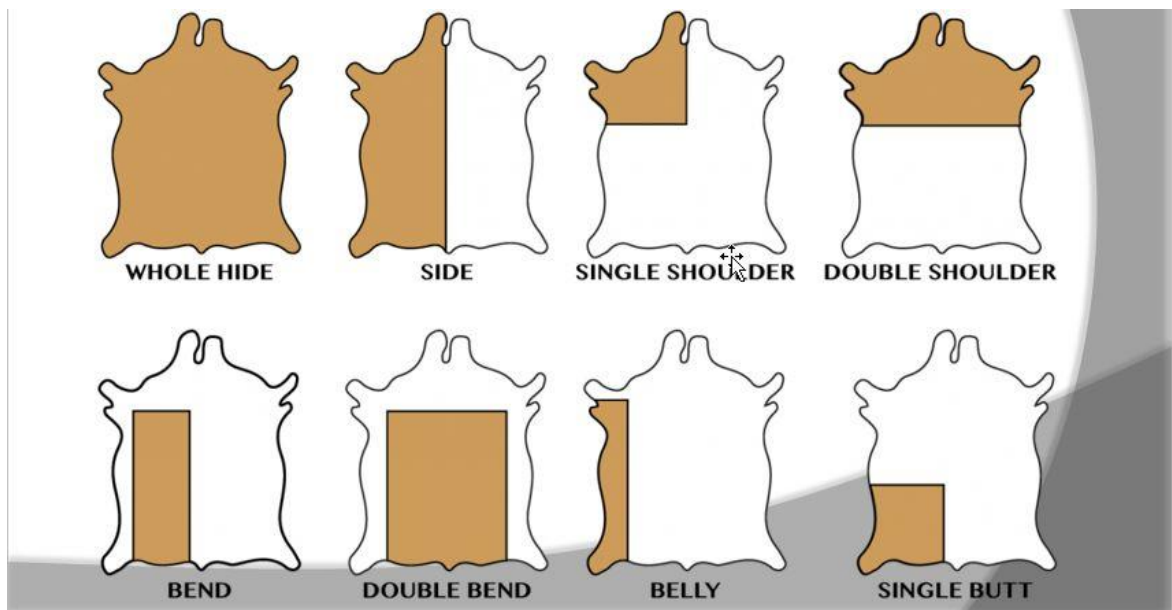
ภาพที่ 1 ขั้นตอนการฟอกหนัง

ที่มา: ขั้นตอนการฟอกหนัง. (น.23), โดย กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2549, กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

- 2) การเลือกใช้หนังดิบของอุตสาหกรรมโรงงานฟอกหนัง
  - 2.1) ตามคำสั่งซื้อหรือตามคุณสมบัติที่ลูกค้าต้องการ
  - 2.2) สภาพหนัง/สภาพผิว เรียบ ไม่มีรอยตำหนิ หรือมีรอยตำหนิน้อยที่สุด
  - 2.3) ความหนาของหนัง
  - 2.4) พื้นที่หนัง ขนาดหนัง
  - 2.5) แหล่งที่มาของหนัง : ประเทศที่เลี้ยงหนัง/โรงฆ่าหนัง

ภาพที่ 2 การเลือกใช้หนังดิบ

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย, 2563.

- 3) ข้อมูลปริมาณความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ปริมาณหนังดิบโค กระบือทั้งในประเทศและต่างประเทศของเขตประกอบการอุตสาหกรรม ฟอกหนัง กม. 30 และ 34 พบว่าในปี 2561 มีปริมาณหนังดิบในประเทศ จำนวน 28,463,700 กิโลกรัม หรือ 1,423,185 ตัว และมีปริมาณหนังดิบจากต่างประเทศ จำนวน 80,416,300 กิโลกรัม หรือ 3,216,652 ตัว เมื่อคิดรวม ความต้องการหนังดิบภายในประเทศไทย คือ 108,880,000 กิโลกรัม หรือ 4,639,837 ตัว โดยในปี 2562 มีปริมาณหนังดิบในประเทศ จำนวน 17,402,940 กิโลกรัม หรือ 870,147 ตัว และมีปริมาณหนังดิบจากต่างประเทศ จำนวน 73,050,460 กิโลกรัม หรือ 2,922,018 ตัว เมื่อคิดรวม ความต้องการหนังดิบภายในประเทศไทย คือ 90,453,400 กิโลกรัม หรือ 3,792,136 ตัว เมื่อคิดเป็นร้อยละของหนังที่เข้าโรงงานฟอกหนัง เห็นได้ว่าประเทศไทยใช้หนังดิบจากต่างประเทศถึงร้อยละ 80 และใช้หนังดิบภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ปริมาณรับหนังดิบทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปี 2561-2562

ลำดับ	รายละเอียด	2561			2562			หนัง 1 ตัว
		ปริมาณ (KG)	จำนวน (ตัว)	คิดเป็น สัตสวน	ปริมาณ (KG)	จำนวน (ตัว)	คิดเป็น สัตสวน	
1	หนังดิบ ต่างประเทศ	80,416,300	3,216,652	73.86	73,050,460	2,922,018.40	80.76	25-30
2	หนังดิบ ภายในประเทศ	28,463,700	1,423,185	26.14	17,402,940	870,147	19.24	20-22
ยอดรวมทั้งหมด (กิโลกรัม)		108,880,000	4,639,837	100	90,453,400	3,792,136	100	

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตร และสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนัง., 2563.

3.2 สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนังโค กระบือตกต่ำ

ปัจจุบันราคาหนังโค กระบือตกต่ำอย่างรุนแรง โดยหนังโค กระบือหมักเกลือที่โรงงานฟอกหนังรับซื้อจากผู้ค้าหนัง ปัจจุบันเหลือเพียงกิโลกรัมละ 9 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 ที่หนังโค กระบือมีราคาสูงถึง 58 บาทต่อกิโลกรัม ลดลงเฉลี่ยถึงร้อยละ 84.48 ซึ่งการที่หนังโค กระบือลดลงเหลือเพียง 9 บาทต่อกิโลกรัม ทำให้ผู้ค้าหนังสามารถรับซื้อหนังสดจากเกษตรกรได้เพียงกิโลกรัมละ 3 บาท เท่านั้น

เมื่อคำนวณราคาหนังโคหนึ่งตัวตั้งแต่หนังสดจนเข้าสู่กระบวนการฟอกหนัง สามารถคำนวณได้ดังนี้ โคที่เกษตรกรเลี้ยงหนึ่งตัว เมื่อเข้าสู่โรงฆ่าสัตว์จะได้หนังสดที่เกษตรกรสามารถขายได้ประมาณ 30 กิโลกรัมต่อตัว ซึ่งกลไกตลาดหนังสัตว์จะมีผู้ค้าหนังมารับซื้อและนำหนังไปหมักเกลือเพื่อรักษาคุณภาพหนังไม่ให้เน่าเสียก่อนนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานฟอกหนัง โดยในกระบวนการหมักเกลือจะทำให้หนังสดที่ซื้อจากเกษตรกร 30 กิโลกรัม หายไปร้อยละ 30-35 จากหนังที่ซื้อมา ดังนั้น เมื่อพ่อค้าหนังซื้อหนังจากเกษตรกรกิโลกรัมละ 3 บาท ประกอบกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าขนส่งในการนำไปจำหน่าย และหนังที่หายไปจากการหมักเกลือ จึงส่งผลให้พ่อค้าหนังมีกำไรไม่เกินกิโลกรัมละ 2 บาทเท่านั้น ปรากฏดังตารางที่ 9

และเมื่อคำนวณย้อนกลับไปถึงต้นทุนหนังของเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ ทำให้ทราบว่าหนังโค กระบือเป็นราคาผลผลิตทางการเกษตรที่มีราคาต่ำที่สุด เนื่องจากราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรซื้อขายกันในตลาดมีราคา 105 บาทต่อกิโลกรัม โดยโคหนึ่งตัวจะมีหนังสดประมาณ 30 กิโลกรัม ดังนั้น ต้นทุนของหนังโคหนึ่งตัวคือ 3,150 บาท ทั้งนี้ เมื่อปัจจุบันราคารับซื้อหนังสดอยู่ที่ 3 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจึงได้ราคาหนังสดเพียง 90 บาทต่อตัวเท่านั้น จึงเป็นราคาที่ตกต่ำมากเกษตรกรและผู้ค้าหนังจำต้องปล่อยให้หนังเน่าเสียแล้วนำไปฝังดินและบางส่วนนำไปเป็นอาหารเลี้ยงปลา เนื่องจากราคาหนังไม่คุ้มค่าใช้จ่ายในการนำหนังมาจำหน่ายให้โรงงานฟอกหนัง ส่งผลให้พ่อหมักหนังของเกษตรกรและของพ่อค้าหนังเวลานี้มีหนังโค กระบือตกค้างเสียหายเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 9 ความเคลื่อนไหวของราคาหนังสือพิมพ์เกลือโคและกระป๋อง

ปี	ราคาซื้อของโรงงาน เกลือบาทต่อกิโลกรัม	ราคาซื้อจากเกษตรกรราคาเฉลี่ย บาทต่อกิโลกรัม	กำไรราคาเฉลี่ยบาทต่อ กิโลกรัม
2550	43.44	27.00	2
2551	34.40	21.00	2
2552	15.71	08.00	2
2553	15.71	08.00	2
2554	23.00	13.00	2
2555	35.00	21.00	2
2556	48.00	30.00	2
2557	55.00	35.00	2
2558	58.00	37.00	2
2559	48.00	30.00	2
2560	25.00	14.00	2
2561	17.00	09.00	2
2562	13.00	06.00	2
2563	09.00	03.00	2

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย ชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย., 2563.

ทั้งนี้ ราคาหนังสือ โค กระป๋อง เคยตกต่ำมาแล้วเมื่อปี 2552-2553 โดยราคาที่โรงฟอกหนังสือรับซื้อจากผู้ค้าหนังสือ คือ 15 บาทต่อกิโลกรัม และราคาหนังสือจากผู้ค้าหนังสือรับซื้อจากเกษตรกร คือ 8 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งไม่ได้ตกต่ำอย่างรุนแรงเช่นในปัจจุบัน โดยในขณะนั้นชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้นำเรื่องร้องเรียนเข้าสู่คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร และได้มีการแก้ไขปัญหาด้วยการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาหนังสือพิมพ์โค กระป๋องภายในประเทศตกต่ำและล้มเหลว ระหว่างสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังสือไทยและชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญคือ

- (1) มีการตั้งคณะกรรมการร่วม จำนวน 10 คน มาจากตัวแทน 2 ฝ่าย ๆ ละ 5 คน เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา
- (2) คณะกรรมการร่วมกันได้กำหนดราคาซื้อหนังสือพิมพ์โค กระป๋อง ผืนขนาดใหญ่มาตรฐาน มีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 18 กิโลกรัมต่อผืน ในราคาไม่ต่ำกว่า 20 บาทต่อกิโลกรัม โดยเป็นราคาซื้อหน้าโรงงาน
- (3) คณะกรรมการร่วมจะพิจารณาปรับลดราคาซื้อหนังสือพิมพ์โค กระป๋องภายในประเทศได้ครั้งละไม่เกิน 2 บาท โดยการปรับลดราคาซื้อแต่ละครั้งจะครอบคลุมระยะเวลาในการรับซื้อไม่น้อยกว่า 10 วัน

จากวิกฤติการณ์ดังกล่าว และผลจากการศึกษาสามารถสรุปสาเหตุสำคัญที่มีผลต่อราคาหนังสือโค กระป๋องภายในประเทศตกต่ำ และจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาโดยเร็ว คือ (1) สาเหตุจากหนังสือพิมพ์มีต้นทุนสูง และความนิยมการใช้หนังสือพิมพ์ของผู้บริโภคลดน้อยลง (2) สาเหตุจากการกำหนดโครงสร้างภาษีอากรหนังสือพิมพ์โค กระป๋อง (3) สาเหตุจากการนำเข้าหนังสือโค กระป๋องจากต่างประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 สาเหตุจากหนังสือพิมพ์มีต้นทุนสูง และความนิยมการใช้หนังสือพิมพ์ของผู้บริโภคลดน้อยลง

ต้องยอมรับว่าหนังสือพิมพ์มีต้นทุนการผลิตสูงผู้ผลิตเครื่องหนังสือจึงต้องหาสินค้าอื่นมาทดแทนในการผลิต เช่น โยสียงเคราะห์ เป็นต้น ประกอบกับลักษณะการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ของผู้บริโภคที่หันมาสนใจใช้ผลิตภัณฑ์ที่รักษาสิ่งแวดล้อมและต่อต้านการใช้วัตถุพิษที่ผลิตได้จากสัตว์ อีกทั้งยังต้องการใช้ผลิตภัณฑ์

ที่มีน้ำหนักเบากว่าแทนการใช้เครื่องหนัง ยิ่งตอกย้ำตลาดหนังสัตว์ให้ซบเซาลง ธุรกิจหนังสัตว์ที่ยังพอประกอบกิจการอยู่ได้ในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นบริษัทผลิตสินค้ากระเป๋าและรองเท้าแบรนด์เนมดังที่อยู่ในตลาดสูง ซึ่งต้องการใช้หนังสัตว์ที่มีคุณภาพดีและไม่มีรอยตำหนิ ดังนั้น ผู้ประกอบการเครื่องหนังแบรนด์เนมรายใหญ่ จึงสั่งหนังเกรดดีจากโรงฟอกหนังเท่านั้น

สอดคล้องกับสินค้าเครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้าขายภายในประเทศและส่งออกต่างประเทศมากขึ้น และมีอัตราการขยายตัวน้อยมาก จากมูลค่าการส่งออกเครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้าในปี 2561 ร้อยละ 14.45 ส่วนปี 2562 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 2.69 ปัจจุบันโรงฟอกหนังมีหนึ่งตักค้างในคลังสินค้า (Stock) ที่โรงงานเป็นจำนวนมาก รวมถึงปัญหาเรื่องมลพิษทางน้ำซึ่งปล่อยจากโรงงานฟอกหนัง จึงไม่มีแรงงานสนใจที่จะทำกิจการฟอกหนังส่งผลให้ค่าแรงงานสูงและหายาก

ตารางที่ 10 ข้อมูล สินค้า มูลค่า อัตราขยายตัว และสัดส่วนเครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้า

สินค้า	มูลค่า : ล้าน USD		อัตราขยายตัว		สัดส่วน
	2561	2562 (ม.ค. - พ.ย.)	2561	2562 (ม.ค. - พ.ย.)	2562 (ม.ค. - พ.ย.)
เครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทาง และรองเท้า	1,827.29	1,730.91	14.45	3.08	100.00
รองเท้าและชิ้นส่วน	627.05	579.09	0.33	1.54	33.46
1.1 รองเท้ากีฬา	19.16	17.58	-28.34	-3.42	3.04
1.2 รองเท้าแตะ	101.42	101.25	11.18	9.36	17.48
1.3 รองเท้าหนัง	303.21	271.11	5.25	-1.77	46.82
1.4 รองเท้าอื่น ๆ	173.61	157.35	-6.77	0.21	24.17
1.5 ส่วนประกอบรองเท้า	29.64	31.80	-9.41	19.89	5.49
2. เครื่องใช้สำหรับเดินทาง	395.59	416.21	34.59	12.61	24.04
3. หนังและผลิตภัณฑ์หนังฟอกและหนังอัด	804.65	735.61	18.73	-0.09	42.50

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์., 2563.

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์การส่งออกสินค้าเครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทาง และรองเท้า พบว่า การส่งออกรองเท้าและชิ้นส่วน มีมูลค่ารวม 579.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.54 โดยตลาดอเมริกา เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.79 สหราชอาณาจักร ลดลงร้อยละ 1.79 เดนมาร์ก ลดลงร้อยละ 10.66 เมียนมา เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.30 และจีน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.65 ซึ่งถือเป็นตลาดที่มีศักยภาพ

การส่งออกเครื่องใช้สำหรับเดินทาง มีมูลค่ารวม 416.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวในภาพรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.61 โดยตลาดสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.83 จีน ลดลงร้อยละ 0.24 สวิตเซอร์แลนด์ ลดลงร้อยละ 4.77 ญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.81 และฝรั่งเศส เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.95 ซึ่งถือเป็นตลาดที่มีศักยภาพ

การส่งออกสินค้าหนังและผลิตภัณฑ์หนังฟอกและหนังอัด มีมูลค่า รวม 735.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 0.09 โดยตลาดเวียดนาม เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.55 จีน ลดลงร้อยละ 3.24 ฮองกง ลดลงร้อยละ 8.54 อินโดนีเซีย เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.57 และอินเดีย ลดลงร้อยละ 10.23 ซึ่งถือเป็นตลาดที่มีศักยภาพ ส่วนตลาดฟิลิปปินส์มูลค่ายังไม่ขยับขึ้น เนื่องจากความต้องการใช้หนังฟอกและหนังอัดยังคงลดลงปรากฏดังตารางที่ 10

จากความนิยมการใช้หนังสือของผู้บริโภคที่ลดน้อยลง ย่อมส่งผลต่อการสั่งซื้อสินค้าที่ลดน้อยลง ปริมาณที่จะจำหน่ายและส่งออกหนังสือและผลิตภัณฑ์จึงต้องลดน้อยลงตามไป ดังนั้น ด้วยสาเหตุดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานภาครัฐต้องส่งเสริม พัฒนาและวิจัยการแปรรูปหนังสือ กระป๋องเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการ พร้อมทั้งหาตลาดใหม่เพื่อการส่งออก ทั้งนี้ ต้องถือว่าการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและวิจัยดังกล่าวจะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นทางของเกษตรกรผู้เลี้ยงเพื่อยกระดับสินค้าหนังสือ

3.2.2 สาเหตุจากการกำหนดโครงสร้างภาษีอากรหนังสือตัวโค กระบือ

ประเทศไทยได้ปรับโครงสร้างภาษีโดยการลดอัตราอากรหนังสือเป็นศูนย์มาตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2547 เนื่องจากหนังสือจัดเป็นวัตถุดิบต้นน้ำของอุตสาหกรรมอื่น ๆ สินค้าหนังสือจึงถือเป็นสินค้าขั้นต้น ซึ่งได้รับการยกเว้นอากร เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 และตามมาตรา 14 ซึ่งถูกกำหนดไว้ตามข้อตกลงหรือข้อผูกพันต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ ได้แก่ การปรับลดอัตราอากรขาเข้าภายใต้กรอบ FTA (Free trade area : FTA) ต่าง ๆ

การจัดเก็บอัตราอากรหนังสือ อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มาตรา 12 และความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-อินเดีย และกรอบความตกลง อาเซียน-เกาหลี ในอัตราร้อยละ 5 ส่วนกรอบความตกลงอื่น ๆ อัตราอากรเป็นศูนย์ สำหรับการคำนวณอากรของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 14 ให้คำนวณตามสภาพแห่งของราคาศุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากรที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 อัตราอากรขาเข้าหนังสือและกระป๋องของหนังสือ นิตยสาร และนิตยสารที่จัดทำเพิ่มเติม ภายหลังการพอก

ประเภท	อัตราอากรขาเข้า			
	มาตรา 12	มาตรา 14	ความตกลง อาเซียน – เกาหลี	ความตกลง อาเซียน – อินเดีย**
หนังสือ	ยกเว้นอากร	ยกเว้นอากร	ยกเว้นอากร	ยกเว้นอากร
หนังสือพอก	ร้อยละ 5 (ไม่รวมถึง wet blue ซึ่งยกเว้นอากร)		ยกเว้นอากร	ยกเว้นอากร (ไม่รวมถึง ฟูลเกรน ผ้า ซึ่งไม่มีอัตราร้อยละ 5)
หนังสือพอกที่จัดทำเพิ่มเติมภายหลังการพอก	ร้อยละ 5		ร้อยละ 5 (ไม่รวมถึงฟูลเกรน ผ้า ซึ่งยกเว้นอากร)	ร้อยละ 5

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปลูสดูว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมศุลกากร., 2563.

1) พิกัดอัตราอากรหนังสือตัวโค กระบือของไทย

หนังสือและกระป๋องเป็นสินค้าที่อยู่ในภาค 2 พิกัดอัตราอากรขาเข้า หมวด 8 ตอนที่ 41 หนังสือ (นอกจากหนังสือเฟอร์และหนังสือพอก) และ จัดอยู่ในพิกัดอัตราอากรขาออกประเภทที่ 3 ภาค 3 พิกัดอัตราอากรขาออก ท้ายพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2559 (พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร, 2559, น. 296-298) ดังนี้

พิกัด 4101 หนังสือของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า (สด ใส่เกลือแห้ง ใส่ปูนขาวหมักหรือทำให้ไม่เสียหายโดยวิธีอื่น แต่ต้องไม่พอก ไม่ตกแต่งแบบพาร์ชเมนต์ หรือไม่จัดทำมากไปกว่านี้) จะเอาขนออกหรือผ่าหรือไม้ก็ตาม **อัตราอากรขาเข้าและขาออกเป็นศูนย์**

พิกัด 4104 หน้าที่พอกแล้วหรือหนึ่ง คริสต์ ของสัตว์จำพวกโคและกระบือ หรือจำพวกม้า ไม่มีขนติด จะผ่าหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่จัดทำมากไปกว่านี้ **อัตราอากรขาเข้าเป็นศูนย์ อัตราอากรขาออก กิโลกรัมละ 4 บาท**

พิกัด 4107 หน้าที่พอกที่จัดทำเพิ่มเติมภายหลังการพอกหรือคริสต์ตั้ง รวมถึงหน้าที่ตกแต่งแบบพาร์ชเมนต์ของสัตว์จำพวกโค กระบือ หรือจำพวกม้าไม่มีขนติดจะผ่าหรือไม่ก็ตาม นอกจาก หน้าที่พอกตามประเภทที่ 41.14 **อัตราอากรขาเข้าร้อยละ 5 อัตราอากรขาออกเป็นศูนย์**

อย่างไรก็ตาม กฎหมายยังกำหนดให้ผู้ที่ต้องเสียอากรหนึ่งสัตว์สามารถใช้สิทธิประโยชน์ ขอยกเว้นทางภาษีอากรได้ตามกฎหมาย เช่น การคืนอากรตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 การนำสินค้าเข้าไปยังคลังสินค้าทัณฑ์บน และการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ดังนี้

2) การใช้สิทธิประโยชน์ขอยกเว้นทางภาษีอากร

2.1) การคืนอากรตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยผู้ประกอบการซึ่งนำของเข้ามาจากต่างประเทศ เพื่อใช้ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด และเป็นของที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นำของเข้ามาในราชอาณาจักร ตามนัยข้อกฎหมายถือว่าของนั้นได้ส่งออกตามมาตรา 29 ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ ที่จะให้ได้รับการคืนอากรสำหรับของที่นำเข้า แม้ไม่ได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งใช้บังคับเฉพาะกรณีโอนหรือจำหน่าย สินค้าสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูปเท่านั้น ดังนั้น ผู้นำของเข้าตามมาตรา 29 สามารถยื่นขอคืนอากรสำหรับของ เช่นว่านั้นได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

2.2) คลังสินค้าทัณฑ์บน ตามมาตรา 116 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 เป็นพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรเพื่อใช้สำหรับเก็บของ หรือแสดงและขายของที่เก็บ หรือผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดกับของที่เก็บ ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ซึ่งสินค้าที่นำเข้าคลังสินค้าทัณฑ์บนจะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นการเก็บอากรขาเข้า และอากรขาออก แก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ไม่ว่าจะปล่อยออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้า หรือในสภาพอื่น แต่ไม่รวมถึงการนำของในราชอาณาจักรที่ต้องเสียอากรขาออกเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนและได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในสภาพเดิม

2.3) สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน (BOI) แบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร และสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ซึ่งการส่งเสริมการลงทุนเป็นมาตรการในการดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในกิจการที่รัฐให้ความสำคัญ ผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอรับสิทธิและประโยชน์ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการตามที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

โดยในแต่ละปีจะมีการใช้สิทธิประโยชน์ขอยกเว้นทางภาษีอากร ซึ่งส่วนมากเป็นการใช้สิทธิประโยชน์ตามมาตรา 29 และการใช้สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ดังปรากฏตามตารางที่ 12

**ตารางที่ 12 การนำเข้าหนังสือและหนังสือกระป๋องโดยแยกรายละเอียดตามการใช้สิทธิประโยชน์ทาง
ภาษีอากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2562**

ปี	สิทธิประโยชน์	มูลค่านำเข้า(บาท)	ปริมาณ(กิโลกรัม)	อากรขาเข้า (บาท)
2560	มาตรา 29	525,253,263	645,645	20,753,430
	คลังสินค้าทัณฑ์บน	3,321,109,544	34,664,336	-
	เขตปลอดอากร	3,046,047,248	15,275,646	-
	BOI	2,263,055,145	3,316,929	10,834
	เขตประกอบการเสรี	4,533,185,212	11,665,380	-
รวม ปี 2560		13,688,650,412	65,567,936	20,764,264
2561	มาตรา 29	598,788,883	754,215	23,624,179
	คลังสินค้าทัณฑ์บน	2,580,234,725	39,685,782	-
	เขตปลอดอากร	1,988,464,939	12,139,302	-
	BOI	2,184,844,757	3,691,919	28,403
	เขตประกอบการเสรี	5,019,489,749	16,938,909	-
รวม ปี 2561		12,371,823,053	73,210,127	23,652,582
2562	มาตรา 29	520,363,819	740,760	19,279,597
	คลังสินค้าทัณฑ์บน	507,954,635	5,804,372	-
	เขตปลอดอากร	1,652,249,671	13,638,093	-
	BOI	2,206,705,214	4,109,353	66,298
	เขตประกอบการเสรี	6,147,003,192	23,235,728	-
รวม ปี 2562		11,034,276,531	47,528,306	19,345,895
รวม ปี 2560 ถึง 2562		37,094,749,996	186,306,369	63,762,741

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมศุลกากร., 2563.

3) มูลค่าการจัดเก็บภาษีอากรการนำเข้าและส่งออกหนังสือ กระป๋อง

จากข้อมูลการนำเข้าและส่งออกหนังสือ กระป๋อง พบว่าประเทศไทยมีมูลค่าการนำเข้าและส่งออกหนังสือ กระป๋องเป็นมูลค่าที่สูงมากในแต่ละปี ขอยกตัวอย่าง ข้อมูลการนำเข้า ส่งออก และมูลค่าอากรขาเข้าและขาออกของหนังสือและหนังสือกระป๋อง ตามพิกัด 4101 4104 และ 4107 ในปี พ.ศ. 2562 ปรากฏตามตารางที่ 13 และตารางที่ 14 ดังนี้

พิกัด 4101 มีมูลค่าการนำเข้า จำนวน 2,617,223,424 บาท โดยไม่มีอากรขาเข้าและมีมูลค่าการส่งออก จำนวน 68,236,234 บาท ไม่มีอากรขาออก

พิกัด 4104 มีมูลค่าการนำเข้า จำนวน 7,738,492,407 บาท โดยมีอากรขาเข้า จำนวน 10,326,349 บาท มีมูลค่าการส่งออก จำนวน 3,109,588,407 บาท มีอากรขาออก จำนวน 12,155,504 บาท

พิกัด 4107 มีมูลค่าการนำเข้า จำนวน 4,832,098,539 บาท โดยมีอากรขาเข้า จำนวน 55,667,045 บาท และมีมูลค่าการส่งออก จำนวน 14,767,828,830 บาท มีอากรขาออก จำนวน 23,659 บาท

เมื่อพิจารณาจากมูลค่าการนำเข้าและส่งออกของหนังสือ กระป๋อง เปรียบเทียบกับมูลค่าทางภาษีที่ประเทศไทยได้รับ ประกอบกับราคาหนังสือ กระป๋องที่เกษตรกรสามารถขายได้ในปัจจุบันจึงไม่เป็นธรรมและสอดคล้องกับความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นของเกษตรกร ณ เวลานี้

ตารางที่ 13 การนำเข้าสินค้าหนังโคและหนังกระบือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2562

ปี/พิกัด	มูลค่านำเข้า(บาท)	ปริมาณ(กิโลกรัม)	อากรขาเข้า(บาท)
2560	19,770,269,797	141,496,225	65,427,892
4101	6,440,441,527	96,101,515	-
4104	8,735,373,688	38,098,862	30,343,038
4107	4,594,454,582	7,295,848	35,084,854
2561	18,281,455,815	172,938,102	65,506,710
4101	5,939,036,284	125,478,402	-
4104	8,241,536,921	40,532,078	13,778,014
4107	4,100,882,610	6,927,622	51,728,696
2562	15,187,814,370	140,618,316	65,993,394
4101	2,617,223,424	86,984,723	-
4104	7,738,492,407	44,808,291	10,326,349
4107	4,832,098,539	8,825,302	55,667,045
รวม	53,239,539,982	455,052,643	196,927,996

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมศุลกากร., 2563.

ตารางที่ 14 การส่งออกสินค้าหนังโคและหนังกระบือตามพิกัด 4 หลัก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึง ปี พ.ศ. 2562

ปี / พิกัด	มูลค่าส่งออก(บาท)	ปริมาณ(กิโลกรัม)	อากรขาออก(บาท)
2560	16,463,116,196	44,775,544	8,479,676
4101	99,975,950	2,400,725	12,261
4104	2,879,940,952	24,201,171	8,210,376
4107	13,483,199,294	18,173,648	257,039
2561	19,959,922,438	70,854,263	12,283,918
4101	71,990,601	1,664,603	2,032
4104	5,345,514,742	47,800,267	12,212,622
4107	14,542,417,095	21,389,393	69,264
2562	17,945,653,471	68,304,413	12,179,163
4101	68,236,234	2,335,226	-
4104	3,109,588,407	42,841,819	12,155,504
4107	14,767,828,830	23,127,368	23,659
รวม	54,368,692,105	183,934,220	32,942,757

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมศุลกากร., 2563.

นอกจากนี้ การกำหนดโครงสร้างอัตราอากรหนึ่งโค กระบือ ด้วยการยกเว้นอัตราอากรขาเข้าของหนึ่งโค กระบือ ยังส่งผลให้ผู้ประกอบการพอกหนึ่งสามารถนำเข้าหนึ่งโค กระบืออย่างเสรี โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการใช้หนึ่งภายในประเทศของเกษตรกรเท่าที่ควร โดยเฉพาะหนึ่งโค กระบือหมักเกลือ (พิกัด 4101) ซึ่งผู้ประกอบการควรต้องใช้หนึ่งภายในประเทศเป็นลำดับแรกก่อนการนำเข้า เพราะการนำเข้าหนึ่งโค กระบือ (พิกัด 4101) เข้ามาพอกจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและเมื่อทำการพอกเป็นหนึ่งพอกสำเร็จรูป (พิกัด 4107) แล้วส่งออกเป็นหนึ่งฝืนยังได้รับการยกเว้นอากรขาออกอีกเช่นกัน ดังนั้น การนำหนึ่งจากต่างประเทศเข้ามาทำการพอกและส่งออกป็นอกราชอาณาจักรจึงไม่มีค่าใช้จ่ายด้านภาษีที่จะเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศแต่อย่างใด

อีกทั้ง การกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร ด้วยการใช้อัตราของเจ้าหน้าที่ที่ยังพบปัญหาเรื่องความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่และระยะเวลาที่กระชั้นชิดในการตรวจปล่อยสินค้า จึงเกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้ส่งออกหนึ่งในการใช้ดุลพินิจตีความระหว่างอัตราอากรขาออกหนึ่งพอกหรือหนึ่งคริสต์ (พิกัด 4104) ซึ่งมีอัตราอากรขาออกกิโลกรัมละ 4 บาท และหนึ่งพอกสำเร็จรูป (พิกัด 4107) ซึ่งได้รับการยกเว้นอากรขาออกเป็นศูนย์ ด้วยสาเหตุดังกล่าว จึงมีการฟ้องร้องดำเนินคดีกรณีการใช้อัตราของเจ้าหน้าที่ศุลกากรต่อศาลเป็นจำนวนมาก

ดังนั้น เมื่อประเทศไทยมีการยกเว้นอากรหนึ่งสัตว์เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามข้อผูกพันและสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศต่าง ๆ รัฐบาลจำเป็นต้องดูแลหนึ่งภายในประเทศ ด้วยการมีมาตรการช่วยเหลือหนึ่งภายในประเทศ การสนับสนุนให้มีการใช้หนึ่งภายในประเทศเป็นลำดับแรก และการกำหนดปริมาณการนำเข้าหนึ่งโค กระบือจากต่างประเทศเพื่อรักษาหนึ่งภายในประเทศและช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือไม่ให้ได้รับความเดือดร้อน อย่งไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมสูงสุดกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือควรมีการปรับโครงสร้างอัตราอากรให้เกิดความเหมาะสม

3.2.3 สาเหตุจากการนำเข้าหนึ่งโค กระบือจากต่างประเทศ

ข้อมูลการใช้หนึ่งของอุตสาหกรรมพอกหนึ่ง พบว่าอุตสาหกรรมพอกหนึ่งใช้ประโยชน์จากหนึ่งดิบภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ที่เหลือร้อยละ 80 เป็นหนึ่งดิบซึ่งนำเข้าจากต่างประเทศ ปัจจุบันมีโรงพอกหนึ่งดิบประมาณ 200 กว่าโรง เมื่อพอกหนึ่งเสร็จแล้วจะจำหน่ายภายในประเทศร้อยละ 55 ส่วนที่เหลือส่งออกต่างประเทศ ร้อยละ 45 โดยตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น ตะวันออกกลาง จีนและอินโดนีเซีย เป็นต้น สอดคล้องกับปริมาณรับหนึ่งดิบโค กระบือทั้งในประเทศและต่างประเทศ ของเขตประกอบการอุตสาหกรรมพอกหนึ่ง กม. 30 และ 34 ที่พบว่าในปี 2561 มีปริมาณหนึ่งดิบในประเทศ จำนวน 28,463,700 กิโลกรัม หรือ 1,423,185 ตัว และมีปริมาณหนึ่งดิบจากต่างประเทศ จำนวน 80,416,300 กิโลกรัม หรือ 3,216,652 ตัว เมื่อคิดรวมความต้องการหนึ่งดิบภายในประเทศไทย คือ 108,880,000 กิโลกรัม หรือ 4,639,837 ตัว โดยในปี 2562 มีปริมาณหนึ่งดิบในประเทศ จำนวน 17,402,940 กิโลกรัม หรือ 870,147 ตัว และมีปริมาณหนึ่งดิบจากต่างประเทศ จำนวน 73,050,460 กิโลกรัม หรือ 2,922,018 ตัว เมื่อคิดรวมความต้องการหนึ่งดิบภายในประเทศไทย คือ 90,453,400 กิโลกรัม หรือ 3,792,136 ตัว เมื่อคิดเป็นร้อยละของหนึ่งที่เข้าโรงงานพอกหนึ่ง เห็นได้ว่าประเทศไทยใช้หนึ่งดิบจากต่างประเทศถึงร้อยละ 80 และใช้หนึ่งดิบภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ปริมาณรับหนังสือพิมพ์ในประเทศและต่างประเทศ ปี 2561-2562

ลำดับ	รายละเอียด	2561			2562			หนังสือ 1 ตัว ประมาณ (KG)
		ปริมาณ (KG)	จำนวน (ตัว)	คิดเป็น สัดส่วน	ปริมาณ (KG)	จำนวน (ตัว)	คิดเป็น สัดส่วน	
1	หนังสือ ต่างประเทศ	80,416,300	3,216,652	73.86	73,050,460	2,922,018.40	80.76	25-30
2	หนังสือ ภายในประเทศ	28,463,700	1,423,185	26.14	17,402,940	870,147	19.24	20-22
ยอดรวมทั้งหมด (กิโลกรัม)		108,880,000	4,639,837	100	90,453,400	3,792,136	100	

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังสือไทย., 2563.

การนำเข้าหนังสือจากต่างประเทศของอุตสาหกรรมฟอกหนังสือ เนื่องมาจากการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมฟอกหนังสือจะผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อของลูกค้าซึ่งจะเลือกหนังสือและกระดาษที่มีสภาพหนังสือและสภาพผิวเรียบ ไม่มีรอยตำหนิ หรือมีรอยตำหนิน้อยที่สุด ความหนาของหนังสือ พื้นที่หนังสือ ขนาดของหนังสือ แหล่งที่มาของหนังสือ การฆ่าและโรงฆ่า เป็นต้น โดยหนังสือเกรด A และเกรด B เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่วนใหญ่นำไปผลิตเป็นร่องเท้าและกระดาษเบรนต์เนม ซึ่งหนังสือที่ผลิตได้ภายในประเทศ ร้อยละ 30 เท่านั้น ดังนั้น จึงต้องนำเข้าหนังสือจากต่างประเทศ ได้แก่ หนังสือและหนังสือเปีย (Wet Blue) โดยหนังสือคุณภาพดีเกรด A และเกรด B นำเข้าจากยุโรป อเมริกา แคนาดา สำหรับการนำเข้าหนังสือจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เวียดนาม และกัมพูชา เนื่องมาจากประเทศดังกล่าวมีปริมาณหนังสือภายในประเทศมากและราคาถูกกว่าประเทศไทย โดยหนังสือตัวราคา 8 บาทต่อกิโลกรัม (ไม่รวมส่วนหัวของสัตว์) ส่วนหนังสือของประเทศไทยราคา 9 บาทต่อกิโลกรัม (ราคารวมส่วนหัวของสัตว์) อีกทั้งในการนำเข้าหนังสือของบางประเทศมีลักษณะเป็นการให้หนังสือเพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าโดยไม่คิดมูลค่า เพราะหากนำซากสัตว์ไปฝังจะทำให้ดินเสื่อมคุณภาพ

1) การนำเข้าหนังสือของประเทศไทย

ชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังสือแห่งประเทศไทย ได้แบ่งหนังสือที่นำเข้ามาในประเทศออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1) การนำเข้าหนังสือเกรดพรีเมียม โดยหนังสือเกรดพรีเมียมที่นำเข้ามาส่วนใหญ่นำเข้ามาฟอกเพื่อการส่งออก ซึ่งหนังสือเกรดพรีเมียมที่นำเข้ามาเมื่อทำการฟอกออกมาแล้วจะได้หนังสือเกรด A หรือ เกรด B ประมาณร้อยละ 70 และจะเป็นหนังสือเกรด C และเกรด D ร้อยละ 30 ซึ่งหนังสือเกรด C และเกรด D ที่ได้จากหนังสือพรีเมียมที่ทำการฟอกหนังสือแล้วดังกล่าวจะมีคุณภาพเทียบเท่ากับหนังสือเกรด C ที่ผลิตได้ภายในประเทศ

1.2) การนำเข้าหนังสือฟอกสำเร็จรูปหรือหนังสือเปีย เป็นการนำเข้าเพื่อผ่านกระบวนการฟอกเพิ่มเติม เป็นหนังสือฟอกสำเร็จรูปและนำไปผลิตเป็นเครื่องหนังต่าง ๆ เช่น กระเป๋า รองเท้า เป็นต้น การนำเข้าหนังสือชนิดนี้มีทั้งเกรด A เกรด B และเกรด C ดังนั้น จึงส่งผลให้มีหนังสือเกรด C ตกค้างสะสมอยู่ในประเทศ

1.3) การนำเข้าหนังสือจากประเทศเพื่อนบ้านในแถบประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นหนังสือเกรดเดียวกับหนังสือที่ผลิตได้ภายในประเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือที่มีคุณภาพใกล้เคียงหรือมีคุณภาพต่ำกว่าหนังสือภายในประเทศ

ซึ่งการนำเข้าหนังจากประเทศในแถบยุโรป เช่น อเมริกา แคนาดา เป็นต้น สามารถเข้าใจและยอมรับของทุกฝ่ายเพราะผู้นำเข้าต้องการนำเข้าหนังดิบระดับพรีเมียม เนื่องจากตลาดเครื่องหนังของโรงฟอกหนังในประเทศจำนวนไม่น้อยที่ต้องการผลิตหนังฟอกคุณภาพดี แต่ในจำนวนหนังดิบนำเข้ามาเกรดพรีเมียม เมื่อทำการฟอกออกมาแล้วจะได้เป็นหนังเกรด C และเกรด D ร้อยละ 30 ซึ่งเป็นหนังที่มีคุณภาพเกรดเดียวกับหนังที่ผลิตได้ภายในประเทศ ยิ่งเป็นการตอกย้ำหนังที่ผลิตได้ภายในประเทศ ส่งผลให้เกษตรกรผู้รวบรวมหนังและโรงเชือดที่อยู่ในอุตสาหกรรมหนังดิบโค กระบือไม่สามารถจำหน่ายหนังได้

2) ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหนังดิบ และหนังฟอก ปี 2562

ปริมาณการนำเข้าหนังดิบ และหนังฟอก ประจำปี 2562 พบว่า ประเทศไทยนำเข้าหนังดิบประมาณ 204,284,774.00 กิโลกรัม เป็นมูลค่า 17,736,416,724.00 บาท โดย 10 ลำดับประเทศที่ไทยนำเข้ามากที่สุด ได้แก่ อาร์เจนตินา สหรัฐอเมริกา อูรุกวัย บราซิล ญี่ปุ่น จีน อิตาลี เนเธอร์แลนด์ เวียดนาม และประเทศอื่น ๆ ปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าของไทย

HS. : 41 (KG) หนังดิบ (นอกจากหนังเฟอร์) และหนังฟอก ประจำปี 2562

ลำดับ	ประเทศ	2562	
		ปริมาณ (KG)	มูลค่า (บาท)
1	อาร์เจนตินา	14,932,035.00	4,326,221,076.00
2	สหรัฐอเมริกา	61,105,430.00	2,807,704,931.00
3	อูรุกวัย	5,738,798.00	1,557,898,287.00
4	บราซิล	6,238,261.00	1,278,214,376.00
5	ญี่ปุ่น	56,146,507.00	1,274,147,602.00
6	จีน	3,183,839.00	810,917,720.00
7	อิตาลี	1,374,148.00	766,295,110.00
8	เนเธอร์แลนด์	4,001,116.00	525,225,895.00
9	เวียดนาม	10,943,687.00	501,007,231.00
10	อื่น ๆ	40,620,953.00	3,888,784,496.00
รวม		204,284,774.00	17,736,416,724.00

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย., 2563.

3) การนำเข้าหนังดิบ พิกัด 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

โดยผู้นำเข้าหนังดิบโค กระบือตามพิกัด 4101 จากประเทศอาเซียนเกือบส่วนใหญ่จะผลิตเป็นหนัง เมื่อผ่านกระบวนการฟอกแล้วมิได้ทำการส่งออกแต่มีการนำหนังส่วนนี้มาใช้ภายในประเทศ การนำเข้าหนังดังกล่าวส่งผลกระทบต่อราคาหนังโค กระบือของไทยซ้ำเติมหนังโค กระบือภายในประเทศให้เกิดเป็นวิกฤตยิ่งขึ้น ประเทศกลุ่มอาเซียนที่ผู้ประกอบการนำเข้าหนัง ได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา ลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พม่า ฟิลิปปินส์ โดยมูลค่าหนังมีการนำเข้าจากประเทศในกลุ่มอาเซียนสูงสุดในปี 2558 มูลค่า 828,705,141 บาท โดยมีมูลค่านำเข้าโดยเฉลี่ย 490,396,738 บาท ตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ปริมาณและมูลค่าของการนำเข้าหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ค.ศ.(พ.ศ.)	รวมน้ำหนักนำเข้าหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในอาเซียน		รวมมูลค่านำเข้าหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในอาเซียน	
	นำเข้าจากอาเซียน	ผลต่าง	นำเข้าจากอาเซียน	ผลต่าง
	(กิโลกรัม)	(ร้อยละ)	(บาท)	(ร้อยละ)
2009(2552)	4,973,779		106,215,109	
2010(2553)	8,802,771	76.98	225,916,796	112.70
2011(2554)	6,624,880	-24.74	232,325,843	2.84
2012(2555)	7,220,499	8.99	360,667,657	55.24
2013(2556)	8,268,515	14.51	388,038,767	7.59
2014(2557)	10,866,940	31.43	592,013,416	52.57
2015(2558)	15,873,601	46.07	828,705,141	39.98
2016(2559)	16,941,977	6.73	563,158,088	-32.04
2017(2560)	18,229,827	7.60	491,131,556	-1279
2018(2561)	17,911,144	-1.75	394,859,482	-19.60
2019(2562)	12,597,515	-29.67	174,129,423	-55.90
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	11,664,677	12.38	396,105,571	13.69
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	16,310,813	5.80	490,396,738	-16.07

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย กรมศุลกากร., 2563.

ทั้งนี้ หนังสือที่นำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนเหล่านี้เป็นหนังสือคุณภาพไม่มีคุณภาพเพียงพอที่จะพอกหนังสือเพื่อทำการส่งออก จึงเป็นหนังสือที่มีความซ้ำซ้อนนำมาจำหน่ายตลาดภายในประเทศ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นการนำหนังสือเกรดเดียวกับหนังสือภายในประเทศหรือหนังสือคุณภาพดีเกรดพรีเมียมเข้ามาในประเทศย่อมทำให้มีหนังสือเกรดเดียวกับหนังสือภายในประเทศตกค้างอยู่ในประเทศเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

4) ข้อมูลการตกค้างของหนังสือพอกสำเร็จภายในประเทศ

จากข้อมูลปริมาณการผลิตและการใช้ประโยชน์ของหนังสือโคพอกสำเร็จที่พร้อมจำหน่ายแก่อุตสาหกรรมหนังสือและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ตามตารางปริมาณการผลิต การใช้ประโยชน์หนังสือโคพอกสำเร็จ พบว่าหนังสือโคพอกสำเร็จตกค้างในประเทศเป็นจำนวนสะสมทุกปี โดยในปี 2562 มีปริมาณหนังสือตกค้างอยู่ถึง 27,737,086 ตารางฟุต ปรากฏตามตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ปริมาณการผลิต การใช้ประโยชน์หนังสือโคพอกสำเร็จ

ปริมาณการผลิต การใช้ประโยชน์หนังสือโคพอกสำเร็จ (หน่วย : ตารางฟุต)							
พ.ศ.	ปริมาณการผลิต	ปริมาณสต็อก	ปริมาณการใช้ในประเทศ	ปริมาณส่งออก	ปริมาณการใช้และส่งออก	ปริมาณสินค้าคงเหลือ	กำลังการผลิต
2559	44,331,716	27,405,710	7,098,514	35,679,261	42,777,775	27,317,651	87,660,000
2560	49,004,481	27,166,032	7,995,367	39,805,180	47,800,547	26,780,639	91,660,000
2561	59,786,817	30,809,294	6,201,106	50,124,019	56,325,125	31,458,985	93,660,000
2562	52,660,881	27,774,895	5,390,914	43,418,253	48,809,167	27,737,086	85,855,000

ที่มา: จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม., 2563.

นอกจากนี้ ยังพบว่าการนำหนังเข้ามาในประเทศเป็นจำนวนมากแต่ปรากฏว่ามีมูลค่าการส่งออกน้อยกว่ามูลค่าการนำเข้าทำให้ประเทศไทยเสียดุลการค้าเป็นจำนวนมาก ดังนี้

ตารางที่ 19 มูลค่าการนำเข้าหนังพิกัตศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562

ค.ศ. (พ.ศ.)	มูลค่านำเข้า	มูลค่านำเข้า	มูลค่านำเข้า	รวมมูลค่านำเข้า	รวมมูลค่านำเข้า
	4101	4104	4107	4104 4107	4101 4104 4107
	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
2009(2552)	3,824,808,932	5,053,874,280	2,525,125,006	7,578,999,286	11,403,808,218
2010(2553)	5,408,551,435	6,959,780,949	3,207,044,418	10,166,825,367	15,575,709,802
2011(2554)	5,462,610,513	8,209,785,525	3,385,051,180	11,594,836,705	17,057,447,218
2012(2555)	5,289,804,837	9,118,434,131	2,995,330,320	12,113,764,451	17,403,569,288
2013(2556)	5,514,344,160	10,030,063,644	3,076,011,899	13,106,075,543	18,620,419,703
2014(2557)	5,312,808,016	10,509,113,294	4,792,538,490	15,301,651,784	20,614,459,800
2015(2558)	5,113,577,541	10,783,870,927	4,148,320,182	14,932,191,109	20,045,768,650
2016(2559)	4,305,166,350	9,585,426,276	4,735,545,520	14,320,971,796	18,626,138,146
2017(2560)	6,440,441,527	8,735,373,688	4,594,454,582	13,522,358,778	19,962,800,305
2018(2561)	5,939,036,284	8,241,536,921	4,100,882,610	12,524,289,171	18,463,325,455
2019(2562)	2,617,223,424	7,738,492,407	4,832,098,539	12,805,954,694	15,423,178,118
เฉลี่ย ปี 52-62 รวม 11 ปี	5,020,791,456	8,688,683,449	3,853,854,613	12,542,538,062	17,563,329,518
เฉลี่ย ปี 58-62 รวม 5 ปี	4,883,089,025	9,138,893,223	4,482,259,887	13,621,153,110	18,504,242,135

ที่มา : จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดยชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 20 มูลค่าการส่งออกหนังพิกัตศุลกากร 4101 4104 4107 ตั้งแต่ปี 2552 - 2562

ค.ศ. (พ.ศ.)	มูลค่าส่งออก	มูลค่าส่งออก	มูลค่าส่งออก	รวมมูลค่าส่งออก	รวมมูลค่าส่งออก
	4101	4104	4107	4104 4107	4101 4104 4107
	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
2009(2552)	15,231,177	5,899,353,590	5,058,603,667	10,957,957,257	10,973,188,434
2010(2553)	33,144,173	7,329,171,667	6,075,889,366	13,405,061,033	13,438,205,206
2011(2554)	30,500,634	8,453,044,212	6,001,187,286	14,454,231,498	14,484,732,132
2012(2555)	22,426,657	9,027,901,304	5,804,060,310	14,831,961,614	14,854,388,271
2013(2556)	27,110,568	8,898,814,393	6,578,721,332	15,477,535,725	15,504,646,293
2014(2557)	30,265,062	8,933,638,238	8,642,960,440	17,396,598,678	17,426,863,740
2015(2558)	38,341,251	4,478,898,421	14,469,462,038	18,948,360,459	18,986,701,710
2016(2559)	74,541,037	1,876,397,781	16,057,738,223	17,934,136,004	18,008,677,041
2017(2560)	99,975,950	2,879,940,952	13,483,199,294	16,363,130,246	16,464,958,185
2018(2561)	71,990,601	5,345,514,742	14,542,417,095	19,887,931,835	19,959,922,436
2019(2562)	68,236,234	3,109,588,407	14,767,828,830	17,877,417,237	17,945,653,471
เฉลี่ย ปี 52-62 รวม 11 ปี	46,692,303	6,021,114,882	10,118,368,898	16,139,483,781	16,186,176,084
เฉลี่ย ปี 58-62 รวม 5 ปี	70,987,412.40	3,538,068,060.20	14,664,127,096.00	18,202,195,156.20	18,273,182,568.60

ที่มา : จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย ชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย

จากมูลค่าการนำเข้าและส่งออกหนังโค กระบือ ตามพิกัด 4101 4104 4107 จากสถิติของ
ชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังดิบแห่งประเทศไทย ตามตารางที่ 17 และตารางที่ 18 พบว่า

- มูลค่าการนำเข้าหนังดิบโค กระบือ พิกัด 4101 เฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ ปี 2552-2562
มีมูลค่า 5,020,791,456 บาท

- มูลค่าส่งออกหนังดิบโค กระบือ พิกัด 4101 เฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ปี 2552-2562 มีมูลค่า
46,692,303 บาท

- มูลค่าการนำเข้าหนังดิบโค กระบือ พิกัด 4101 และหนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว
(wet blue) พิกัด 4104 และหนังฟอกสำเร็จรูป (Finished leather) พิกัด 4107 เฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ ปี 2552-
2562 มีมูลค่า 17,563,329,518 บาท

- มูลค่าส่งออกหนังดิบโค กระบือ พิกัด 4101 และหนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet
blue) พิกัด 4104 และหนังฟอกสำเร็จรูป (Finished leather) พิกัด 4107 เฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ ปี 2552-2562
มีมูลค่า 16,186,176,084 บาท

เมื่อนำมูลค่าการส่งออกลบด้วยมูลค่าการนำเข้าของหนังดิบโค กระบือ ตามพิกัด 4101 และ
หนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) พิกัด 4104 และหนังฟอกสำเร็จรูป (Finished leather)
ตามพิกัด 4107 เฉลี่ย ตั้งแต่ปี 2552-2562 รวม 11 ปี ขาดดุลมาตลอดเฉลี่ยปีละ 1,377,153,430 บาทต่อปี
และเมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกในช่วง 5 ปีหลัง พบว่ามูลค่าส่งออกหนังโค กระบือ (พิกัด 4101 พิกัด 4104
และพิกัด 4107) เฉลี่ย 5 ปี ตั้งแต่ปี 2558-2562 มีมูลค่า 18,273,182,568 บาท ดังนั้น ในช่วง 5 ปีหลังมี
การส่งออกหนังฟอกมากขึ้นแต่เมื่อพิจารณาตลอดระยะเวลา 11 ปี ก็ยังขาดดุลมาตลอด

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากมูลค่าหนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปและหนังฟอกสำเร็จรูป เพียง 2 ประเภท
เฉลี่ย 11 ปี พบว่า

- มูลค่าการนำเข้า หนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) พิกัด 4104 และหนังฟอก
สำเร็จรูป (Finished leather) พิกัด 4107 เฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ ปี 2552-2562 มีมูลค่า 12,542,538,062 บาท

- มูลค่าส่งออกหนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) พิกัด 4104 และหนังฟอก
สำเร็จรูป (Finished leather) พิกัด 4107 เฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ ปี 2552-2562 มีมูลค่า 16,139,483,781 บาท

- มูลค่าส่งออก หนังฟอกกึ่งสำเร็จรูปหรือหนังเขียว (wet blue) พิกัด 4104 และหนังฟอก
สำเร็จรูป (Finished leather) พิกัด 4107 เฉลี่ย 5 ปี ตั้งแต่ ปี 2558-2562 มีมูลค่า 18,202,195,156 บาท

จากข้อมูลสถิติดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าในช่วง 5 ปีหลัง มีการส่งออกหนังฟอกเป็นฝืนเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 2,062,711,370 บาทต่อปี

ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาหนังตกค้างซ้ำซ้อนกับหนังภายในประเทศ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการปรับ
โครงสร้างภาษีอากรให้เหมาะสม ร่วมกับการใช้มาตรการช่วยเหลือโรงงานฟอกหนังด้วยการให้ผู้นำเข้าหนังใช้
สิทธิประโยชน์คลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อผลักดันให้หนังนำเข้าเมื่อฟอกแล้วต้องส่งออกทั้งหมดมิให้เหลือ
หนังตกค้างซ้ำซ้อนกับหนังภายในประเทศ

อย่างไรก็ตาม การนำหนังเข้ามาเป็นจำนวนมากเพื่อทำการฟอกหนังในประเทศ ย่อมส่งผล
กระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นได้จากกระบวนการฟอกหนังที่ต้องใช้สารเคมีในกระบวนการฟอก ซึ่งจะ
กลายเป็นของเสียทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม

3.3 ปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการฟอกหนัง

ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงงานตามประเภท ชนิด หรือขนาดใดเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 โรงงานจำพวกที่ 2 หรือโรงงานจำพวกที่ 3 แล้วแต่กรณี โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการควบคุมดูแล การป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ การป้องกันความเสียหาย และการป้องกันอันตรายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่จะมีต่อประชาชนหรือสิ่งแวดล้อม ดังนี้

โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน

โรงงานจำพวกที่ 2 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

โรงงานจำพวกที่ 3 ได้แก่ โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้

ดังนั้น ด้วยกระบวนการฟอกหนังเริ่มจากวัตถุดิบที่เป็นหนังเค็ม (หนังแช่เกลือ) ผ่านกระบวนการต่าง ๆ จนเป็นหนังสำเร็จพ่นสีส่งจำหน่าย จำเป็นต้องใช้วัตถุดิบเคมีภัณฑ์ พลังงาน และน้ำเป็นจำนวนมาก ซึ่งกลายเป็นของเสียทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย และกากของเสียจากการผลิต โรงงานฟอกหนัง จึงถูกจัดเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 ทุกขนาด ในลำดับที่ 29 ตามบัญชีท้ายกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 โดยการตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ซึ่งการพิจารณาอนุญาตจะเหมือนกับโรงงานอื่นทั่วไป แต่ต้องมีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ESA) โดยมีรายละเอียดการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

- (1) ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม ลักษณะอาคารและลักษณะภายในโรงงาน
  - (2) เครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งทีนำมาใช้ในโรงงาน
  - (3) คนงานประจำโรงงาน
  - (4) การควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
  - (5) ความปลอดภัยในการประกอบกิจการโรงงาน ตามมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
  - (6) รายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ESA) ก่อนได้รับอนุญาต
  - (7) กฎหมายหรือนโยบายของรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประมาณ 6-7 ด้าน
- เมื่อศึกษากระบวนการฟอกหนัง พบว่าขั้นตอนที่ทำให้เกิดของเสียที่สำคัญของกระบวนการฟอกหนัง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2549, น. 25-33) มีดังนี้

3.3.1 การเกิดของเสียจากกระบวนการฟอกหนัง

1) **ขั้นตอนการล้างและแช่น้ำหนัง** การล้างและแช่น้ำหนังเป็นการคั้นน้ำให้แก่หนัง ซึ่งมีการเติมสบู่และด่าง น้ำเสียที่เกิดขึ้นประกอบไปด้วย บีโอดี ซีโอดี เกลือ ยาฆ่าแมลง และยาระงับเชื้อ เศษเนื้อหนัง และตะกอนดิน

2) **ขั้นตอนการแช่น้ำปูนและกัดขน** การแช่น้ำปูนและกัดขนนับเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่ทำให้เกิดน้ำเสียมีมลพิษสูงมาก เนื่องจากส่วนขนและหนังกำพร้าละลายออกมาตลอดจนสิ่งสกปรกอื่นที่สะสมอยู่ในหนังจะถูกชะล้างออกมาพร้อมกับปูนขาว (ใช้ทำให้หนังขาว), เกลือ และสารประกอบซัลไฟด์ (ใช้กัดละลายขน)

ที่ใส่ลงไป นอกจากนี้ยาระงับเชื้อและยาฆ่าแมลงที่สะสมอยู่ในหนังก็จะปะปนออกมาพร้อมน้ำเสียด้วย ในน้ำเสียจึงพบว่ามีค่า pH สูง บีโอดี, ซีโอดี, เกลือ, ซัลเฟต, ยาฆ่าแมลงและยาระงับเชื้อ, แอมโมเนีย, ต่างและสารแขวนลอย กากของเสียได้แก่ ขน ปูนขาว และตะกอนดิน ก๊าซเสียที่เกิดขึ้นคือไฮโดรเจนซัลไฟด์ (ก๊าซไข่เน่า) ในกรณีที่เติมต่างลงไปไม่พอและ pH ต่ำกว่า 9.5

3) ขั้นตอนการขูดฟุ้งผิ (fleshing) และการผ่าแยกชั้น (splitting) หนังที่ผ่านการแช่ปูนแล้วจะนำมาขูดฟุ้งผิด้วยเครื่องขูด ซึ่งมีน้ำหล่อเลี้ยงอยู่ จากนั้นจะนำไปเข้าเครื่องผ่าซึ่งอาศัยน้ำหล่อเลี้ยง เช่นปกติหนังกระปือจะผ่าได้เป็น 3-4 ชั้น สองชั้น ด้านบนจะไปฟอกโครม ชั้นในหรือหนังส่วนล่างจะนำไปล้างทำลายฤทธิ์ปูนก่อนนำไปผลิตอาหารทะเลของสุนัข ของเสียที่สำคัญในกระบวนการนี้คือ เศษหนังและฟุ้งผิซึ่งได้จากส่วนล่างสุดของ หนังสัตว์ เศษหนังดังกล่าวมีสีเขียวคล้ำเนื่องจากการทำปฏิกิริยาในขั้นตอนการแช่ปูน และกักขัง ส่วนน้ำเสียที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้มีปริมาณน้อยและมีลักษณะเหมือนน้ำเสียจากขั้นตอน การแช่ปูนแต่มีความเข้มข้นต่ำกว่า

4) ขั้นตอนการล้างปูนของหนังส่วนล่าง (deliming of splittings) การล้างปูนออกจากหนังส่วนล่าง จำเป็นต้องเติมเกลือแอมโมเนียมคลอไรด์เพื่อลดการพองบวมของหนังและทำให้เป็นกลางโดยใช้กรดปรับ pH ลดลงประมาณ 7-8 ในขณะเดียวกัน ก็จำเป็นต้องเติมสารออกซิไดซ์เพื่อช่วยกัดสีหนังให้จางลงในที่นี้ คือ ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ น้ำเสียที่เกิดขึ้นมีสีขาวขุ่น ประกอบไปด้วย บีโอดี ซีโอดี เกลือ ซัลเฟต แอมโมเนีย ต่าง สารแขวนลอย และคลอไรด์

5) ขั้นตอนการล้างทำลายฤทธิ์ปูนและการบ่มหนัง (pelt deliming and bating) การล้างทำลายฤทธิ์ปูนและการบ่มหนังเป็นการลด pH โดยเติมแอมโมเนียมคลอไรด์และหรือแอมโมเนียซัลเฟตลงไปจนถึง สารเคมีจะต้องมีปริมาณมากพอที่จะทำลายฤทธิ์ปูนได้ ทั้งหมด มีการเติมเอนไซม์ หรือเบท เพื่อช่วยย่อยเส้นใยหนังให้เรียบ ทำให้นุ่ม น้ำเสียที่เกิดขึ้นจึง ประกอบไปด้วย บีโอดี ซีโอดี เกลือ ซัลเฟต แอมโมเนีย ต่าง สารแขวนลอย และคลอไรด์ นอกจากนี้ ยังมีก๊าซแอมโมเนียเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ด้วย

6) ขั้นตอนการดองกรดและการฟอกโครม (picking and chrome tanning) การดองกรดเป็นการปรับ pH ให้เหมาะสมต่อการฟอกโครม โดยการเติมเกลือแกง (โซเดียมคลอไรด์) หรือโซเดียมซัลเฟต และกรดซัลฟูริก เพื่อลดการพองบวมของหนัง ให้ pH มี ค่าประมาณ 1.4-3.0 ใช้ระยะเวลาดองกรดประมาณ 1-2 ชั่วโมง หลังจากนั้นเติมโครเมียมซัลเฟต ซึ่งจะทำการปฏิกิริยากับโปรตีนในหนัง โดยปกติประมาณร้อยละ 70 ของน้ำหนักโครเมียมจะค้างอยู่ในหนังโครม บางแห่งอาจเติม “สารช่วยฟอก” ในช่วงของการดอง (เพื่อให้หนังจับโครเมียมได้ดีและเพื่อช่วยลดโครเมียมในน้ำเสีย) การตรึงโครมให้อยู่กับหนังเพิ่มขึ้นได้ด้วยการเพิ่ม pH และอุณหภูมิ ในน้ำเสียที่เกิดขึ้นจึงพบกรด เกลือ สารแขวนลอย บีโอดี ซีโอดี และโครเมียม ส่วนเศษตะกอนลอย (float residues) ที่เกิดขึ้นมีโครเมียมปนอยู่และจะหลุดออกมาพร้อมน้ำทิ้งด้วย (ปริมาณโครเมียมในน้ำทิ้งมีค่าประมาณ 2,000-4,000 มก./ล.)

7) ขั้นตอนการรีดน้ำและการเจียรหนัง (sammying and shaving) การรีดน้ำออกจากแผ่นหนังทำให้เกิดน้ำเสียจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับน้ำเสียจากการฟอกโครม ส่วนการเจียรหนังจะทำให้เกิดเศษหนังเจียรซึ่งมีโครเมียมปะปนอยู่ และเป็นปัญหามากต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากนำไปทิ้งถมที่ หรือทิ้งกองขยะ หรือเผาธรรมชาติ ๆ ไม่ได้

8) การปรับสภาพ การฟอกซ้ำและการย้อมสี สำหรับหนังฟอกโครม (Neutralization, Retanning, Dyeing and Fat Liquoring) การปรับสภาพเป็นการเติมเกลือแอมโมเนียมหรือโซเดียมไบคาร์บอเนตเพื่อเพิ่ม pH ให้ได้ประมาณ 5-6 เพื่อกัดโครมส่วนเกินและเตรียมพร้อมเพื่อการฟอกซ้ำและย้อมสี จึงพบว่า มีโครเมียมในน้ำทิ้งส่วนนี้พร้อมกับเศษตะกอนหนัง

การฟอกซ้ำจะทำพร้อม ๆ กับการใช้น้ำมัน จึงมีการเติมกรดฟอร์มิก ซินแทน (น้ำยาฟอกสังเคราะห์) และน้ำมันลงไป ซึ่งสารเคมีที่เหลือจากการดูดซึมก็จะปะปนออกมากับน้ำทิ้งซึ่งมักพบโครเมียมด้วยการย้อมสีแบบเปียกซึ่งมักใช้กับหนังโครมเป็นการย้อมสีหนังทั้งหมด ไม่เหมือนการพ่นหรือทาสีซึ่งมักใช้กับหนังฟอกฝาด สารเคมี สี กรดอินทรีย์ และน้ำร้อนจะช่วยให้การย้อมเสร็จสมบูรณ์ และจะพบสารดังกล่าวในน้ำทิ้งที่เหลืออยู่ น้ำเสียจากขั้นตอนส่วนนี้จะมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

9) ขั้นตอนการฟอกฝาด การฟอกฝาดสามารถกระทำได้ในถังไม้ปิ่นหรือบ่อคอนกรีตอนุกรม โดยจะใช้แทนนิน ซึ่งสกัดจากเปลือกไม้พวยยูคาลิปตัส ต้นควิบบราโคและอื่น ๆ มาเป็นสารฟอก เนื่องจากสารเคมีราคาสูงจึงมักมีการนำน้ำฝาดไปใช้ใหม่โดยไม่ทิ้งระบายออกเพียงแต่เติมสารฟอกฝาดเพิ่มลงไปถังฟอกจึงไม่มีผลกระทบเพราะไม่มีการทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อม แต่น้ำเสียที่เกิดจากการล้างฝาดกลับจะเป็นปัญหามากกว่า ในการล้างฝาดจำเป็นต้องอาศัยกรดออกซาลิก ซึ่งจะเหลืออยู่ในน้ำเสียพร้อมกับฝาดส่วนเกินด้วย เศษหนังเจียรจากการฟอกฝาดไม่มีโครเมียมจึงสามารถกำจัดด้วยวิธีธรรมดาและไม่เป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนการทอสีหนังฟอกฝาดก็เป็นการทา/พ่นสีลงไปผิวหน้าของหนังและไม่มีน้ำเสียที่มีปริมาณมากนัก

จากสภาพปัญหาที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมฟอกหนัง ได้แก่ ค่าการวัดความเน่าเสียของน้ำ (BOD) ซึ่งเกิดจากขนสัตว์ ค่าแอมโมเนีย และสารโครเมียมที่เหลือในน้ำทิ้ง ตลอดจนปัญหาไอของสารละลายระเหยในอากาศ จึงต้องถือว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังที่สำคัญและต้องแก้ไขปัญหา คือ ปัญหาน้ำเสียและปัญหากลิ่นเหม็น ซึ่งน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมฟอกหนังจะมีความสกปรกที่ค่อนข้างสูง บำบัดยากเนื่องจากมีโลหะหนักคือการฟอกโครม ทำให้มีโครเมียมปะปนไปกับน้ำเสีย การบำบัดจะต้องทำการแยกการฟอกโครมออกไปบำบัดโดยเฉพาะ ส่วนที่เหลือต้องบำบัดด้วยกระบวนการทางชีววิทยา ซึ่งแต่ละโรงงานจะมีระบบบำบัดที่มีความแตกต่างกันไป ประสิทธิภาพก็จะแตกต่างกัน

3.3.2 การแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย

สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย มีการแก้ไขปัญหาจากการเกิดของเสียในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การใช้แบคทีเรียชนิดอาศัยอากาศเป็นตัวบำบัดในบ่อกำจัดน้ำเสียรวม ใช้สารตรึงโครเมียมให้เข้าในหนังได้มาก ทำให้ลดปริมาณโครมในน้ำทิ้งได้ ร้อยละ 90 เปลี่ยนเคมีทำสีมาเป็นเคมีผสมน้ำมากกว่าร้อยละ 80 เป็นต้น ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การแก้ไขปัญหของสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย

ขั้นตอนการทำงาน	เคมีที่ใช้	ปัญหา	การแก้ปัญหา
Soaking-Liming การแช่หนังและกำจัดขน	ปูนขาวและโซเดียมซัลไฟท์	ค่า BOD เกิดจากขนสัตว์	ใช้แบคทีเรียชนิดอาศัยอากาศเป็นตัวบำบัดในบ่อกำจัดน้ำเสียรวม
Deliming การถอดปูน	เกลือแอมโมเนียและ โบคาร์บอกซิลิกแอซิด	แอมโมเนีย	ระเหยไปในการเป่าอากาศในบ่อบำบัด
Tanning การฟอกโครม	สารโครเมียมออกไซด์	โครเมียมเหลือในน้ำทิ้ง	ใช้สารตรึงโครเมียมให้เข้าในหนังได้มาก ทำให้ลดปริมาณโครมในน้ำทิ้งได้ ร้อยละ 90 โครเมียมใช้ในการฟอกหนังทั่วไปเป็นโครเมียมเฮก ซาวาเลนซ์ สาม ซึ่งไม่เป็นอันตราย
Finishing การทำสี	สารทำลายออร์แกนิกและอินออร์แกนิก	ไอของสารละลายระเหยในอากาศ	ปัจจุบันได้เปลี่ยนเคมีทำสีมาเป็นเคมีผสมน้ำมากกว่าร้อยละ 80

ที่มา : จากเอกสารชี้แจงคณะกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหการปนเปื้อนในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร, โดย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย., 2563.

นอกจากนี้ ยังมีระบบการจัดการน้ำเสีย และบำบัดน้ำเสียที่สามารถรองรับน้ำเสียจากการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ ในการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นก่อนปล่อยสู่บ่อบำบัดน้ำเสียรวม เพื่อลดภาระการทำงานของบ่อบำบัดได้อีกทาง และน้ำหลังจากผ่านการบำบัดแล้ว จะได้รับการตรวจสอบการผ่านเกณฑ์มาตรฐานน้ำตามประกาศราชกิจจานุเบกษา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอก ชีด หรือเคลือบสีหนังสัตว์ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 ต้องทำการทดสอบและตรวจสอบทุกครั้งก่อนปล่อยลงสู่ทะเล อีกทั้ง มีเครื่องจักรที่ทันสมัยช่วยลดปริมาณน้ำและสารเคมี และเครื่องอัดตะกอนโครเมียม

ปัจจุบันทางผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้นำมาตรฐานการจัดการคุณภาพและสิ่งแวดล้อมเข้ามาประยุกต์ใช้และควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจ เช่น

(1) มาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ISO 14001 : 2005

(2) มาตรฐาน LEATHER WORKING GROUP (LWG) ENVIRONMENTAL STEWARDSHIP AUDIT สถาบันพัฒนาสินค้าหนังและผลิตภัณฑ์ด้านการตรวจสอบและประเมินมาตรฐานการผลิตสินค้าหนังฟอกและผลิตภัณฑ์เครื่องหนังระดับโลก (ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมระดับโลก)

(3) มาตรฐานของอุตสาหกรรมสีเขียว Green Industrial ระดับ 2-3

(4) มาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม CSR ระดับตั้งแต่ Beginner – ระดับ DIW

(5) เข้าร่วมโครงการและได้รับรองจากสถาบันที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น Carbon Footprint

(6) มาตรฐานอื่น ๆ ที่ทางลูกค้า หรือ Brand สินค้ากำหนดให้ทำล้วนแต่เกี่ยวข้องกับชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น

จากมาตรฐานดังกล่าว ผู้ประกอบการประมาณร้อยละ 40 ของสมาชิกสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย ได้รับการรับรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และบางส่วนอยู่ระหว่างดำเนินการ สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทยให้ความร่วมมือและผลักดันผู้ประกอบการโรงฟอกหนังจัดทำระบบดังกล่าวขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากทางภาครัฐ และเอกชนมาให้ความรู้

3.3.3 การติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การควบคุมดูแลและตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ ดังนี้

1) กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลโรงงานด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของโรงงานอุตสาหกรรม โดยให้โรงงานได้ปฏิบัติให้สอดคล้องเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนด ซึ่งแบ่งการกำกับดูแล ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1) ส่วนภูมิภาค กำกับดูแลโดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดในแต่ละท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่ (ต่ำกว่า 500 แรงม้า) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกระทรวงในส่วนภูมิภาค รวมทั้งประสานส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล จัดทำแผนส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านอุตสาหกรรม พร้อมทั้งส่งเสริม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านอุตสาหกรรมให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ระดับจังหวัด ตลอดจนดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1.2) ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) กำกับดูแลโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม (มากกว่า 500 แรงม้า) ซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่รับผิดชอบ ตลอดจนดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

โดยมีการดำเนินการติดตามและตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานเพื่อป้องกันมิให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนที่อยู่บริเวณโรงงาน ดังนี้

(1) การตรวจสอบและติดตามการปล่อยของเสีย มลพิษ โดยมีการ Monitoring BOD/COD Online (กรณีเกิน 500 ลบ.ม) ซึ่งโรงงานต้องส่งรายงานแบบ รว.1 (ข้อมูลทั่วไป) และรายงานแบบ รว.2 (มลพิษทางน้ำ) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรม

(2) กำหนดให้มีบุคคลที่ 3 หรือ third party ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในแต่ละอุตสาหกรรมมาร่วมตรวจสอบเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจกำกับดูแลโรงงานฟอกหนังแทนเจ้าหน้าที่ได้ โดย third party จะเข้ามาช่วยตรวจโรงงานที่อาจก่อปัญหามลพิษหรือเหตุเดือดร้อน รำคาญ หรือเหตุอันตรายต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานผลิตกระดาษ โรงงานผลิตสุรา โรงกลั่นน้ำมัน เป็นต้น และกำหนดให้มีหลักการโรงงานฟอกหนังเป็นฝ่ายรับรองตนเอง (Self-declaration) ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องแสดงข้อมูลเพื่อรับรองตนเองว่า การประกอบกิจการได้มีการดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย โดยกำหนดให้มีการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นต่อการควบคุมกำกับดูแล ทั้งด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม และจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ตรวจสอบเอกชนที่ขึ้นทะเบียนเจ้าหน้าที่ตรวจโรงงานกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม (third party) ทั้งนี้ เพื่อให้กำกับดูแลโรงงานฟอกหนังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(3) กำหนดมาตรฐานการควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอกหนัง หรือเคลือบสีหนังสัตว์

โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเป็นหน่วยปฏิบัติที่จะดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ปกติ คือ การตรวจประจำปี แต่ยังมีปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการตรวจสอบโรงฟอกหนังในปัจจุบัน คือ บุคลากรไม่เพียงพอในการตรวจซึ่งอาจทำให้บางปีเกินกำหนดวันที่จะทำการตรวจ แต่ก็มิได้ละเลยโดยพยายามแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ Third-party สามารถกำกับดูแลโรงงานฟอกหนังแทนเจ้าหน้าที่ได้ และได้ดำเนินการตรวจซ้ำเมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน

2) กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 โดยให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ในการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ดังนี้

2.1) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรฐานคุณภาพน้ำในแม่น้ำลำคลอง น้ำทะเลชายฝั่ง คุณภาพอากาศในบรรยากาศ เป็นต้น

2.2) การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เช่น มาตรฐานน้ำทิ้งจากอาคารต่าง ๆ น้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรม มาตรฐานไอเสียจาก ยานพาหนะต่างๆ เป็นต้น

2.3) การจัดทำแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมาตรการควบคุมมลพิษ เช่น การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการของเสียอันตราย การประกาศเขตควบคุมมลพิษ เป็นต้น

2.4) การติดตามตรวจสอบสถานการณ์มลพิษ รับเรื่องราวร้องทุกข์ด้านมลพิษ และดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการควบคุมมลพิษ

โดยจากผลการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนังประมาณร้อยละ 10 ของอุตสาหกรรมฟอกหนังในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ของกรมควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 ตามความเห็นของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้ดำเนินการตรวจสอบดังกล่าว ปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

1) บริษัทเขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. 30 จำกัด มีโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอกหนังทั้งหมด 77 โรงงาน และมีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) ซึ่งมีความสามารถในการรองรับน้ำเสียขนาด 25,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน 1 ชุด ซึ่งรับน้ำเสียจากโรงงานฟอกหนังในพื้นที่บริษัทฯ ทั้ง 77 โรงงาน มาบำบัดและระบายลงสู่ทะเลด้านหลังโรงงานขณะตรวจสอบไม่มีอุปกรณ์ชำรุด มีการระบายน้ำทิ้ง จำนวน 1 จุด บริเวณด้านหลังโรงงานลงสู่ทะเล แต่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจาก ปลายท่อระบายน้ำทิ้งได้เนื่องจากปลายท่อระบายน้ำทิ้งจมอยู่ใต้น้ำ จึงเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากบ่อพักน้ำทิ้งขณะระบายออกสู่ภายนอกมาตรวจสอบพบว่ามีค่าเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุม การระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ 29 มีนาคม 2559

2) บริษัทเขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. 34 จำกัด มีโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอกหนังทั้งหมด 44 โรงงาน และมีการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) ซึ่งมีความสามารถในการรองรับน้ำเสียขนาด 20,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน 1 ชุด โดยมีระบบบำบัดและการระบายน้ำเริ่มจากการรับน้ำเสียจากโรงงานฟอกหนังในพื้นที่บริษัทฯ ทั้ง 44 โรงงาน มาบำบัดด้วยกระบวนการทางเคมีและส่งไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) และระบายลงสู่ทะเลบริเวณด้านหลังโรงงาน ขณะตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียของ บริษัทฯ เปิดใช้งานตามปกติไม่มีอุปกรณ์ชำรุด มีการระบายน้ำทิ้ง จำนวน 1 จุด จากการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายรางระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกมาตรวจสอบ จำนวน 1 จุด พบว่า มีค่าที่เคเอ็น เท่ากับ 161 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2559

จากผลการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนัง ต้องถือว่าการประกอบกิจการโรงงานฟอกหนังไม่เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศตามมาตร 68 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จึงไม่สามารถทำการตรวจวัดและใช้ค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมได้

อย่างไรก็ตาม การนำหนังเข้ามาฟอกภายในประเทศเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการปฏิบัติหรือตรวจสอบที่เข้มงวดย่อมส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างแน่นอนจากกระบวนการฟอกหนังที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น อุตสาหกรรมฟอกหนังจำเป็นต้องมีสิ่งที่ไม่ละเลยในการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดเพื่อไม่ปล่อยของเสียจนกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม อีกทั้ง การดำเนินธุรกิจควรคำนึงถึงการรักษาสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งในหลาย ๆ ประเทศต่างไม่สนับสนุนให้มีการฟอกหนังภายในประเทศในปริมาณมาก โดยจะกำหนดมาตรการหรือมีค่าใช้จ่ายในการบำบัดของเสียจากโรงงานฟอกหนังสูงเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม จึงส่งผลให้ประเทศเหล่านั้นส่งหนังไปฟอกในประเทศอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อมภายในประเทศด้วยการตรวจสอบมลภาวะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายจากกระบวนการฟอกหนังอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนังสือและกระป๋องตกต่ำอย่างเป็นระบบ

จากการพิจารณาศึกษาทำให้คณะอนุกรรมการ เห็นว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาหนังสือดิบโค กระป๋องตกต่ำ จำเป็นต้องมีการแก้ไขปัญหาระบบโดยเฉพาะการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้หนังสือภายในประเทศ การศึกษาทบทวนมาตรการด้านภาษี รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปหนังสือและผลิตภัณฑ์หนังสืออย่างมีคุณภาพ ดังนั้น หากจะให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงจำเป็นต้องแก้ไขและบูรณาการร่วมกันในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาระบบและร่วมกันพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อความยั่งยืนและความมั่นคงของเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ ดังนี้

3.4.1 การพิจารณาทบทวนกำหนดอัตราอากรขาเข้าหนังสือดิบโค กระป๋องทุกชนิด ตามพิกัด 4101 และกำหนดให้มีอัตราอากรขาออกหนังสือฟอกสำเร็จรูปตามพิกัด 4107 การยกเว้นอัตราอากรขาเข้าและขาออกเป็นศูนย์ แม้จะเป็นการปรับโครงสร้างทางภาษีด้วยการปรับลดภาษีหนังสือ เพื่อเป็นการกระตุ้นภาคการผลิตอุตสาหกรรมฟอกหนังสือในประเทศ ลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงเป็นการช่วยสร้างงานและรายได้ให้แก่อุตสาหกรรม ทำให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศได้ แต่การเปิดเสรีการนำเข้าดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อโรงฟอกหนังสือฟอกเฉพาะหนังสือจากต่างประเทศที่นำเข้ามาเป็นหลัก โดยเฉพาะหนังสือในประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นหนังสือที่ผลิตได้เกรดเดียวกับหนังสือในประเทศ ซึ่งการนำเข้าหนังสือจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อราคาหนังสือภายในประเทศ

สำหรับการปรับโครงสร้างทางภาษีในการเพิ่มอากรขาเข้าของหนังสือดิบโคและอากรขาออกของหนังสือฟอกโค กระบือ สามารถปรับขึ้นได้ตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 กำหนดให้ “เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศหรือเพื่อความผาสุกของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศลดอัตราอากรสำหรับของใด ๆ จากอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร หรือยกเว้นอากรสำหรับของใด ๆ หรือเรียกเก็บอากรพิเศษเพิ่มขึ้นสำหรับของใด ๆ ไม่เกินร้อยละห้าสิบของอัตราอากรที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากรสำหรับของนั้น ทั้งนี้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้”

อย่างไรก็ตาม การกำหนดอัตราอากรหนังสือดิบโค กระป๋อง ต้องดำเนินการอยู่ภายใต้กรอบความตกลงระหว่างประเทศ (Free Trade Area: FTA) ตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 มาตรา 14 ซึ่งกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามข้อผูกพัน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้ทำสัญญาผูกพันไว้ กรณี การนำเข้าและส่งออกหนังสือดิบโค กระป๋องปฏิบัติตาม **กรอบความตกลง อาเซียน-เกาหลี** และ**กรอบความตกลง อาเซียน-อินเดีย** ที่การนำเข้าและส่งออกต้องเสียอัตราอากรร้อยละ 5 **นอกจาก 2 กรอบความตกลงดังกล่าว ยกเว้นอากรเป็นศูนย์ทั้งหมด** ดังนั้น การปรับขึ้นอากรหนังสือดิบโค กระป๋องสามารถทำได้แต่จำเป็นต้องให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้านเพื่อให้เกิดความรอบคอบ ทั้งผลกระทบ ผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน เนื่องจากหนังสือดิบโค กระป๋องเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่มีความเกี่ยวเนื่องในหลายอุตสาหกรรม ซึ่งการกำหนดให้มีการจัดเก็บอัตราอากรหนังสือดิบโค กระป๋อง จะทำให้ผู้ประกอบการใช้หนังสือดิบโค กระป๋องในประเทศมากขึ้น หรืออาจนำเข้าสินค้าหนังสือดิบโค กระป๋องฟอกสำเร็จรูปหรือหนังสือฟอกสำเร็จรูปเข้ามาแทน โดยจะช่วยลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากปริมาณสารเคมีและน้ำเสียที่ถูกทิ้งจากอุตสาหกรรมลดลง

ทั้งนี้ ผู้นำเข้าหนังสือดิบโค กระป๋องก็ยังสามารถที่จะขอใช้สิทธิประโยชน์ได้ตาม สิทธิที่พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ ได้แก่ คลังสินค้าทัณฑ์บน เขตปลอดอากร BOI ซึ่งแม้จะมีการตั้งกำแพงภาษี แต่ผู้ประกอบการสามารถเลือกใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรดังกล่าวได้

3.4.2 การปรับเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร

ด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ภายใต้พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดได้ให้อำนาจกรมปศุสัตว์จัดเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร โดยมาตรา 31 กำหนดให้ผู้นำเข้า ส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกครั้งที่นำเข้าส่งออกหรือนำผ่านราชอาณาจักร โดยได้ประกาศอัตราค่าธรรมเนียมไว้ใน **กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2559** โดยมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม และยกเว้นค่าธรรมเนียม ดังนี้

ข้อ 1 ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

ลำดับที่ 8 ได้แก่ ใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร

(ก) ซากสัตว์เพื่อการบริโภคของคนหรือสัตว์ กิโลกรัมละ 7 บาท

(ข) ซากสัตว์ที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค กิโลกรัมละ 3 บาท

อย่างไรก็ตาม ข้อ 3 (15) กำหนด “ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้

(15) หนึ่งโค กระบือ และสุกร ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภค”

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าหนึ่งโค กระบือที่นำเข้ามาที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค ซึ่งมีค่าธรรมเนียม กิโลกรัมละ 3 บาท ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร ส่วนหนึ่งโค กระบือที่นำเข้ามาเพื่อการบริโภคของคนหรือสัตว์ ยังต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตอยู่ กิโลกรัมละ 7 บาท

ทั้งนี้ เพื่อลดการนำเข้าหนึ่งโค กระบือจากต่างประเทศ ไม่ควรยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2559 โดยให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ คือ ซากสัตว์ที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค กิโลกรัมละ 3 บาท หรือควรจัดเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากร้อยละ 3 บาท เพื่อให้เกิดการใช้หนึ่งภายในประเทศก่อนการนำเข้าจากต่างประเทศ

ดังนั้น ต้องปรับแก้ไขค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ โดยแก้ไขกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2559 เพื่อเก็บค่าธรรมเนียมหนึ่งโคและกระบือที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค และเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมขึ้นจากอัตราเดิมที่กำหนดไว้ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

3.4.3 การกำหนดโควตการนำเข้าและส่งออก

การที่ประเทศไทยได้เปิดตลาดเสรีทางการค้า (FTA) ย่อมเป็นประโยชน์ในทางการค้าของประเทศ แต่ในทางกลับกันการเปิดตลาดเสรีทางการค้า (FTA) ก็เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถแข่งขันกับตลาดระหว่างประเทศได้ในสินค้าบางรายการ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดูแลและสนับสนุนการใช้สินค้าภายในประเทศ โดยเฉพาะหนึ่งโค กระบือเพื่อรักษาหนึ่งโค กระบือภายในประเทศ ดังนั้น ควรมีการพิจารณากำหนดปริมาณการนำเข้าหนึ่งโค ตามพระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และนำเข้าในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522 ในระยะเร่งด่วน ซึ่งอาจกำหนดเป็นการชั่วคราวหรือช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในระยะที่ราคาหนึ่งโคตกต่ำอย่างรุนแรงเพื่อช่วยพยุงเกษตรกรไม่ได้รับความเดือดร้อน แล้วจึงกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ เพราะปัญหาดังกล่าวถือเป็นเรื่องที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจภายในประเทศ

พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้าในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522 มาตรา 5 ซึ่งกำหนด ในกรณีที่ทำเป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า
- (2) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้า

นอกจากนี้ รัฐบาลควรมีมาตรการการช่วยเหลือและพยุงราคาหนึ่งโค กระบือภายในประเทศ เพื่อรักษาเสถียรภาพและช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือที่ได้รับความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน

3.4.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หนึ่งภายในประเทศ

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมและสนับสนุน ด้วยกำหนดมาตรการที่สร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคภายในประเทศหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหนึ่งสัตว์มากขึ้น เพื่อช่วยเหลือและพยุงราคาหนึ่งภายในประเทศ โดยเฉพาะควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการใช้หนึ่งและผลิตภัณฑ์จากหนึ่งสัตว์ให้พิจารณาใช้หนึ่งสัตว์ภายในประเทศก่อนเป็นลำดับแรก ได้แก่ การผลิตรองเท้าทหาร อาสาสมัคร และรองเท้าตำรวจ เป็นต้น ด้วยการกำหนดคุณสมบัติใน Term of Reference (TOR) เพื่อใช้วัสดุหนึ่งผิวที่ผลิตได้ภายในประเทศแทนการสั่งซื้อวัสดุจากต่างประเทศในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ เช่น รองเท้าทหาร รองเท้าตำรวจ

นอกจากนี้ อุตสาหกรรมฟอกหนังควรพิจารณาปรับราคารับซื้อหนึ่งสดโค กระบือ และหนึ่งโคกระบือหมักเกลือในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรมต่อเกษตรกร เพื่อสนับสนุนการใช้หนึ่งภายในประเทศและช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถอยู่ได้และประกอบอาชีพเลี้ยงตนได้อย่างมั่นคงในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่ราคาหนึ่งตกต่ำอย่างรุนแรง

3.4.5 แนวทางการพัฒนาหนึ่งโค กระบือ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหนึ่งโค กระบือจากความนิยมการใช้หนึ่งลดลง การต่อต้านการใช้สินค้าที่ผลิตจากหนึ่งสัตว์ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่หันไปสนใจใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีน้ำหนักเบา ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีการพัฒนาเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ เพื่อยกระดับการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงและพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการส่งเสริมพัฒนาหนึ่งโค กระบือ การวิจัยแปรรูปหนึ่งโค กระบือเป็นสินค้าอื่นที่ตลาดต้องการ ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีการเลี้ยงอย่างเป็นระบบ

การเลี้ยงโคและกระบือที่มีคุณภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงโค กระบืออย่างเป็นระบบมีการบริหารจัดการที่ดีแบบครบวงจร โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกร ได้แก่ ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยง สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อง่ายต่อการบริหารจัดการ และต้องจัดหาที่ปรึกษาให้แก่เกษตรกรตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์โค กระบือที่ถูกต้องเหมาะสมต่อการเลี้ยง ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ปริมาณหญ้าที่เหมาะสมต่อการบริโภคของโค กระบือต่อวัน มีการเชือดและชำแหละในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย

- 2) พัฒนาโรงฆ่าสัตว์และตรวจสอบมาตรฐานอย่างเข้มงวด

โรงฆ่าและชำแหละถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญของการได้มาซึ่งหนึ่งฝืนที่ไม่มีรอยตำหนิ นำมาซึ่งราคาหนึ่งที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีโรงฆ่าและชำแหละที่มีคุณภาพได้มาตรฐานโดยได้รับอนุญาตตามกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรมปศุสัตว์ควรที่จะมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ทั้งโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการฆ่าสัตว์และโรงฆ่าสัตว์เถื่อน รวมถึงหน่วยงาน

ตำรวจและทหารต้องปฏิบัติการเชิงรุกในการตรวจสอบและปราบปรามโรงฆ่าสัตว์และลงโทษอย่างจริงจังสำหรับโรงฆ่าสัตว์เถื่อน นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะรณรงค์ให้เกษตรกรนำโค กระบือเข้าเชือดและชำแหละในโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับอนุญาต โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น เครื่องลอกหนังที่มีคุณภาพ เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันพบว่าการใช้เครื่องลอกหนังมีเฉพาะโรงฆ่าและชำแหละสัตว์ของผู้ประกอบการเอกชนรายใหญ่เท่านั้น ทั้งนี้ การชำแหละที่ถูกต้องยังส่งผลถึงการป้องกันเรื่องของโรคระบาดต่าง ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ ผู้เชือดและชำแหละซากต้องมีทักษะและประสบการณ์ความชำนาญในการเชือดและชำแหละ รวมถึงการใช้อุปกรณ์เพื่อประสิทธิภาพของผลผลิต หากไม่มีความชำนาญที่เพียงพอ เช่น การฆ่าโดยใช้มีดปาดคอกเป็นผลยาวย่อมส่งผลกระทบต่อพื้นที่ของผิวหนัง การชำแหละที่เกิดรอยขาดบนส่วนของผิวหนังรอยแผลขีดข่วนจากการลากซากสัตว์ไปตามพื้น ซึ่งมักเกิดขึ้นในโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐานหรือโรงฆ่าสัตว์เถื่อน

3) การวิจัยและพัฒนาวัคซีน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญต่อการศึกษาวินิจฉัยวัคซีนกำจัดเห็บหมัดเพื่อประสิทธิภาพของผลผลิตหนังที่ได้

4) การวิจัยและแปรรูปหนังดิบโคและกระบือเป็นผลิตภัณฑ์อื่น

นอกจากการพัฒนาด้านระบบการเลี้ยงและการผลิตแล้ว ควรต้องมีการวิจัยการแปรรูปหนังดิบเป็นผลิตภัณฑ์อื่นและผลิตภัณฑ์เพื่อการบริโภค เช่น อาหาร เจลาติน สร้างความหลากหลายและเป็นการเพิ่มการใช้หนังให้มากยิ่งขึ้น โดยเจลาติน (gelatin) เป็นไฮโดรคอลลอยด์ (hydrocolloid) ซึ่งเป็นโปรตีน (protein) ที่ได้จากการเสีสภาพธรรมชาติและสกัดได้จากคอลลาเจน (collagen) ซึ่งเป็นโปรตีนธรรมชาติที่มีอยู่ในกระดูก หนังสัตว์ และเนื้อเยื่อเกี่ยวกันของสัตว์ เช่น ควาย หมู วัว โดยใช้ความร้อนและกรดหรือด่างเพื่อย่อยหรือทำปฏิกิริยาทางชีวเคมีให้เกิดการสลายให้โมเลกุลของคอลลาเจนมีขนาดทางโมเลกุลเล็กลงเป็นเจลาติน ทั้งนี้ ในอุตสาหกรรมอาหารเจลาตินถูกนำมาใช้ในเบเกอรี่ผลิตภัณฑ์นม ขนม เยลลี่ ไอศกรีม และเครื่องดื่ม สำหรับการใช้ในอุตสาหกรรมยา เจลาตินเป็นที่นิยมใช้เป็นยาเม็ดเคลือบ ผลิตแคปซูล อาหารโปรตีนทดแทนพลาสมา (ขยายปริมาณเลือด) และใช้ในส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์หลายชนิด ซึ่งแนวทางการพัฒนาหนังดิบด้วยการวิจัยหนังดิบเป็นอาหารนั้นเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการระบายหนังดิบที่ด้อยคุณภาพ โดยมีการศึกษาวินิจฉัยเปรียบเทียบคุณค่าและคุณประโยชน์ทางโภชนาการต่อสุขภาพของโปรตีนจากหนังกับโปรตีนจากเนื้อ ตลอดจนนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนหันมาบริโภคหนังโคและกระบือ

3.4.6 แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากกระบวนการฟอกหนัง

แม้อุตสาหกรรมฟอกหนังจะได้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาเทคโนโลยีสะอาดร่วมกับการรับรองของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลโรงงานและสิ่งแวดล้อม มีการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างเคร่งครัด แต่ด้วยลักษณะของการดำเนินการของอุตสาหกรรมฟอกหนังโดยลักษณะย่อมเกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาจากกลิ่นเหม็น น้ำเสียจากการผลิต สารเคมีที่ใช้ในการผลิตที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะสารจากโลหะหนักจากสารโครเมียมในกระบวนการผลิตของโรงงานฟอกหนัง สารโครเมียมที่ถูกปล่อยออกมาจะปนเปื้อนไปกับน้ำทิ้ง อากาศ หรือสิ่งตกค้างในดิน กากตะกอน โดยอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของสัตว์น้ำและประชาชนได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของสารตกค้างดังกล่าว ที่หากสะสมเป็นจำนวนมากโดยไม่มีการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันก่อนย่อมไม่เกิดผลดีอย่างแน่นอน ดังนั้น ต้องมีการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างเคร่งครัดตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดูแลตรวจสอบ ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรมและกรมควบคุมมลพิษ ควรมีมาตรการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดและมีความต่อเนื่อง อีกทั้ง ควรมีการรายงานผลจากผู้ตรวจสอบระดับ Auditor ที่เป็นสถาบันสากล ที่ได้รับรองด้านจรรยาบรรณในระดับนานาชาติ ซึ่งผู้ตรวจสอบระดับ Auditor จะมีข้อเสนอแนะ ความเห็น คำสั่ง ข้อกำหนด (Aspects) ต่าง ๆ ที่โรงงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องนำมาพิจารณาอย่างจริงจัง จะสามารถ ควบคุมและปกป้องสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 4

บทสรุป และข้อสังเกต

4.1 บทสรุป

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สาเหตุที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาหนังโค กระบือตกต่ำ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นจากกระบวนการฟอกหนัง และจัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ราคาหนังโค กระบือตกต่ำอย่างรอบด้าน ตลอดจนการพัฒนาเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคง พึ่งพาตนเองได้ พร้อมทั้งยกระดับหนังโค กระบือให้สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการ พร้อมทั้งข้อเสนอเพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม โดยคณะกรรมการได้พิจารณาข้อมูลปฐมภูมิจากเอกสารและการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ และภาคเอกชน การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิในรูปแบบเอกสาร งานวิจัย และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมระยะเวลาการพิจารณาศึกษาจำนวน 60 วัน ทำให้คณะกรรมการได้รับทราบถึงสภาพปัญหา ราคาหนังโค กระบือ และสาเหตุสำคัญที่มีผลกระทบต่อราคาหนังโค กระบือภายในประเทศตกต่ำ โดยคณะกรรมการได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสรุปผลการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

4.1.1 สภาพปัญหา ราคาหนังโค กระบือตกต่ำ

ระบบและกลไกการตลาดหนังโค กระบือ มีจุดเริ่มต้น ณ โรงฆ่าสัตว์ โดยหนังโค กระบือที่ซื้อขายในตลาดมี 2 ลักษณะ คือ “หนังสด” หรือนำมาผ่านกระบวนการรักษาคุณภาพหนังให้เก็บไว้ได้เป็นระยะเวลานานโดยวิธีการหมักด้วยเกลือ เรียกกันว่า “หนังเค็ม” โดยทั้งหนังสดและหนังเค็มยังคงเป็น “หนังดิบ” ที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการฟอกด้วยสารเคมีใด ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรม การซื้อขายหนังจะซื้อขายผ่านพ่อค้าหนังเป็นทอด ๆ ได้แก่ พ่อค้าหนังต้นทาง พ่อค้าหนังระดับท้องถิ่น พ่อค้าหนังระดับจังหวัด และพ่อค้าหนังปลายทาง ดังนั้น พ่อค้าหนังปลายทางจึงเป็นผู้รวบรวมหนังรายใหญ่ในประเทศและส่งมาจำหน่ายยังแหล่งรับหนัง คือ โรงงานฟอกหนัง เพื่อทำการฟอกหนังให้อยู่ในรูปแบบที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการของการผลิตสินค้าเครื่องหนังต่าง ๆ เช่น รองเท้าหนัง กระเป๋าหนัง เฟอร์นิเจอร์หนัง เป็นต้น

ดังนั้น หนังโค กระบือถือเป็นผลผลิตปลายทางของการเลี้ยงปศุสัตว์ในภาคการเกษตรที่ผลิตเนื้อเพื่อการบริโภค โดยมีโรงงานฟอกหนังเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เปลี่ยนหนังจากสินค้าเกษตรแปรรูปให้เกิดมูลค่าในทางอุตสาหกรรม หนังโค กระบือจึงเป็นวัตถุดิบสำคัญที่เกี่ยวข้องในหลายอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเครื่องหนัง อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์หนัง เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากหนังโค กระบือมีลักษณะแข็งแรงทนทาน มีความยืดหยุ่น และเหนียวนุ่ม จึงเป็นที่นิยมนำมาเป็นวัตถุดิบเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ และสร้างรายได้อย่างมหาศาล

แต่ปัจจุบันราคาหนังโค กระบือที่เกษตรกรขายได้กลับตกต่ำอย่างรุนแรงซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยราคาหนังหมักเกลือที่โรงงานฟอกหนังรับซื้อจากพ่อค้าหนังเหลือเพียง 9 บาทต่อกิโลกรัม ส่งผลให้เกษตรกรขายหนังสดให้พ่อค้าหนังได้เพียง 3 บาทต่อกิโลกรัม เมื่อพ่อค้าหนังต้องนำหนังไปผ่านกระบวนการหมักเกลือ ประกอบกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ และค่าขนส่ง รวมถึงหนังที่หายไปจากการหมักเกลือ พ่อค้าหนังจะเหลือกำไรเพียงไม่เกิน 2 บาทต่อกิโลกรัมเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ราคาหนังสือโค กระบือที่เกษตรกรขายได้เคยมีราคาสูงถึง 37 บาทต่อกิโลกรัม และราคาที่โรงงานฟอกหนังรับซื้อจากพ่อค้าหนัง คือ 58 บาทต่อกิโลกรัม ในปี 2558 ซึ่งต้องถือเป็นวิกฤตการณ์ของราคาหนังสือโค กระบือที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนและคงไม่มีผลผลิตทางการเกษตรใดที่มีราคาตกต่ำเช่นนี้ และเมื่อคำนวณย้อนกลับไปถึงต้นทุนหนังของเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ ยิ่งตอกย้ำว่าหนังสือโค กระบือเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่มีราคาต่ำที่สุด เนื่องจากราคาโคมีชีวิตที่เกษตรกรซื้อขายกันในตลาดกิโลกรัมละ 105 บาท โดยโคหนึ่งตัวจะมีหนังสดประมาณ 30 กิโลกรัม ดังนั้น ต้นทุนของหนังโคหนึ่งตัว คือ 3,150 บาท เมื่อปัจจุบันราคาซื้อหนังสืออยู่ที่ 3 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจึงขายหนังสดได้เพียง 90 บาทต่อตัวเท่านั้น จึงเป็นราคาที่ไม่สอดคล้องและเป็นธรรมกับเกษตรกร ทำให้เกษตรกรและพ่อค้าหนังจำต้องปล่อยให้หนังเน่าเสียแล้วนำไปฝังดิน บางส่วนนำไปเป็นอาหารเลี้ยงปลา เนื่องจากราคาหนังสือไม่คุ้มค่าขนส่งในการนำมาจำหน่ายให้โรงงานฟอกหนัง ส่งผลให้พ่อหมักหนังของเกษตรกรและของพ่อค้าหนังเวลานี้มีหนังสือโค กระบือตกค้างเสียหายเป็นจำนวนมาก

4.1.2 สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ

1) สาเหตุจากหนังสือที่มีต้นทุนสูง และความนิยมการใช้หนังสือของผู้บริโภคลดน้อยลง เนื่องด้วยผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหนังสือแท้มีราคา ค่อนข้างสูง โดยผู้ประกอบการสามารถใช้วัสดุอื่นทดแทนหนังสือได้ เช่น การใช้ใยสังเคราะห์ เป็นต้น ประกอบกับกระแสความนิยมเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคหันมาใส่ใจรักษาสิ่งแวดล้อมและต่อต้านการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหนังสือ จึงส่งผลให้ปัจจุบันตลาดหนังสือชะลอตัวลง

2) สาเหตุจากการกำหนดโครงสร้างภาษีอากรหนังสือโค กระบือ เมื่อประเทศไทยปรับโครงสร้างภาษี โดยกำหนดยกเว้นอัตราอากรขาเข้าของหนังสือโค กระบือ แม้จะเป็นการปรับโครงสร้างทางภาษีด้วยการปรับลดภาษีหนังสือ เพื่อเป็นการกระตุ้นภาคการผลิตอุตสาหกรรมฟอกหนังในประเทศ ลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แต่การเปิดเสรีการนำเข้าดังกล่าว ส่งผลให้ผู้ประกอบการพึ่งพาเฉพาะหนังจากต่างประเทศที่นำเข้ามาเป็นหลัก โดยเฉพาะหนังในประเทศเพื่อนบ้านแถบอาเซียน

3) สาเหตุจากการนำเข้าหนังสือโค กระบือจากต่างประเทศ จากข้อมูลของอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย พบว่าอุตสาหกรรมฟอกหนังไทยใช้ประโยชน์จากหนังสือโค กระบือภายในประเทศเพียงร้อยละ 20 ส่วนที่เหลือร้อยละ 80 เป็นหนังจากต่างประเทศ ซึ่งการนำหนังเข้ามาจากต่างประเทศมีทั้งหนังดิบและหนังเขียว (Wet Blue) เกรดพรีเมียมและเกรดธรรมดาจากประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตาม การนำหนังดิบเกรดพรีเมียมเข้ามาเมื่อทำการฟอกแล้วจะหนังเกรด A และเกรด B ประมาณร้อยละ 70 และจะเป็นหนังเกรด C และเกรด D ประมาณร้อยละ 30 ดังนั้น จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีหนังเกรด C ซึ่งเป็นหนังที่มีความซ้ำซ้อนนำมาจำหน่ายตลาดภายในประเทศ เป็นการซ้ำเติมและกดราคาหนังสือภายในประเทศให้มีราคาถูกลงอย่างมาก

นอกจากนี้ การนำหนังจากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมากโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการฟอกหนังและส่งออกป้อนราชอาณาจักรเท่านั้น โดยไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ภายในประเทศหรือส่งออกทั้งหมด ย่อมไม่สอดคล้องกับประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ อีกทั้ง ยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในประเทศจากกระบวนการฟอกหนังที่ต้องใช้เคมีภัณฑ์ พลังงาน และน้ำเป็นจำนวนมาก ซึ่งกลายเป็นของเสีย เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย และกากของเสียจากการผลิต โดยเฉพาะการมีสารโครเมียมซึ่งเป็นโลหะหนักตกค้างปะปนไปกับน้ำเสีย

ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาราคาน้ำโค กระบือตกต่ำ ต้องดำเนินการทั้งในระยะเร่งด่วน เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับเกษตรกรซึ่งไม่สามารถขายหนังได้ต้องปล่อยให้เน่าเสีย และแนวทางแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน ตลอดจนการพัฒนาและยกระดับหนังโค กระบือเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการ

4.1.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาราคาน้ำโค กระบือตกต่ำ

1) การกำหนดมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร และการกำหนดปริมาณการนำเข้าและส่งออกหนังโค กระบือ รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นการเร่งด่วน ด้วยการพยุงราคาน้ำโค กระบือ ซึ่งตกต่ำอย่างรุนแรงในปัจจุบัน และกำหนดปริมาณการนำเข้าและส่งออกหนังโค กระบือ ตามพระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และนำเข้าในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งอาจกำหนดเป็นการชั่วคราวหรือช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในระยะที่ราคาน้ำโคตกต่ำอย่างรุนแรงเพื่อช่วยพยุงเกษตรกรไม่ได้รับความเดือดร้อน แล้วจึงกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ เพราะปัญหาดังกล่าวถือเป็นเรื่องที่กระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจภายในประเทศ

2) การพิจารณาทบทวนกำหนดอัตราอากรการนำเข้าหนังดิบโค กระบือ ด้วยการพิจารณา ทบทวนกำหนดให้มีอัตราอากรขาเข้าหนังดิบทุกชนิด ตามพิกัดศุลกากร 4101 และกำหนดให้มีอัตราอากรขาออกหนังฟอกสำเร็จตามพิกัดศุลกากร 4107 โดยขอยกตัวอย่างประเทศจีนที่รัฐปกป้องหนังภายในประเทศ ด้วยการกำหนดให้มีอัตราอากรขาเข้าหนังดิบร้อยละ 25 อีกทั้งรัฐยังสนับสนุนโรงฟอกหนังในประเทศที่มีมากถึง 6,000 แห่ง ดำเนินการฟอกหนังเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับประเทศอย่างเต็มที่ โดยให้โรงงานฟอกหนังผลิตหนังฟอกสำเร็จรูปแล้วนำไปสร้างมูลค่าด้วยการนำไปผลิตเป็นเครื่องหนัง เช่น กระเป๋า รองเท้า โดยไม่สนับสนุนให้ส่งออกหนังฟอกสำเร็จรูปเป็นฝืน

ทั้งนี้ การเก็บอัตราอากรขาเข้าหนังสัตว์ทุกชนิดที่ยังไม่ฟอกจะช่วยป้องกันการนำเข้าหนังประเภทใกล้เคียงกับหนังที่ผลิตได้ภายในประเทศที่นำเข้ามาจำนวนมากจนกระทบต่อราคาน้ำโคภายในประเทศ อีกทั้ง ยังนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ลดปริมาณหนังไม่ได้คุณภาพที่โรงงานขายออกยากและค้างอยู่ในคลังสินค้าเป็นจำนวนมาก ส่วนการเก็บอัตราอากรขาออกหนังฟอกแล้วทุกชนิดจะช่วยป้องกันการนำวัสดุดิบเข้ามาเพื่อฟอกแล้วส่งออกโดยไม่ได้สร้างอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ และเพิ่มรายได้ให้กับประเทศไทย นอกจากนี้ การเก็บอัตราอากรหนังสัตว์ ยังช่วยนำรายได้มาสนับสนุนและปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการฟอกหนังอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3) การปรับแก้ไขค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ โดยแก้ไขกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2559 เพื่อเก็บค่าธรรมเนียมหนังโค กระบือที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค

4) การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หนังภายในประเทศ ภาครัฐควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหนังสัตว์มากขึ้น เพื่อช่วยเหลือและพยุงหนังภายในประเทศ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการใช้หนังและผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์ควรพิจารณาใช้หนังสัตว์ภายในประเทศก่อนเป็นลำดับแรก ได้แก่ การผลิตรองเท้าทหาร อาสาสมัคร และรองเท้าตำรวจ เป็นต้น ด้วยการกำหนดคุณสมบัติใน Term of Reference (TOR) เพื่อใช้วัสดุหนังที่ผลิตได้ภายในประเทศ แทนการสั่งซื้อวัสดุจากต่างประเทศในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ เช่น รองเท้าทหาร รองเท้าตำรวจ

4.1.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างยั่งยืน

1) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีการเลี้ยงอย่างเป็นระบบ มีการบริหารจัดการที่ดี ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถ่ายทอดองค์ความรู้ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน พัฒนาโรงฆ่าสัตว์และมีการตรวจสอบมาตรฐานอย่างเข้มงวดเพื่อให้มีมาตรฐานตามกฎหมาย ตลอดจนการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์ลอกหนังสัตว์ที่มีคุณภาพ

2) การวิจัยและพัฒนาวัคซีนกำจัดเห็บหมัดโค กระบือ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องศึกษาวิจัยวัคซีนกำจัดเห็บหมัดสำหรับโค กระบือที่มีคุณภาพให้กับเกษตรกรเพื่อไม่ให้ผลผลิตหนึ่งของเกษตรกรเกิดรอยเสียหาย

3) การวิจัยและแปรรูปหนังดิบโค กระบือเป็นผลิตภัณฑ์อื่น นอกจากการพัฒนาด้านระบบการเลี้ยงและการผลิตแล้ว ควรต้องมีการวิจัยการแปรรูปหนังดิบเป็นผลิตภัณฑ์อื่นและผลิตภัณฑ์เพื่อการบริโภค เช่น อาหาร เจลาติน สร้างความหลากหลายและเป็นการเพิ่มการใช้หนังให้มากยิ่งขึ้น โดยในอุตสาหกรรมอาหารเจลาตินถูกนำมาใช้ในเบเกอรี่ ผลิตภัณฑ์นม ขนม เยลลี่ ไอศกรีม เครื่องดื่ม และเจลาติน ยังนำมาใช้ในอุตสาหกรรมยา โดยนิยมใช้เป็นยาเม็ดเคลือบ ผลิตแคปซูล อาหารโปรตีนทดแทนพลาสมา และใช้ในส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อื่นอีกหลายชนิด มีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบคุณค่าและคุณประโยชน์ทางโภชนาการต่อสุขภาพของโปรตีนจากหนังสัตว์และโปรตีนจากเนื้อ ตลอดจนนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเผยแพร่เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับประชาชนหันมาบริโภคหนังสัตว์มากขึ้น

4.1.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องของสารตกค้างในสิ่งแวดล้อม จากกระบวนการฟอกหนัง ที่หากสะสมเป็นจำนวนมากโดยไม่มีการแก้ไขปัญหาก็ป้องกันก่อนย่อมไม่เกิดผลดีอย่างแน่นอน ดังนั้น ต้องมีการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างเคร่งครัดตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมและตรวจสอบ เช่น กรมโรงงานอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ ควรมีมาตรการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดและมีความต่อเนื่อง อีกทั้ง ควรมีการรายงานผลจากผู้ตรวจประเมิน (Auditor) ที่เป็นสถาบันสากลที่ได้รับรองด้านจรรยาบรรณในระดับนานาชาติ ซึ่งผู้ตรวจประเมิน (Auditor) จะมีข้อเสนอแนะความเห็น คำสั่ง ข้อกำหนดต่าง ๆ ที่โรงงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องนำมาพิจารณาอย่างจริงจังจะสามารถควบคุมและปกป้องสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ข้อสังเกตของคณะกรรมการ

การแก้ไขปัญหาราคาหนังโค กระบือตกต่ำเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ต้นทางของการผลิตหนังด้วยการพัฒนาการเลี้ยงที่มีมาตรฐานและมีอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการ ตลอดจนการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมฟอกหนังซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่สำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับหนังโค กระบือให้สอดคล้องเป็นธรรม และเห็นความสำคัญของหนังภายในประเทศ ทั้งนี้ เมื่อกลไกของหนังมีการปรับปรุงและพัฒนาที่สมบูรณ์แล้ว ระบบกลไกของภาครัฐเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องแก้ไขปัญหาคาหนังนำเข้าจากต่างประเทศ ได้แก่ การมีนโยบายและมาตรการที่ช่วยเหลือหนังภายในประเทศ อย่างเร่งด่วนด้วยการพยุงราคาหนังโค กระบือ และการกำหนดเงื่อนไขปริมาณนำเข้าและส่งออกของหนังโค กระบือในประเทศ เพื่อรักษาหนังภายในประเทศก่อนและควรกำหนดอัตราอากรขาเข้าและขาออกของหนังโค กระบือที่เหมาะสม การกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หนังภายในประเทศ ตลอดจนการวิจัยและแปรรูปหนังเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการและการหาตลาดใหม่เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาราคาหนังโค กระบือดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยกลไกขับเคลื่อนหลายด้านเพื่อผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงโค กระบือ อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง คณะกรรมาธิการจึงเสนอข้อสังเกตตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ข้อ 105 เพื่อให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เกิดการแก้ไขปัญหาราคาหนังโค กระบือตกต่ำให้แก่เกษตรกร ดังนี้

4.2.1 ด้านนโยบาย

1) รัฐบาล ควรกำหนดนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตหนังโค กระบืออย่างเร่งด่วนด้วยการพยุงราคาและช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพื่อรักษาหนังภายในประเทศและลดความเดือดร้อนของเกษตรกรในภาวะวิกฤติราคาหนังตกต่ำอย่างรุนแรง

2) รัฐบาล ควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อุตสาหกรรมหนังอุตสาหกรรมหนังโค กระบือในประเทศเป็นลำดับแรก และทบทวนการปรับโครงสร้างภาษีอากรที่เหมาะสมเพื่อปกป้องหนังโค กระบือภายในประเทศ รวมถึงการกำหนดมาตรการยับยั้งการนำเข้าหนังโค กระบือบางช่วงเวลาหรือกำหนดเงื่อนไขปริมาณการนำเข้า ตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522

3) รัฐบาล ควรยกระดับ “โครงการกองทุนช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า” ของกระทรวงพาณิชย์ ให้มีฐานะเป็นกองทุนซึ่งมีกฎหมายรองรับ ด้วยการผลักดันร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกองทุน พ.ศ. .... ของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันโครงการฯ ไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกษตรกรเข้าใจว่าโครงการฯ ดังกล่าว เป็นเพียงเครื่องมือที่ลดกระแสกดดันจากเกษตรกรจากการต้องปรับตัวในการเปิดการค้าเสรีเท่านั้น อีกทั้ง การเข้าถึงโครงการฯ ต้องกระทำได้อย่างง่ายดายด้วยการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง และควรมีกลไกการคัดกรองที่สามารถถ่วงถ่วงผู้ได้รับความเดือดร้อนจากการเปิดเสรีทางการค้าที่แท้จริง

4) กระทรวงพาณิชย์ ควรมีการพิจารณากำหนดปริมาณการนำเข้าหนังโค กระบือตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรสินค้า พ.ศ. 2522 ในระยะเร่งด่วน ซึ่งอาจกำหนดเป็นการชั่วคราวหรือช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในระยะที่ราคาหนังตกต่ำอย่างรุนแรงเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรไม่ได้รับความเดือดร้อน แล้วจึงกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

5) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ ควรตรวจสอบประเมินโรงฆ่าสัตว์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ตามพระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559 อย่างเคร่งครัด และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการเชิงรุกในการตรวจสอบและปราบปรามโรงฆ่าและชำแหละสัตว์เถื่อนและลงโทษอย่างจริงจังกับโรงฆ่าสัตว์เถื่อนที่ไม่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย

6) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีนโยบายสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงโค กระบือ อย่างเป็นระบบหรือการทำฟาร์มปศุสัตว์แปลงใหญ่ สนับสนุนและยกระดับหนังโค กระบือ เพื่อส่งออกและใช้ในอุตสาหกรรมหนังภายในประเทศ ลดการนำเข้าหนังโค กระบือจากต่างประเทศ

7) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นเพื่อส่งเสริมให้เป็นสัตว์เศรษฐกิจเพื่อทดแทนโคและกระบือด้วย เช่น แพะ แกะ เป็นต้น และสนับสนุนการแปรรูปสัตว์ขนาดเล็ก เช่น โค ที่มีน้ำหนักตัวต่ำกว่า 400 กิโลกรัม เพื่อการส่งออก

8) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีมาตรการเข้มงวดโดยการห้ามนำสัตว์เพศเมียย้ายเข้าใกล้บริเวณพื้นที่ชายแดน เพื่อป้องกันการลักลอบนำออกนอกราชอาณาจักร ส่งผลถึงการสูญเสียพันธุ์ของโค กระบือเพศเมีย

9) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ควรทำหน้าที่เป็นหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลให้เกษตรกรมีความรู้อย่างเชี่ยวชาญในอาชีพของตนเพื่อพัฒนาการผลิตที่สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การวางกลยุทธ์ การตลาด ห่วงโซ่ธุรกิจ ผู้ผลิต ผู้ค้า การส่งออก ต้นทุนการผลิต เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมตลอดทั้งระบบห่วงโซ่ และสามารถต่อรองกับฝ่ายอุตสาหกรรมซึ่งนำผลผลิตทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์

10) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ควรพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการโคกระบือเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาโคและกระบือทั้งระบบโดยเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อควบคุมดูแลการผลิต การกำหนดปริมาณการผลิตภายในประเทศ ปริมาณการนำเข้าที่เหมาะสมกับความต้องการภายในประเทศที่แท้จริง ตลอดจนการบริหารจัดการเรื่องหนึ่งโคและกระบืออย่างมีคุณภาพ และแก้ไขปัญหาราคาหนึ่งโคและกระบืออย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน เช่นเดียวกับคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (มิลค์บอร์ด) คณะกรรมการพืชน้ำมันและน้ำมันพืช

11) กระทรวงกลาโหม โดยกรมพลธิการทหารบก ควรกำหนดคุณลักษณะ Term of Reference (TOR) โดยส่งเสริมการใช้หนังวัวซึ่งผลิตได้ภายในประเทศเพื่อเป็นวัสดุในการผลิตรองเท้าทหารและอุปกรณ์ต่างๆ แทนการสั่งซื้อวัสดุหนังจากต่างประเทศ สำหรับการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะรองเท้าทหารให้กับนายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน นักเรียนทหาร และทหารกองประจำการ

12) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรขอความร่วมมือเจ้าพนักงานตำรวจใช้ผลิตภัณฑ์รองเท้าตำรวจ ซึ่งผลิตจากหนังภายในประเทศ รวมทั้งการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

13) อุตสาหกรรมฟอกหนัง ควรสนับสนุนการใช้หนังฟอกสำเร็จรูปหรือหนังเขียวภายในประเทศก่อนการนำเข้าหนังจากต่างประเทศ ประกอบกับพิจารณาปรับราคารับซื้อหนังโค กระบือหมักเกลือในราคาที่สูงขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยเหลือและประคับประคองเกษตรกรและผู้ค้าหนังภายในประเทศให้สามารถประกอบอาชีพอยู่ได้ต่อไป ทั้งนี้ การนำเข้าหนังจากต่างประเทศในกรณีที่หนังภายในประเทศไม่เพียงพอ ควรนำเข้ามาและส่งออกทั้งหมด หรือนำไปสร้างมูลค่าเป็นเครื่องหนัง กระเป๋า รองเท้า แล้วทำการส่งออก ซึ่งจะช่วยให้คู้มูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าให้กับประเทศโดยแท้จริงโดยไม่กระทบหนังภายในประเทศ

4.2.2 ด้านมาตรการทางภาษี และการเก็บค่าธรรมเนียม

1) กระทรวงการคลัง ควรพิจารณาทบทวนกำหนดอัตราอากรขาเข้าหนังดิบตามพิกัด 4101 และพิกัด 4104 รวมถึงการกำหนดให้มีอัตราอากรขาออกหนังฟอกสำเร็จรูปตามพิกัด 4107 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ต้องดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลกระทบ ผลดีและผลเสียอย่างรอบด้าน รวมถึงควรมีมาตรการให้ผู้นำเข้าหนังใช้สิทธิประโยชน์คลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อผลักดันให้หนังนำเข้าเมื่อพอกเรียบร้อยแล้วต้องส่งออกทั้งหมดไม่ควรให้เหลือตกค้างภายในประเทศ

2) กระทรวงการคลัง ควรมีหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรที่ชัดเจนและแน่นอนในการจัดหมวดหมู่พิกัดอัตราศุลกากร โดยควรมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร อีกทั้ง ควรมีผู้แทนจากหน่วยงานยุติธรรมดำเนินการในส่วนของการเก็บอากรเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียอากร

3) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรปรับแก้ไขค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 โดยปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2559 เพื่อเก็บค่าธรรมเนียมหนึ่งที่น่าเข้ามาในราชอาณาจักรที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค และเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมขึ้นจากอัตราเดิมที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะหนึ่งโค

4.2.3 ด้านการพัฒนา

1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลโรงฆ่าสัตว์ ควรพัฒนาเทคนิคและอุปกรณ์การลอกหนังสัตว์ที่มีคุณภาพโดยการสนับสนุนจัดหาเครื่องลอกหนังที่มีคุณภาพ ให้แก่โรงฆ่าสัตว์ของรัฐที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพหนังที่สวยงาม และจัดหาผู้เชี่ยวชาญการลอกหนังให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจุบันพบว่ามีการใช้เครื่องลอกหนังเฉพาะในโรงฆ่าและชำแหละสัตว์ของผู้ประกอบการเอกชนรายใหญ่เท่านั้น

2) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรมีการวิจัยวัคซีนกำจัดเห็บหมัดเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำหนึ่งโค กระบือมีรอยตำหนิจากการกัดของเห็บหมัดทำให้หนังเสียคุณภาพและตลาดไม่ยอมรับ ส่งผลถึงการรับซื้อหนังราคาต่ำของอุตสาหกรรมฟอกหนังเพราะไม่สามารถส่งขายต่างประเทศได้ เนื่องจากในทางการค้าหนึ่งระหว่างประเทศให้ความสำคัญต่อการเกิดรอยกัดกินของเห็บโค (Ticky) นอกจากนี้ ควรอนุญาตให้ภาคเอกชนสามารถจัดทำผลิตวัคซีนรักษาสัตว์เพื่อจำหน่ายได้ เนื่องจากโรคระบาดสัตว์ถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาการปศุสัตว์ของประเทศไทย และให้เกษตรกรเข้าถึงการใช้วัคซีนได้ง่าย ด้วยการฝึกอบรมเกษตรกรให้สามารถใช้วัคซีนได้ด้วยตนเองเพื่อลดภาระให้กับกรมปศุสัตว์ ทั้งนี้ ต้องอยู่ในการควบคุมของกรมปศุสัตว์

3) กระทรวงอุตสาหกรรม ควรมีแนวทางการพัฒนาและแปรรูปหนังดิบโค กระบือเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ นอกเหนือจากการนำไปฟอกเป็นหนังสำเร็จรูป เช่น อาหาร เจลาติน (Gelatin) โดยอุตสาหกรรมอาหารเจลาติน (Gelatin) ถูกนำมาใช้ผลิตภัณฑ์นม ขนม เยลลี่ ไอศกรีมและเครื่องดื่ม สำหรับการใช้ในอุตสาหกรรมยา เจลาตินเป็นที่นิยมใช้เป็นยาเม็ดเคลือบ ผลิตแคปซูล อาหารโปรตีนทดแทนพลาสมา (ขยายปริมาณเลือด) และใช้ในส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์หลายชนิด ซึ่งการพัฒนาหนังเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างความยั่งยืนให้แก่เกษตรกรและอุตสาหกรรมหนังดิบอย่างแท้จริง

4) กระทรวงพาณิชย์ ควรเจรจาตลาดในกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States : CIS) เช่น ประเทศรัสเซีย ประเทศอาเซอร์ไบจาน ประเทศเติร์กเมนิสถาน เป็นต้น และประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย ปากีสถาน ญี่ปุ่น โคลัมเบีย เพื่อช่วยระบายหนังและลดปัญหาหนังตกค้างในคลังสินค้า เนื่องจากกลุ่มประเทศเหล่านี้มีความต้องการหนังเป็นอย่างสูง

5) กระทรวงพาณิชย์ ควรมีการสำรวจตลาดในต่างประเทศ เพื่อขยายตลาดการส่งออกแปรรูปเนื้อในประเทศต่าง ๆ ที่สามารถรับเนื้อโคที่มีขนาดน้ำหนักตัวต่ำกว่า 400 กิโลกรัม

6) สถาบันค้นคว้าและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติประโยชน์ทางโภชนาการที่ดีต่อร่างกาย ระหว่างโปรตีนจากหนังโค กระบือกับโปรตีนจากเนื้อสัตว์ และเผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้บริโภคหันมาสนใจการบริโภคหนังโค กระบือมากขึ้น รวมถึงวิจัยเพื่อแปรรูปหนังโคและกระบือเป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่ตลาดต้องการ

4.2.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ควรดำเนินการตรวจโรงงานฟอกหนังในประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยการนำผู้ตรวจประเมิน (Auditor) จากสถาบันสากลเพื่อดำเนินการตรวจสอบ และควรออกกฎหมายหรือกฎกระทรวงกำหนดมาตรการให้ทุกครั้ง

ที่มีการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนังต้องนำการรายงานผลจากผู้ตรวจประเมิน (Auditor summary) มาแสดง และกำหนดให้มีระเบียบการเผยแพร่การตรวจโรงงาน พร้อมทั้งควรมีการเผยแพร่ต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และดำเนินการจัดหาอุปกรณ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรที่มีไม่เพียงพอในการดำเนินภารกิจตรวจประเมินโรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานโดยเร็ว

2) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ควรดำเนินการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนัง โดยเฉพาะคุณภาพน้ำจากแหล่งน้ำที่มีการระบายของเสียออกจากโรงงานฟอกหนังเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ สมาชิกผู้แทนราษฎร จึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกต เพื่อให้สมาชิกผู้แทนราษฎรพิจารณา หากสมาชิกผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาพร้อมด้วยข้อสังเกต ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นายณัฐพล จรัสพิพงษ์)

เลขานุการคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์

สภาผู้แทนราษฎร

บรรณานุกรม

หนังสือ

- กรมปศุสัตว์. (2545). **การเลี้ยงโคเนื้อ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2549). **คู่มือมาตรฐานการตรวจสอบโรงงานฟอกหนัง**. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- ผกาพรรณ สกุลมัน จารุณี ปลงรัมย์ เปรมฤดี ศรีทัฬหายุทธ และปรีชา อินนุรักษ์. (2548). **กลไกการตลาดหนังโค กระบือและปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคา**, กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- ผกาพรรณ สกุลมัน ศิริพร วิหคโค จารุณี ปลงรัมย์ มนัส เรียบร้อย, และ เปรมฤดี ศรีทัฬหายุทธ. (2550). **การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพหนังวัวควาย**. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- “พระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2559” (26 ธันวาคม 2559). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 133 ตอนที่ 110 ก, น.296-298.

บันทึกการประชุม

- บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 7 มกราคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) 412 ชั้น 4 อาคารรัฐสภา
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2 วันอังคารที่ 14 มกราคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) 418 ชั้น 4 อาคารรัฐสภา
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 3 วันอังคารที่ 21 มกราคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) 418 ชั้น 4 อาคารรัฐสภา
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 4 วันพุธที่ 29 มกราคม 2563 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) 308 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 5 วันอังคารที่ 4 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) 203 ชั้น 2 อาคารรัฐสภา
- บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 6 วันอังคารที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) 305 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา

บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 7 วันอังคารที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุม
คณะกรรมการ (สผ.) 311 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา

บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์ในคณะกรรมการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 8 วันอังคารที่ 3 มีนาคม 2563 ณ ห้องประชุม
คณะกรรมการ (สผ.) 304 ชั้น 3 อาคารรัฐสภา

เอกสารประกอบการพิจารณา

กรมควบคุมมลพิษ. (2563). รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งของอุตสาหกรรม
พอกหนังในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร.

กรมปศุสัตว์. (2563). สถานการณ์ การผลิต การตลาดและแนวโน้มสินค้าปศุสัตว์ที่สำคัญ ประจำเดือนธันวาคม
2562 (เอกสารอัดสำเนา). ใน เอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษา
แนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร.

กรมปศุสัตว์. (2563). ตลาดส่งออกสำคัญและภาวะการส่งออกสินค้าเครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทางและ
รองเท้า (เอกสารอัดสำเนา). ใน เอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษา
แนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สภาผู้แทนราษฎร.

กรมปศุสัตว์. (2563). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการใช้หนังพอกในอุตสาหกรรมเครื่องหนังไทย (เอกสารอัด
สำเนา). ใน เอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา
การปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.

กรมปศุสัตว์. (2563). แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการใช้หนังดิบและหนังพอก (เอกสารอัดสำเนา).
ใน เอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา
การปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.

กรมปศุสัตว์. (2563). ปริมาณการนำเข้าซากสัตว์ ปี 2561-2562 (เอกสารอัดสำเนา). ใน เอกสารประกอบ
การพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ:
คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.

กรมปศุสัตว์. (2563). ข้อมูลการผลิตหนังพอกของไทย (เอกสารอัดสำเนา). ใน เอกสารประกอบการพิจารณา
คณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการ
การเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.

- กรมปศุสัตว์. (2563). โครงสร้างการผลิตในกลุ่มโรงงานฟอกหนัง กม.30 และ กม.34 และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามจังหวัด (เอกสารอัดสำเนา). ในเอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.
- กรมปศุสัตว์. (2563). มูลค่าการส่งออกเครื่องหนัง เครื่องใช้สำหรับเดินทางและรองเท้า (เอกสารอัดสำเนา). ในเอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.
- กรมปศุสัตว์. (2563). ปริมาณการผลิต การใช้ประโยชน์หนังโคพอกสำเร็จ (เอกสารอัดสำเนา). ในเอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.
- กรมศุลกากร. (2563). รายงานขอความอนุเคราะห์ช่วยเหลือเกษตรกรประสบปัญหาราคาน้ำดิบโค กระบือตกต่ำ. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2563). ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ของโรงฟอกหนัง (เอกสารอัดสำเนา). ในเอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.
- สมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย. (2563). เขตประกอบการฟอกหนัง กม.30 (เอกสารอัดสำเนา). ในเอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการปศุสัตว์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร.

ภาคผนวก

คณะกรรมการการเลือกตั้งและสหกรณ์	
สำนักกรรมการ	
เลขรับที่	๑๐ / ๒๕๖๓
วันที่	๑๗ / ๑๑ / ๒๕๖๓
เวลา	๑๓.๑๖ นาฬิกา

ที่ สผ ๐๐๑๔/๕๖๖

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ พญาไท กทม. ๑๐๕๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ญัตติ ราคาหนังสือ โค - กระบือ ตกต่ำ

เรียน ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติดังกล่าวข้างต้น

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๓๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือ โค - กระบือ ตกต่ำ (นายอนุชา น้อยวงษ์ เป็นผู้เสนอ) และมีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๔๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๒

(นายสรศักดิ์ เทียรเวช)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สำนักการประชุม
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๒๔
โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๓๘

(สำเนา)
เลขรับ ๒๔/๒๕๖๒ วันที่ ๒๗ มิ.ย. ๒๕๖๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอสอนผู้คิดค้น เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือ
โค - กระบือ ตกต่ำ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เนื่องด้วยราคาหนังสือโคกระบือตกต่ำมาก เนื่องจากโรงงานฟอกหนัง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ที่จังหวัด
สมุทรปราการ (ตำบลบางปู) นำหนังสือ กระบือจากต่างประเทศเข้ามาจำนวนมาก โดยมีกรวยแก้วและ
นำหนังสือ กระบือเหล่านั้นมาใช้ในการอุตสาหกรรมและกระดาษหนังสือ กระบือในประเทศไทย ซึ่งประเทศไทย
กลายเป็นที่รองรับขยะพิษ (การนำหนังสือ กระบือจากต่างประเทศ) มาฟอกในประเทศ มีการนำน้ำเสียไหลลง
อ่าวไทย และไม่ใส่ใจในการซื้อหนังสือ กระบือในประเทศเลย จากเดิมหนังสือ กระบือ ราคาโลกริมละ ๓๕ บาท
ปัจจุบัน ราคา ๕ บาท ยังไม่มีผู้ซื้อ (ราคาหนังสือ) ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
ของแผ่นดิน

ดังนั้น จึงขอสอนผู้คิดค้นดังกล่าวมาเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาเรื่อง ราคาหนังสือโค - กระบือ ตกต่ำ ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๓
ข้อ ๔๑ และ ข้อ ๔๒ ส่วนเหตุผลและรายละเอียดจะได้ชี้แจงในที่ประชุมสภาต่อไป

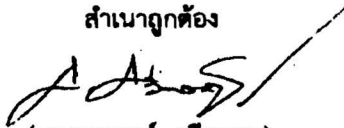
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) อนุชา น้อยวงศ์ ผู้เสนอ
(นายอนุชา น้อยวงศ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชารัฐ

(โปรดพลิก)

ผู้รับรอง (ญัตติด้วย เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือ
โค - กระบือ ตกต่ำ)

๑. นายวีระกร คำประกอบ	๒. นายปัญญา จีนาคำ
๓. นายเอี่ยม ทองใจสด	๔. นายสุทา ประทีป ณ ถลาง
๕. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	๖. นายอาทิตย์ อาลีอิสเฮาะ
๗. นางวันเพ็ญ พร้อมพัฒน์	๘. นางสาวพิมพ์พร พรพฤณีพันธุ์
๙. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	๑๐. นางสาวเพชรดาว โตะมีนา
๑๑. นางนาถิ์ รัชกิจประการ	๑๒. นายจักรพันธ์ พรนิมิตร
๑๓. นายชาดา ไทยเศรษฐ์	๑๔. นายธันต์ ทวีเกื้อกฤตกิจ
๑๕. นายสัญญา นิสสุพรรณ	๑๖. นายชัยวัฒน์ เป้าเปี่ยมทรัพย์
๑๗. นายฤกษ์ชัย แก้วอยู่	๑๘. นายสันหพันธ์ สุขศรีเมือง
๑๙. นายสายัณห์ ยุติธรรม	๒๐. รองศาสตราจารย์รงค์ บุญสวยขวัญ

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภฤกษ์ ศรีพรหม)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานระเบียบวาระ สำนักการประชุม

ณัฐชา พิมพ์
ทวน
ตรวจ

คำอธิบายพิภคัตตราศุลกากร รหัสสถิติ และ รหัสสิทธิพิเศษ

พิภค	รหัสสถิติ
<p>4101.20.00</p> <p>หนังสือของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า (สด ไล่เกลือแห้ง ไล่ปูนขาว หมักหรือทำไว้ไม่ให้เสียโดยวิธีอื่น แต่ต้อง ไม่พอก ไม่ตกแต่งแบบพาร์ชเมนต์ หรือไม่จัดท่ามากไปกว่านี้) จะเอาขนออกหรือผ่าหรือไม่ก็ตาม</p> <p>- หนังสือตัว ไม่ผ่า เมื่อเพียงแต่ทำให้แห้งมีน้ำหนักต่อผืน ไม่เกิน 8 กิโลกรัม เมื่อไล่เกลือแล้วทำให้แห้งมีน้ำหนัก ไม่เกิน 10 กิโลกรัม เมื่อสดหรือหมักเกลือหรือทำไว้ไม่ให้เสียโดยวิธีอื่นมีน้ำหนักไม่เกิน 16 กิโลกรัม</p>	001
	(ของโค) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นโดยใช้อะลัม (ทอว์เด็ด)
	002
	(ของกระบือ) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นโดยใช้อะลัม (ทอว์เด็ด)
	004
	(ของโค) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นอย่างอื่น
<p>4101.50.00</p> <p>หนังสือของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า (สด ไล่เกลือแห้ง ไล่ปูนขาว หมักหรือทำไว้ไม่ให้เสียโดยวิธีอื่น แต่ต้อง ไม่พอก ไม่ตกแต่งแบบพาร์ชเมนต์ หรือไม่จัดท่ามากไปกว่านี้) จะเอาขนออกหรือผ่าหรือไม่ก็ตาม</p> <p>- หนังสือตัว ที่มีน้ำหนักเกิน 16 กิโลกรัม</p>	005
	(ของกระบือ) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นอย่างอื่น
	090
	อื่น ๆ
	001
	(ของโค) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นโดยใช้อะลัม (ทอว์เด็ด)
	002
	(ของกระบือ) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นโดยใช้อะลัม (ทอว์เด็ด)
	004
	(ของโค) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นอย่างอื่น
	005
	(ของกระบือ) เฉพาะผ่านการฟอกชั้นต้นอย่างอื่น
	090
	อื่น ๆ

พิกัด	รหัสสถิติ
4101.90.10 หนังสือของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า (สด ไล่เกลือ แห่ง ไล่ปูนขาว หมักหรือทำไว้ไม่ให้เสียโดยวิธีอื่น แต่ต้อง ไม่พอก ไม่คกแต่งแบบพาร์ชเมนต์ หรือไม่จัดทำมากไปกว่านี้) จะเอาขนออกหรือผ่าหรือไม่ก็ตาม -- ผ่านการพอกชั้นต้น	001 เฉพาะผ่านการพอกชั้นต้นโดยใช้อะลัม (ทอร์เต็ด) 002 เฉพาะผ่านการพอกชั้นต้นอย่างอื่น
4101.90.90 หนังสือของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า (สด ไล่เกลือ แห่ง ไล่ปูนขาว หมักหรือทำไว้ไม่ให้เสียโดยวิธีอื่น แต่ต้อง ไม่พอก ไม่คกแต่งแบบพาร์ชเมนต์ หรือไม่จัดทำมากไปกว่านี้) จะเอาขนออกหรือผ่าหรือไม่ก็ตาม -- อื่น ๆ	
4104.11.10 หนังสือที่พอกแล้วหรือหนังสือครีสต์ของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า ไม่มีขนติด จะผ่าหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่จัดทำ มากไปกว่านี้ --- ของสัตว์จำพวกโคกระบือที่พอกผาดแล้ว	
4104.11.90 หนังสือที่พอกแล้วหรือหนังสือครีสต์ของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า ไม่มีขนติด จะผ่าหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่จัดทำ มากไปกว่านี้ --- อื่น ๆ	*** (01) เฉพาะหนังสือพอกของสัตว์จำพวกโค กระบือ ผ่านการพอกชั้นต้นด้วยเกลือของโครเมียม (เวตบูล) *** (29) อื่น ๆ
4104.19.00 หนังสือที่พอกแล้วหรือหนังสือครีสต์ของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า ไม่มีขนติด จะผ่าหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่จัดทำ มากไปกว่านี้ -- อื่น ๆ	*** (01) เฉพาะหนังสือพอกของสัตว์จำพวกโค กระบือ ผ่านการพอกชั้นต้นด้วยเกลือของโครเมียม (เวตบูล) *** (29) อื่น ๆ

พิกัด	รหัสสถิติ
4104.41.00 หน้าที่ฟอกแล้วหรือหนึ่งคริสต์ของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า ไม่มีขนติด จะผ้าหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่จัดทำ มากไปกว่านี้ -- ฟูลเกรน ไม่ผ่า รวมทั้งเกรนสปลิต	000 ฟูลเกรน ไม่ผ่า รวมทั้งเกรนสปลิต
4104.49.00 หน้าที่ฟอกแล้วหรือหนึ่งคริสต์ของสัตว์จำพวกโคกระบือ หรือจำพวกม้า ไม่มีขนติด จะผ้าหรือไม่ก็ตาม แต่ไม่จัดทำ มากไปกว่านี้ -- อื่น ๆ	

รหัสสิทธิพิเศษ

000	อัตราอากรตามบัญชีท้ายประกาศกระทรวงการคลัง มาตรา 12
999	อัตราอากรตามภาค 2 แห่ง พรก. 2530 (อัตราเพดานสูงสุด)
AK1	สิทธิพิเศษภายใต้ความตกลง อาเซียน-เกาหลี
227	สิทธิพิเศษโดยผู้นำของเข้า ต้องเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจากกรมศุลกากรให้เป็นผู้นำเข้าหรือผู้ส่งของออกระดับมาตรฐานเออีไอ
AAN	สิทธิพิเศษภายใต้ความตกลง อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์
ACN	พิเศษภายใต้ความตกลง อาเซียน-จีน
AIN	สิทธิพิเศษภายใต้ความตกลง อาเซียน-อินเดีย
ATG	สิทธิพิเศษภายใต้ความตกลง อาเซียน
TAU	สิทธิพิเศษภายใต้ความตกลง ไทย-ออสเตรเลีย
TNZ	สิทธิพิเศษภายใต้ความตกลง ไทย-นิวซีแลนด์

กฎกระทรวง

กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้

ลำดับ	รายการ	บาท	สตางค์	หมายเหตุ
๑	คำขออนุญาต หรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕ ฉบับละ	๕๐	-	
๒	ใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์ ตามมาตรา ๒๔			
	(ก) นำเข้าในราชอาณาจักร ฉบับละ	๕,๐๐๐	-	
	(ข) ส่งออกนอกราชอาณาจักร ฉบับละ	๕,๐๐๐	-	
	(ค) นำเข้าในและส่งออกนอกราชอาณาจักร ฉบับละ	๗,๕๐๐	-	
	(ง) ภายในราชอาณาจักร ฉบับละ	๑,๐๐๐	-	
	(จ) ภายในจังหวัด ฉบับละ	๒๕๐	-	
๓	ใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ ตามมาตรา ๒๔			
	(ก) นำเข้าในราชอาณาจักร ฉบับละ	๑,๐๐๐	-	
	(ข) ส่งออกนอกราชอาณาจักร ฉบับละ	๑,๐๐๐	-	
	(ค) นำเข้าในและส่งออกนอกราชอาณาจักร ฉบับละ	๑,๒๕๐	-	
	(ง) ภายในราชอาณาจักร ฉบับละ	๒๕๐	-	
	(จ) ภายในจังหวัด ฉบับละ	๕๐	-	
๔	ใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขายซึ่งน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ หรือมี พ่อพันธุ์ของสัตว์เพื่อให้บริการผสมพันธุ์แก่สัตว์ของบุคคลอื่น โดยวิธีธรรมชาติตามมาตรา ๒๕			

ลำดับ	รายการ	บาท	สตางค์	หมายเหตุ	
	(ก) ส่งออกนอกราชอาณาจักร (ข) ภายในราชอาณาจักร	ฉบับละ ฉบับละ	๒,๐๐๐ ๕๐๐	- -	
๕	ใบอนุญาตนำสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร (ก) ช้าง (ข) ม้า โค กระบือ ลา ส่อ แพะ แกะ สุกร (ค) สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี (ง) นกกระจอกเทศ นกอีมู (จ) ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์ปีกชนิดอื่น (ฉ) สัตว์ชนิดอื่น (ช) น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ (ซ) เอ็มบริโอ (ฅ) ไชนกกระจอกเทศ ไชนกอีมู สำหรับใช้ทำพันธุ์ (ญ) ไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์	เชือกละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ โดสละ ตัวละ ฟองละ ฟองละ	๑,๒๕๐ ๒๕๐ ๕๐๐ ๕๐ ๒๕ ๒๐๐ ๑๐ ๑๐๐ ๒๕๐ ๒๕	- - - - - - - - - -	ในกรณีที่ไม่สะดวก ในการนับจำนวน ให้คิดเป็นกิโลกรัมละ ๒๐๐ บาท
๖	ใบอนุญาตนำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร (ก) ช้าง (ข) ม้า โค กระบือ ลา ส่อ แพะ แกะ สุกร (ค) สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี (ง) นกกระจอกเทศ นกอีมู (จ) ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์ปีกชนิดอื่น (ฉ) สัตว์ชนิดอื่น (ช) น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ (ซ) เอ็มบริโอ (ฅ) ไชนกกระจอกเทศ ไชนกอีมู สำหรับใช้ทำพันธุ์ (ญ) ไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์	เชือกละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ โดสละ ตัวละ ฟองละ ฟองละ	๒๕๐,๐๐๐ ๒๐๐ ๒๕๐ ๒๕๐ ๒๕ ๕๐๐ ๕ ๕๐ ๒๕ ๑๐	- - - - - - - - - -	ในกรณีที่ไม่สะดวก ในการนับจำนวน ให้คิดเป็นกิโลกรัมละ ๕๐๐ บาท
๗	ใบอนุญาตนำสัตว์ผ่านราชอาณาจักร (ก) ช้าง (ข) ม้า โค กระบือ ลา ส่อ แพะ แกะ สุกร	เชือกละ ตัวละ	๑๐๐,๐๐๐ ๕๐๐	- -	

ลำดับ	รายการ	บาท	สตางค์	หมายเหตุ	
	(ค) สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี (ง) นกกระจอกเทศ นกฮูก (จ) ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์ปีกชนิดอื่น (ฉ) สัตว์ชนิดอื่น	ตัวละ ตัวละ ตัวละ ตัวละ	๒๕๐ ๑๒๕ ๒๕ ๒๕๐	- - - -	ในกรณีที่ไม่สะดวก ในการนับจำนวน ให้คิดเป็นกิโลกรัมละ ๒๕๐ บาท
	(ช) น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์	โดสละ	๒๕	-	
	(ช) เอ็มบริโอ	ตัวละ	๑๐๐	-	
	(ฉ) ไชนกกระจอกเทศ ไชนกฮูก สำหรับใช้ทำพันธุ์	ฟองละ	๒๕	-	
	(ญ) ไข่สำหรับใช้ทำพันธุ์	ฟองละ	๕	-	
๘	ใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร (ก) ซากสัตว์เพื่อการบริโภคของคนหรือสัตว์ (ข) ซากสัตว์ที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค	กิโลกรัมละ กิโลกรัมละ	๗ ๓	- -	
๙	ใบอนุญาตนำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร (ก) ซากสัตว์เพื่อการบริโภคของคนหรือสัตว์ (ข) ซากสัตว์ที่ไม่ใช่เพื่อการบริโภค	กิโลกรัมละ กิโลกรัมละ	๕ ๒	- -	
๑๐	ใบอนุญาตนำซากสัตว์ผ่านราชอาณาจักร	กิโลกรัมละ	๒	-	
๑๑	ใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕	ฉบับละ	๒๐	-	
๑๒	การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕	ครั้งละ	เท่ากับค่าธรรมเนียมสำหรับใบอนุญาตนั้น		
๑๓	การโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕	ครั้งละ	๑๐๐	-	
๑๔	การเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการในใบอนุญาต ตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๕	ครั้งละ	๑๐๐	-	
๑๕	ค่าทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักกันสัตว์ (ก) สัตว์ (ข) ซากสัตว์	ตัวละ กิโลกรัมละ	๕๐ ๑	- -	ในกรณีที่ไม่สะดวก ในการนับจำนวน ให้คิดเป็นกิโลกรัมละ ๕๐ บาท
๑๖	ค่าที่พักสัตว์ที่นำเข้ามาในหรือส่งออก ไปนอกราชอาณาจักร				

ลำดับ	รายการ	บาท	สตางค์	หมายเหตุ	
	(ก) ช้าง	เชือกละ	๕,๐๐๐	-	ในกรณีที่มิใช่สะดวก ในการนับจำนวน ให้คิดเป็นกิโลกรัมละ ๕๐๐ บาท
	(ข) ม้า โค กระบือ	ตัวละ	๑๐๐	-	
	(ค) สุกร	ตัวละ	๕๐	-	
	(ง) สุนัข แมว	ตัวละ	๑,๐๐๐	-	
	(จ) แพะ แกะ	ตัวละ	๕๐	-	
	(ฉ) ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์ปีกชนิดอื่น	ตัวละ	๕	-	
	(ช) สัตว์ชนิดอื่น	ตัวละ	๕๐๐	-	
๑๗	ค่าที่พักซากสัตว์ที่นำเข้ามาในหรือส่งออก ไปนอกราชอาณาจักร				
	(ก) โค กระบือ สุกร	กิโลกรัมละ	๕	-	
	(ข) แพะ แกะ	กิโลกรัมละ	๓	-	
	(ค) ไก่ เป็ด ห่าน และสัตว์ปีกชนิดอื่น	กิโลกรัมละ	๓	-	
	(ง) สัตว์ชนิดอื่น	กิโลกรัมละ	๕	-	
๑๘	ค่าขออื่น ๆ	ฉบับละ	๑๐	-	

ข้อ ๒ ในการคำนวณน้ำหนักของสัตว์หรือซากสัตว์ตามข้อ ๑ ถ้ามีเศษของกิโลกรัมตั้งแต่ ๕๐๐ กรัมขึ้นไป ให้คิดเป็น ๑ กิโลกรัม ถ้าไม่ถึง ๕๐๐ กรัม ให้ปัดทิ้ง

ข้อ ๓ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตนำซากสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) ช้างที่นำออกนอกราชอาณาจักรและนำกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในกำหนดเวลาไม่เกินสามร้อยหกสิบห้าวัน

(๒) สัตว์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการผสมพันธุ์ซึ่งมีใบรับรองพันธุ์ประวัติหรือสายพันธุ์ (pedigree) ซึ่งสัตวแพทย์ประจำด่านกักกันสัตว์เห็นว่าเหมาะสมสำหรับการผสมพันธุ์ สำหรับไข่ของสัตว์ปีก สำหรับใช้ทำพันธุ์นั้นจะต้องนำเข้ามาใช้ฟักเป็นพ่อแม่พันธุ์ (parent stock) หรือปู่ย่าพันธุ์ (grand parent stock) เท่านั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงไข่ฟักปลอดเชื้อ (specific pathogen free eggs)

(๓) สัตว์ที่เจ้าของนำข้ามแดนไปมาเพื่อใช้แรงงาน บรรทุกสิ่งของ ขับซี หรือนำไปเลี้ยงเป็นครั้งคราว ระหว่างตำบลชายแดน

(๔) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำเข้ามาในราชอาณาจักรเนื่องจากการอพยพครอบครัว

(๕) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำหลบหนีภัยจากการสู้รบเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

(๖) การนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ของพระมหากษัตริย์หรือของทางราชการ

- (๗) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันพาหนะตามสมควร
- (๘) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้เป็นอาหารตามสมควร
- (๙) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยการรับบริจาคจากต่างประเทศ เพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบเหตุภัยพิบัติ
- (๑๐) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการศึกษาวิจัยทางวิชาการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด
- (๑๑) ไข่ของสัตว์ปีกเพื่อการบริโภคที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร
- (๑๒) โค กระบือ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตามแนวชายแดนจากประเทศที่มีอาณาเขต ติดต่อกับราชอาณาจักรไทย
- (๑๓) ผืนและซากของผืนที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร
- (๑๔) ซากสัตว์ที่ผลิตในราชอาณาจักร เมื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรแล้วไม่สามารถนำเข้า ประเทศผู้รับซื้อได้และมีความจำเป็นต้องนำกลับเข้ามาในราชอาณาจักร
- (๑๕) หนังโค กระบือ และสุกร ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภค
- (๑๖) เครื่องในสัตว์ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์ เพื่อการส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร
- (๑๗) ไขมันสุกรแข็ง (back fat) ไล่แกะ และไล่สุกรที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรสำหรับ ใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร
- (๑๘) กระดูก (bone and cartilage) โค กระบือ แพะ แกะ และสุกร ที่นำเข้ามาใน ราชอาณาจักร
- (๑๙) ขนแกะทำความสะอาดขั้นต้นแล้ว (scoured wool) ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร
- (๒๐) การนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสัตว์และซากสัตว์ที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมประมง
- ข้อ ๔ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาต นำซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้
- (๑) ช้างที่นำออกนอกราชอาณาจักรไม่เกินสามร้อยหกสิบห้าวันและนำกลับเข้ามาในราชอาณาจักร ภายในกำหนดระยะเวลานั้น โดยการคำนวณระยะเวลาดังกล่าวให้ยึดถือเอาวันที่อธิบดีหรือผู้ซึ่ง อธิบดีมอบหมายออกใบอนุญาตนำสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรจนถึงวันที่ออกใบอนุญาตนำสัตว์เข้ามาใน ราชอาณาจักรเป็นสำคัญ
- สัตว์แพทย์ประจำด่านกักกันสัตว์มีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำสัตว์ ออกนอกราชอาณาจักรจากเจ้าของช้างเพื่อเป็นหลักประกันได้ ในกรณีที่เจ้าของช้างนำช้างกลับเข้ามาใน ราชอาณาจักรได้ทันกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของช้างยื่นเรื่องขอรับคืนหลักประกัน ทั้งนี้ การเก็บรักษาและการคืนหลักประกัน ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๒) สัตว์ที่เจ้าของนำข้ามแดนไปมาเพื่อใช้แรงงาน บรรทุกสิ่งของ ขับขี่ หรือนำไปเลี้ยง เป็นครั้งคราวระหว่างตำบลชายแดน

(๓) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำออกนอกราชอาณาจักรเนื่องจากการอพยพครอบครัว

(๔) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำหลบหนีภัยจากการสู้รบเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และนำออกนอกราชอาณาจักร

(๕) การนำออกนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ของพระมหากษัตริย์หรือของทางราชการ

(๖) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำออกนอกราชอาณาจักรเพื่อใช้เป็นอาหารประจํายานพาหนะตามสมควร

(๗) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำออกนอกราชอาณาจักรเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบเหตุภัยพิบัติ ในต่างประเทศ

(๘) สุนัข สัตว์ปีก และซากสัตว์ดังกล่าวที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

(๙) กระดูกโคและกระปือ บดแตกแช่กรดตากล้าง (ossein) ที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

(๑๐) หนังโคและกระปือที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

(๑๑) สัตว์หรือซากสัตว์ที่ต้องถูกส่งกลับไปยังประเทศต้นทางตามมาตรา ๔๒ (๑)

(๑๒) ไข่ของสัตว์ปีกเพื่อการบริโภคที่นำออกนอกราชอาณาจักร

(๑๓) ผึ้งและซากของผึ้งที่นำออกนอกราชอาณาจักร

(๑๔) การส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์และซากสัตว์ที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมประมง ข้อ ๕ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำสัตว์ผ่านราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตนำซากสัตว์ ผ่านราชอาณาจักร สำหรับสัตว์หรือซากสัตว์ ดังต่อไปนี้

(๑) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เจ้าของนำผ่านราชอาณาจักรเนื่องจากการอพยพครอบครัว

(๒) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำผ่านราชอาณาจักรเพื่อใช้เป็นอาหารประจํายานพาหนะที่นำผ่าน ราชอาณาจักรตามสมควร

(๓) สัตว์หรือซากสัตว์ที่นำผ่านราชอาณาจักรเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผู้ประสบเหตุภัยพิบัติ ในต่างประเทศ

(๔) สัตว์หรือซากสัตว์ที่ต้องถูกส่งกลับไปยังประเทศต้นทางตามมาตรา ๔๒ (๑)

(๕) การนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์และซากสัตว์ที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมประมง

ข้อ ๖ ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำลายเชื้อโรคผ่านด่านกักกันสัตว์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัติและยกเว้นค่าธรรมเนียม จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอก ขัด หรือเคลือบสีหนังสัตว์

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอก ขัด หรือเคลือบสีหนังสัตว์ เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุดิบ กระบวนการผลิต มลพิษที่เกิดขึ้น และเทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑.๖ และข้อ ๔.๔ แห่งประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ เรื่อง กำหนดประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมที่อนุญาตให้ระบายน้ำทิ้งให้มีค่ามาตรฐานแตกต่างจากค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๓๙

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานหมัก ช้ำแหละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ขัด และแต่ง แต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายนูน หรือเคลือบสีหนังสัตว์ ในลำดับที่ ๒๙ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และหมายความรวมถึง โรงงานปรับคุณภาพของเสียรวม (Central Waste Treatment Plant) ในลำดับที่ ๑๐๑ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ที่รับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานหมัก ช้ำแหละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ขัดและแต่ง แต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายนูน หรือเคลือบสีหนังสัตว์ ในลำดับที่ ๒๙ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“นิคมอุตสาหกรรม” หมายความว่า นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมซึ่งรับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานหมัก ช้ำแหละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ขัดและแต่ง แต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายนูน หรือเคลือบสีหนังสัตว์ ในลำดับที่ ๒๙ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“เขตประกอบการอุตสาหกรรม” หมายความว่า เขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือพื้นที่จัดสรรเพื่อการอุตสาหกรรมที่มีการจัดการระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อมร่วมกันที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมซึ่งรับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานหมัก ช้ำแหละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ขัดและแต่ง แต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายนูน หรือเคลือบสีหนังสัตว์ ในลำดับที่ ๒๙ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำที่เกิดจากการประกอบกิจการ น้ำจากการใช้น้ำของคนงาน หรือน้ำจากกิจกรรมอื่นในโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่จะระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ ให้กำหนดค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ไว้ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ความเป็นกรดและด่าง (pH) ตั้งแต่ ๖ ถึง ๙
- ๓.๒ อุณหภูมิ (Temperature) ไม่เกิน ๔๐ องศาเซลเซียส
- ๓.๓ สี (Color) ไม่เกิน ๓๐๐ เอดีเอ็มไอ
- ๓.๔ ของแข็งละลายน้ำทั้งหมด (Total Dissolved Solids หรือ TDS) มีค่าดังนี้
  - ๓.๔.๑ กรณีระบายลงแหล่งน้ำ ต้องไม่เกิน ๓,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร
  - ๓.๔.๒ กรณีระบายลงแหล่งน้ำที่มีค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดเกินกว่า ๕,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดในน้ำทิ้งที่จะระบายได้ต้องมีค่าเกินกว่าค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในแหล่งน้ำนั้นไม่เกิน ๕,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๕ ของแข็งแขวนลอยทั้งหมด (Total Suspended Solids) ไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๖ บีโอดี (Biochemical Oxygen Demand) ไม่เกิน ๕๐ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๗ ซีโอดี (Chemical Oxygen Demand) ไม่เกิน ๒๕๐ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๘ ซัลไฟด์ (Sulfide) ไม่เกิน ๑ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๙ น้ำมันและไขมัน (Fat Oil and Grease) ไม่เกิน ๕ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๑๐ สารประกอบฟีนอล (Phenols) ไม่เกิน ๐.๕ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๑๑ ทีเคเอ็น (Total Kjeldahl Nitrogen) ไม่เกิน ๑๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๑๒ ฟอสฟอรัสทั้งหมด (Total Phosphorous) ไม่เกิน ๒ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๑๓ โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Hexavalent Chromium) ไม่เกิน ๐.๑ มิลลิกรัมต่อลิตร
- ๓.๑๔ โครเมียมทั้งหมด (Total Chromium) ไม่เกิน ๐.๘ มิลลิกรัมต่อลิตร

ข้อ ๔ การตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามข้อ ๓ ให้ใช้วิธีดังต่อไปนี้

- ๔.๑ ความเป็นกรดและด่าง ให้ใช้เครื่องวัดความเป็นกรดและด่างของน้ำ (pH Meter) ที่มีความละเอียดไม่ต่ำกว่า ๐.๑
- ๔.๒ อุณหภูมิ ให้ใช้เครื่องวัดอุณหภูมิวัดขณะทำการเก็บตัวอย่าง
- ๔.๓ สี ให้ใช้วิธีเอดีเอ็มไอ (ADMI Method)
- ๔.๔ ของแข็งละลายน้ำทั้งหมด ให้ใช้วิธีระเหยตัวอย่างที่กรองผ่านกระดาษกรองใยแก้ว (Glass Fiber Filter Disc) และอบแห้งที่อุณหภูมิ ๑๘๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง
- ๔.๕ ของแข็งแขวนลอย ให้ใช้วิธีกรองผ่านกระดาษกรองใยแก้ว (Glass Fiber Filter Disc) และอบแห้งที่อุณหภูมิ ๑๐๓ - ๑๐๕ องศาเซลเซียส เป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง

๔.๖ ปิออดี ให้ใช้วิธีการบ่มตัวอย่างที่อุณหภูมิ ๒๐ องศาเซลเซียส เป็นเวลา ๕ วันติดต่อกัน และหาค่าออกซิเจนละลายด้วยวิธีเอไซด์โมดิฟิเคชัน (Azide Modification) หรือวิธีเมมเบรน อิเล็กโทรด (Membrane Electrode)

๔.๗ ซีออดี ให้ใช้วิธีย่อยสลายโดยใช้โพแทสเซียม ไดโครเมต (Potassium Dichromate)

๔.๘ ซัลไฟด์ ให้ใช้วิธีไอโอดิ เมตริก (Iodometric Method) หรือวิธีเมทิลีน บลู (Methylene Blue Method)

๔.๙ น้ำมันและไขมัน ให้ใช้วิธีสกัดด้วยเทคนิค Liquid - Liquid Extraction หรือ Soxhlet Extraction ด้วยตัวทำละลายแล้วแยกหาน้ำหนักของน้ำมันและไขมัน

๔.๑๐ สารประกอบฟีนอล ให้ใช้การกลั่น (Distillation) และตรวจวัดด้วยวิธีเทียบสี (Colorimetric Method)

๔.๑๑ ทีเคเอ็น ให้ใช้วิธีเจลดาล์ (Kjeldahl)

๔.๑๒ ฟอสฟอรัสทั้งหมดให้ใช้วิธี Digestion Methods หรือวิธีเทียบสี (Colorimetric Method)

๔.๑๓ โครเมียมเฮกซะวาเลนท์ ให้ใช้วิธีเทียบสี (Colorimetric Method) หรือวิธีสกัดและตรวจวัดด้วยวิธีอะตอมมิค แอบซอร์พชัน สเปกโตรเมตริ (Atomic Absorption Spectrometry: AAS) หรือวิธีสกัดและตรวจวัดด้วยวิธีอินดักทีฟลี คัพเพิล พลาสมา (Inductively Coupled Plasma)

๔.๑๔ โครเมียมทั้งหมด ให้ใช้วิธีให้ใช้วิธีย่อยสลายตัวอย่างด้วยกรด (Acid digestion) และวัดหาปริมาณโลหะด้วยวิธีอะตอมมิค แอบซอร์พชัน สเปกโตรเมตริ (Atomic Absorption Spectrometry: AAS) หรือวิธีอินดักทีฟลี คัพเพิล พลาสมา (Inductively Coupled Plasma)

ข้อ ๕ วิธีตรวจสอบค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามข้อ ๓ ให้เป็นไปตามคู่มือวิเคราะห์น้ำและน้ำเสียของสมาคมวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมแห่งประเทศไทย หรือ Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater ซึ่ง American Public Health Association, American Water Work Association และ Water Environment Federation ของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนด หรือตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๖ การเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งเพื่อการตรวจสอบมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามข้อ ๓ ให้เก็บแบบจ้วง (Grab Sample) ในจุดระบายทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมหรือจุดอื่นที่สามารถใช้เป็นตัวแทนของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม หรือเขตประกอบการอุตสาหกรรม ในกรณีมีการระบายทิ้งหลายจุดให้เก็บทุกจุด

ข้อ ๗ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
สำนักกรรมการ ๑
เลขที่รับที่ ๓๓๘ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๒ / มิ.ย. / ๒๕๖๓
เวลา ๑๒.๐๔ น. นานิง
ที่ ทส ๐๓๐๗/ ๒๕๖๓

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
สำนักกรรมการ ๑
เลขที่รับ ๓๓๘ / ๒๕๖๓
วันที่ ๒๒ / มิ.ย. / ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๑๐ นานิง
กลุ่มงาน เกษตร
กรมควบคุมมลพิษ ที่เนมีการ
๔๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานผลดำเนินการตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งของอุตสาหกรรมฟอกหนังในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
เรียน ประธานคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนในคณะกรรมการการเกษตร
และสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ภาพถ่ายแสดงการตรวจสอบการประกอบกิจการของบริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๐ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๑/๕ หมู่ที่ ๑ ซอยฟอกหนัง กม. ๓๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จำนวน ๑ แผ่น
  ๒. รายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ เลขที่ สจร. น - ๒๑๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๒ แผ่น
  ๓. ภาพถ่ายแสดงการตรวจสอบการประกอบกิจการของบริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๒๒๗/๒ หมู่ที่ ๖ ซอยฟอกหนัง กม. ๓๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จำนวน ๑ แผ่น
  ๔. รายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ เลขที่ สจร. น - ๒๑๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๒ แผ่น
  ๕. หนังสือกรมควบคุมมลพิษที่ ทส ๐๓๐๗/๒๕๖๓ และ ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ จำนวน ๔ แผ่น

ตามที่กรมควบคุมมลพิษเข้าร่วมการประชุมและให้ข้อมูลแก่คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนในคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๓ และคณะอนุกรรมการฯ มีมติให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนังประมาณร้อยละ ๑๐ ของอุตสาหกรรมฟอกหนังในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ และรายงานผลดำเนินการดังกล่าวให้คณะอนุกรรมการฯ ทราบต่อไป นั้น

กรมควบคุมมลพิษดำเนินการตรวจสอบมลพิษจากอุตสาหกรรมฟอกหนังภายในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ สรุปผลการตรวจสอบได้ดังนี้

๑. บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๐ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๑/๕ หมู่ที่ ๑ ซอยฟอกหนัง กม. ๓๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับหนังสือรับรองการประกอบกิจการโรงงานในเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทะเบียนโรงงานเลขที่ ข ๓-๑๐๑-๓/๓๖ สป ประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๑๐๑ ประกอบกิจการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสียรวม กำลังเครื่องจักร ๒,๖๕๔ แรงม้า มีเงื่อนไขการประกอบกิจการตามบันทึกการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ข้อ ๑ ต้องควบคุมการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้มีประสิทธิภาพและสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีลักษณะเป็นไปตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐาน

ควบคุมการ...

ควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ตลอดเวลา ขณะตรวจสอบบริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๐ จำกัด มีการประกอบกิจการตามปกติ จากการตรวจสอบพบว่า รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

๑.๑ ภายในพื้นที่บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๐ จำกัด มีโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอกหนังทั้งหมด จำนวน ๗๗ โรงงาน

๑.๒ บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๐ จำกัด มีและใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) ความสามารถในการรองรับน้ำเสียขนาด ๒๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน ๑ ชุด ซึ่งรับน้ำเสียจากโรงงานฟอกหนังในพื้นที่บริษัทฯ ทั้ง ๗๗ โรงงาน มาบำบัด และระบายลงสู่ทะเลบริเวณด้านหลังโรงงาน ขณะตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียของบริษัทฯ เปิดใช้งานตามปกติไม่มีอุปกรณ์ชำรุด มีการระบายน้ำทิ้ง จำนวน ๑ จุด บริเวณด้านหลังโรงงานลงสู่ทะเล แต่ไม่สามารถเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายท่อระบายน้ำทิ้งได้เนื่องจากปลายท่อระบายน้ำทิ้งจมอยู่ใต้น้ำ จึงเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากบ่อพักน้ำทิ้ง ขณะระบายออกสู่ภายนอกมาตรวจสอบ พบว่า มีค่าเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๒๒๓/๒ หมู่ที่ ๖ ซอยฟอกหนัง กม. ๓๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับหนังสือรับรองการประกอบกิจการโรงงานในเขตประกอบการอุตสาหกรรม ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ทะเบียนโรงงานเลขที่ ข ๓-๑๐๑-๒/๓๖ สป ประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๑๐๑ ประกอบกิจการปรับปรุงคุณภาพน้ำเสี้ยวรวม กำลังเครื่องจักร ๑,๕๘๘ แรงม้า ขณะตรวจสอบบริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ จำกัด มีการประกอบกิจการตามปกติ จากการตรวจสอบพบว่า รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔

๒.๑ ภายในพื้นที่บริษัทเขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ มีโรงงานที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการฟอกหนังทั้งหมด จำนวน ๔๔ โรงงาน

๒.๒ บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ จำกัด มีและใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) ความสามารถในการรองรับน้ำเสียขนาด ๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน ๑ ชุด โดยกระบวนการบำบัดน้ำเสียเริ่มจากการรับน้ำเสียจากโรงงานฟอกหนังในพื้นที่บริษัทฯ ทั้ง ๔๔ โรงงาน มาบำบัดด้วยกระบวนการทางเคมี และส่งไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง (Activated Sludge) และระบายลงสู่ทะเลบริเวณด้านหลังโรงงาน ขณะตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียของบริษัทฯ เปิดใช้งานตามปกติไม่มีอุปกรณ์ชำรุด มีการระบายน้ำทิ้ง จำนวน ๑ จุด จึงเก็บตัวอย่างน้ำทิ้งจากปลายรางระบายน้ำทิ้งออกสู่ภายนอกมาตรวจสอบ จำนวน ๑ จุด พบว่า มีค่าที่เคเอ็น เท่ากับ ๑๖๑ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๓. การประกอบกิจการโรงงานฟอกหนังไม่เข้าข่ายเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงไม่สามารถทำการตรวจวัดและใช้ค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมได้

๔. กรมควบคุมมลพิษ ได้มีหนังสือแจ้งผลดำเนินการและขอความร่วมมือจังหวัดสมุทรปราการและกรมโรงงานอุตสาหกรรม พิจารณาติดตามตรวจสอบและควบคุมกำกับดูแลตามอำนาจหน้าที่ มิให้บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ จำกัด ระบายน้ำทิ้งที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดลงสู่แหล่งน้ำหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก และขอให้แจ้งผลดำเนินการให้กรมควบคุมมลพิษทราบด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

นายสมชาย ทรงประกอบ
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

กองตรวจมลพิษ

โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๒๕๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๖

บริเวณบ่อรวบรวมน้ำเสีย

บริเวณบ่อเติมอากาศและบ่อตกตะกอน

บริเวณจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง

ภาพถ่ายแสดง การตรวจสอบการประกอบกิจการของบริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๐ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๑/๕ หมู่ที่ ๑ ซอยฟอกหนัง กม. ๓๐ ถนนสุขุมวิท ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เลขที่ สจร. น. - ๒๒๒/๒๕๖๓

รายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ

ชื่อสถานประกอบการ : บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกล้าง กม. ๓๑ จำกัด ..... ทะเบียนโรงงานเลขที่ : พ.๓-๑๑๑-๓/๒๖.สป
 ที่ตั้ง : เลขที่ ๑/๕ หมู่ที่ ๑ ซอยฟอกล้าง กม. ๓๑ ถนนสุขุมวิท ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
 ประกอบกิจการ : รับคุณภาพน้ำเสียรวม ..... เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ : ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา : ๑๓.๔๐ น.
 โดย : นายจตุรงค์ อีศวศิริวรรณ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ .....

จุดเก็บตัวอย่าง	ค่าความเป็นกรดและด่าง (pH)	อุณหภูมิ (Temperature) (องศาเซลเซียส)	ค่าสี (Color) (โคตเอ็มโม)	ค่าของแข็งละลายทั้งหมด (TDS) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าของแข็งแขวนลอยทั้งหมด (TSS) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าบีโอดี (BOD) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าซีโอดี (COD) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าซัลไฟด์ (Sulfide) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าไขมันและไขมัน (Fat oil & Grease) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าทีเคเอ็น (TKN) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าความเค็ม Salinity (ppt)
บ่อน้ำทิ้งขณะระบายออกสู่ภายนอก	๖.๙	๓๒.๑	๓๐	๘.๘๖๙	๓๖.๕	๑๓.๒	< ๕๐	< ๑	< ๕	๑๐๖	๘.๑
ค่ามาตรฐาน ^(๑) (ไม่เก็บ)	๕.๕ - ๙.๐	๔๐	๓๐๐	๒๓,๒๐๐ ^(๒)	๕๐	๒๐	๑๒๐	๑	๕	๑๐๐	-

จุดเก็บตัวอย่าง	พารามิเตอร์โลหะหนัก (มิลลิกรัมต่อลิตร)										
	ค่าสังกะสี (Zn)	โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Cr ⁶⁺)	โครเมียมไตรวาเลนต์ (Cr ³⁺)	ค่าสารหนู (As)	ค่าทองแดง (Cu)	ค่าปรอท (Hg)	ค่าแคดเมียม (Cd)	ค่าแบเรียม (Ba)	ค่าตะกั่ว (Pb)	ค่านิกเกิล (Ni)	ค่าแมงกานีส (Mn)
บ่อน้ำทิ้งขณะระบายออกสู่ภายนอก	< ๐.๐๕๐	< ๐.๐๐๖	๐.๓๐๒	๐.๐๐๕๙	< ๐.๐๐๖	< ๐.๐๐๐๕	< ๐.๐๐๖	๐.๑๘๕	< ๐.๐๓๑	< ๐.๐๓๐	๐.๒๘๕
ค่ามาตรฐาน ^(๑) (ไม่เก็บ)	๕.๐	๐.๒๕	๐.๓๕	๐.๒๕	๒.๐	๐.๐๐๕	๐.๐๓	๑.๐	๐.๒	๑.๐	๕.๐

รายงานฉบับนี้รับรองเฉพาะตัวอย่างและพารามิเตอร์ที่ได้ตรวจสอบเท่านั้น และห้ามคัดถ่ายรายงานนี้แต่เพียงบางส่วนไปประกาศโฆษณาหรืออ้างอิงกันได้รับอนุญาตจากกรมควบคุมมลพิษเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการชุด ลบ ขีดฆ่า แก้ไข เปลี่ยนแปลงตัวเลขหรือข้อความใด ๆ จะถือว่ารายงานฉบับนี้ไม่สมบูรณ์

นายเหตุ...

๐
ปัทมา กนก

(นางจินตนา ถิรมงคล)
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
ผู้ตรวจสอบข้อมูล
วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓

- หมายเหตุ : ^๑ ค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำที่จากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
- ^๒ ค่าทีดีเอส (TDS) ของแหล่งน้ำเท่ากับ ๑๘,๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร (มาตรฐานของค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดในน้ำที่ระบายได้ต้องมีค่าเกินกว่าค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในแหล่งน้ำนั้นไม่เกิน ๕,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร เท่ากับ ๑๘,๒๐๐ + ๕,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร = ๒๓,๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ส่วนแผนงานและประมวลผล
โทร. ๐ ๒๒๔๘ ๒๕๓๓
โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๕๓๔๖

บริเวณบ่อรวบรวมน้ำเสีย

บริเวณบ่อเติมอากาศและบ่อดกตะกอน

บริเวณจุดเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง

ภาพถ่ายแสดง การตรวจสอบการประกอบกิจการของบริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอกหนัง กม. ๓๔ จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ ๒๒๓/๒ หมู่ที่ ๖ ซอยฟอกหนัง กม. ๓๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เลขที่ สจร. น. - ๒๑๓/๒๕๖๓

รายงานผลการตรวจสอบตัวอย่างน้ำ

ชื่อสถานประกอบการ : บริษัท เขตประกอบการอุตสาหกรรมฟอทอนิกส์ กม. ๓๔ จำกัด ทะเบียนโรงงานเลขที่ : พ.๓-๑๐๑-๒/๓๖ สป.
 ที่ตั้ง : เลขที่ ๒๒๓/๒ หมู่ที่ ๖ ซอยฟอทอนิกส์ กม. ๓๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลบางปูใหม่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
 ประกอบกิจการ : รับผลิตภาชนะสีขาวรวม เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ : ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา : ๑๒.๓๐ น.
 โดย : นายจตุรงค์ อัครวิไลวรรณ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

จุดเก็บตัวอย่าง	ค่าความเป็นกรดและด่าง (pH)	อุณหภูมิ (Temperature) (องศาเซลเซียส)	ค่าสี (Color) (เดกรีเนื่อ)	ค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมด (TDS) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าของแข็งแขวนลอยทั้งหมด (TSS) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าบีโอดี (BOD) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าซีโอดี (COD) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าซัลไฟด์ (Sulfide) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าไขมันและไขมัน (Fat oil & Grease) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าทีเคเอ็ม (TKM) (มิลลิกรัมต่อลิตร)	ค่าความเค็ม Salinity (ppt)
ปลายรางระบายน้ำที่ออกสู่ภายนอก	๖.๖	๓๑.๙	๑๙๒	๖,๕๙๐	๑๐	๑๖.๒	๖๕	< ๑	< ๕	๑๖๑	๖.๖
ค่ามาตรฐาน ^(๑) (ไม่เกิน)	๕.๕ - ๙.๐	๔๐	๓๐๐	๒๓,๒๐๐ ^(๒)	๕๐	๒๐	๑๒๐	๑	๕	๑๐๐	

จุดเก็บตัวอย่าง	พหามิเตอร์โลหะหนัก (มิลลิกรัมต่อลิตร)										
	คำสังกะสี (Zn)	โครเมียมเฮกซะวาเลนต์ (Cr ⁶⁺)	โครเมียมไตรวาเลนต์ (Cr ³⁺)	คำสารหนู (As)	คำทองแดง (Cu)	คำปรอท (Hg)	คำแคดเมียม (Cd)	คำแบเรียม (Ba)	คำตะกั่ว (Pb)	คำนิกเกิล (Ni)	คำแมงกานีส (Mn)
ปลายรางระบายน้ำที่ออกสู่ภายนอก	< ๐.๐๐๗	< ๐.๐๐๖	๐.๑๓๓	๐.๐๐๗๗	< ๐.๐๐๖	< ๐.๐๐๐๕	< ๐.๐๐๖	๐.๐๘๐	< ๐.๐๓๑	< ๐.๐๒๐	๐.๐๖๕
ค่ามาตรฐาน ^(๑) (ไม่เกิน)	๕.๐	๐.๒๕	๐.๗๕	๐.๒๕	๒.๐	๐.๐๐๕	๐.๐๓	๑.๐	๐.๒	๑.๐	๕.๐

รายงานฉบับนี้รับรองเฉพาะตัวอย่างและพหามิเตอร์ที่ได้ตรวจสอบเท่านั้น และห้ามคัดถ่ายรายงานนี้แต่เพียงบางส่วนไปประกาศโฆษณาหรืออ้างก่อนได้รับอนุญาตจากกรมควบคุมมลพิษเป็นลายลักษณ์อักษร หากมีการชุด ลบ ขีดฆ่า แก้ไข เปลี่ยนแปลงตัวเลขหรือข้อความใด ๆ จะถือว่ารายงานฉบับนี้ไม่สมบูรณ์

๐
จันทนา อภิน

(นางจันทนา อภิน)

นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

ผู้ตรวจสอบข้อมูล

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓

- หมายเหตุ : ^๑ ค่ามาตรฐานควบคุมการระบายน้ำที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม และเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
- ^๒ ค่าทีดีเอส (TDS) ของแหล่งน้ำเท่ากับ ๑๘,๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร (มาตรฐานของค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดในน้ำทิ้งที่ระบายได้ต้องมีค่าเกินกว่าค่าของแข็งละลายน้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในแหล่งน้ำนั้นไม่เกิน ๕,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร เท่ากับ ๑๘,๒๐๐ + ๕,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร = ๒๓,๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร

ส่วนแผนงานและประมวลผล

โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๒๕๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๖

ข้อมูลของชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้ำหนักแห่งประเทศไทย

จุลชีพวิทยากับผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง

Leather Product Microbiology

คุณภาพของหนัง (hides) ที่แตกต่างกันในอุตสาหกรรมเครื่องหนังมาจากปัจจัยหลายอย่าง เช่น การจัดการระหว่างหมักเกลือและเก็บรักษา ต่างสายพันธุ์ อายุ เพศ การเลี้ยงดู ตลอดจนการเสียหายเฉพาะจุด ซึ่งเกิดจากปัจจัยทางกายภาพ เช่น โดนสวัดหนามเกี่ยว ถูกประทับตราเป็นรอย (brands) หรือรอยกัดจากคนฆ่าสัตว์ แมลง (warble fly) หรือเป็นโรค (hyperkeratosis, follicular mange หรือ warts) และยังมีมาจากสิ่งแปลกปลอมที่ติดมากับหนัง เช่น เลือด อุจจาระ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน น้ำ mucoids และเกลือที่ใช้หมัก การตรวจคุณภาพของหนังที่หมักเกลือหรือดองในน้ำเกลือว่าเสื่อมเสียหรือไม่ โดยพิจารณาจาก

1. มีกลิ่นแอมโมเนีย, ปลา (fishy) หรือกลิ่นเน่า
2. ขนหลุดร่วง (hair slip)
3. red heat

การเสื่อมของหนังสด (Deterioration of Fresh Hides)

หนังสดจะเสื่อมเสียในสภาพที่ต่ำกว่าธรรมชาติโดยแบคทีเรียและ autolysis โดยเฉพาะหนังสดจะเสียด้วยแบคทีเรียยิ่งกว่าปฏิกิริยาเอนไซม์ การเสื่อมเสียของหนังจะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับอุณหภูมิและชนิดของจุลินทรีย์ที่เกี่ยวข้อง ที่อุณหภูมิสูงอาจใช้เวลาเป็นสัปดาห์หรือกว่านั้น แต่ที่อุณหภูมิต่ำ (98° - 113° F) การเสื่อมเสียจะเกิดขึ้นภายใน 15-24 ชม. แต่ที่อุณหภูมิสูงขึ้นเป็น (70° - 75° C) อาจใช้เวลาหลายวัน

การเสียของหนังจะตรวจดูได้ภายใต้กล้องจุลทรรศน์ โดยทำ cross section ส่วนของ collagen fiber bundles (มัดเส้นใย collagen) กับ epidermal area ซึ่งจะเห็นว่ามีแบคทีเรียเป็นจำนวนมากหากผ่านระยะ lag phase ของแบคทีเรียไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบคทีเรียที่สร้าง collagenase ได้ ส่วน epidermal area จะส่งเสริมการเจริญของแบคทีเรียบางชนิดยิ่งกว่า corium และเชื้อจุลินทรีย์เจริญขึ้นมาจนเป็น colony แล้ว จะมีลักษณะแบบ voids

ถ้าหนังอยู่ที่อุณหภูมิสูงจะเน่าเสียได้ภายใน 15-24 ชม. stock มีกลิ่นเน่า หนังเกิด epidermis slippage ซึ่งรู้จักกันในนามของ "hair slip" ในทางการค้า ไขมันเกิด sour และ rancid ส่วนหนังหมักเกลือหรือแช่น้ำเกลือมัน จะเกิดการสูญเสีย foul odor เกือบทั้งหมด ส่วน epidermis จะ tighten อีกทีหนึ่ง แต่ถ้าทำ cross section ดูแล้วจะเห็นถึงการเสื่อมเสียและสเปอรของ

แบคทีเรียที่พร้อมจะงอกใหม่ในสภาวะที่เหมาะสม เครื่องหนังที่ทำจาก stock ที่เสียเนื่องจาก decay นั้นจะเห็น pin prick , grain slip และ grain peeling

สำหรับอุณหภูมิที่เกินกว่า 122° F (50° C) นั้น เป็นกรณียกเว้นไม่ใช่เกิดเป็นปกติ มักเกิดในระหว่างการล้างหนังหรือการหมักหนังในถัง อุณหภูมิสูงขึ้นเนื่องจากการคนของเครื่องกล หรือ ขณะขนส่งหนังและหนังที่อยู่ใกล้กับส่วนของหลังคาจะได้รับความร้อนมากกว่าส่วนอื่น ที่อุณหภูมิสูงขนาดนี้มักไม่เสียเนื่องจากแบคทีเรียหรือ autolysis แต่จะเสื่อมเสียเพราะอุณหภูมิสูงเป็นเหตุ และเสียได้ภายใน 15-24 ชม. โดยเกิด grain peeling ซึ่ง hide นั้นๆ นำมาทำเป็น leather หนังสด ที่ได้รับอุณหภูมิ 140° F ติดต่อกัน 1-2 ชม. จะเกิดการหดตัวของหนังและเสีย strength นอกจากนี้ ยังละลายหายไปในการแช่ lime

การเสียของหนังหมักเกลือ (Deteriorations of Salted-Cure Hides)

หนังหมักเกลืออาจเสียได้ถ้ามีความชื้น 48-53% ในกรณีที่ทำการหมักเป็นอย่างดี หนังก็ยังสามารถเสียได้เนื่องจากเอนไซม์ของหนังเองโดยเกิด autolysis เกลืออาจชะลอกการ autolysis แต่ไม่ใช่ยับยั้งปฏิกิริยา หนังที่เกิด autolysis นั้นเมื่อตรวจ cellular structure จะเกิดการสลายตัว epidermis เกิด detaches (แยกตัว) fiber bundle เกิด split และ separation หนังเปลี่ยนเป็น soggy, thin and dark in color leather ที่ทำจากหนังที่เกิด autolysis นั้นจะ flaccid stretchy และ pipey เส้นใย (fiber) สูญเสียความสามารถ imbibe ในขั้นตอน lime และให้ yield ต่ำ grain จะถูก marred โดย salt stains

หนังที่หมักอย่างดีเมื่อเก็บที่อุณหภูมิตู้เย็นจะอยู่ได้หลายปีโดยไม่เสื่อมเสีย ถ้าใจกลางของหนังอุณหภูมิไม่สูง ถ้าเก็บที่ 70° - 75° F (21° - 24° C) จะเสียภายใน 6 เดือน ถ้าเก็บที่ 98° - 113° F (37 - 45° C) จะเสียภายใน 4-5 สัปดาห์

อุณหภูมิ $\geq 122^{\circ}$ F (50° C) จะทำให้หนังที่ไม่หมักเน่าเสียอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นหนังหมักแล้ว เกลือจะช่วยลดการเสื่อมเสียของอุณหภูมิลงได้บ้าง หนังที่หมักแล้วเก็บที่ 140° F (60° C) จะเสียหลังจาก 2 สัปดาห์ ที่ 158° F (70° C) เกิด gelation หลังจาก 3 วัน leather ที่ทำจากหนังหมักที่เสียเพราะอุณหภูมิจะเกิด grain peeling และ holes ในกรณีรุนแรง หนังทั้งหมดจะละลายสูญไปในขั้น soaking และ liming

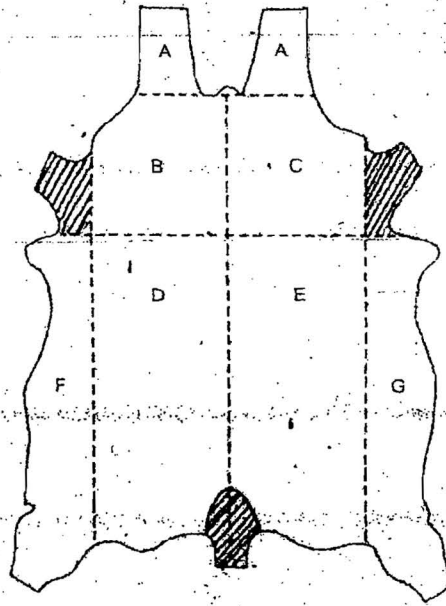
หนังที่หมักไม่ดีจะเสียเร็วกว่าหนังที่หมักมาอย่างดี หนังที่มีเกลืออยู่ระหว่าง 12-20% (โดยน้ำหนักแห้ง) อาจจะไม่แสดงหรือไม่แสดงการเสียเนื่องจากแบคทีเรีย ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดของแบคทีเรียที่มีอยู่ แต่การเสื่อมเสียเนื่องจาก autolytic changes เกิดขึ้นเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเก็บในที่อุณหภูมิสูงอาจเกิด autolysis ได้ภายใน 1-4 สัปดาห์

จุดใดก็ตามบนหนังที่มีเกลือต่ำกว่า 10% จะเสียเนื่องจากแบคทีเรียอย่างรวดเร็ว leather ที่ทำจากหนังที่เสียแบบนี้จะแสดง pin prick, grain slip และเต็มไปด้วย holes

ผลของราต่อหนัง (Effect of Mould on Leather)

ราที่ขึ้นบนเครื่องหนังนั้นจะไม่ทำลายเส้นใยของหนังแต่อย่างใด ส่วนการเกิด stiffening (การแข็งตัว) และ strength ลดลงเล็กน้อยของเครื่องหนังมาจากการสลายของ greases, tannin, glucose และ non-tannins อื่นๆ โดยรา และผลการทำลายของราจะมากขึ้นเมื่อความชื้นสูงขึ้น เครื่องหนังเก็บที่ 28° - 30° C ความชื้น 95-100 % RH พบว่า leather ที่ไม่มี fatty oils หรือ greases และไม่ใช้ fungicide จะสูญเสีย fatty materials อย่างมาก saponification number ของ greases ลดลง ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นว่าราได้ใช้ไขมันไป ส่วน tensile strength ที่เสียไปจะเกิดที่อุณหภูมิและความชื้นสูง โดยเกิดการย่อยของ collagen และเกิดที่ pH ต่ำๆ โดยเฉพาะที่ ≤ 3

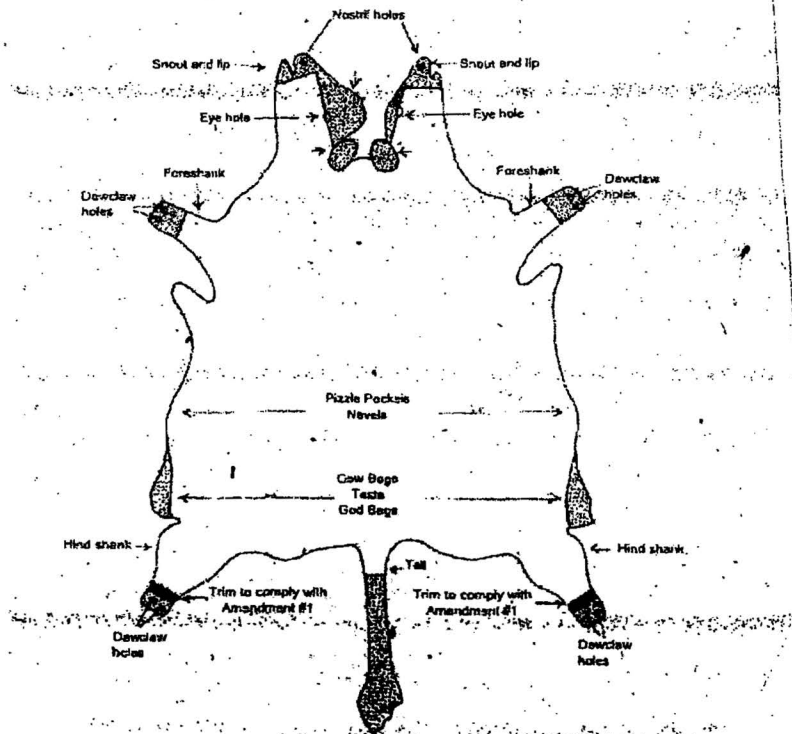
Subdivisions of a Hide

HFAD	A	CROP	A+B+D or A+C+E
SHOULDER	B+C	BACK	B+D or C+E
BEND	D or E	CRUPUN	D+E
BELLY	F or G	DOSSET	B+C+D+E+A or A
SIDE	A+B+D+F or A+C+E+G	CULATTA	D+E+F+G

F and G includes shaded area except for culatta

Modern Trim Pattern

Standard Hide Trim - Flesh Side Up

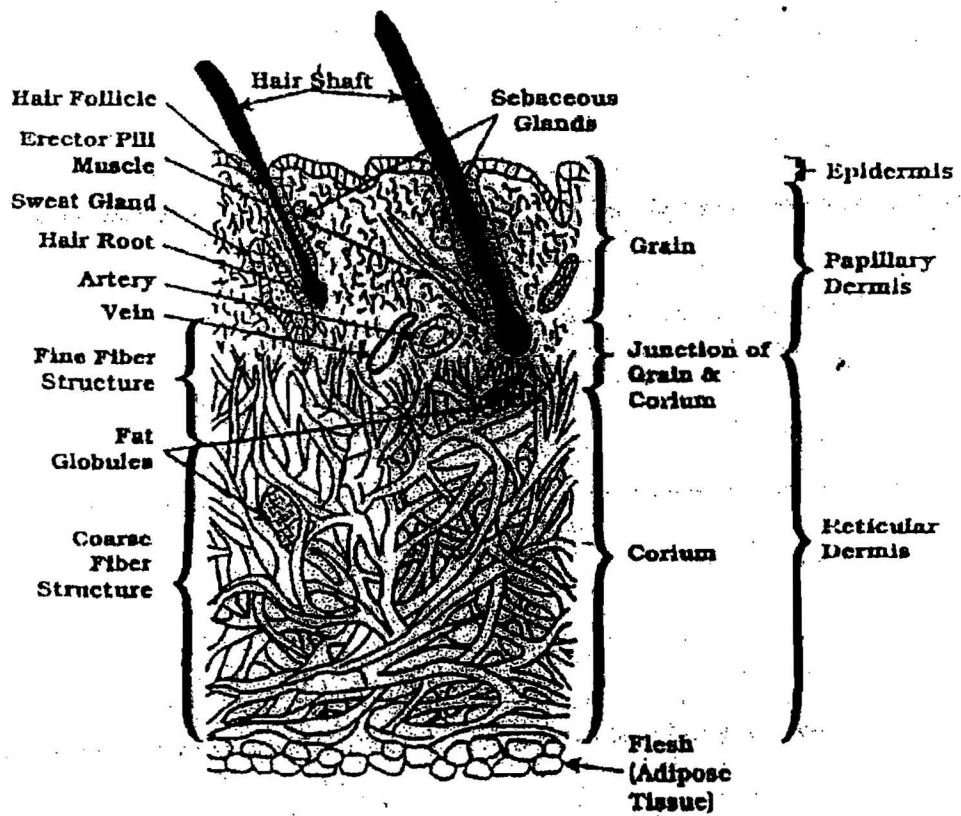
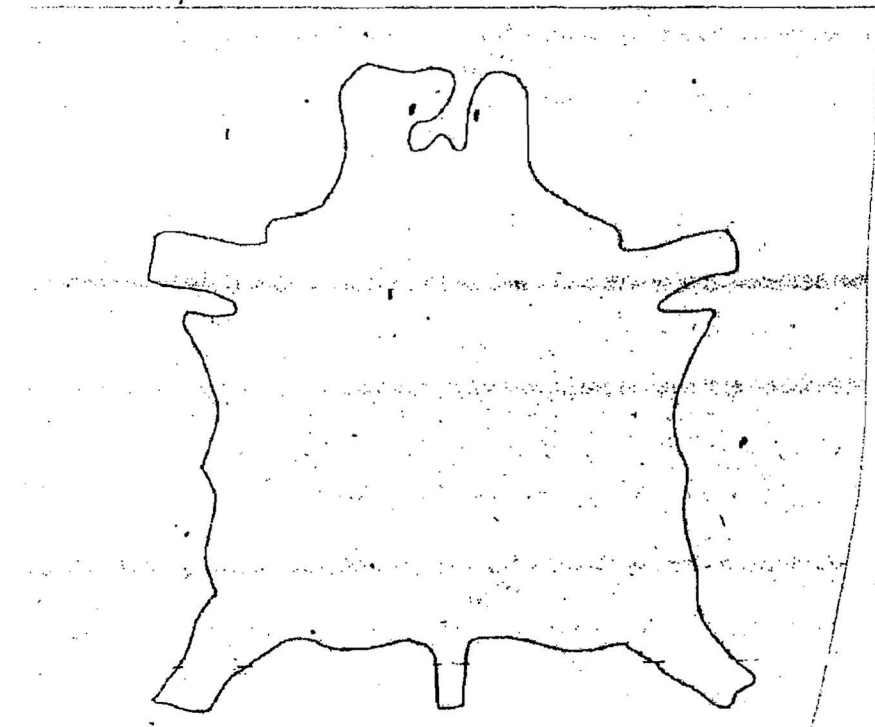

Figure 1. Schematic Diagram of the Cross-section of Cattle Hide.

บันทึกข้อตกลง

เรื่อง ความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้คิโ-กระบือภายในประเทศ ราคาคกต่ำและอันตลาด

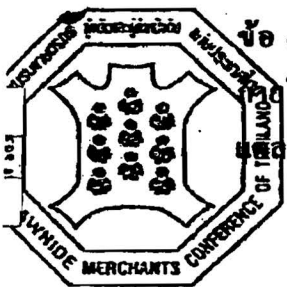
บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้น ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ระหว่างสมาคมอุตสาหกรรมฟอก
หนังไทย โดย นางปราณี คุรุเวศุกรณ์ นายกสมาคมอุตสาหกรรมฟอกหนังไทย ซึ่งต่อไปใน
บันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า "สมาคม" ฝ่ายหนึ่ง กับ ชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังคิ
ประเทศไทย โดย นายปรเมศวร์ เอศนิมิตรธรรม ประธานชมรมเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ค้าหนังคิ
แห่งประเทศไทย ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงนี้เรียกว่า "ชมรม" อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่าย ได้ตกลงกันมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ สมาคมและชมรมจะร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการร่วม จำนวน ๑๐ คน ซึ่งมาจาก
ตัวแทนของทั้งสองฝ่าย ๆ ละ ๕ คน เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้คิ
โ-กระบือภายในประเทศราคาคกต่ำและอันตลาด

ข้อ ๒ คณะกรรมการร่วมจะกำหนดราคารับซื้อหนังคิ โ-กระบือ สิ้นขนาดใหญ่
มาตรฐาน ซึ่งมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า ๑๘ กิโลกรัมต่อผืน ในราคาไม่ต่ำกว่า ๒๐ บาท
ต่อกิโลกรัม โดยเป็นราคารับซื้อหน้าโรงงาน

ข้อ ๓ คณะกรรมการร่วมจะพิจารณาปรับลดราคารับซื้อหนังคิ โ-กระบือ
ในประเทศได้ ครั้งละไม่เกิน ๒ บาท ต่อกิโลกรัม โดยการปรับลดราคารับซื้อ
แต่ละครั้ง จะครอบคลุมระยะเวลาในการรับซื้อไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน

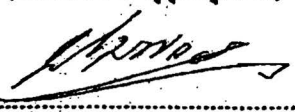

Handwritten signatures of the representatives from both the Thai Leather Goods Association and the Thai Leather Goods Merchants Association, including the names of the presidents and other members.

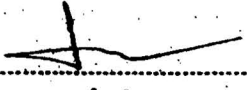
บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้อ่าน
และเข้าใจข้อความโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน และคู่กรณี
ต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ลงชื่อ..........สมาคม

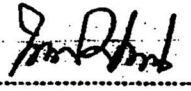
(นางปรานี คุรวุฑกรณ์)

ลงชื่อ..........ชมรม

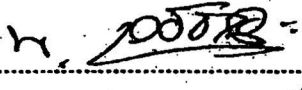
(นายปรนสวร์ เลิศนิมิตรธรรม)

ลงชื่อ..........พยาน

(นายนิรัน แอ้ง)

ลงชื่อ..........พยาน

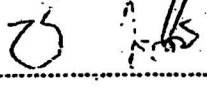
(นายบุญพงษ์ นวน)

ลงชื่อ..........พยาน

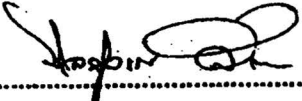
(นายทองสวร์ กระจ่าง)

ลงชื่อ..........พยาน

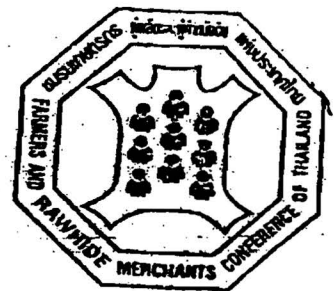
(นายบุญ)

ลงชื่อ..........พยาน

(นายบุญ)

ลงชื่อ..........พยาน

(นายบุญ)

ตารางแสดง จำนวนโคนม โคนเนื้อ กระบือ และจำนวนครวเรือน ตั้งแต่ปี 2550-2560

ปี พ.ศ.	โคนม		โคนเนื้อ		กระบือ		โคนเนื้อ+กระบือ	
	(ตัว)	(ครวเรือน)	(ตัว)	(ครวเรือน)	(ตัว)	(ครวเรือน)	(ตัว)	(ครวเรือน)
2550	489,539	21,230	8,848,392	1,376,122	1,577,816	377,816	10,426,208	1,753,938
2551	469,937	19,214	9,112,093	1,331,561	1,359,807	281,905	10,471,900	1,613,466
2552	483,899	17,837	8,595,428	1,369,718	1,388,685	300,852	9,984,113	1,670,570
2553	529,572	20,116	6,426,853	998,150	1,190,886	258,955	7,617,739	1,257,105
2554	560,659	20,645	6,583,106	1,035,072	1,234,179	271,112	7,817,285	1,306,184
2555	577,841	20,624	6,333,816	1,035,308	1,241,896	277,977	7,575,712	1,313,285
2556	512,205	17,094	4,530,915	768,834	877,364	194,508	5,408,279	963,342
2557	508,548	16,634	4,312,408	745,408	840,064	185,702	5,152,472	931,110
2558	509,524	16,248	4,407,108	764,668	888,431	199,533	5,295,539	964,201
2559	622,892	19,454	4,084,559	681,380	833,765	173,202	4,918,324	854,582
2560	584,327	17,348	4,876,228	792,148	1,029,924	205,664	5,906,152	997,812
2561	623,427	17,925	5,445,351	828,471	1,181,023	217,539	6,626,374	1,046,010
2562	666,311	18,850	5,871,807	871,508	1,226,785	218,257	7,098,592	1,089,765
เฉลี่ย	549,129	18,709	6,109,851	969,104	1,143,894	243,309	7,253,745	1,212,413

ตารางแสดง ปริมาณการนำเข้าหนังสือพิมพ์กวดศลกการ 4101 4104 4107				
ตรวจสอบเมื่อ 21 เมษายน 2563 หลังจากกรมศลกการมีการเปลี่ยนแปลง				
ค.ศ.(พ.ศ.)	ปริมาณส่งออก 4101 (กิโลกรัม)	ปริมาณส่งออก 4104 (กิโลกรัม)	ปริมาณส่งออก 4107 (กิโลกรัม)	ปริมาณส่งออก 4104 +4107 (กิโลกรัม)
2009(2552)	95,235	23,600,013	10,135,684	33,735,697
2010(2553)	623,518	34,469,307	11,547,647	46,016,954
2011(2554)	684,581	34,775,608	10,631,371	45,406,979
2012(2555)	697,298	33,575,858	8,609,650	42,185,508
2013(2556)	926,170	27,786,391	9,764,561	37,550,952
2014(2557)	698,338	25,202,608	11,819,838	37,022,446
2015(2558)	881,359	17,264,260	17,503,759	34,768,019
2016(2559)	1,900,851	18,278,813	19,366,280	37,645,093
2017(2560)	2,436,627	24,201,166	18,173,648	42,374,814
2018(2561)	1,664,603	47,800,267	21,389,393	69,189,660
2019(2562)	2,335,226	42,841,819	23,127,368	65,969,187
เฉลี่ย ปี52-62 รวม 11 ปี	1,176,710	29,981,465	14,733,564	44,715,028
เฉลี่ย ปี58-62 รวม 5 ปี	1,843,733	30,077,265	19,912,090	49,989,355

ตารางแสดง ปริมาณการนำเข้าหนังสือพิมพ์กิตติสาร 4101 4104 4107				
ตรวจสอบเมื่อ 21 เมษายน 2563 หลังจากกรมศุลกากรมีการเปลี่ยนแปลง				
ค.ศ.(พ.ศ.)	ปริมาณนำเข้า	ปริมาณนำเข้า	ปริมาณนำเข้า	ปริมาณนำเข้า
	4101	4104	4107	4104 +4107
	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)
2009(2552)	103,214,753	21,696,523	5,050,076	26,746,599
2010(2553)	97,822,669	36,468,993	6,249,631	42,718,624
2011(2554)	86,977,723	30,356,171	6,628,642	36,984,813
2012(2555)	77,504,058	30,634,053	5,544,892	36,178,945
2013(2556)	75,299,867	39,083,678	5,450,483	44,534,161
2014(2557)	82,130,537	39,514,174	7,806,887	47,321,061
2015(2558)	70,483,003	38,698,556	5,720,059	44,418,615
2016(2559)	72,013,030	42,046,762	7,107,273	49,154,035
2017(2560)	96,101,515	38,285,328	7,295,848	45,581,176
2018(2561)	125,478,402	40,717,255	6,957,603	47,674,858
2019(2562)	86,984,723	44,966,538	8,263,577	53,230,115
เฉลี่ย ปี52-62 รวม 11 ปี	88,546,389	36,588,003	6,552,270	43,140,273
เฉลี่ย ปี58-62 รวม 5 ปี	90,212,135	40,942,888	7,068,872	48,011,760

ตารางแสดง ปริมาณนำเข้าหนังสือ และประเมินปริมาณหนังสือเข้าตักตามพิกัดศุลกากร 4101

สถิตินำเข้าหนังสือเฉลี่ย 11 ปี และ 5 ปี	สถิตินำเข้าหนังสือปี 2561 และ 2562	หนังสือ กระบือ ที่เข้าโรงงาน พอกหนังสือ	ปริมาณหนังสือ นำเข้าที่หายไป	ร้อยละ ปริมาณ หนังสือ นำเข้า ที่หายไป	ผลต่าง ปริมาณนำเข้า เทียบกับสถิติ นำเข้า 11 ปี	ร้อยละ ผลต่าง ปริมาณ นำเข้า เทียบกับ สถิติ นำเข้า 11 ปี	หนังสือ กระบือ ภายในประเทศ ที่เข้าโรงงาน พอกหนังสือ	
ปี 2009(2552) - 2019(2562)	ปี 2018(2561) - 2019(2562)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(ร้อยละ)	(กิโลกรัม)	(ร้อยละ)	(กิโลกรัม)	
หนังสือกระบือนำเข้าเฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ปี 2009(2552) - 2019(2562)	ปริมาณหนังสือ กระบือปี 2018(2561)	125,478,402	80,416,300	-45,062,102	-35.91	36,932,013	41.71	28,463,700
หนังสือกระบือนำเข้าเฉลี่ย 5 ปี ตั้งแต่ปี 2015(2558)-2019(2562)	ปริมาณหนังสือ กระบือปี 2019(2562)	86,984,723	73,050,460	-13,934,263	-16.02	-3,227,412	-3.58	17,402,940

ตารางแสดง มูลค่านำเข้าหนังสือ และประเมินปริมาณหนังสือนำเข้าตกค้างตามพิกัดศุลกากร 4101

สถิตินำเข้าหนังสือเฉลี่ย 11 ปี และ 5 ปี		สถิตินำเข้าหนังสือปี 2561 และ 2562		ผลต่างมูลค่านำเข้า เทียบกับสถิตินำเข้า 11 ปี	ร้อยละ ผลต่าง มูลค่านำเข้า เทียบกับ สถิตินำเข้า 11 ปี	ร้อยละผลต่าง ปริมาณนำเข้า เทียบกับสถิติ นำเข้า 11 ปี
ปี 2009(2552) - 2019(2562)	(บาท)	ปี 2018(2561) - 2019(2562)	(บาท)	(บาท)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
หนังสือกระป๋องนำเข้าเฉลี่ย 11 ปี ตั้งแต่ปี 2009(2552) - 2019(2562)	5,020,791,456	มูลค่าหนังสือ กระป๋องปี 2018(2561)	5,939,036,284	918,244,828	18.29	41.71
หนังสือกระป๋องนำเข้าเฉลี่ย 5 ปี ตั้งแต่ปี 2015(2558)-2019(2562)	4,883,089,025	มูลค่าหนังสือ กระป๋องปี 2019(2562)	2,617,223,424	-2,265,865,601	-46.40	-3.58

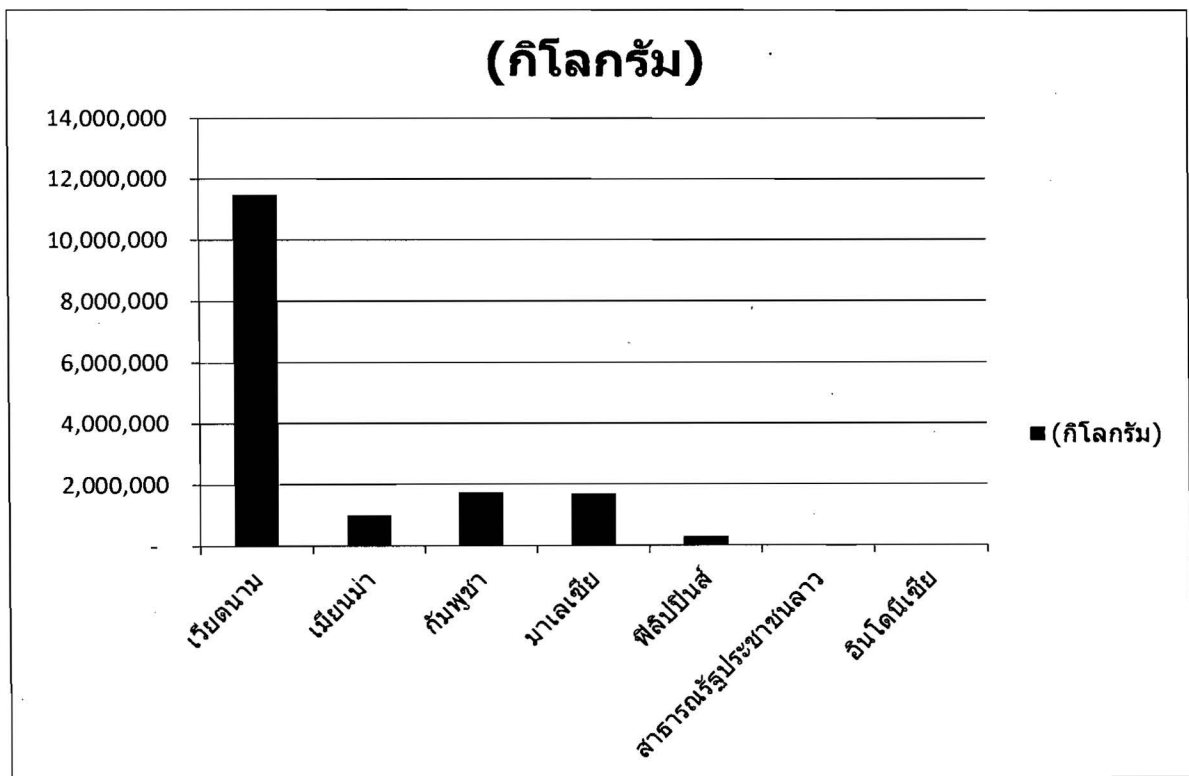
ตารางแสดง หนังสือนำเข้าเกรดพรีเมียมและหนังสือนำเข้าเกรดเดียวกับหนังสือของไทยจากประเทศกลุ่มอาเซียน

สถิตินำเข้าหนังสือปี 2561 และ 2562	หนังสือ กระป๋อง ที่เข้าโรงงาน ฟอกหนังสือตาม พิกัดศุลกากร 4101	หนังสือนำเข้า เกรดพรีเมียม ตามพิกัดศุลกากร 4101	หนังสือนำเข้าจาก อาเซียนตามพิกัด ศุลกากร 4101	หนังสือโค ภายในประเทศ	รวมหนังสือที่เข้า โรงฟอกหนังสือ	หนังสือฟอก สำเร็จรูป(หนังสือ เย็บ)ที่นำเข้า ตามพิกัดศุลกากร 4104
ปี 2018(2561) - 2019(2562)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)	(กิโลกรัม)
2018(2561)	125,478,402	80,416,300	62,505,156	17,911,144	28,463,700	108,880,000
2019(2562)	86,984,723	73,050,460	60,452,945	12,597,515	17,402,940	90,453,400
						44,966,538

รวมน้ำหนักส่งออกหนังสือ 4101 ของประเทศใน อาเซียน		รวมมูลค่าส่งออกหนังสือ 4101 ของประเทศ ในอาเซียน	
ส่งออกในประเทศอาเซียน (กิโลกรัม)	ผลต่าง (ร้อยละ)	มูลค่าส่งออกในประเทศอาเซียน (บาท)	ผลต่าง (ร้อยละ)
19,054		290,045	
252,222	1,223.72	7,083,008	2,342.04
10,303	- 95.92	448,835	- 93.66
54,920	433.05	1,003,737	123.63
501,941	813.95	8,985,113	795.17
227,878	- 54.60	4,524,385	- 49.65
331,700	45.56	1,433,761	- 68.31
239,250	- 27.87	1,650,279	15.10
102,648	- 57.10	728,899	- 55.83
50,032	- 51.26	1,014,804	39.22
579,223	1,057.71	7,853,881	673.93
215,379	298.84	3,183,341	338.33
260,571	193.41	2,536,325	120.82

ยอดเฉลี่ยการนำเข้าหนังสือพิมพ์จากประเทศรอบบ้านกลุ่มอาเซียน ปี 2558-2562

ประเทศกลุ่มอาเซียน	(กิโลกรัม)	(บาท)
เวียดนาม	11,495,200	372,807,448
เมียนมา	1,012,710	28,195,296
กัมพูชา	1,765,697	34,506,014
มาเลเซีย	1,717,394	41,876,599
ฟิลิปปินส์	306,587	12,666,362
สาธารณรัฐประชาชนลาว	13,224	345,018
อินโดนีเซีย	-	-

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ พิกัด 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน		
ค.ศ.(พ.ศ.)	รวมน้ำหนักนำเข้า หนังสือ 4101 ของ ประเทศในอาเซียน	รวมมูลค่านำเข้า หนังสือ 4101 ของ ประเทศในอาเซียน
	นำเข้าจากอาเซียน (กิโลกรัม)	นำเข้าจากอาเซียน (บาท)
2009(2552)	4,973,779	106,215,109
2010(2553)	8,802,771	225,916,796
2011(2554)	6,624,880	232,325,843
2012(2555)	7,220,499	360,667,657
2013(2556)	8,268,515	388,038,767
2014(2557)	10,866,940	592,013,416
2015(2558)	15,873,601	828,705,141
2016(2559)	16,941,977	563,158,088
2017(2560)	18,229,827	491,131,556
2018(2561)	17,911,144	394,859,482
2019(2562)	12,597,515	174,129,423
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	11,664,677	396,105,571
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	16,310,813	490,396,738

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ พิกัด 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน				
ค.ศ.(พ.ศ.)	เวียดนาม			
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)	น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	1,705,529	36,019,762	57	25,310
2010(2553)	4,849,016	134,656,506	252,214	7,082,253
2011(2554)	3,590,200	135,947,711	248	163,220
2012(2555)	1,850,008	104,617,585	30,169	341,795
2013(2556)	3,174,315	175,726,604	100,030	1,445,555
2014(2557)	6,419,380	377,463,237	70	6,038
2015(2558)	10,855,810	644,917,502	-	-
2016(2559)	12,983,997	462,364,250	-	-
2017(2560)	11,366,905	348,116,375	78,919	180,853
2018(2561)	12,212,975	266,470,928	50,000	1,005,784
2019(2562)	10,056,315	142,168,185	-	-
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	7,187,677	257,133,513	-	46,519
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	11,495,200	372,807,448	-	25,784
				931,892
				237,327

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
ค.ศ.(พ.ศ.)					
เมียนมา					
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)		น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	71,450	1,592,452		14,976	119,808
2010(2553)	540,000	14,866,862		-	
2011(2554)	313,000	13,356,400		-	
2012(2555)	1,120,450	83,257,297		-	
2013(2556)	396,000	18,331,160		51	51,147
2014(2557)	251,000	21,937,619		-	
2015(2558)	624,000	20,365,324		-	
2016(2559)	1,604,750	37,857,792		-	
2017(2560)	1,189,800	27,313,352		-	
2018(2561)	1,391,000	50,185,964		-	
2019(2562)	254,000	5,254,047		-	
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	705,041	26,756,206	-	1,366	15,541
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	1,012,710	28,195,296	-	-	-

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
ค.ศ.(พ.ศ.)					
กัมพูชา					
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)		น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	595,000	17,130,000		-	-
2010(2553)	1,208,000	30,630,000		6	599
2011(2554)	535,000	14,585,000		-	-
2012(2555)	62,000	2,516,000		-	-
2013(2556)	530,000	24,880,000		-	-
2014(2557)	890,000	47,510,000		-	-
2015(2558)	350,000	19,425,000		-	-
2016(2559)	-	-		-	-
2017(2560)	3,627,000	74,425,000		-	-
2018(2561)	2,834,285	53,008,070		-	-
2019(2562)	2,017,200	25,672,000		298,000	2,980,000
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	1,149,862	28,161,915	-	27,091	270,964
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	1,765,697	34,506,014	-	59,600	596,000

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ค.ศ.(พ.ศ.)	มาเลเซีย			
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)	น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	2,368,500	44,758,002	4,000	130,933
2010(2553)	1,800,500	36,418,701	2	156
2011(2554)	1,954,000	63,633,461	47	7,789
2012(2555)	4,023,258	165,550,455	33	237,963
2013(2556)	3,789,000	154,449,948	146,419	2,721,193
2014(2557)	2,713,000	106,949,416	48,503	3,096,738
2015(2558)	3,650,200	120,216,864	-	-
2016(2559)	1,983,770	48,951,386	-	-
2017(2560)	1,563,000	24,334,714	-	-
2018(2561)	1,120,000	14,844,839	3	940
2019(2562)	270,000	1,035,191	-	-
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	2,294,112	71,012,998	18,092	563,247
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	1,717,394	41,876,599	1	188

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ค.ศ.(พ.ศ.)	ฟิลิปปินส์			
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)	น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	67,060	2,481,924	-	-
2010(2553)	-	-	-	-
2011(2554)	-	3,082	25	17,423
2012(2555)	-	-	-	-
2013(2556)	168,800	9,807,070	-	-
2014(2557)	520,000	36,344,436	-	-
2015(2558)	346,031	22,541,373	-	-
2016(2559)	369,460	13,984,660	-	-
2017(2560)	464,562	16,456,096	-	-
2018(2561)	352,884	10,349,681	29	8,080
2019(2562)	-	-	-	-
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	208,072	10,178,938	-	2,318
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	306,587	12,666,362	-	1,616

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
ค.ศ.(พ.ศ.)					
สาธารณรัฐประชาชนลาว					
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)		น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	166,240	4,232,969		-	-
2010(2553)	405,255	9,344,727		-	-
2011(2554)	232,680	4,800,189		-	-
2012(2555)	164,780	4,725,094		-	-
2013(2556)	210,400	4,843,985		-	-
2014(2557)	73,560	1,808,708		142,000	542,598
2015(2558)	47,560	1,239,078		331,700	1,433,761
2016(2559)	-	-		220,000	925,446
2017(2560)	18,560	486,019		-	-
2018(2561)	-	-		-	-
2019(2562)	-	-		-	-
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	119,912	2,861,888	-	63,064	263,800
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	13,224	345,019	-	110,340	471,841

ตารางแสดง ปริมาณและมูลค่า ของการนำเข้า ส่งออกหนังสือพิมพ์ 4101 ของประเทศในกลุ่มอาเซียน					
ค.ศ.(พ.ศ.)					
อินโดนีเซีย					
	น้ำหนักนำเข้า (กิโลกรัม)	มูลค่านำเข้า (บาท)		น้ำหนักส่งออก (กิโลกรัม)	มูลค่าส่งออก (บาท)
2009(2552)	-	-		21	13,994
2010(2553)	-	-		-	-
2011(2554)	-	-		9,983	260,403
2012(2555)	3	1,226		24,718	423,979
2013(2556)	-	-		255,441	4,767,218
2014(2557)	-	-		37,305	879,011
2015(2558)	-	-		-	-
2016(2559)	-	-		19,250	724,833
2017(2560)	-	-		23,729	548,046
2018(2561)	-	-		-	-
2019(2562)	-	-		281,223	4,873,881
เฉลี่ย ปี 2552-2562 (11ปี)	0	111	-	59,243	1,135,579
เฉลี่ย ปี 2558-2562 (5ปี)	-	-	-	64,840	1,229,352

ตารางแสดง การประเมินกำลังการผลิต และปริมาณหนังสือพิมพ์ที่ตกค้างจากหนังสือพิมพ์นำเข้าซึ่งเข้าช้อนกับหนังสือพิมพ์ในประเทศ

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
หนังสือพิมพ์นำเข้าที่รายงานโดยกรมศุลกากร	(กิโลกรัม)	125,478,402	86,984,723
หนังสือพิมพ์นำเข้าที่รายงานของโรงพิมพ์	(กิโลกรัม)	80,416,300	73,050,460
ส่วนต่าง	(กิโลกรัม)	45,062,102	13,934,263
ส่วนต่างร้อยละ	(ร้อยละ)	36	16
หนังสือพิมพ์นำเข้าเกรดพรีเมียม	(กิโลกรัม)	62,505,156	60,452,945
หนังสือพิมพ์นำเข้าจากอาเซียน	(กิโลกรัม)	17,911,144	12,597,515
หนังสือพิมพ์ในประเทศ	(กิโลกรัม)	28,463,700	17,402,940
รวมหนังสือพิมพ์ที่เข้าโรงพิมพ์	(กิโลกรัม)	108,880,000	90,453,400
หนังสือพิมพ์นำเข้า หนังสือพิมพ์กิ่งสำเร็จรูป (wet blue) หรือหนังสือพิมพ์	(กิโลกรัม)	40,717,255	44,966,538

ตารางแสดง การประเมินกำลังการผลิต และปริมาณหนังสือพิมพ์ที่ตกค้างจากหนังสือพิมพ์นำเข้าซึ่งเข้าช้อนกับหนังสือพิมพ์ในประเทศ

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
รวมหนังสือพิมพ์ที่ตกค้างจาก หนังสือพิมพ์นำเข้าเกรดพรีเมียม + หนังสือพิมพ์นำเข้าจากอาเซียน + หนังสือพิมพ์นำเข้า	(ตารางฟุต)	36,474,404	33,851,575
การประเมินหนังสือพิมพ์ที่ผลิตได้ภายในประเทศ			
หนังสือพิมพ์ที่ผลิตได้ภายในประเทศ	(ตารางฟุต)	19,924,590	12,182,058
รวมหนังสือพิมพ์ที่ตกค้าง นำเข้าเกรดพรีเมียม + หนังสือพิมพ์นำเข้าจากอาเซียน + หนังสือพิมพ์นำเข้าและรวมหนังสือพิมพ์ในประเทศ	(ตารางฟุต)	56,398,994	46,033,633
ปริมาณการใช้ในประเทศ	(ตารางฟุต)	6,201,106	5,390,914
สต็อกจากการประเมิน	(ตารางฟุต)	50,197,888	40,642,719
สต็อกจากการรายงานของโรงพิมพ์	(ตารางฟุต)	30,809,294	27,774,895

การประเมินกำลังการผลิตและปริมาณหนังสือปกตกค้างในประเทศซึ่งเป็นหนังสือตกค้าง
 ที่มาจากหนังสือนำเข้าหนังสือดิบโค กระบือ หนังสือตกค้างดังกล่าวเป็นหนังสือที่มีคุณภาพ
 ข้ำซ้อนกับหนังสือโค กระบือภายในประเทศทำให้เกิดปัญหาราคาหนังสือโค กระบือ
 ภายในประเทศตกต่ำ

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
สรุปกำลังการผลิต			
หนังสือปกที่ผลิตได้จากหนังสือดิบโคนำเข้า	(ตารางฟุต)	93,604,578	85,030,735
หนังสือปกที่ผลิตได้จากหนังสือดิบโค ภายในประเทศ	(ตารางฟุต)	19,924,590	12,182,058
กำลังการผลิตที่ได้จากการประเมิน	(ตารางฟุต)	113,529,163	97,212,793
กำลังการผลิตที่ได้จากรายงานของโรงฟอก	(ตารางฟุต)	93,660,000	85,885,000
ส่วนต่างของกำลังการผลิต	(ตารางฟุต)	19,869,163	11,327,793
ร้อยละส่วนต่างของกำลังการผลิต	(ร้อยละ)	17.501	11.653
มูลค่าของผลต่าง	(บาท)	3,874,666,802	2,156,743,780

การประเมินกำลังการผลิตและปริมาณหนังสือปกตกค้างในประเทศซึ่งเป็นหนังสือตกค้าง
 ที่มาจากหนังสือนำเข้าหนังสือดิบโค กระบือ หนังสือตกค้างดังกล่าวเป็นหนังสือที่มีคุณภาพ
 ข้ำซ้อนกับหนังสือโค กระบือภายในประเทศทำให้เกิดปัญหาราคาหนังสือโค กระบือ
 ภายในประเทศตกต่ำ

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
หนังสือโคนำเข้าเกรดพรีเมียมที่เข้าโรงฟอกหนังสือ	(กิโลกรัม)	62,505,156	60,452,945
หนังสือโคนำเข้าจากอาเซียนที่เข้าโรงฟอกหนังสือ	(กิโลกรัม)	17,911,144	12,597,515
หนังสือดิบโคในประเทศที่เข้าโรงฟอกหนังสือ	(กิโลกรัม)	28,463,700	17,402,940
รวมหนังสือโคที่เข้าโรงฟอกหนังสือ	(กิโลกรัม)	108,880,000	90,453,400
หนังสือนำเข้า หนังสือปกกึ่งสำเร็จรูป (wet blue) หรือหนังสือเย็บส่วนมากนำเข้าโดยโรงงาน เครื่องหนังเช่นรองเท้า กระเป๋า	(กิโลกรัม)	40,717,255	44,966,538

การประเมินกำลังการผลิตและปริมาณหนังสือปกตค่างในประเทศซึ่งเป็นหนังสือตค่างที่มาจากหนังสือหน้าเข้าหนังสือดิบโค กระบือ หนังสือตค่างดังกล่าวเป็นหนังสือที่มีคุณภาพซ้ำซ้อนกับหนังสือโค กระบือภายในประเทศทำให้เกิดปัญหาราคาหนังสือโค กระบือภายในประเทศตกต่ำ

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
การประเมินหนังสือหน้าเข้าที่ผ่าแยกได้ร้อยละ 70			
หนังสือหน้าเข้าที่ผลิตเพื่อการส่งออกหนังสือ			
หนังสือหน้าเข้าเกรดพรีเมียมทำเป็นหนังสือผิวเกรด A,B เพื่อที่ส่งออก	(ตารางฟุต)	60,794,723	55,226,148
หนังสือหน้าเข้าที่ตค่างภายในประเทศ			
หนังสือหน้าเข้าทำเป็นหนังสือผิวเกรด A,B ที่ขายในประเทศ	(ตารางฟุต)	6,754,970	6,136,239
หนังสือทอง(split) ที่ตค่างขายในประเทศ	(ตารางฟุต)	20,264,908	18,408,716

การประเมินกำลังการผลิตและปริมาณหนังสือปกตค่างในประเทศซึ่งเป็นหนังสือตค่างที่มาจากหนังสือหน้าเข้าหนังสือดิบโค กระบือ หนังสือตค่างดังกล่าวเป็นหนังสือที่มีคุณภาพซ้ำซ้อนกับหนังสือโค กระบือภายในประเทศทำให้เกิดปัญหาราคาหนังสือโค กระบือภายในประเทศตกต่ำ

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
รวมหนังสือหน้าเข้าเกรดพรีเมียมที่ตค่างขายในประเทศ	(ตารางฟุต)	20,272,052	20,986,328
หนังสือหน้าเข้าจากอาเซียนที่ตค่างขายในประเทศ	(ตารางฟุต)	12,537,800	8,818,260
รวมหนังสือตค่างที่มาจากหนังสือหน้าเข้าเกรดพรีเมียม และหนังสือหน้าเข้าจากอาเซียน	(ตารางฟุต)	32,809,852	29,804,588
หนังสือหน้าเข้า หนังสือปกกึ่งสำเร็จรูป (wet blue) หรือหนังสือเย็บ			
หนังสือหน้าเข้า หนังสือปกกึ่งสำเร็จรูป (wet blue) หรือหนังสือเย็บ	(กิโลกรัม)	40,717,255	44,966,538
หนังสือหน้าเข้าที่เป็นหนังสือปกกึ่งสำเร็จรูป (wet blue) หรือหนังสือเย็บที่ตค่างในประเทศ	(ตารางฟุต)	3,664,552	4,046,987
รวมหนังสือตค่างจาก หนังสือหน้าเข้าเกรดพรีเมียม + หนังสือหน้าเข้าจากอาเซียน + หน้าเข้าหนังสือเย็บ	(ตารางฟุต)	36,474,404	33,851,575
การประเมินหนังสือที่ผลิตได้ภายในประเทศ			
หนังสือที่ผลิตได้ภายในประเทศ	(ตารางฟุต)	19,924,590	12,182,058
รวมหนังสือตค่าง หน้าเข้าเกรดพรีเมียม + หนังสือหน้าเข้าจากอาเซียน + หน้าเข้าหนังสือเย็บและรวมหนังสือในประเทศ	(ตารางฟุต)	56,398,994	46,033,633

การประเมินกำลังการผลิตและปริมาณหนังสือปกดก้างในประเทศซึ่งเป็นหนังสือดก้าง
 ที่มาจากหนังสือนำเข้าหนังสือดิบโค กระบือ หนังสือดก้างดังกล่าวเป็นหนังสือที่มีคุณภาพ
 ข้ำซ้อนกับหนังสือโค กระบือภายในประเทศทำให้เกิดปัญหาราคาส่งโค กระบือ
 ภายในประเทศดก้าง

รายการ	(หน่วย)	2561	2562
รวมหนังสือดก้าง นำเข้าเกรดพรีเมียม + หนังสือนำเข้าจากอาเซียน+นำเข้าหนังสือเย็บและรวมหนังสือในประเทศ	(ตารางฟุต)	56,398,994	46,033,633
ปริมาณการใช้ในประเทศ	(ตารางฟุต)	6,201,106	5,390,914
สต็อกจากการประเมิน	(ตารางฟุต)	50,197,888	40,642,719
สต็อกจากการรายงานของโรงฟอกหนัง	(ตารางฟุต)	30,809,294	27,774,895
ผลต่างของสต็อกจากการประเมิน - สต็อกจากการรายงานของโรงงานฟอกหนัง	(ตารางฟุต)	19,388,594	12,867,824
ร้อยละของผลต่างของสต็อกที่สต็อกจากการประเมินมากกว่าสต็อกที่โรงงานฟอกหนังรายงาน	(ร้อยละ)	38.62	31.66

พื้นที่หนังสือ กระบือ ตามมาตราต่างๆ

ชนิดหนังสือ	ขนาดของหนังสือ หมักเกลือ โค กระบือ	น้ำหนัก	น้ำหนัก เฉลี่ย	โหล-โหล	โหล-โหล เฉลี่ย	หัว-โคนหาง	หัว-โคน หางเฉลี่ย	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่
		(ก.ก.)	(ก.ก.)	(นิ้ว)	(นิ้ว)	(นิ้ว)	(นิ้ว)	(ด.ร. นิ้ว)	(ด.ร. ฟุต)	(ด.ร. เมตร)	(ด.ร. ซม.)
หนังสือ	จับโบ้	25ขึ้นไป	25	50	50	175 - 182	179	8,950	62.2	5.6	55,938
หนังสือ	ใหญ่	18-24	20	44	44	130-140	135	5,940	41.3	3.7	37,125
หนังสือ	กลาง	13-17	15	35-40	38	40-55	48	1,824	12.7	1.1	11,400
หนังสือ	เล็ก	8-12	10	27-35	30	40-54	47	1,410	9.8	0.9	8,813
กระบือ	ใหญ่	25ขึ้นไป	25	25-48	45	170-180	175	7,875	54.7	4.9	49,219
กระบือ	เล็ก	15-24	18	25-30	28	160-170	165	4,620	32.1	2.9	28,875
	144	(ด.ร. นิ้ว)	เท่ากับ	1	(ด.ร. ฟุต)	เท่ากับ	900	(ด.ร. ซม.)	เท่ากับ	0.09	(ด.ร. เมตร)
	1	(ด.ร. เมตร)	เท่ากับ	11.11	(ด.ร. ฟุต)	เท่ากับ	10,000	(ด.ร. ซม.)			

ตารางแสดง ความเคลื่อนไหวของราคาหนังสือหมักเกลือ และหนังสือโคสด

ปี พ.ศ.	ราคาหนังสือ หมักเกลือที่ โรงงานรับซื้อ	ราคาหนังสือ โคหมัก เกลือที่ โรงงาน รับซื้อ ลดลง ร้อยละ	น้ำหนักหนังสือที่ หายไปเมื่อนำไป ทำหนังสือหมักเกลือ ร้อยละ	ราคาหนังสือโคสด ที่เทียบเท่า ราคาหนังสือหมัก เกลือที่โรงงาน รับซื้อที่โรงงาน รับซื้อจาก พ่อค้าหนังสือที่มี บอหมัก	ราคาหนังสือโค สดที่เทียบเท่า ราคาหนังสือหมัก เกลือที่โรงงาน รับซื้อที่โรงงาน รับซื้อลดลง ร้อยละ	ราคาหนังสือโค สดที่เทียบเท่า ราคาหนังสือหมัก เกลือที่โรงงาน รับซื้อที่โรงงาน เทียบราคา รับซื้อจาก เกษตรกร	ราคาหนังสือโค สดที่ เทียบเท่า ราคาหนังสือ หมักเกลือที่ โรงงานรับ ซื้อที่โรงงาน เทียบราคา รับซื้อจาก เกษตรกร ลดลงร้อยละ
(พ.ศ.)	(บาทต่อก.ก.)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(บาทต่อก.ก.)	(ร้อยละ)	(บาทต่อก.ก.)	(ร้อยละ)
2558	58	—	30-35	39.20	—	37.20	—
2563	9	84.48	30-35	4.90	87.50	2.90	92.20

ต้นทุนการผลิตหนังสือใหญ่หมักเกลือ และราคารับซื้อจากเกษตรกร นำหนักหนังสือใหญ่หมักเกลือเฉลี่ย 30 ก.ก.ต่อคืน

	หนังสือใหญ่หมักเกลือ นำหนักเฉลี่ย 30 ก.ก.ต่อคืน	น้ำหนักหนังสือใหญ่หมักเกลือ	น.หนังสือสด หายไป ร้อยละ 30 เมื่อทำหนังสือ	ราคาหนังสือต่อคืน	ค่าเกลือ 1 บาท / ก.ก.	ค่าเกลือต่อหนังสือ	หนังสือหักค่าเกลือ	ค่าขายจ่าย 1 บาทต่อ ก.ก.	ค่าขายต่อหนังสือ	หนังสือหักค่าเกลือ ค่าใช้จ่าย	ราคาหนังสือหักค่าเกลือที่แท้จริง หัก ค่าใช้จ่าย หาร ด้วย น.น. หนังสือสด	พอดำหัก2 บาท หรือ กำไร ของพอดำ	ราคาหนังสือต่อ ก.ก. หัก2 บาท คือราคารับซื้อจากเกษตรกร	ราคารับซื้อจากเกษตรกร เมื่อปรับตัวเลข
ปี พ.ศ.	(ราคาเฉลี่ย บาทต่อ กิโลกรัม)	(ก.ก./คืน)	(ก.ก./คืน)	(บาท/คืน)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/คืน)	(บาท/คืน)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/คืน)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)
2550	43.44	30.00	42.86	1,303.20	1.00	30.00	1,273.20	1.00	30.00	1,243.20	29.01	2.00	27.01	27.00
2551	34.40	30.00	42.86	1,032.00	1.00	30.00	1,002.00	1.00	30.00	972.00	22.68	2.00	20.68	21.00
2552	15.71	30.00	42.86	471.30	1.00	30.00	441.30	1.00	30.00	411.30	9.60	2.00	7.60	8.00
2553	15.71	30.00	42.86	471.30	1.00	30.00	441.30	1.00	30.00	411.30	9.60	2.00	7.60	8.00
2554	23.00	30.00	42.86	690.00	1.00	30.00	660.00	1.00	30.00	630.00	14.70	2.00	12.70	13.00
2555	35.00	30.00	42.86	1,050.00	1.00	30.00	1,020.00	1.00	30.00	990.00	23.10	2.00	21.10	21.00
2556	48.00	30.00	42.86	1,440.00	1.00	30.00	1,410.00	1.00	30.00	1,380.00	32.20	2.00	30.20	30.00
2557	55.00	30.00	42.86	1,650.00	1.00	30.00	1,620.00	1.00	30.00	1,590.00	37.10	2.00	35.10	35.00
2558	58.00	30.00	42.86	1,740.00	1.00	30.00	1,710.00	1.00	30.00	1,680.00	39.20	2.00	37.20	37.00
2559	48.00	30.00	42.86	1,440.00	1.00	30.00	1,410.00	1.00	30.00	1,380.00	32.20	2.00	30.20	30.00
2560	25.00	30.00	42.86	750.00	1.00	30.00	720.00	1.00	30.00	690.00	16.10	2.00	14.10	14.00
2561	17.00	30.00	42.86	510.00	1.00	30.00	480.00	1.00	30.00	450.00	10.50	2.00	8.50	9.00
2562	13.00	30.00	42.86	390.00	1.00	30.00	360.00	1.00	30.00	330.00	7.70	2.00	5.70	6.00
2563 ม.ค.-ก.	9.00	30.00	42.86	270.00	1.00	30.00	240.00	1.00	30.00	210.00	4.90	2.00	2.90	3.00

ต้นทุนการผลิตหนังสือกระบือใหญ่หมักเกลือ และราคารับซื้อจากเกษตรกร นำหนักหนังสือกระบือหมักเกลือเฉลี่ย 35 ก.ก.ต่อคืน

	หนังสือกระบือใหญ่หมักเกลือ นำหนักเฉลี่ย 30 ก.ก.ต่อคืน	น้ำหนักหนังสือกระบือใหญ่หมักเกลือ	น.หนังสือสด หายไป ร้อยละ 30 เมื่อทำหนังสือ	ราคาหนังสือต่อคืน	ค่าเกลือ 1 บาท / ก.ก.	ค่าเกลือต่อหนังสือ	หนังสือหักค่าเกลือ	ค่าขายจ่าย 1 บาทต่อ ก.ก.	ค่าขายต่อหนังสือ	หนังสือหักค่าเกลือ ค่าใช้จ่าย	ราคาหนังสือหักค่าเกลือที่แท้จริง หัก ค่าใช้จ่าย หาร ด้วย น.น. หนังสือสด	พอดำหัก2 บาท หรือ กำไร ของพอดำ	ราคาหนังสือต่อ ก.ก. หัก2 บาท คือราคารับซื้อจากเกษตรกร	ราคารับซื้อจากเกษตรกร เมื่อปรับตัวเลข
ปี พ.ศ.	(ราคาเฉลี่ย บาทต่อ กิโลกรัม)	(ก.ก./คืน)	(ก.ก./คืน)	(บาท/คืน)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/คืน)	(บาท/คืน)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/คืน)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)	(บาท/ก.ก.)
2550	39.46	35.00	50.00	1,381.10	1.00	35.00	1,346.10	1.00	35.00	1,311.10	26.22	2.00	24.22	24.00
2551	31.44	35.00	50.00	1,100.40	1.00	35.00	1,065.40	1.00	35.00	1,030.40	20.61	2.00	18.61	19.00
2552	21.86	35.00	50.00	765.10	1.00	35.00	730.10	1.00	35.00	695.10	13.90	2.00	11.90	12.00
2553	21.86	35.00	50.00	765.10	1.00	35.00	730.10	1.00	35.00	695.10	13.90	2.00	11.90	12.00
2554	20.00	35.00	50.00	700.00	1.00	35.00	665.00	1.00	35.00	630.00	12.60	2.00	10.60	11.00
2555	32.00	35.00	50.00	1,120.00	1.00	35.00	1,085.00	1.00	35.00	1,050.00	21.00	2.00	19.00	19.00
2556	40.00	35.00	50.00	1,400.00	1.00	35.00	1,365.00	1.00	35.00	1,330.00	26.60	2.00	24.60	25.00
2557	50.00	35.00	50.00	1,750.00	1.00	35.00	1,715.00	1.00	35.00	1,680.00	33.60	2.00	31.60	32.00
2558	60.00	35.00	50.00	2,100.00	1.00	35.00	2,065.00	1.00	35.00	2,030.00	40.60	2.00	38.60	39.00
2559	58.00	35.00	50.00	2,030.00	1.00	35.00	1,995.00	1.00	35.00	1,960.00	39.20	2.00	37.20	37.00
2560	34.00	35.00	50.00	1,190.00	1.00	35.00	1,155.00	1.00	35.00	1,120.00	22.40	2.00	20.40	20.00
2561	28.00	35.00	50.00	980.00	1.00	35.00	945.00	1.00	35.00	910.00	18.20	2.00	16.20	16.00
2562	25.00	35.00	50.00	875.00	1.00	35.00	840.00	1.00	35.00	805.00	16.10	2.00	14.10	14.00
2563 ม.ค.-ก.ย.	26.00	35.00	50.00	910.00	1.00	35.00	875.00	1.00	35.00	840.00	16.80	2.00	14.80	15.00

การประเมินการบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังของไทย
โดยเปรียบเทียบกับโรงงานฟอกหนังมาตรฐานของ UNIDO

รายการ	หน่วย	ตัวเลข
ค่าบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังฝรั่งเศส	(เหรียญต่อลูกบาศก์เมตร)	1.910
ค่าบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังฝรั่งเศส	(บาทต่อลูกบาศก์เมตร)	57
ค่าบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังฝรั่งเศส	(บาทต่อตันหนึ่งดิบ)	1,425
ค่าบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังอิตาลี	(เหรียญต่อลูกบาศก์เมตร)	4.240
ค่าบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังอิตาลี	(บาทต่อลูกบาศก์เมตร)	127
ค่าบำบัดน้ำเสียรวมของโรงงานฟอกหนังอิตาลี	(บาทต่อตันหนึ่งดิบ)	3,175
ค่าบำบัดน้ำเสียที่ฟอกหนังโค กระบือที่เก็บจากสมาชิก โรงงานฟอกหนังของไทย	(บาทต่อก.ก.หนึ่งดิบ)	1.500
ค่าบำบัดน้ำเสียที่ฟอกหนังโค กระบือที่เก็บจากสมาชิก โรงงานฟอกหนังของไทย	(เหรียญต่อลูกบาศก์เมตร)	2.000
ประมาณที่น้ำจะนำไปใช้ในการบำบัดน้ำเสียรวมของโรง ฟอกหนังของไทยโดยเทียบการใช้ข้อมูลของUNIDO	(บาทต่อปี)	273,397,542
ค่าใช้จ่ายจริงในการบำบัดน้ำเสียที่ฟอกหนังโค กระบือที่เก็บ จากสมาชิกโรงงานฟอกหนังของไทย	(บาทต่อปี)	177,819,538

การประเมินการบำบัด Solid Wastes ของโรงงานฟอกหนังของไทย
โดยเปรียบเทียบกับโรงงานฟอกหนังมาตรฐานของ UNIDO

รายการ	หน่วย	ตัวเลข
ประมาณการจำนวน Solid Wastes dewater ร้อยละ 30ของ น้ำหนักหนึ่งดิบ	(ตันต่อปี)	35,563.916
ค่าบำบัด Solid Wastes dewater ของUNIDO กรณีนำไป ถมที่	(เหรียญต่อตัน)	28.600
ค่าบำบัด Solid Wastes dewater ของUNIDO กรณีนำไป ถมที่	(บาทต่อตัน)	858
ประมาณการค่าบำบัด Solid Wastes dewater ของโรงงาน ฟอกหนังไทย กรณีนำไปถมที่	(บาทต่อปี)	30,513,054

ประมาณการแนวทางการบำบัดกลิ่นที่เกิดจากโรงงานฟอกหนัง โดยเทียบกับข้อมูลของUNIDO

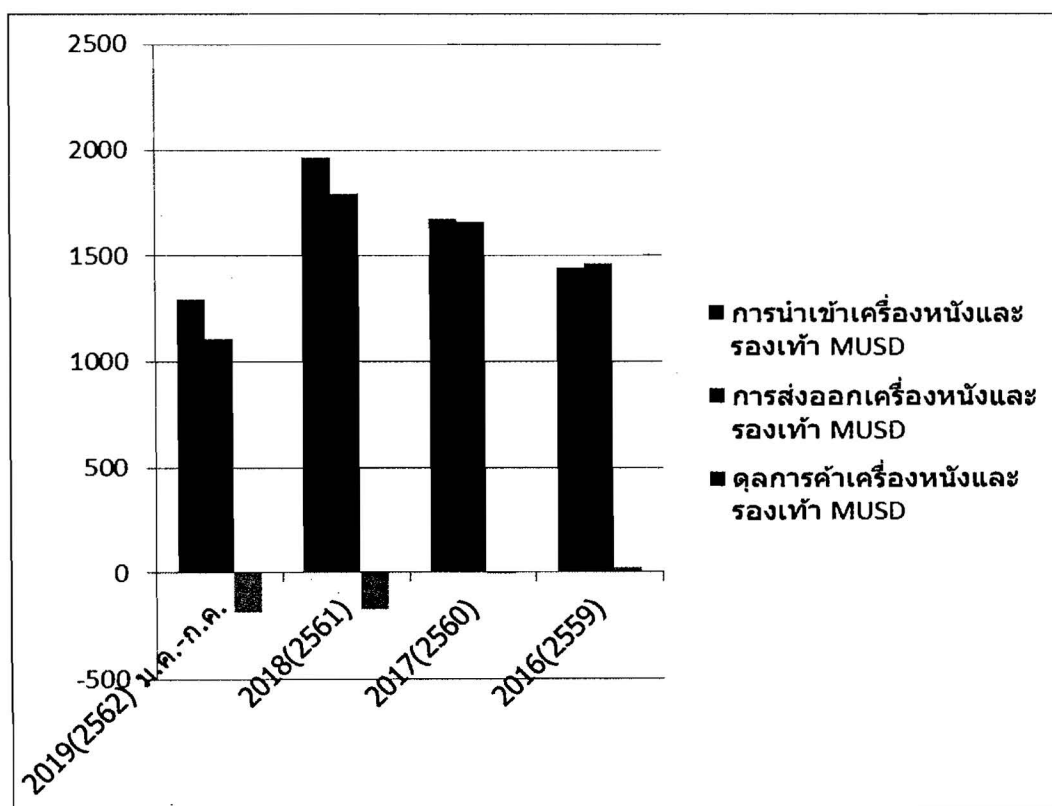
ส่วนประกอบของกลิ่นที่เกิดขึ้นจากโรงงานฟอกหนังและกระบวนการกำจัดกลิ่น

ส่วนประกอบของกลิ่นที่เกิดขึ้นจากโรงงานฟอกหนัง		
H ₂ S	mg/m ³	14
Solid aerosal	mg/m ³	10
MgO aerosal	mg/m ³	4
Solid aerosal Ca(OH) ₂	mg/m ³	0.5
Cr (Chromium)	mg/m ³	0.1
Noise	dB	
ระบบที่ใช้ในการกำจัดกลิ่น		
ระบบ Wet Scrubbers		
เงินลงทุน	(ล้านบาท)	11
ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการบำบัดกลิ่น		
ค่าบำบัดกลิ่น	(บาทต่อปี)	126,000
ค่าน้ำหมุนเวียน	(บาทต่อปี)	209,580
รวมค่าใช้จ่ายปฏิบัติการบำบัดกลิ่น	(บาทต่อปี)	335,580

ตารางแสดง รายงานสถานการณ์เครื่องหนังและรองเท้าไทย

หน่วย ล้านเหรียญสหรัฐ

ค.ศ.(พ.ศ.)	การนำเข้า เครื่อง หนังและ รองเท้า	การส่งออก เครื่องหนัง และรองเท้า	ดุลการค้า เครื่องหนัง และรองเท้า
	MUSD	MUSD	MUSD
2019(2562) ม.ค.-ก.ค.	1,293.40	1,105.70	- 187.70
2018(2561)	1,964.70	1,788.50	- 176.20
2017(2560)	1,669.98	1,660.81	- 9.17
2016(2559)	1,440.43	1,463.37	22.94

ด่วนที่สุด

ที่ สผ ๐๐๑๗.๐๓/๒๕๖๐

๑๕๗๖/๒๕๖๐
๓ ก.ค. ๖๐
๑๓.๓๑ ๖๐.

คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์
ถนนสามเสน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง ราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานผลการพิจารณาศึกษาญาติ เรื่อง ราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ สภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาญาติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเรื่อง ราคาหนังสือโค กระบือตกต่ำ (นายอนุชา น้อยวงศ์ เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมได้มีมติให้ส่งคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๐

ซึ่งคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

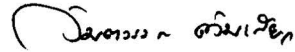
๑. นางกัณตวรรณ ตันเถียร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอนุชา น้อยวงศ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายศักดิ์นัย นุ่มหนู	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายอับดุลอาयी สาแม็ง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายคทาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายธนัสถ์ ทวีเกื้อกูลกิจ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หก
๘. นายนริศ ชำนาญกิจ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายประสิทธิ์ วุฒินันชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายณัฐพล จรัสศรีพงษ์	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๑. นายเจเศรษฐ์ ไทยเศรษฐ์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นายคำพอง เทพาคำ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๔. นายปิยวัฒน์ พันธุ์สายเชื้อ	กรรมการ
๑๕. นายสัมฤทธิ์ แทนทรัพย์	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาผู้ติดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรด
นำเสนอต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณารายงานและข้อสังเกตของคณะกรรมการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ

(นางกัณฑวรรณ ตันเถียร)

ประธานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

สำนักกรรมการ ๑

กลุ่มงานคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

โทร. ๐ ๒๒๔๒ ๕๙๐๐ ต่อ ๖๑๓๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ agri25.cmt@gmail.com

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม

รับที่ ๑๒๕ / ๒๕๖๕

วันที่ ๓ / ก.พ. / ๖๕ เวลา ๑๕.๑๕ น.

ส่งกลุ่มงาน.....พรบ.๒.....ดำเนินการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและสถิติ ๒

รับที่ ๓๑ / ๒๕๖๕

วันที่ ๓ / ก.พ. / ๖๕ เวลา ๑๕.๒๒ น.

กลุ่มงานระเบียบวาระ

รับที่ ๖๓ / ๒๕๖๕

วันที่ ๓ / ก.พ. / ๖๕ เวลา ๑๔.๓๐ น.